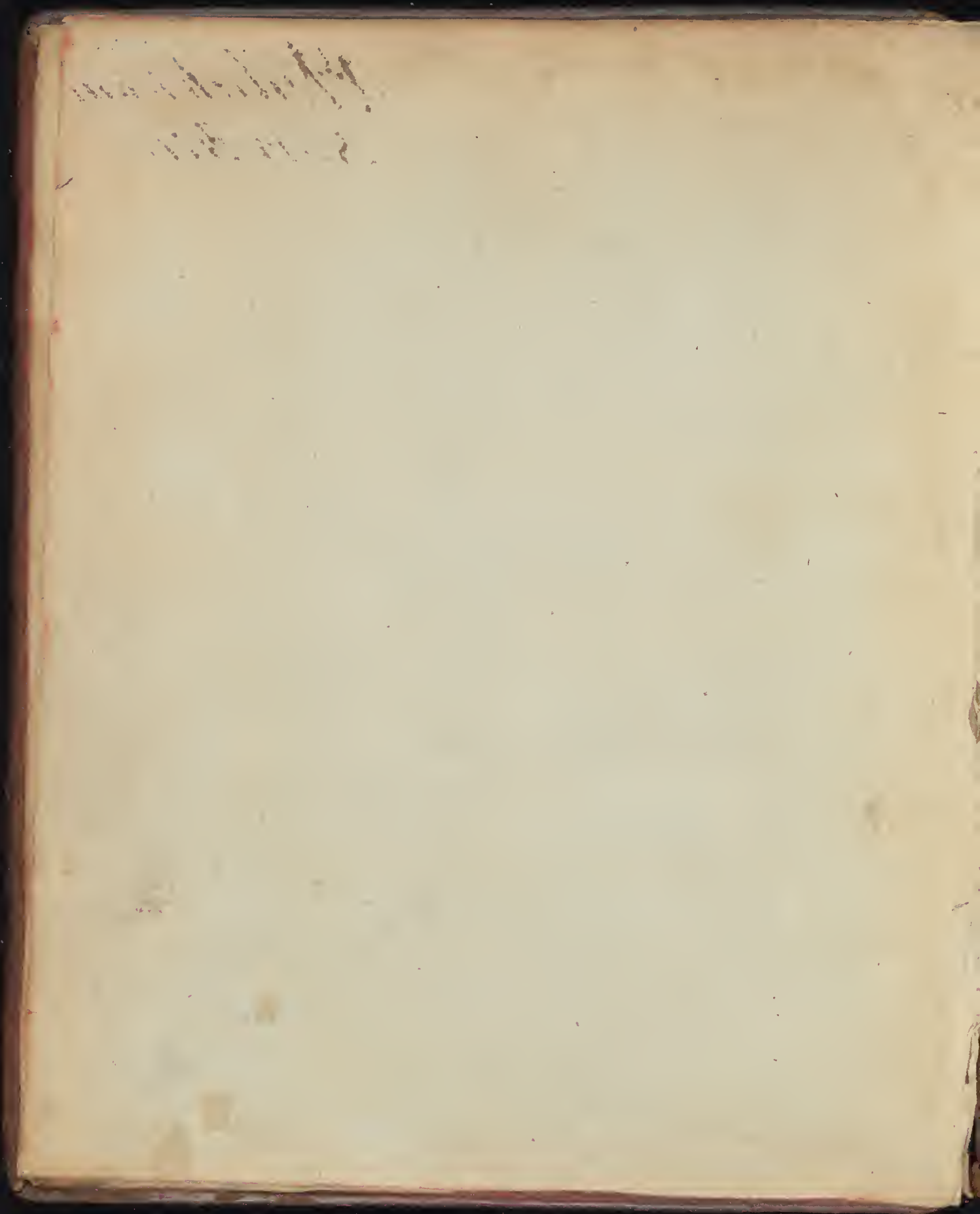

Edmund Lawe Wickham.

J. D. Wickham
North Hill

VIRIDARIUM
HIEROGLYPHICO-
MORALE.

IN QUO VIRTUTES ET VITIA,
ATQUE MORES HUIUS ÆVI SECUN-
dum tres Ordines HIERARCHICOS, Ec-
clesiasticum, Politicum, Oeconomicum, per defini-
tiones, distributiones, causas, adfectiones, ad-
iuncta, effecta &c. *piè, prudenter, dextrè ac va-
riè* explicantur, & non tantum dictis, & exem-
plis historiarum veterum ac recentium, ex sacris
scripturis, sanctis Patribus, seu Dd. Ecclesiæ,
Poetis, Philosophis, Historicis cum Christiano-
rum tum Gentilium, sed etiam *artificio-
sissimis Eiconibus hieroglyphicis*
illustrantur.

*Opusculum novum ac rarum, cuius usum atq. utilita-
tem præfixa præfatio docebit.*

Per

HENRICVM ORÆVM ASSENHEIM,
Vveddorav. ad radices montis S. Iohann. Apost.
& Euang. Nauheim. Eccles.

Pura salutiferi pan-
ges mysteria Verbi

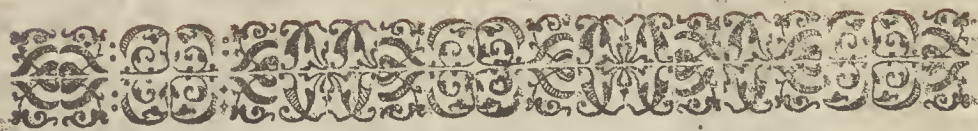
FRANCOFVRTI,
apud Lucam Iennis. 1619.

Iudicio recto veneran-
dos discute fasces.

Dura, ac præsentis fac Vincas mente labora

B. HIERONYM. in Epl. aduersus Vigilantium.
Tom. Oper. 3.

Viridarium. Operis mei est & studii, multos legere, ut ex plurimis diuersos flores carpam, non tam probaturus omnia, quam quæ bona sunt electurus. Assumo multos in manus meas, ut à multis multa cognoscam, secundum illud quod scriptum est: omnia probate, quod bonum est tenete:

B. BERNHARD. CLARÆVALLENS. Sermō. 16. sup.
Cantic. Canticoꝝ.

Sunt qui scire volunt, eo fine taniū, ut sciant; & turpis curiositas est: Et sunt qui scire volunt, ut scientiam suam vendant; & turpis questus est: Et sunt qui scire volunt, ut sciantur ipsi; & turpis vanitas est: Sed sunt quoque qui scire volunt, ut ædificent; & charitas est: Et sunt qui scire volunt, ut ædificentur; & prudentia est.

B. AUGUSTIN. Episcop. Afer Hippoꝝ de Ca-
techisand. rudib. c. 9.

*Ita præponenda sunt verbis sententia, ut præponitur animus cor-
pori.*

REVERENDISSIMIS,
ILLUSTRIBUS, GENEROSIS, ET
NOBILISSIMIS IN CHRISTO PATRIBUS AC
Dominis: DN. PRÆPOSITO: DN. DECANO & VNIUERSO CAPI-
TULO Summæ Aedis sacrae, Ecclesiæ Cathedralis, siue Metro-
politanae, apud S. ARCHIEPISCOPALEM Sedem Moguntinam:
Dominis suis Clementissimis, & PATRONIS omni
debitorum obsequiorum cultu submissæ
venerandis.

GRATIAM, PACEM AC MISERICORDIAM
à Deo, Patre, per DN. NOSTRVM IESVM CHRISTVM,
in communionem Spiritus sancti, ex hoc nunc &
in perpetuum.

SECULUM est, Reuerendissimi Patres, Clementissimi Do-
mini, PATRONI gratiosissimi, seculum, inquam, est &
quod excurrit, ex quo volantibus vexillis, infestis armis,
& dubio Marte concursum ac depugnatum hætenus est
de Fide iustifica, & eius forma, causis, effectis, &c. Neque adhuc cantatur
receptui; quod quam recte quamve secus factum sit, fiatve, arbitrum me
modo constituere, aut amplius etiam disceptare instituti mei prorsus non
est, hoc saltem liceat mihi bona scientia & conscientia affirmare ac deplo-
rare, eo rem esse redactam, ut dum *de fide* digladiamur, & hostilibus admo-
dum armis utrinque decernimus, *Divæ Charitatis & Theoriam & praxin* fe-
re in totum obsolevisse, & hunc Ecclesiastici cæli phostera amabilissimum
iam plurimos annos miserandam Ecclipsin pati, idque in omnibus omni-
no Hierarchiis, ordinibusve sacris, nullo omnino excepto, neque arbitror,
quenquam bonum atque cordatum esse, qui hoc non agnoscat, apudque
animum suum mecum deplorat, nedum ut inficias ire possit: adeo plane

*Viuitur
fides, exspirat
Charitas.*

EPISTOLA

incidimus in ea tempora, de quibus Spiritus sanctus prælagit, Injustitiam super abundantiam, & defecturam charitatem; fore homines seipso amantes, cupidos, elatos, superbos, blasphemos, αἰσούους, ἀπόργους, ἀπειθήνους, ἄφρονας, ἀφιλαλάτους, φιληδόνους. Et quæ sequuntur: hæcque adeo non tam Urbis quam Orbis Christiani, Quocirca nemo pius dubitat, quin quoquo modo id agendum sit, ut ostracismi damnata dudum, D. ALMA, chara charitas ab exsilio quã primum quasi postlimini revocetur, eiusq; Praxis in integrum pristinumq; florem ac nitorem cum Theoria restituatur, ut, quæ omnibus actibus nostris, iuxta Apost. moderari debeat. In Ecclesiastico statu, si linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem autem non habeam factus sum velut as sonans, & cymbalum tinniens. Et si habuero prophetiam, & noverim omnia mysteria, & omnem scientiam, & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. In secularibus, si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Dicam cum Apostolo *ἡλικία* charitas patiens est: benigna est: non emulatur: non agit perperam: non inflatur: non est ambitiosa: non querit quæ sua sunt: non irritatur: non cogitat malum: non gaudet super iniquitate: congaudet veritati: omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet: nunquam excidit: manet in aeternum: & est maior omnibus virtutibus.

Ea autem (ut cum B. August. loquar) est regula dilectionis, ut qua sibi bona vult provenire, & proximo velit: & qua sibi accidere mala non vult, & illi nolit. Et: Omnia præcepta vastissimo charitatis complexu comprehenduntur. Charitas causa & mater est omnium virtutum, quæ si desit, frustra habentur cætera, si autem adsit, habentur omnia. Omnia sunt facilia charitate. Mandatum Dei non habet grave: Aut enim quis non diligit, & iam grave est, aut diligit, & grave esse non potest. Totam magnitudinem divinorum eloquiorum & latitudinem securæ possidet Charitas, quæ Deum proximumq; diligimus. Si ergo non vacat omnes paginas sanctas perscrutari, omnia involucra sermonum evolvere, omnia scripturarum secreta penetrare, tene charitatem ibi pendent omnia, ita tenebis quod ibi non didicisti, tenebis & quod didicisti. Sicut enim radix omnium malorum est cupiditas, ita & radix omnium bonorum est charitas. Quapropter sectamini charitatem, dulce ac salubre vinculum mentium, sine qua dives pauper est, & cum qua pauper dives est. Hæc in adversitatibus tolerat, in prosperitatibus temperat, in duris passionibus fortis, in bonis operibus hilaris, in tentatione tutissima, in hospitalitate latissima, inter veros fratres latissima, inter falsos patientissima. In Abelis sacrificio grata, in Noe per diluvium securæ: in Abrahæ peregrinationibus mæsuetissima: in tribus pueris iugulâdis ignes innocenter expectat, in Maccabæis sauros ignes fortiter tolerat; casta in Susanna erga virum, in Anna post virum, in Maria præter virum. Libera in Paulo ad arguendum: Humilis in Petro ad obediendum: humana in Christianis ad consuetudinem: divina in Christo ad ignoscendum, &c.

DEDICATORIA.

Sola facilis est charitas: ieiunii corpus sentit iniuriam, Vigilia carnem macerant, eleemosyna labore queruntur, sanguis in martyrio, quamvis ardeat fides, non tamen fine dolore & timore funditur. Hæc omnia sunt qui faciunt, sola charitas sine labore est.

B Hieron. in
comment. in
Ep. ad Gal. c. 5

Hæc charitas subiectum nostrum est, *Reuerendissimi Patres, Clementissimi Domini, gratiosissimi PATRONI*, quod præfens hic noster libellus tractat, partim fieri commendans, partim omitti gemens dolensq; Verbo dicam: *Αφ' αλαζονειαν* detestamur ac prohibemus, charam charitatem persuadere satagimus. Quare non litigamus de Authoritate vel *Maioritate* summi in plebe Christi sacerdotis: non disputamus: an & quibus, quomodo expendenda sint in Purgatorii foro supplicia: non rixamur de carnib. vel vescēdis vel secus, alia res nobis, alia scena q. agitur. *Moralia tractamus.* Dogmatica aut plane nō attingimus, aut, si qua extremis digitulis libamus, ea dicimus, quæ ex omni parte *απομεφισθηται* sunt, & extra controuersia aleam posita, quocirca & eo confidentius ut in omnium, ita in vestrum singulariter Venerandum atq; Magnificum conspectū producere gestim⁹.

Subiectum
huius libelli
per α' π' ο' δ' ο' c' i' v

Modum tractandi talem fore confidimus, qui homine ss. Theologia & *Studio* & *præcone* indignus cenferi non possit, *Hieroglyphicus*, nimirum & *Moralis*: nam per hieroglyphicas literas arcanos sensus adumbramus, & sapientibus *pia, prudenti, dextra, variaq;* (quemadmodum titulus nullo jota frustra redundante loquitur) evolutione intimamus. Is autem modus neque novus est *Theosophia Professoribus*, neq; singulari sua suauitate, oblectatione, vtilitate, fructuq; caret. Quis n. similitudinib. *ιερογλυφοις*, parabolis, eiconibns, picturis, fabulis, & similibus vim maximam inesse neget; at vere *Horat.*

Modus tra-
ctandi qualis.

Cur Hierogly-
phicus?

Omne tulit punctum, qui miscuit vile duki,

Lectorem delectando pariterq; monendo,

Hic meret araliber, &c.

Horat. de
Art. Poet.

Non is, inquam, ut redeamus, *Egyptiorum* mos tantum est, nec soli *Niliaci* hoc studio ducuntur, imo ne nostri quidem, qui multi sunt, soli, in prophanis, ipse *Spiritus S.* ab Hieroglyphis non abhorreere videtur, siquidem rem æquabiliter & absq; adfectibus æstimare velimus. Quid enim? an non *Iob* *Interroga* inquit, *iumenta, & docebunt te: & volatilia cæli, & indicabunt tibi. Loquere terra & respondebit tibi, & narrabunt tibi pisces maris.*

Hieob. 12. v. 7
ibid. v. 8

Quis in sacris tam imperitus est & hospes, qui nesciat, *Aquilam* diuina *providentia* esse hieroglyphicam. Quis ignorat *serpentes obihurantes aures* ad verba incantatoris typum præstare *resactariorum verbi diuini auditorum?* quem latet *linguam calumniatricem, novacula;* & *labia dolosa illux oleo romphæa* adsimilari? *Serpentinam prudentiam & columbinam simplicitatem ipse Dominus Saluator* in Euangelio commendat. *Formica* *ιερογλυφοις* est apud Salomonem. *Vitis & oliva* apud S. Psalmographum. Amorem ac beneuolentiam suam erga Hierosolymitanos & quoscunq; cōmendat *Dn. Saluator* per *Gallina alas*, quibus pullos suos tegit. Et quis omnia percēdere potest? Inde autem perspicue

Deut. 32. v. 11.

12

Pf. 58. v. 5. 6

Tf. 52. v. 4

Pf. 55. v. 22

Matt. 10. v. 16

Prou. 6. v. 6

Pf. 128. v. 3

Matt. 23. v. 37.

Conf. Iudic. c. 9

v. 8. v. & seqq.

apparet, quanta nobis etiam in Sacros. Bibliis huius seges sit. Quisquis ergo putavit hactenus, in profanis tantum scriptoribus extare *Emblemata, Flosculos, pictas sententias, Hieroglyphica &c.* is corrigat mentem. Non est sterilis huius noster agellus, imo feracissimus. Quare qui institutum nostrum improbaverit, is inscitiam potius & oscitantiam suam agnoscat & improbet, & corrigat; consulat idem *canam ac SS. vetustatem*, legatq; B. Patres, Ecclesie Prisca Lumina, obvia ubivis Hieroglyphices vestigia deprehendet: sat scio.

B. Aug. in Ps.
8.
Id. in Ps. 36
Id. in Ps. 64
Id. Ep. 3. ad
Iulian.
Id. ibid.
Id. li. 22. cont.
Faust. c. 44

B. Hier. Ep. ad
Rustic. monach.
Id. in Ep. ad
Neporian.
Vit. Biblioth.
Patr. & Stud.
Theolog.

B. Augustinus Curiosulos huius aevi piscibus maris adsimilat, qui in profundo huius seculi tantum quærunt temporalia, & discurrunt tanquam magna tractaturi nequicquam. Impium fumo comparat. Anchoram Spei cum Apostolo hieroglyphicum facit: Invidiam navigio inter fluctus jactato pingit. Avarum inferno æquiparat. Concentum scripturarum Harmonia vel organo Musico similem esse dicit, &c. B. Hieronym. Architectantem mala comparat sagittæ, quæ si contra duram materiam mittatur, revertitur in mittentem. Lynx cuius hieroglyph. rei faciat, ex Epl. ad Chrysogonum Monachum perspicere est. Aquila itidem typum vide in c. 1. Mich. Et in Epl. ad Rustic. Monach. inquit: sicut mordet serpens in silentio, sic qui fratri suo in occulto detrahit, &c. U. jam desinam de B. Clemente Alexandrino in Pædagog. & in Stromatib. & de B. Irenæo. B. Tertulliano. B. Cypriano. B. Origene. B. Athanasio. B. Lactantio Firmiano. B. Ambrosio Mediolanensi. B. Basilio Magno. B. Gregorio Nazianzeno Theologo dicto. BB. Cyrillo utroq; B. Ioan. Chrysostomensi, & aliis compluribus, ex quibus non nemo tales literas hieroglyphicas studiose atq; assatim conquisivit, in fasciculum compegit, & iusta tractatione prosequutus absolvit. Ut omnino saniores inter profanos atq; Gentiles mittam.

2. Maccab. 17
v. 40

Ratio reddi-
tur tituli.

Cur Virida-
rium; ex Hier.
ad vers. Vigil.

Topica seu loci
communes
Virtutum &
Vitiiorum.
Promptuarii
morale.

Illorum igitur vestigia legimus, premimus, illos imitamur, cum illis loquimur in Eiconibus hisce nostris hieroglyphicis, & arcanos sensus oratione explicata indicamus atq; evolvimus, vt plane inhumanum fore arbitremur, quem hic modus tractandi non moveat. Sicut enim vinum semper bibere, aut semper aquam, contrarium est, alternis autem uti delectabile: ita legentibus si semper exactus sit sermo, non erit gratus: nec semper graviora legenda sunt, sed fastidium suaviorum & utilium tamen lectione abstergendum est, quam ad rem hæc nostra appositissime quadrabunt. Quibus explicatis & intellectis eadem opera rationem reddimus atq; reddidimus, quare *Viridarium Hieroglyphico-Morale* inscribere placuerit; De *Hieroglyphico* jam-nunc plus satis. Bene *Viridarium*, nam odor atq; m. flosculos sententiarum ac rerum cum ex factis tum ex profanis transplantantes huc insevimus, plures etiam insituri, nisi chartæ angustia prohibuisset, nihil autem verat, quo minus quisq; pius, cordatus, ac doctus pro cuiusque ingenii ductu ac lubitu plures huc transferat, inferat Et hoc *Viridarium* nostrum sibi efficiat instar instructissimi ac locupletissimi, *Topicorum Virtutum* vicē fungēris, perq; virtutes atque contraria vitia discurrentis *Promptuarii*, in quod quodlibet eximium con-

DEDICATORIA.

gregare, & vicissim ex eodem depromere possit, necessitate ita exigente. Accedit, quod de quavis fere materia ita dissertavimus, ut de hac vel illa virtute, vel etiam vitio discurrere, ut vocant, volenti, eximia & vtilissima futura sit manu ductio. Certe *invenit facile addere est*: Et (ut cum B. Hier. loquar) *in terra aurum quaritur, & de fluviorum alveis splendens profertur glareæ. Pactolusq; ditior est cæno quam fluento. Meum propositum est, antiquos legere, probare singula, retinere quæ bona sunt, & à fide Cathol. Ecclesiæ non recedere: cur igitur me lacerant amici mei?*

B. Hier. in Ep. ad Minerium & Alexand. tom. 3. Oper. Ex omnib. ali. quid: ut est. 1. Thess. 5. v. 21. Finis & Scopus huius Descriptionis.

Deniq; tempus etiam monet, & jubet Papyri ratio, ut etiam explicemus *finem, scopumq; as mentem nostram* in inventione hac nostra *ἐπιπέσει, & evolutione*, quo de etiam supra breviter admodum attigimus: caput & summa est: Virtutem commendamus, taxamus vitia, illam persuasuri, his nigrum Theta scribimus, & munimus contra ea mentes animosq; cordatorum, Deiq; timentium. Varios ac multiplices huius mundi mores, machinationesque graphice depingimus, & bonis atque honestis contra fucos præsentissima pharmaca exhibemus: Nemini injuriam inferimus, labem nulli adspersimus, virtutem, ubi reperimus, laudamus in quibusvis; vitia, ubi inoleverunt, perstringimus, detestamur, missa fieri monemus, in nullis *ειδικῶς, ἡλικῶς*, in omnibus: adeoq; neminem, quasi speciatim suggilletur ipse, jure conqueri posse scimus, nisi si quis animum gerat exacerbatum, exasperatum, effasciatum, malevolentia, rancore, invidia, æmulatione, deniq; illis ipsis vitiis, quæ in hoc opusculo maxime reprehenduntur: idem plane propositum nobis quod *Martiali*:

Κρείσσον δὲ δὲ πειρῶν φθόνου, αἰὲν Πίνδαρος, ad Hier. Sicul. Tyrann. Martial. Epigram. li. 44. Persius Sat. 1.

Huc se ferre modum nostri non vere libelli,

Parcere personis dicere de vitiis. Erunt forte.

Si forte futurus sit non-nemo, qui Satyrici crimen mihi obiiciat, cum *Persio*:

Omne vaser vitium ridenti Flaccus amico

Tangit, & admissus circum præcordia ludit;

Eidem iterum ego cum B. Hier. Nemo, inquam, reprehendat, quod in opusculis aliquos aut laudamus aut carpimus. Cum in arguendis malis correctio sit caterorum, & in optimis prædicandis bonorum ad virtutem studia concitentur. Condemnatio autem malorum, laus bonorum est. Nec detrahere est, verum dicere. Quare (eiusdem sunt verba) Hoc obsecro, ut si mordacius quippiam scripsero, non tam me quis putet austeritatis esse, quam morbi. Putridæ carnes ferro curatur & cauterio, venena serpentina pellunt antidoto. Quod satis dolet, maiori dolore expellitur, &c. Hisce non contentis respondeo cum Poeta:

B. Hier. Ep. ad Marcellin. de laudib. Asellan. Id. Epl. ad Nepotian. Id. Ep. de suspect. contubern. vitand. oper. Tom. 1.

Latratus reliqui canum manipuli:

Omnes vnius aestimamus assis:

Amaræ (inquit B. Hier.) *est veritas, nihil igitur mirum, si illi, qui prædicant eam, amaritudine replentur.* Fruimur equidem testimonio bonæ conscientie, quod scopus atq; finis hujus nostræ scriptiunculæ fuerit atq; sit: *Prodesse multis, abesse nemini; gloria Dei, bonum bonorum:* quare confidenter cum eodem B. Hieron. exclamamus: *Spernentes hominum iudicia, nec laudibus eorum extollimur; nec obrectationibus contristamur; sed ingredimur rectam viam, & tritas à S. Prophetis ac patribus semitas.* Sed! quo de labor?

B. Hier. li. 2. advers. Iovinian. tom. 22. oper.

Id. Comment. in c. 1. Lament. Ier.

EPIST. DEDICAT.

Προσφώνη-
σις Dedicat.
humil.

Ad vos autem, *Reverendissimi Patres, Clementissimi Domini, gratiosissimi PATRONI* conuertor, apud *Vestrarum Reverend. Illustr. & Magnific. Domination.* pulvinaria hoc quicquid est opellæ, depono, memoris certe atq; gratissimi animi σφραγίδα, quod me nuper *PATRONI*, ad ovilis *Dn. ac Servatoris nostri Iesu Christi*, quod ipsi *Nauhaimij* colligitur, pasciturq; curam, tam benigne atq; gratiose admisistis, atq; adeo hoc gratissimæ recordationis τεκμήριον, cum aliud non liceat mihi, infimorum subselliorum homini, apud *Rev. Illustr. & Magnif. Vestr. Dominat.* deponere summo gaudio fuit, fructum laborum meorum quantorumcunq; abunde præclarum mihi inde retulisse visurus, vbi quam sincero, humili ac *Vestris Rev. Illustr. & Magnif. Domination.* devoto plane animo offero, tam sereno vultu ac gratiofo affectu à *Rever. Illustr. & Magnif. Domination. Vestris* suscipietur. *Dn. noster Iesus Christus* salus ac hospitator noster *Vestras Rever. Illustr. & Magnif. Domination.* omni benedictione corporis atque animæ cumulate benedicat, & florentes-vigentes conservet ex hoc nunc & perpetim, quod animitus voveo lucubrans, properans in nostro (imo vestro) musæolo *Nauhaimiano. Calend. Mart. 1619.*

REV. ILLUSTR. ET MAGNIF. VESTRAS
DOMINAT. humili observantia
& obsequiis colens

HENRICUS ORÆUS.

EPIGRAM.

EPIGRAMMATION.

Praesens qui placide pieq; seclum
 Vult transmittere, vir bonusq; haberi,
 Curis absq; meris, molestiisq;
 Is ante omnia maximum Iehouam
 Sincere vereatur, atque amet, nec
 Non & ante oculos sibi reponat
 Verbi iussa salutis, exsequatur
 Gnauus officia & vocationis:
 Suum diligat intimog; amore
 Proximum, pariter suas agat res:
 Non sese à malignis det implicatum,
 Ut sortem placide ferat, vel vnum
 Curet; diuitiis hiet ne opimi
 Aulai atq; fori pericla mille
 Et discrimina sedulus vitabit:
 Immittet rigidos subinde frenos
 Lingua, det labiis suis capistrum:
Γλωσσῶν ἀσπίς non agat perinde,
 Quod est esse velit, nihilq; malit,
 Esse queng; sinat, quod est, simulq;
 Sic est ille futurus idem & vsq;
 Tum cubilia vitet inquinare,
 Et thorum fugiat coinquinatum
 Purum à crimine corpus, & sagacem
 Conseruans animum, piump; pectus,
 Infami abstineat manusq; furto,
 Sexsus dirigat atq; cautus actus:
 Non sit alterius, suis licet dum
 Esse, nec mine obesse, adesse cunctis:
 Hoc emblemata nostra te docebunt,
 Quod ipsum fauet aduouens Oræus.

EMBLEMA
EX VNO OMNIA.

*Omnia diuina subsistunt condita dextra,
Illa eadem Verbo, Flatuq; reguntur louæ.
Omnibus hæc ergo prima & fiet vnica cura
Debita diuinæ vt dicat præconia MENTI.*

A PRINCIPIO PRINCIPIVM.

PANTOPLASTES Deus, qui est PATER, FILIVS, SPIRITVS SANCTVS, VN⁹ *Descriptio*
 essentia, trinus personis, homoultis, homodoxis, homotimiis, † vere *Leii.*
 ENS ENTIVM & Deus super omnia benedictus atque laudatus in omne auum, Condi- *Matt 28. v. 19*
 dit totum hoc vniuersum, calum empyream cum suis Archangelis atque Angelis, ** Aristot. in*
 Orbes caelestes cum toto ipsorum exercitu, ornatu, virtutibus atque in- *Agon.*
 fluentiis, Luce primigenia, Sole, Luna, Stellis tum erraticis tum fixis, Aerem *Rom. 9. v. 5.*
 cum volucribus & toto Alituum genere, terramque cum eius incolis homi- *Gen. 1. v. 1.*
 ne & animantibus vt quadrupedibus ita bipedibus, reptilibus atque inse- *ibid. v. 3. 16. 17*
 ctis, substantiisq; minutissimis: Oceanum & maria quoq; vna cum Balenis & *2. Cor. 4. v. 6.*
 omnis generis piscibus: OMNIA. *Gen. 1. **

Condidit totum hoc vniuersum Pater per Filium λόγον & Ἄωδη & Spiritum *Vide August.*
 vtrique ὁμοῦστον, ἐν ἑστίον, ταυτέστον: sicut dicitur in sacris: In principio creauit *de Gen. ad lit.*
 Aë- *Iob 41 & 40.*
 lohim, calum & terram, & Spiritus Domini ferebatur super aquas: Verbo Domini cali- *Iob. 1. omnia*
 firmati, & Spiritu oris eius, &c. *per ipsum.*

Condidit omnia EX NIHILO. Nulla vel præexistente vel præiacente *Gen. 1. v. 1.*
 materia: ipse creauit OMNIA in principio *ἐκ τῶν μη ὄντων.* *Rom. 4. v. 17.*

Condidit in principio, temporis, scilicet, ante quod non erat tempus: *Gen. 1. v. 1.*
 tum erat illud principium, antea pura puta æternitas in comprehensibilis. *Conf. Ouid. l. 1.*
Metamor. 1.

Condidit omnia LIBERE, sed postquam tamen condidit, necessario: Nā *Rom. 11. v. 35*
 libertas non necessitatem sed coactionem excludit. *»*

Condidit omnia GRATIOSE, nullo præexistente cuiusquam merito: *Sap. 11. v. 24.*
 Quis enim prior illi dedit aliquid, quod retribuatur? *Rom. 11. v. 35.*

Condidit omnia POTENTER, potentia infinita, & incomprehensi- *Syr. 1 v. 12.*
 bili, qua omnia sibi subij. it, omniaq; potest & facit, qua vult, in calo & in terra, vltra *Aug. de Gen.*
 quam nos vel petere vel cogitare possimus. *ad lit.*

Condidit omnia SAPIENTER, & disposuit in numero, pondere & mensu- *Phil 3 v. 21.*
 ra, is cuius sapientia non est numerus. *Psal. 115. v. 3.*

Condidit omnia SEX DIEBUS non vno momento, non tantum vt sint, *Eph. 3. v. 20.*
 sed etiam vt cursum obtineant *ἐμφυτον*, quoad ei videretur. *Sap. 15. v. 22.*

Condidit omnia PROPTER semetipsum, h. e. ad gloriam suam, bo- *Iob 3. v. 26.*
 numque suorum electorum & dilectorum, vt inde reluceret ipsius *Gen. 2. v. 1.*

Gratia: qua fertur erga omnia opera sua, in primis electos. *Hebr. 1. v. 3.*

Libertas: quod in manu eius sumus, tanquam lutum in manu figuli. *Aug de mi*

Potestas: quod ex omnibus miseriis, quæ, quales, quantæ, cumque illæ *rabil. scriptu-*

sint, adeoque ex morte ipsa resuscitare nos possit. *ra. l. c. 1.*

Condidit, conseruat, & regit omnia, sustentatque verbo potentia. *Sap. 1. v. 23.*

EMBLEMA
 QVIS TE PRÆTULIT?

*Quod sumus & gerimus diuino munere constat:
 Ex nobis aliud non nisi bulla sumus.
 Ergo cuiq; stet magnæ sua lectio curæ,
 Vt domus officiis stet bene iuncta suis.*

HIERARCHIA.

Pie vereq; Nemo, inquit Baptistes, sibi sumere quicquam potest, nisi datum sit ei coelitus. Figuratur id nostrum Emblemata: Nam in medio Ecclesiasticus seu persona quaedam Ecclesiastica, Episcopusve, cum Pileo seu Infula & pedo Episcopalis sursum arrecta dextra coelitus sibi datum librum captans, probare nititur. Diuinitus dari sacros ordines, & cognitionem ad ministeria Ecclesiastica functionesque scholasticas necessariam. Quis enim ad haec munia idoneus? Nemo certe. Quis te praeulit? Deus. Omnes necesse habemus cum Apostolo fatendo gloriari, & gloriando fateri: Gratia Dei sum, id quod sum. Et: Neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus. Discrimina donorum sunt, sed idem spiritus. Discrimina ministeriorum sunt, sed idem Dominus. Discrimina facultatem sunt, sed idem est Deus, efficiens eas omnes in quibusvis. Vnicuique vero datur declaratio Spiritus ad utilitatem. Spiritus Patri loquitur. Loquebantur, iniquiunt Actus Apostolici, prout cuique Spiritus dabat eloqui. Verbo dicam: Nemo sibi sumit honorem. A deo quidem ut ipse Dominus & Saluator de vocatione & donis, augematibusq; excellentissimis secundum humanam naturam gloriatur, nec ab similiter Prophetæ atque Apostoli.

Claudit huic dextrum latus Vir paludatus, vel chlamydatus, idemque sursum extensa dextra, de caelo sibi porrectum enses arripens significare satagit, etiam magistratus recognoscere Deum authorem ac superiorem, nec sibi ipsis acceptum referre honorem istum, sed soli & vni Archontotetha DEO, cui omnes etiam Maximi supplicare & homagium praestare obligantur. Omnis potestas à Deo est: Vnde & nomen Deorum cum Deo vno & solo participant. Deus instituit reges, & transfert Regna; Ideoque sub DEO sunt, exemplum praeeunte Vice-Rege Aegypti Iosepho: quod ipsum ipsi efferunt diplomatum proce-miis: Nos, inquit, Dei gratia. Denique:

Sinistram stipat vir rusticus superne delatum lignem eleuata dextra sumpturus, indicat: Esse se diuino munere, qui sit; nec suum se sibi fictorem factorumve esse, sed diuina sibi gratia locum adsignari.

Quæ cum ita se habeant, quis non videt in id sibi incumbendum totis viribus; quod diuino sibi munere, mandatum esse sentit: ut ille loquatur *λογίζεσθε*. Ilte feliciter imperet. Hic in sudore vultus sui maducet panem. Omnes autem & singuli splendorem sui ordinis & operis in timore Domini agnoscant, faciant officia singuli vocationum, & ut quisque accepit, ita alius in alium illud (donum suum) administret, ut boni dispensatores variae gratiae Dei: istud tenentes, singulos quicquid fecerint boni, hoc reportaturos à Deo, in nouissima de gestatione reddenda ratione; & cui multum concreditum fuerit, ab eodem multum flagitatum iri: qui autem in minimis fidelis fuerit, eum super multa constituendum fore.

EMBLEMA
REGINA PECVNIA.

*Et genus & formam Regina pecunia donat,
Omnia facit pecunia.
Excecat magnos, Medioxymosq;, & Paruos:
Quid non potest pecunia?*

Sapientes sapienter credunt ita sapienti: Pecunia obediunt omnia. Aureum est hoc & argenteum seculum, auro ducuntur omnes status & ordines, auro capiuntur & argento magni, parui, medioxymi; auro denique & argento reguntur summa & ima, nec abs re est, quod Regina titulo pecuniam ornat Vates Venusinus Horatius. Quid enim? An non auro temeratur illibatus verbi diuini honos? Certe: vel ipso Domino teste: *Sacerdotes pretio docent, & Propheta pecunia diuinant; interea Iehoua nituntur, dicendo: An non Iehoua in medio nostri est, non superueniet vobis malum.* Vireret adhuc intemeratus flos diuinæ veritatis, absque pecunia & opimis præbendis si esset: Auro inflectitur rectus iuris bacillus, & Nomothetæ muneribus excacantur, vt absoluant impium & condemnent iustum, hi furum socii sunt, de quibus Propheta Euangelicus: *Quomodo effecta est meretrix vrbs fidelis? & plenissima iure, in qua iustitia pernoctabat, ea nunc homicidarum plena est? Argentum tuum abijt in scorias, merum tuum inspurcatum est aqua; Principes tui contumaces & socij furum; vnusquisque amat munus & sectatur retributiones, &c.* In vita ciuili seu communi, quid non fit auri fame studioq; vt non immerito exclamare libeat, liceat: *auri sacra fames quid non mortalia cogis pectora? Mortalibus nil charius pecunia, atq; inter homines vna plurimum valet.* Vnde iterum alius intonat:

*Proh vt nihil sanum reperias vsquam!
Sed pariter omnes seruiunt victi lucro!*

*Aristoph. in
Plus,*

Auro blasphematur nomen Dei. Auro fiunt parricidia ministrorum. Auro excitantur seditiones. Auro patrantur homicidia. Auro committuntur supra, adulteria, incestus. Auri studio exercentur latrocinia. Auro feruntur falsa testimonia. *Aurum & argentum, anima sunt & sanguis mortalibus, hoc qui caret, nec sibi parauit sedulo viuos hic inter, mortuus circum ambulat.*

*Pudor per aurum soluitur,
Violatur auro integritas,
Pax occidit, fides perit.
Legesq; & ipsa intercidunt:*

*Prudent in
Hymn de S.
Laurant,*

Si ius violandum est, auri (regnandi) gratia violandum est, in ceteris pietatem colas:

*Senec. l. 2. Epist.
siol. ex al. citat*

*Sine me vecari pessimum, vt diues vocer;
Nemo an bonus; an diues omnes querimus.
Aut diues opto viuere aut pauper mori.*

Verum, heus tu, bone, quid vanius auro; quid fluxius argento; quid denique fragilius pecunia? adeo vt, si vel totum mundum lucreres, iacturam anime patiaro: nam aurum & argentum non vindicant in die ira, imo testabuntur aduersus cultores; adeo pretiosa est redemptio anime. Quare si diuitia affluant, noli apponere cor, auri massa caue sacra facias; nec spem ponas in pereuntibus diuitiis, sed in solo Deo viuo. *Ibi thesauriza, vbi thesaurus manet æternum.*

*Matth. 16 v. 26
Iac. 5. v. 3.
Psal. 49. v. 9.
1. Cor. 13. v. 11.
1. Tim. 6. v. 17.
13.
Matth. 6. v. 21*

EMBLEMA
PECCATA GRASSANTIA.

*Infima cum summis miscentur, turpia dictu
Facilia factu nemo est qui pudori habet
Inde grauem Ecclipsin Ecclesia, Curia, Priua
Patitur. Beatus, ille est qui minimis studet.*

Summa totius huius emblematis consistit in illo Hoseæ dicto, capite quarto, cum quo vocem tollere lubet: *Audite Verbum Iehoua* (ô populares!) *Hosea 4. v. 1.* nam contentio est Iehoua cum habitatoribus terræ huius, quod nulla sit fides, nullaq; benignitas, & nulla agnitio Dei in hac terra. *Pierando & mētiendo, & occidendo, furando, & adulterando effringunt legem, & cades alia alii sunt contigua. Propterea iugebit hac terra, & languebit quicquid habitat in ea.* Talia plane, ô diuine Hofcheha, sunt tempora nostra, ad quæstus collata tuos, ouum vt ouo similis esse non possit, tempora quam sunt nostra tuis. *Exclamas.*

Vis & violentia primum locum occuparint. Pellitur è medio iustitia & Sapientia, vi geritur res: *Perstrepat illud Caligulæ: Oderint dum metuant, quod acinaces tibi in cruento imposito capite* significare debet, cedes aliæ aliis sunt cōtiguæ, *caedes, inquam, cordis, odium, inuidia æmulatio, cades orū, mendacia, calumnia obtrectatio: cades deniq; operis, persecutio, oppressio, cruentatio.* *Sueton in vit. Calig. Philip. in chronic. 1. Iob. 1. v. 5. Ierem. 18. v. 18.*

Scortari, supra adulteria, incestus committere turpe non esse putant, adeo frequenter, licentiose, & impune etiam, quod mali caput est, perpetrantur, adulterantur, & domum meretricis turmatim conueniunt, vt equipastri sunt, cum mane surgunt, quisq; ad vxorem proximi sui adhinnunt. *Tereut. in Heautontim. Ierem. 5. v. 7. ibid. v. 8.*

De *superbia & ambitione* si dicere conitar, verbis facta æquare scio, non sufficiam, ita plerique primas in congressibus & confesibus captant, & plus de se, quam oportet, sapiunt, quod *patula pauonis cum impositis aristis pe. itæ, manifestum faciunt.* *Tharif. M. it. 23. v. 6. Rom. 12. v. 3.*

Ad hunc modum tota mundi sphæra *aruginem induit*. obscuratur & patitur Ecclipsin perpetuam per continua crimina, vitia ac turpitudinem.

Luce quidem sua radiat verbum, & flammæ longe lateque eiacular suas, sed nemo curat, nemo suscipit, nemo cognoscit, *Lucet lux in tenebris, sed tenebræ non comprehendunt, adeo nulla est Dei cognitio in mundo hoc.* *Ioh. 1. v. 5. Hof. 4. v. 1.*

Crescit *auaritia studium* indies, & ingrauescit *habendi insana libido*, vnde fas nefas pari trutina librantur, & æqua lance. *Crescit amor nummi Iun. Satyr. 1. 4.*

Iniustitia sumit incrementa per momenta, *fides* autem per *charitatem* efficax labascit & refrigescit: *Multis annis iam peractis nulla fides est in pactis, mel in ore, verba lactis, fel in corde, fraus in factis.* *Matt. 24. v. 12. Gal. 5. v. 6.*

Quare cum crescant delicta, pœnas etiam crescere, & ultionem diuinam non morari credere fas est: *Impleta enim mergitur vrna.* *Perisma.*

Vigilantibus ergo esse nobis conuenit, nec *ἡσυχία τῶ ἀίῳ* *ὑποκρινάμενοι*, iuxta Apostolum: *ἀποκαταδύετε ἐπιφάνειαν καρτῶν*, cuius *Aduentum* tam accelerare consentaneum, quam vera est Domini saluatoris assertio: *Quæ cum fieri videatis, ἀνάβητε καὶ ἐπίρατε*, quoniam redemptio vestra prope est. *Beata autem prudentes virgines, seruique fideles, omnes ardentes gestantes lampades semper parati, ibunt in occursum sponsi & introibunt ad aternas nuptias.* *Mar. 13. v. 31. Rom. 12. v. 2. Rom. 8. v. 10. Tit. 2. v. 13. Luc. 21. v. 28. Matt. 25. v. 12. 2. 6. Luc. 12. v. 35.*

EMBLEMA
CAPTIVA VIRTUS.

*Laudatur virtus sed non transfertur ad usum,
Dic mihi, quid, queso! vanius esse potest?
Horrida diuinae quis non incendia sentit:
Irae quis vero nunc respiscit? ai;*

De extremis temporibus os Dei, Sapiencia Patris, veritas ipsa, Dn. Ser-
 uator noster, ita ait: *Scandalizabuntur multi, & inuicem tradent, & odio habebunt*
inuicem: abundabit iniustitia, refrigeret charitas. Subscribit Dn. Saluatori Orga-
 non electum: *Hoc, inquit ad Timotheum Ephesiorum Episcopum, Disci-*
 pulum & Filium in fide *γνήσιον: Hoc scito, quod in nouissimis diebus instabunt tempo-*
ra periculosa; & erunt homines se ipsos amantes, cupidi, elati, superbi, blasphemii, parentib.
non obediētes, ingrati, scelesti, sine adfectione, sine pace, criminales, incontinentes, in-
mites, sine benignitate, Proditores, proterui, tumidi, voluptatum amatores, magis quam
 Dei: *Habentes speciem quidem pietatis, virtutem autem eius abnegantes.* Concludit
 (in ore enim trium consistit omne verum) os Apostolorum: *Scitote primum,*
quod venient in nouissimis diebus in deceptionem illusores iuxta proprias concupiscentias
ambulantes. Hos tales depingere, & viuis coloribus depictos ob oculos no-
 bis statuere præsens conatur *ἐμβλημα.*

M us. 2. 4. v.
 10
 ibid. 2. 12
 2. Tim. 3. v. 1
 ibid. v. 2
 ibid. v. 3
 ibid. v. 4
 ibid. v. 5

Probitas lau-
 datur & al-
 get: ait Iuuen.
 Satyr. 1.
 CAPTIVA
 CHARITAS

Manicas simul ac pedicas patitur *chara charitas, captiua tenentur virtutes.*
 charitas omnibus in ore versatur, sed pedicis irretita in cor descendere non
 permittitur; Excidit enim huic peruerso seculo illud Ioannis: *Τεκνία μὲν: μὴ δὲ*
γαπᾶμεν λόγον, μηδὲ γλώσσην, ἀλλ' ἔργον τῆ ἀληθείας: Vt de chara charitate vsurpare li-
 ceat illud Iuuenalis:

I. Ioh. 3. v. 18.
 Iuuenalis.
 Satyr. 6.
 vid. Erasmi in
 Chilianib.

Rara avis in terris nigroq; simillima Cygno.

Ostracismi res semel peracta est, ab exsilio immerentem nemo reuo-
cat, ab ἀσπόνδους hostibus constricta præseruatur: inuidia, dico & auaritia.

Inflatis multi buccis optume-meritæ præconia dicunt virtuti, capti-
 uitate tamen non exonerant, sed quo mage commendatur, hoc mage pre-
 mitur: *Speciem virtutis habentes, virtutem eius abnegant.* Pulpita obsederunt, te-
 nentq; clauos *αὐχρῆται,* dolosi, hypocritæ, auari, *μισοδόδοι, αὐθροπέρεςκοι, om-*
nium horarum homines, indocti, quorum Deus venter est, huius seculi homines, qui pal-
 lia, quod aiunt, ventorum intemperæ accommodate obuerrere sciunt:
 Virtus non tam spernitur, cum suis clientibus (quod ferri quidem posset)
 sed premitur, proculcatur, demergitur. Optume senties, si mecum senties:

2. Tim. 3. v. 5
 Pb. 13 v. 19
 Ps. 17. v. 14

Quod sis esse velis, nihilq; malis.

Martial l 10.
 Epigrammat.
 Psal. 37. v. 1

Et praxi dona illud Spiritus S. per calamum Dauidis sonori: *Noli amu-*
lari in malignantibus, neq; zelauis facientes iniquitatem: Quoniam tanquam scenum
velociter arcescent, & quemadmodum herba cito decident: Tu vero delectare
in Domino, & dabit tibi petitiones
cordis tui.

ibid. v. 7

ARBOR VITÆ CHRISTVS.

Planiciem querit, vitat prærupta viator,
Indagat gratam fessus arator opem.
Planicies Christus celi est, atq; umbra salutis.
Nec venit ex alio lux, via, vita, salus.

Quod Dominus Saluator apud Matthæum, *Venite, ait; ad me, omnes* Matth. 11. v. 28
qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos, & dis-
cite à me quoniam mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris,
quoniam suauis est iugum meum, & leue meum onus: hoc ipsum ad oculum de-
monstrare nititur emblemata præfens, sub typo arboris à qua Christus pendet,
cum inscriptione: Iesus Nazarenus Rex Iudaorum. Non est absolum à sacris 1. N. R. I.
*hoc $\epsilon\mu\epsilon\lambda\eta\mu\alpha$; dicitur enim Christus: Surculus ex radice Iesse. Vocatur non tan- Esa. 11. v. 1.
tum Iehouah iustitia nostra, sed & Germen Davidis. Nam: Ier. 23. v. 5. 6.
7.*

Arbor summa & ima coniungit: Reconciliat. Christus cœlum & terram,
 Deum & homines, vnique. 2. Cor. 5. v. 18.

Arbor semitam q. præbet ad superiora. Ita Christus est via, veritas & vita, nemo Ioh. 14. v. 6.
venit ad Patrem, nisi per ipsum. Estque adeo vere scala illa Iacobæa, per quam ad- Gen. 28. v. 12.
 scendimus ad patrem.

Arbor extendit ramos ad quatuor partes orbis: ita Iesus Christus crucifixus Matth. 28. v.
prædicatus per quatuor partes orbis terrarum, Gentibus, stultitia: Iudæis, scan- 29.
datum: sed via saluifica, omnibus fidelibus. 1. Cor. 1. v. 23.
24.

Arbor etiam sub terram spargit radices: Nam à morte etiam redimit nos Hos. 13. v. 14.
 Christus & resuscitabit de puluere terræ in nouissimo die: in Christo omnes viui- Ioh. 19. v. 25.
 ficantur. 1. Cor. 15. v. 22.

Arbor præbet gratiam vmbra fessis, anhelisque. Ita Christus in omnibus 1. Cor. 1. v. 30.
 aduersis gratum solatium: In aestu peccati est nobis vmbra iustitiæ: In seruore ira 2. Cor. 5. v. 18.
 est nobis refrigerium gratiæ: In calore precum, est nobis solamen certæ exau- Ioh. 16. v. 23.
 ditionis: In contentione laboris, est nobis dulcis quies: In errore profectionis, est Matth. 11. v. 29.
 nobis regia via: In tenebris $\epsilon\tau\epsilon\pi\omicron\delta\omicron\zeta\iota\omega\nu$, est nobis saluifica veritas: In tentatione o- Ioh. 14. v. 6.
 pacat solatio spiritus: in morte refrigerat vmbra Passionis: in cruciatibus Ge-
 benna præbet gratiam vmbra æternæ felicitatis; humiliores sunt omnes
 humanæ myricæ, quam vt nobis vmbra vitæ, pietatis, iustitiæque coram
 Deo, æternæ salutis præstare possint. Quare verbo dicam cum Phostere
 Mediolanensi: Omnia nobis Iesus est, si volumus. Curari deside- Ambr. lib. 10. de Virgin.
 ras; medicus est: si febris æstuas, fons est: si grauatis iniquita-
 te; iustitia est: si auxilio indiges; virtus est: si mortem times; vita
 est: si ire desideras; via est: si tenebras fugis; lux est: si cibum ap-
 petis; alimentum est: gustate igitur & videte, quoniam
 suauis est Dominus!

SIMPLICITAS CORONATUR.

*Luvida vesant spernas opprobria vulgi,
 Rancorisq; tui sit Medicina Abſos:
 Verbum namq; tibi pedibusq; Lucerna tuis est,
 Et fax. Non errat qui hoc duce carpit iter.*

Miræ ne vnquam satis decantatæ cum corporis cum animi tarditatis animal est asinus, vt multis inde dicitur ortum locumq; dederit, vt si hominem tardum, rudem, ἀπίδουτ' or dicere velis; *Asinū, Asinum Thessalum, Asino indoctiorem*, &c. voces: Vt ut autem contemptum sit hoc animal, est tamen multorum in animali rationali exemplar & typus. Est enim simplex. Ἀπλοῦ. Naturæ ductui à Deo ingenito obsequens. Tanto affectus impete ad fœtum ὁμοειδῆ rapitur, vt medius per ignem eius gratia feratur. Iusti æquique tenax. Non nocet morsu; non lædit calce; sed potius ictus & verbera patitur, subinde ad plura excipienda paratum. Vnde nec Christo equite ac sefore indignum.

Su asinus, quem ui que asinum fors aspera fecit. Asini propria seu lauder.

*Marc. 13
Matt. 21*

Asino certe quouis (liceat barbarizare) asiniores sunt, qui vel ab asino has virtutum umbras ad rem & corpus transferre non conantur.

Simplicitas, à Christo ipso commendatur, & iniungitur, vt optime credere & optime ambulare putetur is, qui simpliciter credit & ambulet, abique carnali sapientia, quæ stultitia coram Deo est, & ab eodem confunditur. Vide sis autem, ne dum simplex haberi vis, duplex euadas vel omnino ἀλογος.

Matt. 23. 61

1. Cor. 1. v. 30

NB.

Ita enim simplex est, vt ductum ingenitum à Deo sequatur: tu lucem & Ducem λόγον sequere, & nunquam errabis.

Ἀδελφοί, ad fratres, ad proximum, singulari te amoris adfectu trahi, ὁμοειδῆς. diuinum est; *Dei genus es, hunc diligere ante omnia, super omnia, post omnia*, eumq; Ἀδ. 17. v. 28. propter ἀδελφὸν amare ὁμοειδῆ debes, sicut te ipsum, id nisi feceris, sub homicidarum censum cades. Dent. 6. v. 5. Leuit. 19. v. 18.

Iustus vt sis & habere, iusti, æquique tenax esse debes, & suum cuiq; tribuere. *Qui facit iustitiam, iustus est.* 1. Ioh. 3. v. 18. 1. Ioh. 3. v. 7.

Morsu oris ladere debes neminem, falsum testimonium non dicere, mendaciis non ferire, calumniis non lacerare. Exod. 20. Dent. 5.

Impetitus non recalcitrare: Lacesitus non reuerberare: maledicta, maledictis; iniurias, iniuriis; damna, damnis; non cōpensare sed bono malum vince. e. 1. Pet. 2. 23. Rom. 12. v. 21. Et id teneas, te ad plura atq; maiora sustinenda Leg. Christi obligari quæ est: si quis te percusserit dextram maxillam, prebe illi & alteram. Non excidat Asinus Apologus. Matt. 5. v. 39.

Sedet pro confessionibus audiendis ἡγετοῦ Ἀρχων Leo, audit & absoluit Apologus de Leone confessionario. Lupum ἐξομολογῆναι, rapinas ouium: Confitentem Laniatus anserum &c. Vulpem, & alios id genus, consueta absolutione: Tace frater mihi & tibi hac sunt communia. Asinum, quod manipulum fœni casu delapsum vorasse fateretur, solum sublimem rapi & in crucem à lorariis agi iubet. Intel- lig: quo tendam? Matt. 10. v. 16. NB.

Quare ad verbera te para, qui Christi discipulus clues: *Mitto vos*, inquit, *vt oues in medium luporum.* Fieri non potest quin lupus in infimo fontis loco iuxta se stantem agnum turbatæ aquæ reum peragere satagat. Qui leuiter iocem ferre scit ille, apit. Apolog de lupo & agno.

INGENIVM VERÆ AC SAL-
uifica fidei.

Perpetuas tibi fundit aquas fons viuus, & vsum
 Multiplicem præstat vena perennis aquæ:
 Sic fidei veræ soboles dilectio præsto est,
 Corpus vt vmbra, fidem sic comitatur amor.

Pie ac vere *August. fides*, inquit, est bonorum omnium fundamentū: Fides est humana salutis initium, sine hac nemo ad filiorum Dei numerum potest peruenire, quia sine ipsa nec in hoc seculo quisquam iustificationis gratiam consequitur, nec in futuro vitam poss. debet aeternam. Est autem fides (vt idem inquit *Augustinus*) credere in eum qui iustificat impium: credere in Mediatorem sine quo nemo reconciliatur Deo: credere in Saluatorem, qui venit querere & saluare quod perierat, &c. Certe: sine hac fide impossibile est placere Deo: quin sine ea quae fiunt, in peccata conuertuntur omnia: Per hanc fidem Dominus & Saluator noster potestatem dedit filios Dei fieri, omnibus, qui credunt in nomen eius. Fides nobis imputatur ad iustitiam. Fide viuimus. Fide stamus. Fide purificantur corda nostra. Filij Dei sumus ac manemus per fidem, per fidem habet. Christus in cordibus nostris. Fide nemo perit, sed habet vitam aeternam. Fides in Christum est victoria nostra, qua vincimus satanam, mundum, adeoque propriam nostram carnem. Fidei denique finis est salus animarum. In hac veste nutritiali comparemus coram Deo, huius adminiculo clamamus: Abba Pater! Hic ocellus est, qui intuitur Christum. Hæc est auris, quæ audit Christum. Hæc saluifica dextera est, quæ apprehendit Christum ad dextram Patris in cælis sedentem, eumque tenet. Hoc pede, currimus ad Christum. Huius complexu, ipsam quæternitatem concludimus. Fons viuus perennis aquæ fides est, cuius aqua saluunt in vitam vsque aeternam. Arbor optima est, quæ non nisi optimus ædere fructus potest. Opus autem est & donum Dei, quod mediante sacrosancto ministerio Verbi in cordibus incendit Deus per Spiritum suum sanctum: Quare hæc pretiosissima vnio non nisi in agro Euangelico foditur, effoditur. Oleo sacramentorum nutritur. Precum subsidio firmatur. Per tribulationes & calamitates exercetur. Per spem & charitatem manifestatur: per intercessionem Christi conseruatur in vita, tentationibus, & morte. Tria igitur considero, in quibus tota spes mea consistit, charitatem adoptionis, veritatem promissionis, potestatem redditionis. SCIO cui credidi, quia in charitate nimia adoptauit me, quia verax in promissione, quia potens in exhibitione. Hic est funiculus triplex, qui difficulter rumpitur. Hæc est fiducia, qua Abraham immolaturus, qua placuit Abel, qua arcam ædificauit Noe, qua luctatus Iacob, (vt emblemata nostrum li- quido demonstrat) qua eminuit Ioseph, qua opprobria tulit Moses, qua sancti vicerunt regna, qua denique saluati sunt omnes sancti, quotquot iam inde à condito orbe, adhuc, & vsque in æternum beatitudinem obtinuerunt, obtinent, obtinebunt aeternam. O thesauris omnibus opulentior fides, o virtutibus corporalibus omnibus fides fortior!

Aug. in Prol. lib de fid. ad Petr. Diacon.

Aug. lib. de vera Innoc. c. 352.

Hebr. 11. v. 1

Hebr. 11. v. 6

Rom. 14. v. 23

Ioh. 1. v. 12

Gen. 15. v. 6

Rom. 4. v. 3

Habac. 2. v. 4

Rom. 1. v. 17

Rom. 11. v. 20

Act. 15. v. 9

Gal. 3. v. 26

Ioh. 3. v. 15. 16

1. Ioh. 5. v. 4

1. Petr. 1. v. 9

Matt. 22. v. 12

Iustin. Ep. ad Progn.

Bern. serm. 2. de Magis.

Aug. in Ioh. Cant. 1. v. 4

Bernar. super Cantic.

Ioh. 7. v. 37

Matt. 7. v. 18

Ioh. 6. v. 29

Eph. 2. v. 8

Rom. 10. v. 17

1. Cor. 3. v. 34

Matt. 13. v. 46

Rom. 4. v. 11

Luc. 17. v. 5

2. Cor. 1. v. 9

Luc. 22. v. 32

Bernh. serm. 3 de 7. fragm.

Vfus Scio.

Heb. 11. v. 17

ibid. v. 4

ibid. v. 7

ibid. v. 22.

ibid. v. 23

ibid. v. 33

Act. 15. v. 11

Ambr. l. 3. de virginis.

EMBLEMA
INDOLES CHARITATIS.

*Sustinet incursum cataclysm saxea moles,
Imprimis ferro conglomera graui:
Sic mens diuini bene conglomera fauore
Flaminis, aduersum stat Phlegetontis aquas.*

Sine charitate potest quidem fides esse, sed non & prodesse, non Afrorum tantū
 Sed totius quoq; Christiani Orbis Episcoporum ocellus August. in fit. Pro- De Tr in li. 15.
 pter quod & Apostolus Paulus, in Christo (inquit) Iesu neq; circumcisio aliquid c. 15.
 valet, neq; praputium aliquid valet, sed fides quæ per dilectionem operatur. Hæc est ea Gal. 5. v. 6
 dilectio, quæ fidei soboles & æmula hic saxea mole nixa confidet, dextra charam
 sobolem, sinistra librum cum cruce tenet, iungitq; omnia Patientiæ Hieroglyphicus agnus,
 inumbrante cælesti & mitissima-divina Columba Spiritu S. Id vero significare vult
 ἡμεῶν nostrum, dilectionem fide vera niti tanquam rupe, eamq; ut sit ve-
 ra, è fide saluifica manare oportere, à qua formetur, quæque per hanc (aiente
 Apostolo) sit efficax: est vera charitas quæ ad ἀγαπᾶν diuini canonis exigi-
 tur atq; exercetur: Tincta in cruce & sanguine Christi, per quem omnia co-
 gitata, dicta, & facta nostra accepta redduntur ἐν ὁμοίᾳ τῆς θεῆς πατρὸς. Piam sa-
 ne ac lepidam Picturam! Ostende enim mihi fidem ex operibus charitatis & suffi-
 ciet mihi; aut mortua fides & simulacrum fidei erit, aut operum monilibus re-
 dimita ouabit, Operum autē, inquam, DILECTIONIS. Dilectio fortis est, ut mors,
 durus ut sepulcrum zelus; Pruna eius pruna sunt, igniq; flamma diuina. Aqua multa
 non possunt extinguere dilectionem, nec flumina inundabunt eam: Si daret quis totam
 substantiam domus sua pro hoc amore, plane contemneretur. Si linguis hominum loquar
 & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum as resonans, aut cymbalum
 tinniens. Et si habeam Prophetiam, & nouerim mysteria omnia, omnemq; scientiam, & si
 habeam totam fidem, adeo ut montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil
 sum. Et si insulam alendis egenis omnes facultates meas, & si tradam corpus meum ut
 comburam, charitatem autem non habeam, nihil iuuor. Hæc est caput & apex precepti
 illius noui Dn. Saluatoris. Hac discipuli eius cluemus. Hac legem eius imple-
 mus. Hæc moderatrix sit omnium consultationum, actionum, passionumq; simul
 nostrarum. Hæc patiens est: comis est: non inuidet: non est insolens: non inflatur: Nihil ut
 indecorum fastidit: non querit quæ sua sunt, non irritatur: non cogitat malum: non gau-
 det de iniustitia: gaudet autē de iustitia: omnia suffert: omnia credit: omnia sperat: omnia sustinet.
 ab hac vtranq; & aiunt, faciamus paginam. Ab hac Dn. Saluator Iudicium
 suum olim auspicabitur, consummabit, exequetur. Hæc maxima est, æternū
 durans. Vide ergo quam multa & quam magna desint, nihilq; profint, si hæc vna defue-
 rit Charitas causa est & mater omnium virtutum, quæ si desit frustra habentur cetera,
 si adsit, habentur omnia. Omnia fiunt facilia charitate. Totam magnitudinem diuino
 rum eloquiorum & latitudinem secunda possidet charitas. Si ergo non vacat omnes paginas
 sanctas perscrutari, omnia involucra sermonum euoluere, omnia scripturarum secreta
 penetrare, tene charitatem, ibi pendent omnia, ita tenebis quod ibi didi-
 cisti, tenebis etiam quod nondum
 didicisti.

Sensus emble-
 matis huius.
 Quæ sit vera
 & non ficta
 nec hypocriti-
 ca charitas.
 Iac. 2. v. 28

Cantic. Canti-
 cor. c. 8. v. 6.
 ibid. v. 7

1. Cor. 13. v. 1.

ibid. v. 2.

ibid. v. 3.

Ioh. 13. v. 34.

& c. 15. v. 12.

Rom. 13. v. 10.

1. Cor. 16. v. 14.

1. Cor. 13. v. 4.

5. 6.

5. Encomia

6. Chara

7. charitatis.

Matt 25. v.

35. & seqq.

1. Cor 13. v. 13.

August. l. 1. de

baptis. contr.

Donatist. c. 5.

Idem de lau-
 dib charit. ab
 init.

SPES NON CONFVNDIT:

*Omnibus in lingua est: Spes non confundit at: at illa:
 Non est in mundi Spes iacienda bonis:
 Spes non confundens caelestia munera spectat,
 In viuo & solo Spes ouat vna Deo.*

Charitatem sequitur spes, illa fidem, hæc illam: Est autem spes diuinitus *Spes quid sit.*
 infusa virtus, quæ promissionibus diuinis in Christo de futuris beneficiis alacriter inhiamus.

Breuis illa quidem sed admodum luculenta spei descriptio.

Causa efficiens SPEI est Spiritus S. sicut dicitur: *Benedictus est, & Deus Pater* Gal. 5. v. 22.
 Dn. nostri Iesu Christi, qui ex multa sua misericordia regenuit nos in SPEM viuã. Fru- 1. Pet. 1. v. 3.
 ctus Spiritus sub vocabulo *καρπευõς.* Gal. 5. v. 22.
 1. Theff. 3. v. 5.

Subiectum SPEI est cor

Obiectum: Christus qui rupes nostra: in Christo, qui Petra & fundamentum. 1. Cor. 10. v. 4.

Causa instrumentalis: est verbum Dei, in primisq; promissio gratiæ. 1. Cor. 3. v. 11.

Forma: patiens expectatio futurorum bonorum. 2. Theff. 1. v. 5.

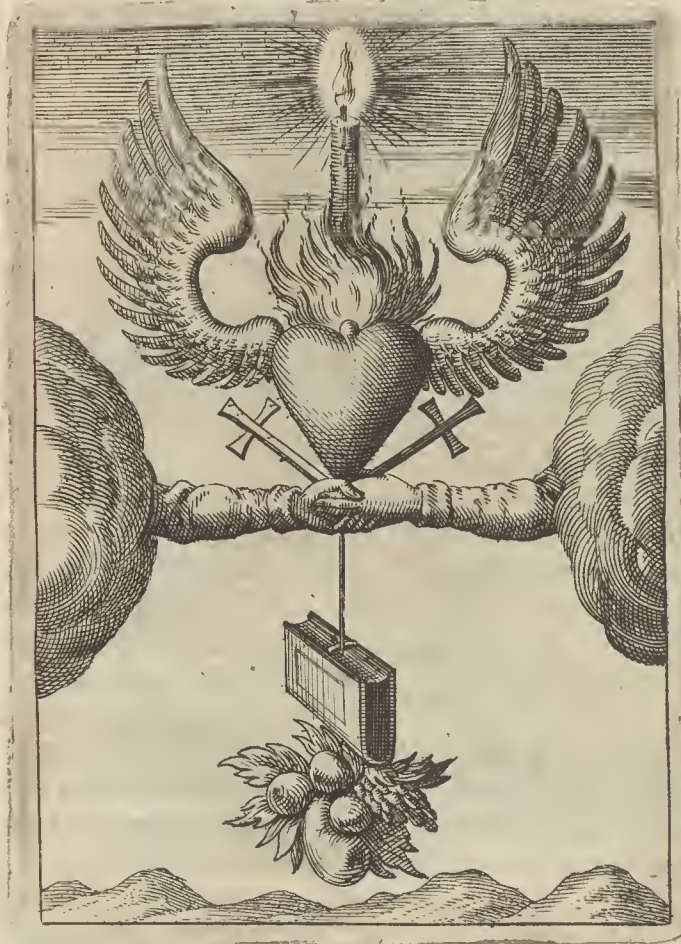
Materia: Futura bona cum corporis, tum in primis animæ, quæ non vi-
 dentur sed sperantur. Spes enim non est visibilium, sed inuisibilium. spes si cernatur *ibid.*
 non est spes: quod autem quis cernit, cur speret? si vero, quod non videmus, speramus, per
 patientiam expectamus.

Præclare certe & omnino Christiane de spe Augustinus; Audite, inquit; Aug. in Psal.
 & discite & tenete, quæ sit spes Christianorum. Quare sumus Christiani; Non enim ad- 62.
 hoc sumus Christiani, vt terrenam nobis felicitatem petamus, quam plerumq; habent &
 latrones & scelerati. Ad aliam felicitatem nos sumus Christiani, quam tunc accipiemus,
 cum vita istius seculi tota transferit. Ergo promittitur nobis & carnis resurrectio, &c. *idem in Psal.*
 Et idem alibi: Tribulatio nostra in presenti seculo, spes vero nostra de futuro seculo: & 123.
 nisi in tribulatione presentis seculi, consoletur nos spes futuri seculi, perimus. Gaudium
 ergo nostrum, fratres, nondum est in re, sed iam in spe. SPES autem nostra tam certa est,
 quam si res iam perfecta sit: Modo enim credimus, tum videbimus. Cum credimus spes est
 in isto seculo: cum videbimus res erit in futuro seculo. Hæc Augustinus.

Optume autem & appositissime anchora assimilatur ab Apostolo: Hebr. 6. v. 18.

Vita enim nostra est instar nauigationis, nauigium cor est. Ancora spes: non
 tutius eiicitur, quam in rupe, rupes autem est Christus, nec maius quid
 priusve in ore habent nauigantes quam patriam? patriam! cum præda: & no- *Italiã, Italia*
 strã conuersatio atq; *πολιτεια*, in calis est, vnde expectamus Christum. Non igitur *liam primus*
 hæreat anchora nostra in arena temporalium, sed in saxo Christo. Ea spes non *conclam.*
 confundit, non nutat, non deficit, durat vsque in finem. Abscondita quidem *Philip. 3. v. 20.*
 anchora & spes seu vita nostra cum Christo in Deo, scimus autem, quod, quando vita *Matt. 8. v. 26.*
 illa nostra Christus patefactus fuerit, tum & nos apparituros in gloria. Ecce igitur, a- *Rom. 5. v. 2.*
 gricola expectat pretiosum fructum terra, patienter ferens donec accipiat temporaneum *Coloss. 3. v. 4.*
 & serotinum. Quanto magis nos sperare conuenit & expectare! Beatus autem *Iac. 5. v. 7.*
 is est, qui hanc spem habet, fouetq; Assimulabo illum viro prudenti, qui æ- *Matth. 8. v.*
 dificauit domum suam (proiecerit anchorã spei suæ) super petram. *26 vsq; ad finem.*
 Tunc descendit pluuia & venerunt flumina, & flauerunt venti,
 & inciderunt domus: (nauigio) illi, & non cecidit, fundata enim
 fuerat super petram.

EMBLEMA
 LV CET PER ÆRV MNAS
 fides.

*Per varios casus, per mille pericula rerum
 Mirificas sanctos, optime Christe, tuos:
 Turbida incundum spero post nubila Phœbum,
 Dum præeat Verbum lampada opemq; tuum.*

Cor quod hic vides, fidei signum est: facta autem ex corde figuram charitatem: Inter hæc media fax, verbi, ἰσογλυφικῶς est: Ala fidei naturam depingunt. Explicatio Emblematis.
 Nititur autem cor duabus dextris complicatis mutuo quæ veritatem promissionis subinnuunt, & gemina cruce, candida altera, altera nigra: crucis Christi, naturæq; signis: à quibus liber dependet legis indicium: & cornu copia, abundantia σπυρίων.

Fides est suavis genitrix, dulcisq; nutricula dilectionis, perq; eam, vt Apostolus loquitur, est efficax: Non est vera sed falsa, non recta sed fucata, non viua sed mortua fides, quæ flammæ charitatis non eiaculatur, longeque & late diffundit. Fides quatenus in corde latet, soli Deo visibilis est: hominibus autem videtur in operibus charitatis, quare est ipse Saluator in illa iudicii die non nisi per opera misericordiæ ἐνεργεμίην fidem commendabit, inque lucem producet. Gal. 5. & Iac. 2. Matt. c. 25

Fides itidem non hæret in terrenis, sed alis subuolat in cœlum, ad thronum maiestatis diuinæ: Aquila sunt fideles, non graculi: conuersatio fidelium in calis est, vnde expectant Christum Saluatorem. Querunt qua supra sunt, ibi Christus est sedens ad dexteram Dei. Isti hic Thesaurum esse suum norunt, cum electi sint de presenti seculo, & allecti ad sanctorum κλήρον in cœlis. Chrysost. Homil. 24. in 1a ad Corin. Phil. 3. v. 20. Colof. 3. v. 2. Matt. 6. v. 21. Ioh. 15. & Colof. 1. v. 17.

Quare & crucem eo ferunt mitius, cum præmoniti sint à Christo, in mundo pressuram ipsos habituros, iuxta Domini Prophetiam: Quicumq; discipulus meus esse vult, renunciet sibi ipsi & tollens crucem suam, sequatur me. Hoc n. non alio modo sciūt se grassari posse ad gloriam, exemplo Dn. Saluatoris, cuius ducuntur promissione: Ὁ υἱὸς ἀνθρώπου ἀποθνήσκει ἵνα σώσῃ τὸν κόσμον. ὁ υἱὸς ἀνθρώπου ἀποθνήσκει ἵνα σώσῃ τὸν κόσμον. ὁ υἱὸς ἀνθρώπου ἀποθνήσκει ἵνα σώσῃ τὸν κόσμον. Ioh. 16. v. ult. Marc. 8. v. 34. Act. 14. v. 22. Luc. 24. v. 26. Apoc. 3. v. 21.
 ἵνα μὴ τὸ πνεῦμα μου ἐν τῷ ἁδύῳ ἀποθνήσκει. Mundi crucem atrā esse pernorunt, h. e. maledictam, & vestibulum æternorum cruciatuum, se autem corripī à Domino, ne cum mundo damnentur: Sanctificata enim crux fidelium in cruce Christi, sub cuius ipsi auspiciis hic mærent & merent. Cruce mundi atra. 1. Cor. 11. v. 32.

Lux & Dux fidelium est Verbum. Fides enim Verbum intuetur. Non est fides vbi non est verbum, sed tantum opinio. Vnum & solum Verbum sequūtur fideles præuium: Nihil consultantes cum carne & sanguine, sed rationem & intellectum captiuum ducūt sub obsequium Christi, confirmantes quod verax Deus sit, nihil infidentes. Et sequuntur, Verbum quidem Euangelii in fide: Verbum legis in vita: Quare confidenter dicunt cum Apostolo: Gloriamur in afflictionibus, scientes quod tribulatio patientiam operatur: Patientia autem probationem: probatio v. spem: Spes autem non confundit, quia charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Sp. S. qui datus est nobis: Et cum regio Psalte: Nisi Verbum tuum consolatio mea fuisset, perissem viq; in afflictionibus meis: Concluduntq;: Quis nos separabit, &c. Certe sumus quod neq; mors neq; vita, neq; Angeli, neq; principatus, neq; vñ, neq; presentia, neq; futura, neq; altitudo, neq; profunditas separabunt nos à dilectione Dei qua est in Christo Iesu.

*ARCUS NIMIS INTENSVS,
facile rumpitur.*

*Sacrosanctarum dulcis symphonia legum est,
Omnibus & numeris dulcior Harmonicis:
Candida si nostris regnet dilectio rebus,
Annuet & summi gratia larga Dei.*

Legum Cynosuram obseruare nemo bonus detrectat, in quocunque ordine: Quicquid extra harum limites vagatur, vis est & violentia non durabilis. Talis est harmonia verbi, legum, iurisq; scripti, vt suauius adficiat quam vlla Symphonia vocum vel chordarum. Vicissim vt si nimis intendatur fides, fit vt aut rumpantur, aut ingratis aures feriat, ita vel prudentia vel violentia extra & præter leges, verbum, iusq; aut rumpitur, ac sua mole corrui, aut ingrata est diisq; piisq;, inque sine turpissimum post se factorem relinquit.

Verbum
ἐγγεγονός.
Δίκαμον καὶ
Νόμιμον.
Leges scripta.

In Ecclesiastico munere si fides nimis intendatur, & acumini ingenii quis nimis fidat, aut efferatur, quanta (Deum immortalē!) dissonantia exsurgit in articulis fidei, vt dato vno inconuenienti & absurdo Theologo sexcenta sequantur continuo & amplius. Ἀποδοτέον semper periculosum fuit, & scrutari extra verbum. In verbo se suo Deus quæri vult & inueniendum se promittit. Verbum fascia sunt, quibus Christus inuoluitur, cui ista monium omnes serunt Propheta. Sequenda analogia, & interpretanda sunt pauca secundum plura, nō contra plura. Optimus lector scripturarum & Doctor is est, qui dictorum intelligentiam expectat ex dictis potius, quam importat, & qui refert magis quam infert. Sententia scripturæ quærenda est in ipsa scriptura. Nulla n. Prophetia est idias ἐπιλόγως. Qui vero ex tolerabili verbi luce subuehitur ad intolerabilem & inaccessam lucem in qua Deus habitat, is à gloria maiestatis facile oppressus Icarium in morem ruit, eo altius quo sublatus. Non decet seruum arcana Domini scrutari, nec colorum arcana discutere, sed de celestibus rebus conuenit honesta & gloriosa sapere. Sufficiunt diuinitus inspirata scriptura ad ea qua credenda & facienda sunt. Omnis enim seriptura θεόπνευστος, vt ilis est ad docendum, ad arguendum, ad corrigendum, ad erudendum in iustitia, vt perfectus sit homo Dei. ad omne opus bonum instructus. Relinquendus Deus est in maiestate, & amplexandus Deus ἐν σπικωθεῖς.

ἐρδανῶπ.
Iob. 5. v. 39.
Esai. 8. v. 19.
20
Luc. 2. inueniunt Pastores in fasciis.
Actor. 10. v. 43.
Hilar. lib. 2. de Trinit.
2. Pet. 1. v. 21
1. Tim 6. v. 16
1. Thon. 23. v. 27
Cyprian.
Agustin.
Athan contra gentes.
2. Tim. 3. v. 16
ibid v. 17

In functione Politica, vt maxime quis haud iniuste sententiam rogarit, iniustus tamen est, qui absque lege. Quicquid extra leges fertur, vis & violentia est. Nullum autem violentum diuturnum. Erubescunt sine lege loqui; Erubescant & sine lege effectui quid dare. Leges rogantur, non tam aliis, quam ipsis Nothetu. Solus Deus αὐτοπύουτος est, leges fert, nullas patitur: IPSE TAMEN SIBI LEX est. Tyrānorum hoc est: sic VOLO, STAT PRO SENTENTIA VOLUNTAS. Non quod libet, liceat; sed quod licet libeat; sub Deo se esse meminerint magistratus: apud quem non est respectus personarum.

Δίκαμον καὶ
Νόμιμον.
Sic Iustin de Lycurg li. 3
Iuuenal. Sat. 1. v. 6
Phil Chronic. in Bastian.
Gen 50. & Eph. 6
1. Cor. 16. v. 14
Greg. in Past.
Phil. 4. v. 5

In omnibus autem actionibus nostris moderetur charitas. Amoris officium est, pacere Dominicum gregem, in vtroque statu: militet illud Apostoli: τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γὰρ ὁ θεὸς πάντων ἀγαθῶν ποιεῖ, ὁ κύριος ἐγγύς.

EMBLEMA
PRVDENTER AGE.

*La nigeras prudenter oues age pascce, tuumq;
Nunquam negligito pastor amice gregem.
Qui sua nunc pascit sapienter ouilia, quondam
Intrabit cœli pastor ouisq; domum.*

De Thaletē Milefio fertur, quod astris futurorum indagandorum gratia intentus in paludem, quæ ante pedes erat ceciderit: quem vetula quædam conspicata effuse deriserit, arguens stultitiæ, quod longe absentium scrutator à præsentibus non potuerit cauere. Talem Thaletem hic vides, qui in longinquum prospiciens, suarum, quæ ante pedes sunt, ouium nullam ducit rationem. Quis numerabit omnes ac singulos hodiernum huiusmodi Thaleses, qui futurorum curiosi sectatores ac spectatores, eorum, quæ imminent ceruicibus, obliuiscuntur. Videas multos Ecclesiasticos, qui rei ita tenaciter hærent familiari, augēdisq; student opibus, & vt domi prospiciant suæ, ita laborāt, vt nulla prorsus ouium, diuinitus atq; humanitus sibi conceditarum, & pro quibus aliquando coram tribunali Christi grauissimam reddituri sunt rationem, ab ipsis ducatur ratio. Hi sunt Pastores, qui semetipsos pascunt, adipem comedunt, & lanam induunt, quod optimum est, mactant, gregem non pascunt. Morbo affectas non confirmant, egrotam non curant, contractam non obligant, depulsam non reducant, pereuntem non requirunt; Sed vt dominantur in eas: quorum sanguinem Dominus ab ipsorum manibus reposcet. Talium Deus venter est, quæ morituræ est, aiunt, vobis moriatur! Plutoni sacra faciunt, non CHRISTO. Mercenarij sunt, veniente lupo fugiunt. Μισοδουλῆς * αἰσχροπρεπεῖος, non serui Christi. Va illis quoniam Euangelium non predicant, cuius vultum cum se tum eos, qui audiunt, saluoscere possent. Lupus certe non venit, nisi vt interficiat, hos inclament Molossi oportet, aut proprio tergoe luant, propria pelle pendant. O bone Iesu, quantus horum numerus inter sacerdotes tuos!

Boni Pastoru quidem esset tondere pecus non deglubere, quæ Tiberii Imp. olim vox erat. Inuenias autem multos Dynastas & Primares, qui depilent suos, exlingant suos, excoriant suos, similes illis de quibus Spiritus S. Ceegerunt, inquit, Egyptij filios Israelis seruire per seuitiam. Nō Pastores sunt tales, sed carnifices. Ο ἄγαθος ἀρχων ἔδειν Ἀφῆρες ἀγαθὸς πεισθῆς, vt inter Gentiles σφῆς ille dicebat.

Occinat omnibus auicula illa Maximiliani Imp. capta prius, post ob magni thesauri demonstrandi promissionem dimissa, suum:

TVA-SERVA

Insonetq; auribus & menti illud nostri Poeta.

Fide Deo, tua cautus agas, aliena relinquant,

Disimulæ & sunt si qua ferenda feras.

Tela venenata non cures inuida lingua,

Tuq; tuam rege, dic pauca, tacenda tace.

Sic placidos curret facilis tibi vita per annos

Et dabit oranti mollia fata Deus.

Thales Miles.

Lepidus

Vitæ bidentis
amant. Iuuen.
Satyr. 3.

NB.

Auari sacer-
dotes, attentis
suis decem.

Hebr. 13. v. 17.

Ezech. 34 v. 2

ibid v. 3

ibid v. 4

V. d. Ambr. li.

de sacer. dignis.

Item Chrif.

αἰσχροπρε-
πεῖος.

Phil. 3. v. 19

Zach. 11. v. 9

Ioh. 10. v. 12.

13. 14

* Gal. 1. v. 10

1 Cor. 9. v. 16

1 Tim. 4. v. 16

Ioh. 10. v. 10

Ezech. 34. v. 18

& c. 33. v. 6

Sueton. in Ti-

berio. Phil. in

Chronic. Hor-

roman. Conf.

Exod. 2. v. 13

Xenophont.

aureum di-

ctum.

Maximilian.

Imp.

Wildebram.

ILLVSIO SPIRITVVM IN VITRIS.

O laudis stimule! ò male! quid mortalia cogis
 Pectora; vel summum deseruisse Deum!
 Hoc age, & hoc sape, quod diuino munere gratis
 Concessum est, ita lhoueque; fruere ope.

Fatuitate, curiositate, temeritate, atq; adeo impietate præfens hoc nostrum seculum nihil concedit, nihil, inquam, concedit præfens Gentiliū temporibus, siquidem æqua rem lance librare lubeat. Miramur fatuitatem Cascorum, qui in montibus, collibus, conuallibus saltantes videre Faunos, Satyros, & alios id genus Deos commentitios potuerint, atq; adeo illis cohabitare, colludere, familiarissime conuiuere, miremur potius atq; iterum miremur, quos hodie experimur Christianos, viuos, sanos, scientes, volentes, viuis cohabitare dæmonibus, diabolis, Satanæ emissitiis. Detestatur Apostolus Gentium *μωχλω*, qui mutauerunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis & volucrum & quadrupedum & serpentium, multo magis nos detestemur Moriamne dicam an impietatem multorum hodie, qui viuos in vitris alunt diabolos, quorum operas & consilia exquisiunt, quibuscum viuis suauiter cohabitant, conuiuunt, collidunt, & quibuscum omne initium suorum laborum faciunt atq; finem. Non iam dico Lamias, omitto strigas, taceo stultum veneficarum vulgus & agmen ꝑ Menippæum, de iis loquor, qui in consilium adhibent diabolos, Theologi, Theologastri, Iuriconsulti, Medici, Medicastri, Philosophi, Philosophastri, Chymici, & reliquus Doctorum, literatorumque manipulus, qui donis suis diuinitus concessis non contenti ad diaboli auxilia confugiunt, & Beelzebulis opem exposcunt. Hoc cene illud est, ô boni! quod Apostolus ait: *Qua communio Christi cum Belial, An non Deus est in Israele, quod consultum iis Beelzebulem?* An docuit vos hoc Apostolus, qui dixit: *Quicumq; ergo perfecti sumus, hoc sentiamus: & si quid aliter sapitis, & hoc vobis Deus reuelabit?* Fatuitatem! ô temeritatem! ô impietatem impietatum impiissimam! & proprie rebellionem aduersum Dominum exercituum! *Ecquid dicit Figmentum Fictori suo: Qui me sic fecisti, ô Fictores & Factores vestri ipsorummet!* Anne sperare potestis, à patre mendacij proficisci veritatem posse? Proh scelus! Nunquid *Eüangelista* dixit: *Vnctio, quam accepistis ab eo, manet in vobis, & non necesse habetis vt aliquis doceat vos: sed sicut vnctio docet vos de omnibus, ita verum est, & non est mendacium;* quis vos (malū!) malus dementauit genius? *Qui nō est mecum, contra me est: & qui non colligit mecum, dispergit.* Maneat quisq; in ea vocatione, in qua vocatus est: *Qui plácide sortem ferre scit, ille sapit.* Vt autem *mustarum mortuarum vna efficit, vt faxo-rem eructet vnguentum pigmentarij, similiter pretiosum nomine Sapientia & gloria virum, scetidum efficit stoliditatis parum.* Et fallere fallique adhuc potestis? Ante obitum si quis fors talia numina tradat à pœna immunem talem fore & absque reatu? ô stoliditatem! imo & diabolicas nugas vestras sub pallio fundamenti venum exponere, venditareque potestis.

NB.

DAMNAN
TVR Spiritus
familiares.Rom. 1. v. 22.
23.Aug. de ciu.
Dei. lib. 9. c.
2. Biblioth. 9.
de dæmonib.Menippides
vid. Aug. lib. 18.
de ciu. Dei c. 5.2. Cor. 6. v. 19.
2. Reg. 1. v. 3.
Phil. 3. v. 15.

Esa. c. 29. v. 16.

Iob. 8. v. 44.

1. Iob. 2. v. 27.

Gal. 3. v. 11.

Luc. 11. v. 23.

1. Cor. 7. v. 20.

Eccl. 10. v. 11.

NB.

ARBOR MALOS MALA FERT,
fructus, bona sed bonos.

*Dic quibus in terris, & eris mihi magnus Apollo,
Tota Sacerdotum crimine turba vacet?
Est etiam in sanctis labes, nec dicere quicquam
Est pura à nevis mens mea tota, potest.*

Quæsitum est: An propter vitia personarum, merito patiantur officia
 ipsa vocationum? Præsens nostrum *ἐπιβλέψας* respondet & concludit negati-
 ue, aut dubie. Siquidem radix sancta sit, ait Apostolus, surculos necessario sanctos fore.
 Si qui vero surculi sint minus boni, non esse eos de radice, sed aliunde infitos degeneres,
ἀλλοτρίων: Omnis alias arbor bona fert bonos fructus, & arbor omnis mala, malos fructus.
 Fac arborem bonam & bonos feret, fac malam & malos feret fructus. Arbor mala bo-
 nos non ferre fructus, nec bona malos, potest: Ira ex bonis Dei donis, ordinibus, san-
 ctionibusq; per se non nisi bona prouenire & laudabilia possunt, & si quid
 secus fuerit deprehensum exploratumq;, non ipsis officiis id sed persona-
 rum vitiis acceptum ferri debet. Omnis plantatio ait Dn. Saluator, quam non
 plantauit per meus cælestis, eradicabitur. Vel, si mitius interpretari malimus: Si cu-
 ius opus arserit, detrimentum patietur: Ipse autem saluus erit, sic tamen quasi per ignem.
 Sane, in multis labimur omnes: & quis est qui faciat bonum, qui non peccet? iustus septies
 de die cadit, & resurgit. Imo omnium renatorum iustitia tam iusta ac pura est, quam
 pannus est menstruatæ. An enim non curiosus Dauid, scire discupiens numerum
 feminis Israelitici, Petrus nunquid curiosus, quando dicenri: Domine, hic autem
 quid? Dominus, si, ait: cum volo manere donec veniam, quid ad te? Non omnes sancti
 intonant cum Dauide: Domine non est exaltatum cor meum: Multis etiam datur
 stimulus carnis, vt ne se extollant nimis: Nunquid & inuidus Iosua, gliscentis gloriæ
 Eldadi & Medædi æmulus, cui, Domine mi Mosche, cohibe eos, aienti, respondet
 Moyses: An inuides tu mea causa? vtinam totus populus Iehoua essent Propheta, inden-
 te Iehoua Spiritum suum illis. De inuidia Eliabi dicere quid attinet? Philotimia nun-
 quid & Apostolos Domini inuasit & peruasit lues, altercantes inter se de
 Primatu; Decantatur Luxuria Dauidis: & vis violentiæq;, contra Vriam Herthẽ
 Misargyria Danielis etiam apud bonos sæpe rara est: & vel in intimis sodalitiis
 Christi recessibus latet fur ac Satanæ, cui vel ipse Dominus τὸν ἄρτι μὲν τῶν ἐν ἐμοί
 venalis fit. Quæ cum ita sint, dic quibus in terris (nec eris mihi paruus Apollo) sit, qui
 non in aliquo impingat? Beatus qui minimis vrgetur. Si qua autem ex radice
 vere, proprie, tantum protruduntur idola, desertio veri Dei, idololatria, re-
 bellio erga superiores. Gigantomachia, cædes Regum, Principum, cædes,
 latrocinia, stupra, incestus, adulteria, Sodomia, furta, rapinæ, obrectatio-
 nes & similia vel maiora, si quæ possunt esse aut dici scelerum
ἀδελφύμου, ea radix vere ac proprie mala esse ac
 dici potest, debetq;

Rom. 11. v. 16.

Matt. 7. v. 16.

17. 18. 19

Et Matt. 12.

v. 33

Matt. 15. v. 13.

1. Cor. 3. v. 12.

17. 14. 15

Iac. 2. v. 2

Ecc. 7. v. 21

Prou. 24. v. 10.

Esa. 64 v 6

2. Sam. 24

Ioh. 21. v. 21. 22.

Ps. 13. v. 1

2. Cor. 12. v. 7

Num. 11. v. 29.

29

1. Sam. 17. v.

28

Luc 22. v. 24.

2. Sam. 11. &

eiusdem 12

Dan. 5. v. 17.

Ioh. 6. v. 69.

& 12. v. 6

Ex Ecc. 4.

Virgil.

Iac. 2. v 2

.. Disquire

.. apud quam

.. scellam hodie

.. ea propria:

.. regnum:

AVDIATUR ALTERA PARS.

*Si censura virum damnet nil tale merentem,
 Sontemq; absoluat, non leue crimen habet.
 Non igitur Iudex audito finiat vno,
 Sed ius audito dicat vtroq; viro.*

Occurrere caue, ferit hoc emblema bicorni, altero Ecclesiasticos, altero
 seculares cornu Sunt quos non contentos verbo diuino conscendere cælū
 & penetralia cælestium aditorū scrutari iuuat. Magna hæc & blasphema te-
 meritas est, maiestatis diuinę gloria reprimenda, opprimenda, comprimenda.
 Non est *scabi*, qua in cælū scanditur, nisi illa *Iacobaa*, hieroglyphica Chri-
 sti, dicentis: *Ego sum via, veritas, & vita*, erigitur illa in verbo Euangelio, inq;
 ipsum cælum cælorum porrigitur. *Prope autem est verbum istud, in ore tuo & in*
corde tuo est, nec est quod dicas; Quis est, qui ascendet in calum? id est Christum de-
ducere. Aut quis descendet in abyssum? id est Christum à mortuis reuocare. Quid n. est
quod reliquum sit & obscurum? In verbo Dei plena sunt omnia & perfecta, vt à
pleno & perfecto. Absit ergo vt obloquatur homo diuinis & à Deo inspiratis scripturis,
quasi non omnia inter se consonent. Quare non afferamus stateras dolosas, vbi appendam?
quod volumus, & quomodo volumus, pro arbitrio nostro, dicentes: hoc graue, hoc leue est,
sed afferamus diuinam stateram de scripturis sanctis tanquam de præceptis Domini. is, &
in illa quid sit grauius appendamus, imo non appendamus, sed à Domino appensa reco-
gnoscamus.

*Scrutatoris
 maiestatis.*

Prov. 25. v.

27

Gen. 28. v. 12

Iob. 14. v. 6

”

”

Rom. 10. v. 8.

ex Deut. 30. v.

14

Hilar. l. 2 de

Trinit.

Athan. disp.

in Conc. Ni-

cen.

Aug. li. 2. de

baptism. cont.

donat. c. 6

Anticip. ind.

Sunt qui Iudicia de rebus sacris, & ad fidem bene formandam, vitam-
 que pie transigendam pertinentibus anticipant, & ex præconceptis opinio-
 nibus idola sua statuminant, alterutrius alicuius partis clamoribus, intem-
 pestiuusq; cōdemnationibus præoccupati, his vtramq; opplet aurem Sata-
 nas, & neutram alteri parti intemeratam relinquit: iniurii illi sunt in Deū,
 Deiq; verbum, propriaq; animas, non aduertentes ad Apostolicum moni-
 tum: *πὸν τὴν δοκίμωσθε τὰς γραφὰς*: nec auscultantes illi Christi: *scrutamini scripturas*. Et quæ
 sunt alia: *Ad legem & ad testimonium. &c. Probate Spiritus, &c.* Vim alias patitur
 veritas & fit scriptura *ιδίωσ* hominum *ἐπιλόττωσ*, quod fieri vetat Petrus. In su-
 furrandum igitur erat illis hoc *August.* *Sed nunc nec ego Nicænum, nec tu debes A-*
riminense, tanquam præiudicaturus, proferre, nec ego huius, nec tu illius detineris. Scri-
pturarum auctoritatibus non quorumcunq; propriis sed vtriusq; communibus, testib. re-
cum re, causa cum causa, ratio cum ratione certet. Auferantur de medio charta nostra,
procedat in medium codex Dei. Audi Christum dicentem, audi veritatem loquentem.

1 Thess. 5. v. 21

Ioh. 5. v. 39

Esa. 8. v. 20

1. Iob. 4. v. 1

2. Pet. 1. v. 21

Aug. contr.

Maximum.

li. 3. c. 14

Idem in Psal.

57.

Deniq; tanguntur etiam Politici, qui sententias præcipitant, non au-
 ditis vtrinque sufficienter partibus. Magna in tali præcipitantia malorum
 lerna est, concurruntque *Iniustitia. Stoliditas. Profopolepsia. Confusio*, vt non in-
 congrue dixerit, quicumq; dixerit:

Vitia in Iudi-

cio præcipi-

tato.

”

”

Alex. Magn.

comprimis

auricul.

Ad pœnitendum properat, cito qui iudicat. Militat hic quoq; tritum illud:
Audiatur altera pars. Nota est, *Alexandri Magni Regis* mos, comprimētis ad ac-
 cusationem Actoris dextram aurem, vt illibatam eam Reo sele
 defensuro conferuet, nec carent exemplis quoque
 in vtramque partem sacræ
 literæ.

ILIACOS INTRA MVROS PEC-
catur, & Extra.

*Ferrea caelipetre dominantur secla gigantes,
 Inq; sua nemo fert statione vices.
 Acceleres igitur reditum, bone Christe, redemptor
 Ad sis, & metam in secula pone malis.*

GNOMON, TYPVSQVE VITÆ
Christiane.

*Vt præsens sine labe queas transmittere seclum,
Vtq; homini possis gratus & esse Deo:
Ructantes gemitus simplex imitare columbas,
Serpentumq; colas quam sapienter opus.*

Omnes homines summa ope niti decet, vt vitam pie ac pacifice hic tranfigant, quod certe caput est felicitatis nostræ in hac terra, in hoc seculo malo. Quo autem pacto fieri id possit, hoc compendio docet Dn. Saluator in Euangelio, dicens: *Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum: estote ergo prudentes, sicut serpentes, & simplices sicut columba.* Columbinam simplicitatem, vna cum serpentina prudentia imitari iubet nobis. Vtrumq; & columbarum ac serpentum genus multarū rerum, in fide & vita vtilium, hieroglyphica sunt.

Illæ lenitatis, vt est in versu *mitis titulus columba.* Lenitas fructus est Spiritus eius, qui in specie columbe in baptismo Christi apparet: & est necessaria virtus, vt placide ac pacifice degas. *Pacifici filii Dei* vocantur: *Mites terrā possidebūt.*

Eædem, lingua frenanda, vt dicitur in versu: *rostrum non ledit, virtutem primā esse puta compescere linguam; proximus illi Deo qui scit ratione tacere.* Agite, inquit Psaltes diuinus: *auscultate mihi; reuerentiam Iehoua docebo vos: quis est ille qui deletur vita; amat dies, amat frui bono; custodi linguam tuam à malo, & labia tua ne loquantur fraudem.* Næ ille compendiosissimum viuendæ vitæ huius compendium indeptus est, linguam qui didicit frænare.

Gemitus itidem, qui sunt preces sanctorum. *Non querit Deus dilationem in voce coruina (cras) sed confessionem in gemitu columbino.* Hæc regis illius vox est, qui post exantlatum grauissimum agonem dicebat: *vt grus aut hirundo ita pipiebam, gembam vt columba.*

Beneficentia, vt est in versu: *ungues possidet innocuos.* Facile vitam tranfigit tranquillam, qui abstinet unguis manus ab aliorum corporibus, fortunisq; & manus adsuescit laboribus ac beneficentiæ, gratus hic est Deo atq; hominibus, quod Apostoli monitum est: *Qui furabatur, iam non furetur: magis autem laboret operando manibus suis, vt habeat unde tribuat necessitatem patienti.*

Studii diuini verbi. Nam purum ac mundum animal est columba: *pura grana legit: gaudet aquis: querit greges: tuta petit.* Munda nos animalia sumus, ruinemus verbum diuinum, quod legamus purum ab humanis traditionibus, gaudere debemus *puris Israelis fontibus salutis*, & congregationem sanctorum studiose ac frequenter visitemus, qui hoc in votis habet, fruitur consolatione felicis ac beati viri, *arbori secus decursus aquarum plantata similis, quæ fructum suum in tēpore fert & folia eius non defluent, sed in omnib. prosperabitur.*

Simplicitas absque fuco, & dolo qui loquitur facitq; veritatem cum proximo, huic perpetua in monte Domini habitatio delegatur à Psalte Regio sancto. Vere autem ac solide beatus erit si cum columbina simplicitate, serpentinam coniungat prudentiam: Non enim *fatuis nos virginibus similes esse vult, sed prudentibus adsimilari.* Nolite (inquit Apostolus) *fratres pueri effici sensibus, sed malitia paruuli estote, sensibus autem perfecti, vt exercitatos habeatis sensus ad discretionem boni ac mali.* Tanquam sapientibus loquor vobis. *Vt sapientes ambulate.*

Serpens magna prudentia cauet ne quid mali patiat caput, hoc saluo existēte omnia ipsi salva nouit. *Qui saluus esse vult, ante omnia curet caput salutis* FIDEM CATHOLICAM, iustificam, saluificam: hac n. iustificamur, stamus, vincimus, & deniq; saluamur, coronā vitæ ac gloriæ reportantes. Perpetim.

Salustius in
Princ. Belli
Iugurt.
Mut. 10. v. 16

Horat. in Od.
Gal 5 v. 22
Matt. 3. v. 16
Matt. 5. v. 5.
& 9

Caroli. i. dist.
moral.
Psal. 34. v. 12.
13. & c.

Hoc dict. Bed.
est.

Esa. 38. v. 14

Psal. 1. v. 3. 4

Dn Saluator
in monito.

Matt. 25 v. 1.

2. & c.

1. Cor. 14. v. 20

Hebr 5 v. 14

1. Cor. 10. v. 15

Eph. 5. v. 15

Symb. Athan.
vi sup.

EMBLEMA
 FIDES PER DILECTIONEM
 efficax.

*Si quoties peccant homines sua munera tollat
 Fona, erit exiguo tempore nulla fides.
 ALMA Fides, Dilectio, Spes, Prudentia, Iustum,
 Ætherei flatus sunt bona dona Dei.*

Indissolubili nexu concatenatæ sunt virtutes in fidelibus atq; electis, Conexio virtutum.
 vt posita vna (fide, scilicet, siquidem vera sit ac viuâ fides, & non simulacrû
 potius fidei) ponantur & reliquæ; veræ virtutes se se mutuo ponunt; exhor-
 tante Petro: Vos autem (inquit) curam omnem subinferentes ministrare in fide vestra 2. Pet. 1. v. 5
 virtutem: in virtute autem scientiam: in scientia autem abstinentiam: in abstinentia aut ibid. v. 6
 patientiam: in patientia autem pietatem: in pietate autem amorem fraternitatis: in a- ibid. v. 7
 more autem fraternitatis: charitatem. Hæc n. vobis cum adsint & superent, non vacuos nec ibid. v. 8
 sine fructu vos constituent in Domini nostri Iesu Christi cognitione. Id quod præsens ”
 hæc nostra figura liquidum facere cõnilitur: Vides à dextris FIDEM, Dilectio- Vere pium Emblemâ.
 nem à Laua multas sibi manus operasq; complicatas, concatenatas, coobseratasq; porri- ”
 gere, plura in vno coniungi atq; copulari corda, ingentesq; ex se eiaculari versus cœlum ”
 flammâs, inumbrante & ἄνωθεν superne instillante columba Spir. S. hieroglyphica: ”
 Inferne nititur corda Triunitia Prudentia, & omnia aqua lance pensiculante iustitia: ”
 Lepida sane VIRTUTVM coniunctarum hypotyposis!

Fides, vt id iterato ac sæpiuscule dicamus, certam ex se gignit sobolē,
 nutritque charitatem, adeo vt sine dilectione fides iactata, fidei tantum sit Gal. 5. v. 6
 ficus ac cerussa. Geminum hoc mandatum & donum habemus à Christo, vt qui in i- Iac. 2.
 ipsum credit, diligat idem & fratres. 1. Ioh. 3. v. 23

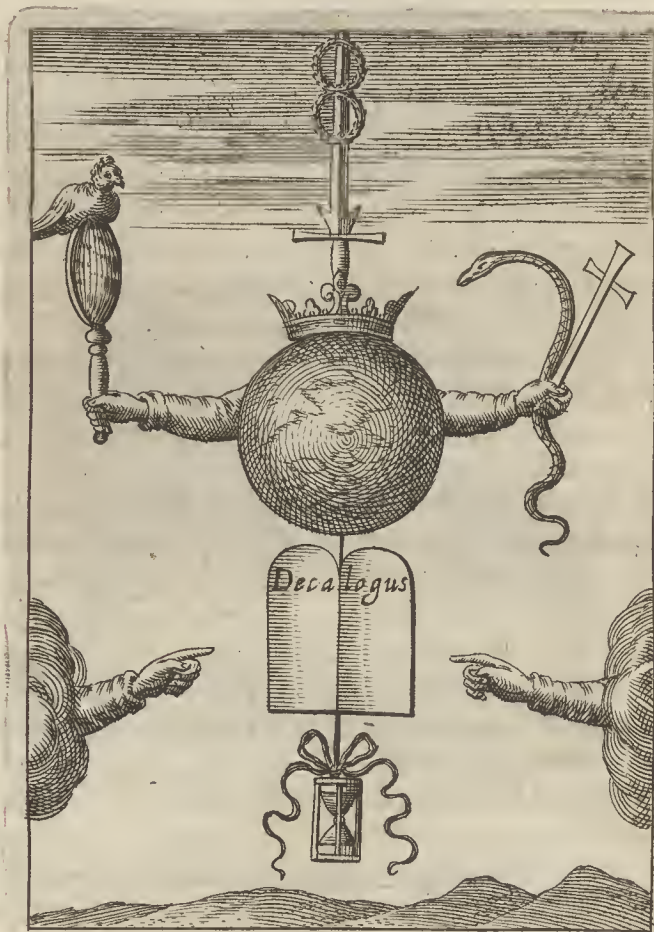
Fide per dilectionem ἐν ἀγάπῃ vniuntur in vnum complurima cor- Eph. 4. v. 1. & seqq.
 da, vt vnum corpus & vna massa fiant in Domino Iesu, quemadmodum ex multis Aug. serm. ad infantes de sacramento altari.
 palmitibus ex vna radice constituitur vitis, & ex multis membris vnum sta- 1. Cor. 11. v. 17
 taminatur corpus: ita vt vnus panis, vnum corpus simus multi. Vnde exhortatio Eph. 4. v. 3
 Apostolica extracta est: Estote solliciti seruare VNITATEM Spiritus in vinculo pacis. ibid. v. 4
 Vnum corpus & vnus Spiritus, sicut & vocati estis in vna spe vocationis vestra. Vnus Do- Ioh. 13. v. 35
 minus, vna fides, vnum baptisma, vnus Deus & pater omnium. Quæ sæpenumero
 repetuntur à ἡνωτοῖς Domini discipulis.

Fides cum & per dilectionem operatur emittitq; incendium precum, ”
 & fauillæ inde vna fide, & vnanimi motu eiacularæ efficacissimæ sunt apud ”
 Deum, ipso Dn. nostro Iesu Christo teste: ἢ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, Matt. 18. v. 19
ἢ εἰσι ἐν μέσῳ αὐτῶν. Hieronymus inquit, multorum preces Hieron.
 non exaudiri.

Inumbrans Spiritus S. figurat ortum virtutum fidelium in cordibus,
 qui non est aliunde, nisi à Spiritu Dei sancto, Spiritu inde gratia & precum Zach. 12. v. 10
 dicto: Quid enim oremus sicut oportet, nescimus, verum ipse Spiritus postulat, pro nobis Rom. 8. v. 27
 gemitibus inenarrabilibus.

Deniq; fides parit prudentiam, circumspeditionem, σεμνότητα: & iusti-
 tiam suam cuique tribuentem, τῆς ἰσότητος consultricem, iuxta dominicum
 monitum: Quæcunque vultis vt faciant vobis homines, eadem & vos facite Luc. 6. v. 31
 illis. Hæc est caput & summa ἀρχὴ τῆς
πίστεως ἐνεργημάτων.

TANDEM BONA CAUSA
triumphat.

Altius ecce Aquila hæc auibus volat omnibus, istum
 Subuolat alma fides sydera ad vsq; modum.
 Nec secus Æstreum librat se ad inania iustum,
 Exsuperant pariter iustitia atq; fides.

Scripturæ diuinitus inspiratæ meminerunt sæpenumero Aquilaram, & multarum hieroglyphica rerum sanctorum & vtilium faciunt. Paucatum libabimus, in primis

FIDELIVM. Aquila Deo chara est: & εὐφροῖς actiue & passiue, sunt fideles: quoniam absq; fide Deo placere haut possibile sit.

Aquila omnium summe velat alituum: fideles non sunt graculi in terrenis nidosis figentes, sed alas fidei librant in cælum vsq; cælorum ad Thronum Maiestatis in excelsis.

¶ Aquila oderantur cadauera: Oderantur fideles Christum crucifixum, ita ut alta licet sit terra, altumq; cælum, fides tamen omnem omnino altitudinem, omnem omnino penetrat profunditatem, vt de fidei oratione loquitur August. Fides omnem altitudinem transcendit.

Aquila in lucidissimos solis radios irretortis oculis perspicere potest. Ita fideles per ipsas nubes, per cælum sydereum vident in solium diuinæ maiestatis. His solis aperiuntur oculi vt dicere cum Stephano possint: Video cælos apertos & filium hominis stantem ad dextram Dei.

Aquila non agnoscit pro suis, qui radios solis aperiis, & irretortis oculis ferre non possunt. Ita nec Deus pro suis agnoscit, nisi fideles, & recto vultu Christum solem iustitiæ contuentes. Oculi enim Domini requirunt fidem & fideles respiciant.

Aquila tamen si super maria immobili penna altissime feratur, de tanta tamen sublimitate d spectat inferne, qua humanis non patent obtutibus: Ita fidelium oculis omnia sunt præsentia, licet humanis obtutibus non pateant, & ea quæ in inferis & ea quæ in superis sunt. Quare de his omnibus Hieronymus in hunc modum: Aquilam cunctis auib. altius volitare (inquit) etiam hi qui de natura auium disputant, memoria prodiderunt, tamenq; contrarius esse dicitur &c. quæ sequuntur Quæ exponens Chrysostomus: Aquilas (inquit) appellat, vt ostendat ad alta eam (fidelem quemuis) oportere contendere, & nihil cum terra ei esse debere commune, neq; ad inferiora trahi ac repere, sed ad superiora semper volare, & in solem iustitiæ intueri, mentisq; oculum acutissimum habere.

Aquila cum serpentibus bella & σποῖδα: ita fidelibus cum serpentibus infernalibus Leonibus. Principibus. Dominis. Dusc; huius seculi.

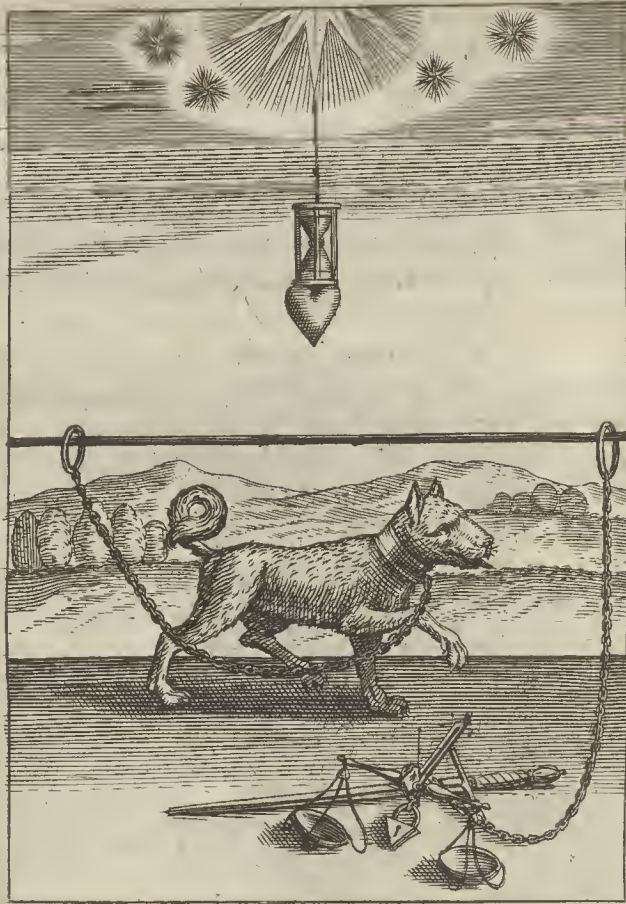
Aquila a fulmine immunis. Ita fideles ab ira Dei & maledictione æterna: Nihil enim damnationis his qui in Christo Iesu sunt.

Aquila annoxa ad solem pennas exurens salubriq; inde mesata lympha reuiuenscit: Quod indicium est fidelium regenerationis in hoc & altera vita: h. e. tum renouationis in tempore: & resurrectionis in nouissima die.

IUSTITIÆ quoq; non contemnendum σημεῖον est: librat iustitia alas in liquidum aera supremum, & inania tranant ad vsq; ἐμπυραῖον. Pati iustus premiq; iustitia ad tempus potest, opprimi nunquam. Vsq; ad iustitiam reuersurum est iudicium, & post illud omnes recti corde.

AMORIS deniq; diuini erga nos: Vt aquila excitat nidum suum: pandit alas suas, assumit pullum & portat super alas suas: sic Iehouah solus duxit eam, nec fuit cum Deus fortis al: enigena.

INTERIM PATITVR IVSTVS.

Quisquis in hoc Diui traetas praeconia iuris
 Auo, hos in scopulos ingrediare, caue.
 Aemulus ille Dei est qui ius dispensat & aequum
 Iuste: iniustitia dum arbiter ipse perit.

Multa sunt quæ cursum iustitiæ in hoc seculo pessimo remorari solent, vt similis sit *catenato molosso*, & *gladio serag*, obseratis, vtpote:

*Impedimenta
diuina iustitiæ.*

Ἀφοβία, seu *vacuitas Timoris Domini*: Vt enim ex tali securitate non nisi omnia mala in genere, ita in primis maxima oritur iniustitia, docente Dn. *Saluatore* parabola illa sua, *Luc. 18. Iudex quidam erat in quadam ciuitate, qui Deum non timebat, & hominem non reuerbatur, &c. Eiusmodi autem homo ἀφοβία Deo placere non potest*: Et monenti tales essent, quod, *SINT SVB DEO*: Occinendumque illud piissimi Regis *Iosaphati*: *Quare nunc insit pauor Iehoua vobis, obseruate & facite cum Timore Iehoua, cum fide & animo integro*: Non enim pro homine iudicat vri *estis, sed pro Iehouah, qui vobiscum futurus est in rebus iudiciariis.*

*Luc. 18. v. 1
& seqq.
Syr. 1. v. 28*

*Gen 50. v. 19
2. Chron. 19.
sero per tot.*

Προσωποληψία. Capitalis iustitiæ pestis hostisq; est respectus personarum, *si fauore iniustus iustificatur: & condēnatur odio qui iustus*. Communissimum simul atq; turpissimum hoc vitium seu crimen est, & diuinæ capitaliter infestum iustitiæ, quare tam seuerè à iustissimo Deo prohibetur: *Personam ne respicito in iudicio, abominatio enim est Dn. Deo tuo. Non est pro se popoles Deus, iuste iudicat, vnumquemq; secundum opera sua, cuius vestigiis insistere Iudices a quos ac bonos decet. Qui autem iustificat impium ac damnat iustum vterq; abominatio est coram Deo.*

*Deut. 1. v. 17
προσωποληψία
quid?*

*Aug. ferm. ad
Eremie.*

Exod. 23. v. 8

Deut. 16. v. 19

Prov. 17. v. 15

Syr. 20. v. 32

Aug. in Psal.

26

Exod. 23. v. 6,

7

ibid. v. 8

Ἀποφάγια seu *acceptio munerum iniustitiæ genetrix* dici potest, & iustitiæ gradum sistit. *Iudicium, inquit Dominus, non peruertito, à verbo mendaciæ procul abesto: & innocentem ac iustum ne occidito: quia non absoluam improbum. Munus ne accipito, nam munus ipsum excacat oculos, & peruertit verba iustorum.* Et iure naturæ hoc crimen abominandum patet. *Socii furum* hi tales sunt. Nota est *historia Cambysis Persarum Regis*. *Cyri illius Magni filii, qui Sisamni iniusto & Δωροφάγια iudici pellem detrahi & tribunali affui iussit, filiumque Sisamnis Otanem tribunali imposuit, vt intuitu corii paterni recte ac iuste sine acceptione personarum ac munerum iudicaret. Regnet in iure dicendo istud: Fiat iustitia, & pereat mundus.*

Esa. 1. v. 23

Selnec. pœdag.

ex Herodor.

Philipp. in

Chronie.

Ἀυθαδέα ac *peruicacia*: eo enim *peruicaciæ* seu *pertinaciæ* multi prouehuntur, vt non tantum scientes ac volentes iniustas sententias rogent, sed etiam admoniti iniustitiæ corrigere tamen detrectent, imo iustum magis magisq; odio, calumniis, & oppressione persequantur: nimirum Ecclesiasticus sic docuit hos tales: *ne suscipias personam damno anima tua. Ne contra eas veritati vlllo modo, sed verecundia cohibitor ne mentiaris. Ne confiteri verecūderis peccata tua, neq; vim affer. &c. ô tempora! ô mores!*

*Experto crede
Roberto.*

”

”

”

”

Syr. 4. c. v.

24. & seqq.

Prudentia carnalis: qua sæpe premitur iustus spe imaginariæ cuiusdam emendationis, & in gratiam aliorum. Quemadmodum *Pilatus* in gratiam Iudæorum flagellauit Dominum, vt furor Iudæorum mitigaretur: Magna hæc est iustitiæ Remora: verum *non facienda mala sunt, vt eueniant bona. &: interim patitur iustus*:

*Ioh. 19. sero
per tot.*

Rom. 3. v. 8

Cuius iustitia postliminio retegitur & instar orientis ex alto stellæ prodit cum iniustitiæ & iniustorum confusione atque opprobrio. *Quare commenda Domino viam tuam, ipse faciet, proferet tanquam lucem iustitiam tuam, & iue tuum tanquam meridiem.*

Pf. 37. v. 6.

Mich. 7. v. 9

ΕΠΙΕΙΚΕΙΑΣ ΕΙΔΟΣ.

*Hispida latrantem ledit dum forte catellum
 Bellua, sit stricti iuris imago tibi:
 Nam rigoris nimius, strictum qui persequitur ius:
 Ledit, & infesto Dica mucrone fecit.*

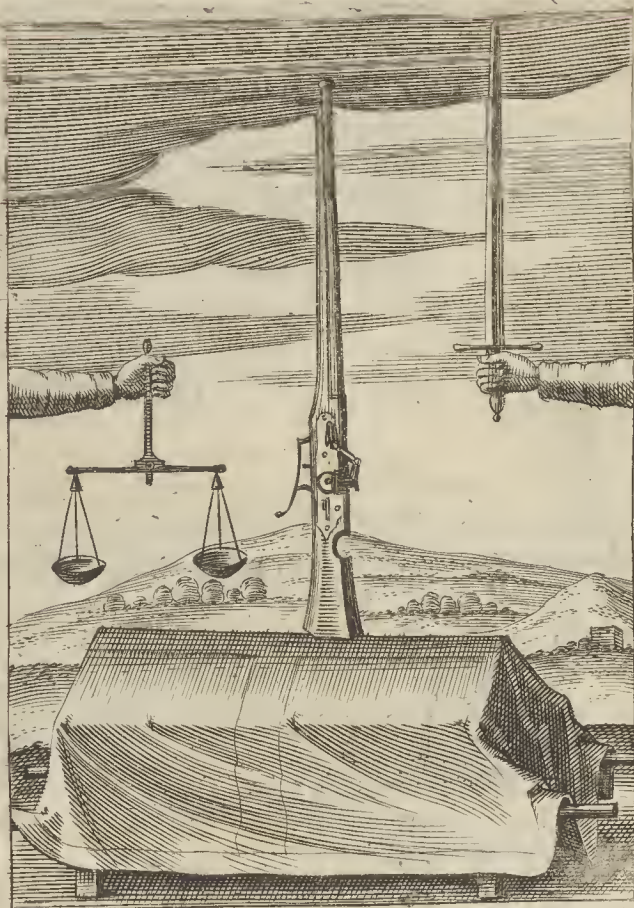
Summum, aiunt, *ius summa saepe iniuria est.* Eleganter hoc quidem & vere! *ἐπιεικής.*
 Non enim semper sequendum est *ἀρετὴν ἰσχυροῦ*, sed pro re nata pœna sentē-
 tiaq; mitiganda est. Leuius lenitate ac mansuetudine, grauius, crudelitate
 peccatur. Pia (dixerunt veteres) seueritas crudelitas non est, non autem
 transgrediendi sunt limites seueritatis, alioquin facile in turpem degene-
 rabit & cruētam crudelitatem: crudelitas in sæuitiam: sæuitia in tyrannidē:
 Tyranno autem nihil dici derestabilius potest, nec magis execrandum.
 Notum illud est Imperatoris: *Imperare nescit, qui dissimulare nescit.* Nec abludit *Chron. Philip.*
 ab illo *sapientia: De vlla iniuria ne irascaris proximo, & ne agas quicquam contume-*
liosus factis. Quod Germanice in nostrum sensum sonat significantius: *Neche*
nicht zu genaw alle Mißthat/ vnd fähle dein Mißthlein nit/ wann du straffen solt. *Syr. 10. v. 6*
 Luculenta iniuria est, si pœna delictū excedat. Pœna peccato debet commensurari,
 seu: *inter delictū & pœnā debet esse proportio.* Nec tñ iniuria vacare arbitramur, si
 in commensuratione nulla omnino personarū, temporis, loci, ætatis, simi-
 liumue circumstantiarum ducatur ratio. Vbi legis rigor mitigari potest, &
 delictum siue delinquens sine grauiori pœna & sine scandalo emendari,
 ibi clementiori pœna vritur pius ac sapiens Iudex: De ipso Deo Opt. Max.
 constat, iustum eum quidem esse, sed *praualetere tamen apud ipsum misericordiam:* *Exod. 20.*
Non enim secundum peccata nostra facit nobis, neq; secundum iniquitates nostras re-
fert nobis. Quare nulla re propius ad Deum accedimus, quam beneficentia *Psal. 103.*
 atq; mansuetudine. Et quemadmodum diuina sapientia gladium iustitia oleo *Hosea 11.*
miseriordia semper inungit: ita modérationem adhibere Iudex prudenter de- *Xenophont.*
 bet, vt inter iustitiam & clementiam currat ac medietur clemens iustitia &
 iusta clementia. *Selnecc. in*
Padagog.

Est piger ad pœnas Princeps, ad premia velox;

Atq; dolet quoties cogitur esse ferax.

Nota est historia de Theodosio Imper. qui Theffalonicæ absque fere *Centur. Mag-*
 clementiæ ac moderationis respectu aliquot millia ciuium furenter occidi *deb. Cent. 4. 9.*
 iussit, vbi certe pœna delictum excessit longissime, quare à S. Ambr. à com- *de disciplin.*
 munione abstentus, & ab omnib. sacris, in loco peccatorum pœnitentiam *Ex histor. Ec-*
 egit in cilicio atq; cinere. Nimijs rigor nocet ipsi exercenti rigorem sicut *clesiast.*
 acies nimis exacuata conuertitur in acuentem ac vibrantem: prorsus vt can-
 nis aculeos erinacei ore excipit ac sauciatur: ita strictus iustitiæ vindex ex-
 tremo rōphææ læditur. *Di Messer wendet sich vnd leget den der es so geschärfte*
hat. Monet Apostolus: *Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν* innotescat omnibus, quod vt omnibus *Phil. 4. v. 5.*
 omnino pijs, ita in primis iudicibus atq; magistratib. dictum esto. Similem
 esse collationem philosophus inquit, Regis cum subditis, qualis est *Pastoris*
ad oues, patrisq; ad filios seu liberos. Nullum violentum est diuturnum: Neq; vllius ma-
 gistratus crudelis exitus fuit bonus, vt exempla *Pharaonis, Saulz, Balsazaris* seu *Exod. 14.*
Labynithi, Antiochi, Herodis, Neronis & similibus abunde testatum faciunt. *1. Sam. 31.*
 Commendatur autem iustitia mixta *ἐπιεικής*, vt in Dauidē, Iosaphato, Salo- *Dan. 5.*
 mone, Hiskia, Iosia, Augusto, &c. Zaleuco, &c. *1 Macc. 9.*
Act. 12.

EMBLEMA
 LVBRIGVM IVS.

*Lubrica, mortalis, premis o vestigia, iuris
 Quisquis es, ambiguas quando sequere vias:
 Aurea vt incautum ledunt tormenta virum, sic
 Aurea & incauto iura nocere solent.*

Sclopetum (siue, quam à sono, quem edit, dicunt bombatdam) ius seu iuris tractationem: *gladius & libra* vtrinque; extensa iustitiam hec figurat. Qui sic? ais; Totus sclopeti vel vsus, vel vtilitas, vel pernicies est penes vtentem. Si recte vtaris ac moderatè, defendet te: sin imprudenter ac temerarie, lædet te. Certe quicumque iura tractant & dispensant summa prudentia atque cautione opus habent, ne dum ius dicunt, iniustas sententias dicant, & eo per ius iniusti iuste accusentur, damnenturque. Non sane immerito *Græcorum Oratorum Aquila atque Corypheus*, si dua, inquit, sibi monstrarentur via, altera ad iuris dispensationem seu iudicis officium, altera ad mortem ducens; se hanc præ illa electurum. Quid ita mi Demosthenes? Quoniam tam ambigua lubricaque dicendi iuris prouincia est. Quam difficile enim est non moueri vel personis vel muneribus. vel alia quauis fere re externa! Ne dum ius dicere velis, iniustum dicas; dum æquum, iniquum; dum phas, nephas; quis omni æquabiliter videt tempore, vt fieri pote non sit, qui hodie non impingit, cras non impingat itidè. Nota est *similis* illius historia, qui cum prouectæ nimis ætatis essent, moribundus dicebat, scribique pro Epicedio manibus imperabat: *Similis hic iacet, cuius ætas quidem multorum annorum fuit, septem tamen duntaxat annis vixit*: Adriani Imp. hic Aulicus fuerat & ius dixerat, solū supremū septennium exegerat priuatus. Totam igitur priorem vitam pro dispendio ac damno reputabat, vitimum septennium ponebat in lucro. Haud aliter sentiebat de administrandis LL. fascibus *Æschines*, quo de Plutarchus testatur, quod à foro dicundoque iure liber factus ita gestierit, atque qui liberatus fuerit à morsu rabiosi canis. Officium ipsum non sugillamus, de modo administrandi nobis sermo est. Spinæ tractant quicumque; ius tractant, *σπουδαιος* cura opus habent, & summa niti ope debent vt *δυσκολῶς καὶ σπουδαιῶς* insistant.

*Varietas Inre-
consultorum.*

*Demosthenes
apud Erasmo
in apophth.*

*Similis hist.
citatur apud
pædag Selnecc.
Dion. Cass.
Nic. in Adr.
Imp.*

*Plutarch in
Æschin.*

Themistocles.

Prov. 25, v. 16.

Quod de LL. ministris ac vindicibus diximus, idem de iis dicimus qui iure volunt vtī, nam & *Themistocles* ea fuit electio, vt si duæ sibi monstrarentur semite, ad ius vna, altera ad mortem, se hanc potius iturum: Ita eodem plane modo fieri potest, vt dum ius captas, iniuria tibi obtingant. Tanta cautione nemo tractat sclopetum, quin maiori opus sit: ita nemo ea Prudentia quærit, vt iureque iure, quin maiori necesse habeat. Nam siue vincat siue minus, nunquam id fiet sine damno. Exempla ac dicteria odiosa sunt. Cui bombardæ simile non sapit, mellis degustet: moderate hoc quis vtatur oportet, vt non noceat. *Mel inueniens comedis quod satis est tibi, ne saturatus illo, euomas illud.*

SCINDITVR HVMANVM STV-
dia in contraria vulgus.

*Laudis opes, dotēsque, tagi, venerisq; latebras,
Sectatur stolidum nunc vbiq; genus:
Quæ bona de cælo CHRISTI quoq; sanguine parta,
Dat Deus, hæc amens spernere munde soles!*

*Auocamenta
à studio regni
cœlestis.*

Sumus quidem principaliter conditi ad gloriam & cognitionem Dei, indeq; ad vitam adsequendam possidendamq; æternam, hæc autem vita & domicilium terrenum, tanquam vestibulum illius alterius inhabitandum seu incolendum potius interim datur, dum præstituto à Deo tempore ad illam diuina gratia transferamur, hac lege, vt hic Deum agnoscere, timere, diligere, quærere, atq; colere discamus, inchoemus, isthic perficiamus: sed tanta nostra cæcitas, vt & malitia est, vt spretis posthabitq; cœlestib. tantū terrenis inhiemus, & tales nos præbeamus, vt ad cælicā apprehendendam possessionem plane reddamur inhabiles. Id q̄ præsens nostrū emblemata liquido ostendere cōnititur, p̄ diuersissima mūdi studia, à regno Dei aliena.

Sunt qui captent honores & laudes in hoc seculo: inidonei sunt illi ad regnum cœlorum, quod v.g. Dn. Saluator Pharisæis & Scribis in Euangelio obiicit, tanquam insigne à regno cœlesti auocamentum, dicens: Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab inuicem accipitis, & gloriam quæ à solo Deo est non queritis: q. d. fieri id non posse. Et iterum: Dilexerunt n. gloriam mundi magis quam gloriam Dei. Quare studium mundanæ gloriæ: & studium gloriæ cœlestis ita sese mutuo tollunt, vt vna consistere non possint: quanto ergo hæc illa præstat, tanto magis huic quam illi sudare debemus. Illa vitrea est, cum splendet, frangitur, hæc manet in æternum: illa croci dili in star est, persequētem fugit fugientem persequitur: hæc vero à persequentibus apprehenditur: violenti rapiunt eam.

*Ex vit. patr.
alleg Rudolp.
à Tostignan.
§. iustitia.
Iob. 5. cap. v.
43. 44.
Iob. 12. v. 43.*

Sunt qui opes ac bona huius mundi sectantur, & id studio habent, vt magnos thesauros auri, argentiq; corradant, & laute ac opipare victitent in hoc seculo: sed & hi vanis ducuntur & seducuntur ad defectibus, nā spinæ sunt terrenæ opes, quas caute ac prudenter tractare oportet, ne pungāt, nec animam lædant, quod certe non cuiusuis esse ex dominica assertionem patet, qui ait, fieri perinde facile posse, vt camelus (seu maximus funis nauticus) per foramē acus transeat, quā diues vt intret cœlorum in regnum: rationem subdit Apostolus: Qui diuites fieri volunt, incidunt in tentationem & laqueos & desideria multa, quæ demergunt hominem in interitum & damnationē. Monendi igitur diuites sunt, ne cor apponāt nec confidant in terrenis opibus, sed thesaurisent in cœlis. ¶ Sunt qui potentiam quærunt in hoc æuo, & eminere gestiunt, vt vbiuis conspiciant in alto, & sedeant ad clauū. Nimis fatui ac curiosi sunt hi: dum n. alas pauonias ita librant, quid faciunt aliud, q̄ vt vigilias, curas, molestias, & nihil non incōmodi mercētur, & suo sibi iumento mala attrahāt: iuxta q̄ ē à calle cœlestis regni deuiant, de quo dicitur: Qui inter vos eminere vult, fiat sicut iunior, & qui præcedere, fiat sicut omnium minister: His occinendū illud: γλυκὺς ἀπείραφι πόντος. dulcis in expertis cultura potētis amici, expertus metuit. ¶ Sunt deniq; quos stimulat luxuria, & furor beluinus pronos cōcitat in venerē, adeo vt exserto ore dicere nō horreant, se tales illecebras vel ipso cœlo (horresco referens) commutatuos. Plane aguntur hi infernalib. furiis, qui scortari adolescentem nec turpe putant, nec pro peccato reputāt: Vxorem aiunt duxi, venire non possim. Ita indiem heluantur, scortantur, pergræcantur, adulterantur, incestus & sodomias, multaq; peccata alia muta flagitiose perpetrant, de quibus aperte oraculo diuino conclamatum est. Non gustabunt cœnam meam. Non intrabunt in requiem meam. Nolite errare, non possi-

Luc. 8. v. 14

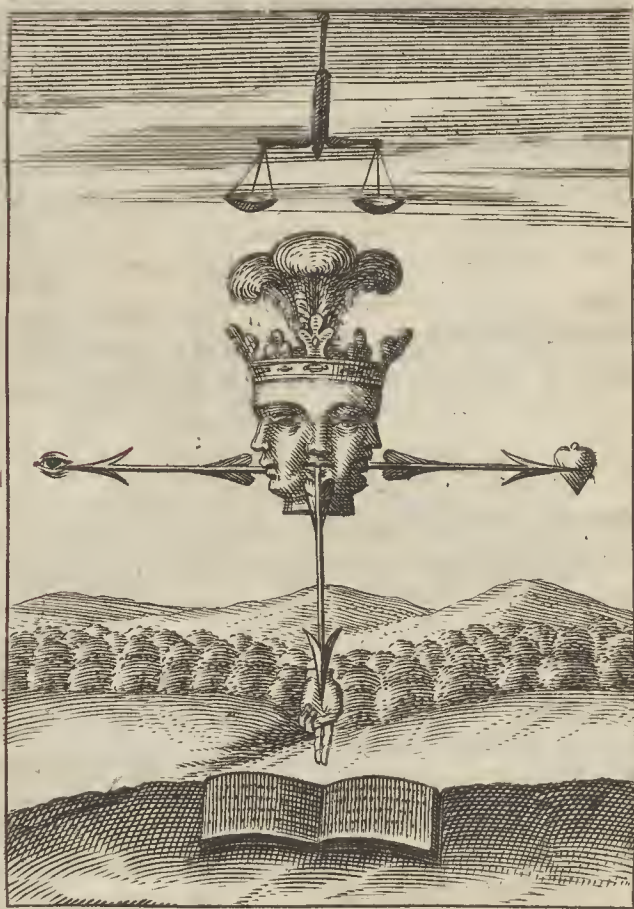
*Mat. 19. v. 24
& 1. Tim. 6.
v. 10. 17
Mat. 19. v. 24*

*ibid. c. 6. v. 20
Damoclis fo-
cii.
Vid. Ael.
Lamp. in Se-
uero.*

*Luc. 22. v. 26
Vid. Erasim. in
Adag. ex Ho-
rat.*

*Antigon. R.
, O nobilem
, magis & c.
Terent. in
Heaut.
Luc. 14. v. 20
& 24
Psal. 95. v. ult.
1. Cor. 6. v. 9.*

IVRECONSULTORVM
Prudentia.

Prudens te pietas, pia te prudentia stipet,
 Quisquis es, ut populis iura verenda roges:
 Tale olim te iudicium, mibi crede, manebit,
 Quale hec in plebem forte tuere tuam.

Dua sunt virtutes cardinales, quæ iuris & æqui prudentem maxime iuuant, ornantq; Pietas vna, altera Prudentia. Res illa, rei hæc modus haud incongrue vocabitur: Magistra illa, hæc serua: Hera & Domina illa, hæc ancilla: illa Deo, hæc LL. seu *δικαίη ἡ νομίμη* vt vocant, nititur.

*Virtutes Card.
in iurispru-
dente.*

Quicumque n. Deum toto corde reueretur, ille haud difficulter iuris & æqui se vt consultissimum ita studiosissimum præbebit, nec rebus iniustis consentiet vnquam: *Timor Dn. reuocat à peccando.* Impius neq; Dei nec iuris æquiue ratione ducet, quare necesse est, vt Pietas cordi & oib. actibus moderetur. *Timor Dn. Sapientia in initium*, quare generum Moschen Sacerdos Midianiticus Iethro viros *Dei timentes* ante omnia conquirere & constituere iubet: & à iudicibus Pius Rex Iosaphatus, primitus requirit *Pietatem*, & *Timorem Iouæ*, quoniam in huius honorem iudicia maxime exerceatur. Ipseq; Adfessorè se in omnib. iudiciis ingerat, & primos captet accubitus. Quare nõ absq; ratione fuit illorū mos, qui vacuam timori Iouæ sellam iuxta se statuerūt. hæc res & forma est fori ac iudiciorū, qua sine nihil Deo placere pōr.

Syr. 1. v. 27

ibid. v. 16

Exod. 18. v. 21

2. Chron. 19. 6

20

22

23

24

Quo aut̄ Iudex ius pie ac iuste administrer, opus est ipsi *Prudentia*, cuius triplex facies hieroglyphicum est, ac Sapientia, q̄ pietati ancilletur, qua sine Pietas, simulacrū potius pietatis vel stoliditas erit: Prudentiã aut̄ dico, qua in pietate fundatur, & ex ea mediantib. LL. cū diuinis tum positiuis oritur, piam ac iustam prudentiã, q̄ omnia accurate perpendit, & neruū prudenter intēdit in

I. *Oculos Vultus animi Index est.* & ex faciei, quæ vocant, lineamentis à prudentibus de cordis vel simplicitate vel duplicitate haud difficulter iudicari pōt. Fieri vix potest, vt quis monstrum, q̄ in corde alit, in vultu profusus tegere possit, quin pmicer. *Qui conu. uet oculus suis*, inquit Regūm sapientiss. & sapientum Rex, cogitat res peruersas, concidens sermones suos, perficit malum. Rotatus, nictationes & similes oculorū gestus duplicis cordis & peruersi nebulous indicia haut obscura præbent, hæc *ὀφθαλμομαρτεία ἐκ φουρονομίας* raro fallit, vt in specie Sapiēs de dubiã pudicitia muliere adserit: *Scortatio mulieris in elatis oculis ac palpebris eius cognoscitur.*

Vid. Gell. 1. 14.

c. 14

ἐπὶ δίκης

ὀφθαλμὸς

ὅς τὴν πικρὴν

ὀρεῖ

Prov. 16. v. 30

Hæc quam

difficile est,

crimen non

prodere vult.

24.

II. *Os. Sermo*, aiunt, *animi Index*: Loquere, dicebat Philosophus, vt te videam verba præcipitata, distorta, semesa, terriata, ambigua, & c. sufficientia *συμμετα* sunt, quid de re ipsa statuere habeas. Vide mihi Sapientiam seu Prudentiam Salomonis, ex eruensis profligatę prostibuli pudicitia verbis arguebat, veram illam matrem esse non posse. Omnia igitur ac singula verba pio iudici aut ea lance sunt trutinanda, vt ius inde extricet.

ὀφθαλμο-

μαρτεία.

Syr. 26. v. 12

Erasm. in So-

crat. apoph.

1. Sam. 3. v. 27

III. Deniq; & manum obseruare debet: nam si illa spōte a ctemere in duos priores & extensos digitos se porrigat, haud dubie stultum malumq; ibi latere aīm arguet. Pii & bonæ testimonio conscientię freti iuramenta horrent tanq̄ sacra & *φροντὶ*. Deinde si cuius manus videant complicatas & auri argentiue honorario (sic iniquitatis mercedem vocār) onustas, malæ causæ propugnatorem inde intelligēt. Pii, boni, iusti causæ bonitate freti à munerib. dādis vltro abstinent, nec iustitiæ mercantur patrociniū, cum diuini interdicti, tum eternæ honestatis, tum et̄ propriæ consciētiæ respectu absterriti, qui v. quāuis tueri causam non abhorrent, quomodo non eidem eam auertere de delicti

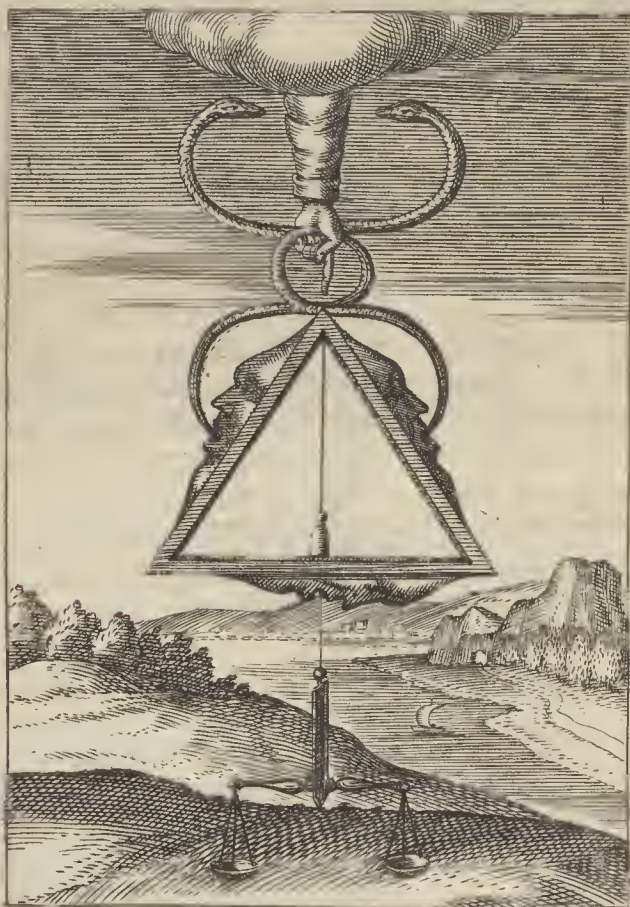
Leuiter iurantes.

2. Pet. 2. v. 15

Schalck's

Pfenning.

EMBLEMA
IVSTITIA DISTRIBUTIVA.

*Sancta Themis, iustiq; tenax ter virgo beata,
 Quaeq; cuiq; soles distribuisset suum!
 Dispereat precor ille, tua, O Astraea, sacratum
 Corpore qui florem virginitatis auet!*

Ἰσότης, inquit Græcus, ἔποιε πόλεμον. Iustitiæ igitur distributiæ hic videtur ἰσότητος ἐμβλημα: Est autem iustitia distributiua, quæ suum cuiq; absq; prauis adfectibus, malis consultoribus, muneribus, respectu personarum, & aliis iniustitiæ hærentibus criminibus distribuit, in gloriam Dei & bonorum commodum, salutemq;. Habet hæc distributiua iustitia sua encomia cum in sacris, tum in prophanis plurima. *Iudicate*, inquit Dn. Saluator, *rectum iudicium. Non assumes personam in iudicio, nec munera captabis, abominatio sunt huiusmodi Iehouæ. Lauate, purificate vos, amouete malignitatem actionum vestrarum ex aduerso oculorum meorum; desinite male facere: discite benefacere, quærite ius: beate oppressum, ius dicite pupillo, suscipite causam viduæ, &c.* Hac δικαιοσύνη ἀγαθὴ καὶ κατὰ θεὸν maxime opus est in omnibus omnino statibus, vt cuiq; detur secundum quod meruit vel laus, vel vituperium: vel præmium vel pœna, dicente Apostolo: *Vnicuiq; quod debetis, vectigal, cui vectigal: tributum, cui tributum: timorem, cui timorem: honorem; cui honorem: Vergit id in honorem Dei, conducit ad cõmunem tranquillitatem, & cõseruandam & animos pacat: vt perpendiculum recte in medio pendeat, & æqua omnia librentur lance, serpentina prorsus hanc ad rem opus est prudentia: vt figura declarat. Hoc est Periædri illius Corinthii: quod iustum est imitare. Et Pittacus Mitileneus: iuste, inquit, iudicato. Vir iustus simulacrum Dei, inquit Diogenes. Cicero, inquit, primum fundamentum iustitiæ est; ne cui noceatur, deinde communi vtilitati seruiatur. Imo Dn. Saluator. Quæcumq; vultis vt faciant vobis homines, eadem & vos faciatis illis. Seminate iustitiam, &c. Capitales iustitiæ hostes sunt plurimi maximiq;.*

Iustitia distributiua quid.

Ioh. 7. v. 24
Deut. 1. v. 17
Esai. 1. v. 16
v. 17.
v. 18.

Rom. 13. v. 7. 8

Periander Corinthius.
Pittac. Mitileneus.

Diogenes.
Cicero.
Luc 6. v. 31.
Hof. 10. v. 12

Erasm in apoph. Selnec. in pæd.

Acceptio personæ seu Prosopolepsia, quemadmodum Agesilaus Rex ait: Niciã, si non habet iniustam causam, dimitte & absolue. Si vero habet iniustam causam, mea causa dimitte: omnino autem dimitte.

Acceptio munerum, quæ summa iniustitia est: iustitiæ neruus, à lumendis muneribus super pio ac iusto; abstinere, talis habitabit in mente S. Domini, vt Psaltes ait.

Temeritas, vis, violentia, quando dicitur: Sic volo, sic iubeo. An nescis, habere me potestatem tui vel absoluedi, vel condemnandi: adeoq; vel vitæ, vel necis in te? An nescis Imperatorem esse te, leges ferre non pati. Et quæ sunt similia.

Iuuen Satyr. 6
Ioh. 19. v. 10

Julia nosterca Caracalla

Phil in Chron. in Basiano.

Athenodorus Aug. græcum

α. 6. γ. &c.

Præcipitantiã: deliberandum autem diu meminere esse, quod semel iudices, statuasue. In præcipiti furore si quid statueris iuste, iniustum te statuisse vel ad minimum iniustum esse te crede.

Odiũ, si condẽmnes, quem odio habes: non quod iniustam tueatur causam, sed tm̄ q; oderis, violentus es & iniustus: affectus mali sunt consiliarij.

Somnolentiã itidem. Quemadmodum Demosthenes (vel, vt volunt alii, Empedocles) somnolentiam suorum scabinorum a sinina vmbra apologo corrigit: & Machetes prouocat à somnolento Philippo ad expergefatum, & attentum.

Plutarch. de Demosth.

Philippus Rex Macedoniæ

somnolentus. Luc. 6. v. 38

Eadem autem mensura, qua mensus fueris, metientur tibi.

CANDOR ET VERITAS.

*Ne pia diuini violes sacraria iuris,
 Sed clauē utaris legis ad arbitrium:
 Candor, & Alma fides, studium SEVERI ac VERI
 Ornent iudicium, singulaq; acta, tuum.*

Clauis, iustitia; *Sagitta*, seueritatis; *crux*, fidei hieroglyphica intellige, *Iustitia foren-*
due facies denotant candorem ac veritatem. Scopus huius *εμδληματ* est, in- *sis.*
 hibere corrupta iudicia, promouere recta. Clauibus inter alia vtimur ad *Vfus clamorum*
 magnos recludendos thesauros. Máxim^o Thesaurus est iustitia: hanc vt re- *Senatus No-*
 &e administres, quicumq; dicis ius, summopere necessarium est: ne conu- *rimb. Imp.*
 mereris illis, de quibus Poeta: *bonis verbis*
& grauibus

Οἱ βίη ἐν ἀγορῇ πολιὰς κελύωσι θέρμιας

Ἐκ δὲ δίκην ἐλάλωσι, θεῶν ὅπιν ἐκ ἀλέθροντες.

Hom. Iliad.
l. 16. seu π.

Fidelitate cum primis opus est iudici tanquam diuino administro:
 nã in ministris non requiritur nisi vt sint fideles. Fideles respiciunt oculi pij magistratus: *1. Cor. 4. v. 2*
 vt Dauid in Psalmis loquitur. Nec non & seueritate: Verum enim. imo verif- *Psal. 101 v. 6*
 simum est illud Mimi: Bonis nocet, qui malis parci. Nota est historia Saulis parcē- *Mimus.*
 tis Agago regi Amalecitarũ; qui perpetuæ propterea internecioni à Deo Opt. *1. Sam. 14*
 Max. deuotus est. Nec ignota illa de Ababo, parcenti Benhads Syrorum Regi, id *1. Reg. 20*
 propter à Deo abiecto. Maledictus qui facit opus Dn. fraudulenter, & retinet gladiũ, *Ier. 48. v. 10*
 ne effundat sanguinem. Pia seueritas non est crudelitas. Non frustra gladium gerit magi- *vid Rom. 13.*
 stratus, &c. Totus Spartanorum exercitus deletus est propter duorum ado- *7. 4*
 lescentum sceltas in Seedasi filias patratum: non enim moratur nemesis A- *Iustin. Plus*
 draastia diuina. *Phil. alii.*

Quare iudices corrumpi se non sinant, sed legitima cognitione præ- *Non oblit*
 uia veritatem inquirant, quodque iustum est decernant: in fontes tueantur: *επιεικειας*
 nec maleficis parcat, sed vt lex quenq; vel absolui vel damnari iubet, ita vel *pro re nata*
 absoluant vel condemnent.

Nemo præficiatur iurisdictioni, nisi qui scientiam legum habeat & *Georg. Remus*
 conscientiam, quiq; ius dicere, suumq; cuiq; tribuere velit ac possit *in Spicileg. in*
επιποληψιας κ̄ δωροφαιας, quas pestes Deus execratur, & iura Cæsarea prohi- *Pron. Salom.*
 bent ac plectunt.

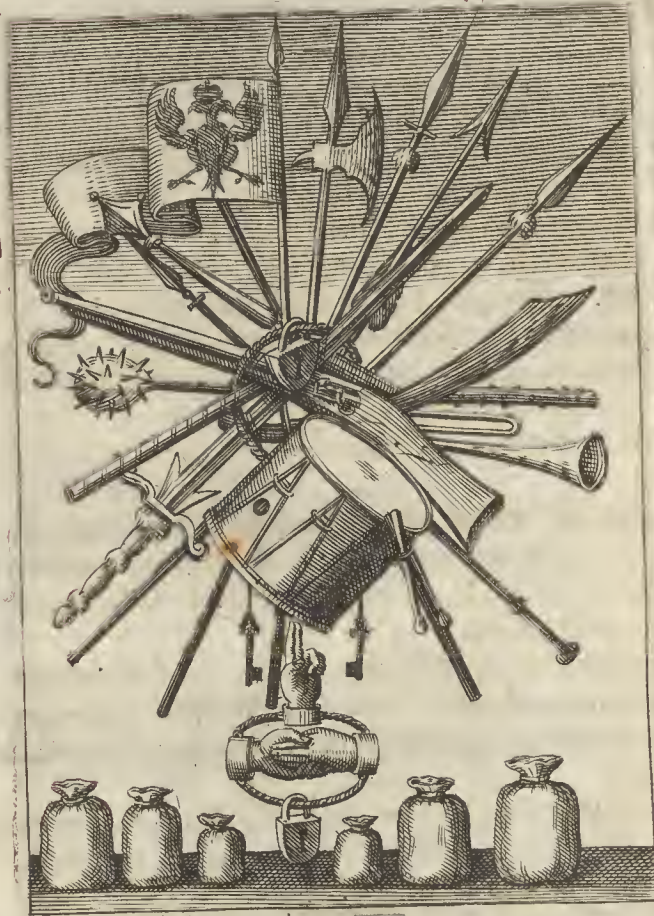
Εὐκλεινεία siue candor si vsquam laudabilis est, in iudice certe laudibus *Horat. in ep. l. l.*
 ad cælum vsq; est euehendus: estq; *muri instar abenei*, non egit Mauri iaculis nec *1. Epl. 1*
 arcu. Recte faciendo neminem timeo, ait ille. *Id. lib. 1. oda. 1.*
22.

Nec minus diuina veritas utilis simul ac laudabilis est. Veritate stabilitur *Pron. 16. v. 12*
 thronus regis. Quare iudices, vt veraces ipsi sint oportet, ita veritatem, amare
 & inquirere debent. sunt qui iure dieundo ita ludunt, quemadmodũ pueri
 ludunt astragulis: quemadmodum Dux Albanus vitam Harlemensibus ciui-
 bus stipulatus, fame eos necat, vitam ipsis non victum sese promississe di-
 citans. Et Paises Ducis Colophonio promittit saluum con: & reductum: sed re-
 ducto in urbem ceruicem demĩ demetique iubet. Cruenta hæc

Sleidan. &
Osiand. in cen-
tur. Ecclesiast.
Phil. in Chron.

veritatis læsio est, & candoris, cruentaque
 calumnia.

EMBLEMA
 PRO PATRIA MORI
 pulchrum.

*Est etiam sauo licitum decernere bello,
 Non aliter tuto viuere quando licet:
 Attendas autem prudens ante omnia causam,
 Quae nisi iusta subest subtrahat arma pudor:*

Omnia prius verbis ac sapienti consilio experiri, quam decernere armis, sapientem decet. Verum si aliter non liceat aris focisq; vti integris, non est contra diuina neq; humana iura etiam armis experiri. *Pro aris autem & focis*, aiunt, quibus duæ iuste gerendi belli adsignantur causæ: defensio religionis seu fidei: & defensio patriæ, bonorum & fortunarum, coniugum, liberorum, & omniū. &c. *Alphonsus Rex Neapolitan*, in clypeo gestat Pellicanum, sanguinem rostro è pectore elicientem, & mortuos pullos viuificantem, cum inscripto Noemate: *PRO LEGE ET PRO GREGE*: idem profus subindicans.

Terent. in I. nuch.

Panorm. de dictis ac factis Reg. Alphons.

Et quidem pro patria ac focis ferro decertandum esse cum sacra tum profana abunde comprobant. *Pro patria*, aiunt, *mori gloriosum est*. Quamquam & hic summa prudentia opus est: Ne quem tibi hostem vltro accersas, vt fecit *Ahasias Rex Iudæ*. & *Iosias* post eum. Neq; nimio furore ad arma præceps rapiare. *Non deponuntur ea facilitate arma qua sumuntur*. Quæ momento arripueris, per multos fere annos vix deponere, & non nisi cum summo damno licebit, vbi defecerit & pecunia & sapientia, quemadmodum sapientiss. Imp. Carol. V. olim dicebat. Turrim qui ædificare vult, sumptos præmēsos ac præsupputatos habeat oportet: ideoq; ad arma rapiare caue, si hic te bellineruus destituerit: vel ad arma si raptus es, pacem, quam potes, quære. Vbi vero & iusto bello peteris occupari se, velim te nulli parcere sumptui, notū est de *Mauritio Imp.* qui intempestiua avaritia militem irritauit, & in se, domumq; Imp. totam concitauit, quam non nisi interitu liberorum, coniugis suiq; ipsius piavit. De *Constantino Palaologo* extimo Orientis Imp. ferūt, quod propter nimiam tenacitatem Urbem necessario præsidio nudarit, ac tandem amiserit, cū perpetuo & Imperatorii numinis in Oriente & Christiani nominis dedecore ac damno.

Horat. in Od. lib. 3. Od. 2.

2. Reg. 14. v. 3. 9. &c.

2. Reg. 22. v. 29. &c.

1. Reg. 20. v. 11

Sleidan.

Luc. 14. v. 78.

&c.

Sumptib. non parcend.

Phil. Chron. in Maurit.

Phil. Osland.

& pleriq; alii.

Paçta etiam ac fœdera de induciis aliisque rebus vtilibus, necessariis, bonis & honestis etiam hosti seruabis: Magna nominis decessione laborat *Card. Iulian.* qui *Ladisla*o suaserit, fœdus frangendum cum *Amutathe* *Turcorum* ictum.

Becan. tract. de seruand. fide.

Pro religione ac fide an arma sumenda sint, quæsitum est, & in vtrâq; partem disputatum; Videtur autem quod sic: Ex loco *Israelitarum* qui ob probabilem læsi religionis suspicionem copias coegerunt contra fratres. Quod & *Maccabæi* factitarunt. Et Imper. *Θεοφιλέστου* & *Constantinus Magnus* Christianis propter religionem patientibus contra sex tyrannos *Diocletianum*, *Maximianum*, *Galerium*, *Maxentium*, *Maximin.* & *L. cinium* suppeditias tulit, & *ἀποψήφει*: Christianos in libertatem vindicauit. Quæ in contrariam partem oggeruntur non est loci huius refutare.

Binder. Thes. de Bello.

Polan. Syn-tagm

Theol. § de Iustitia bellic.

Weller de Hierarch.

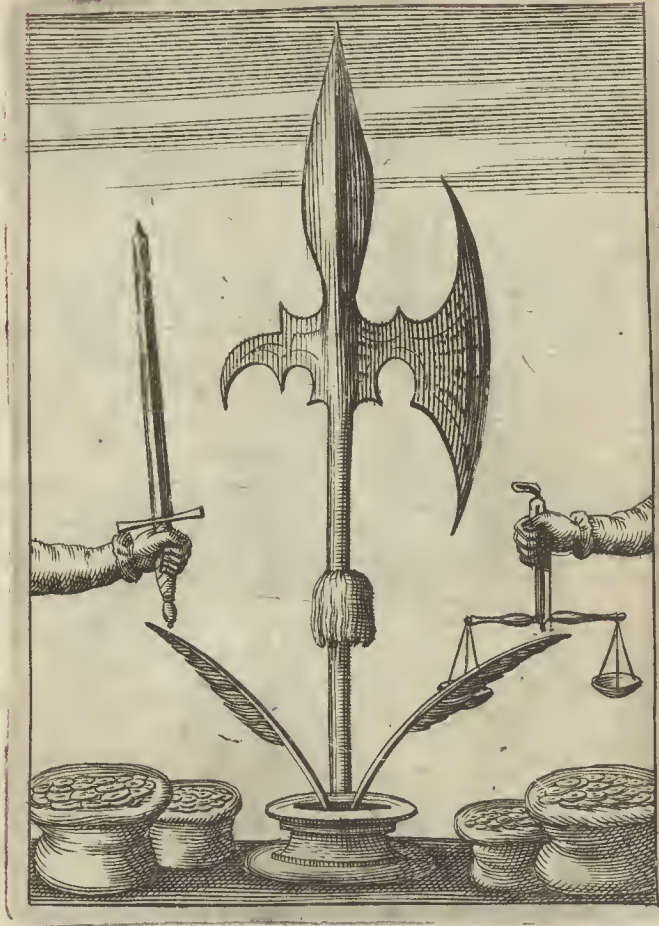
Danaus in Ethica Christian.

Histor. Eccl. Magd. Cent.

Quart. Ios. 22.

ARGENTEA HASTA

pugnare.

Ærea piscaris munuscula, & aurea præstas,
 Quanta id (crede mihi) est fatuitatis opus.
 Munera captantes, eadem quoq; munera dantes,
 Hos turpes simili crimine utrosq; puta!

Vtilissimum instrumentum est BIPPENNIS, ad configendum simul ac percipiendum, ad trahendum æque atq; amolendum cōducibile, sed penes vtentem est eius vsus & arbitrium, vt bene vel male adhibeatur, cadatque. Huic nostrum *ἔμβλημα* comparat ius siue forum, siue instrumenta iustitiæ, bona ea per se & vtilia; sed male à multis vsurpantur, qui LL. figūt, refinguntq; torquent ac retorquēt, put ipsi volupe, atq; crumene proficuū fore colligere possunt, nulla Dei, propriæq; & consciētiae ac famæ ratione ducti. Magna huius seculi labes ac profanitas, vt non immerito vulgus Iuristarum (quos vocant) male audiat, iam inde à multis annorum centenariis. Fit autem istud plærunque acceptione vel personarum vel munerum: qua de re perniciosissima multa hætenus: & constat illicitum id esse ex iure

*Vsus bipennis
similis est foro.*

Diuino. Ne suscipias personam in Iudicio, neq; captes munera, sunt enim hac abominatio coram Deo.

*Deut. 1. v. 16.
17. & c.*

Canonico. Non debet (inquit) Iudex vendere iustum iudicium, aut testis verum testimonium. Cum autem iudicia & testimonia qua nec iusta nec vera vendenda sunt, iniqua & falsa venduntur, multo sceleratius vtiq; pecunia sumitur, quia scelerate sumitur, licet à volentibus datur, & c.*

*Extr. caus.
14. q. 5.
Can. non sanc.
& c.*

Ciuili. Vt in l. plebiscito. ff. de offic. præsid. & in authentic. s. Quapropter. in fin. col. 2. iuxta textum in c. summopere. II. qu. 3. quæ posteriora ad ius canonicum pertinent. vid. nouell.

** Multo minus iniustum.
C. l. 1. §. 1. & 2.
D. de calum.
l. 2. C. de pæn.
iud. qui male iudic.*

*Naturali. Ex lumine iuris naturæ scit Cambyses *δυσφοχάλω* esse prohibitam. Ex eodem detestatur Poeta, aliud q. agendo*

*Herodot. li. 3.
Valer lib 6. c. 5
Sarcasim.*

Munera crede mihi placant hominesq; Deosq;

Placatur donis Iuppiter ipse datus.

Quare significanter admodum Thebani seu Athenienses suos iudices pinxerunt simulacra quædam ante altaria Deorum sedentia, omnia manibus truncatis, præter supremum, manibus quidem integrum, sed oculis captum. Vnde præclare Alciatus:

*Alciat in
Emblem.*

Effigies manibus trunca ante altaria Diuum

Hic resident, quarum lumine capta prior:

Signa potestatis summa, sanctiq; senatus,

Thebanis fuerant ista reperta viris:

Cur resident? quia mente graues decet esse quieti

Iuridicos, animo nec variare leui:

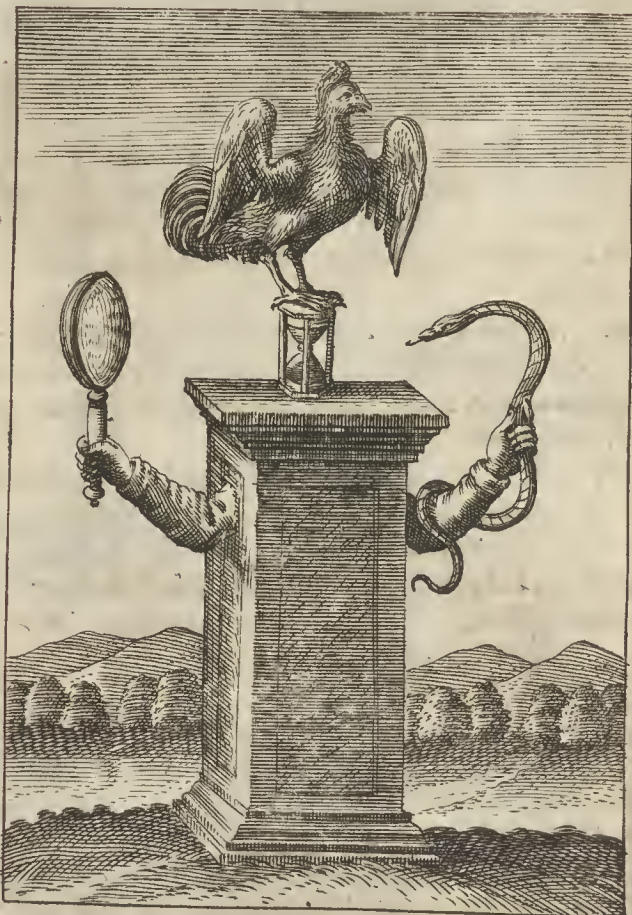
Cur sine sunt manibus? capiant ne Xenia, nec se

Pollicitis flecti muneribus sine:

Cæcus adest Princeps, quod solis auribus absq;

Affectu, constans in assa senatus agit.

EMBLEMA
 CVM TEMPORE ET
 modo.

*Quisquis es in speculo tanquam tua discute facta:
 Et quid te deceat, dispice, quidue minus;
 Censorem alterius nunquam tu te oggere labis,
 Quin prius explores singula quaeq; tua.*

Tria Prudentiæ Hieroglyphica in vno & breui hoc vides Emblemate, Gallum, Speculum, & Serpentem. Temporis rationem esse ducendam cum in verbis tum in factis, monent. Serpentinam prudentiam ipse Dominus commendat in Euangelio. Prudentissimus autem, h. e. astutissimus bestiarum omnium ita dictus est serpens (inquit August.) propter astuciam diaboli, qui in illo & de illo agebat dolum. Serpens prudentissime cauet, ne vulnus capiat in capite, quare gyros torquet, sibila edit, & quoquo modo potest se defendit. Gallus temporis horologus est, quod intelligentia (inquit Gregor.) accepit, ut prius nocturni temporis horas discutiat, & tunc demum voces exitationis emittat. Pretiosissima certe temporis iactura est, fugit irreuocabile tempus, ars longa vita breuis, quare, quam accuratissima potest, eius habenda est ratio, ut ne sine linea, quod aiunt, prætereat. Nam etiam minutissimi temporis acti, vel momenti, reddenda olim ratio erit. Seruite tempori, ait Apostolus, quoniam mali dies. Multus & grauis est Bernhardus in temporis subducenda ratione.

Luc. 10. v. 3
Matt. 10. v. 16
Cyp. tract. 3.
de simplic.
prelator.
Aug. l. 2. c. 29.
de Genes. ad
literam.
Hilar. in
Matth. vid.
Biblioth. col.
172. b
Greg. Moral.
l. 30. c. 5.
Temporis iactura omniū
pretiosissima.
Eph. 5. v. 16
Bern. ut infr.

Serpentis aliam adfert Augustin. *ἰερωγλυφικῶν*: Quemadmodum (inquit) serpentis quoddam genus, cum it ad bibendum, priusquam ad fontem venit, omne venenum euomit: ita Christianus cum ad orandum accedit omnem iracundiam & odium proximi deponat.

Ad comit. Iustitia de perfect. Iustitia.

Seruit etiam Gallus considerationi propriæ nostræ ἀδυνατίας, infirmitatis, & ad labendum pronitatis, monetq; eo mitius de proximi neuis sentire, statuere, ac loqui, nam cum edere cantus parat, (verba sunt D. Greg. Magni Episc. Romani) prius alas solerter excutit, & semetipsum feriens, vigilantio rem reddit: ita prius se in sanctis actionibus exercet, ne in semetipsis torpentes opere, alios excitent voce, sed ante se per sublimia facta excutiunt. Et tunc ad bene agendum alios sollicitos reddunt. Singularis ac raræ prudentiæ ac pietatis opus est à se ipso censuram eiusque initium facere, nam iustus est accusator sui ipsius. Tanto laudabilius, quanto grauius exercetur illud γινώσκει σέαυτὸν. Sculpi non scribi istud vbiq; conueniebat, quemadmodum Ausonius:

Greg. moral. l. 30. c. 5

Commendo nostrum γινώσκει σέαυτὸν nosce te

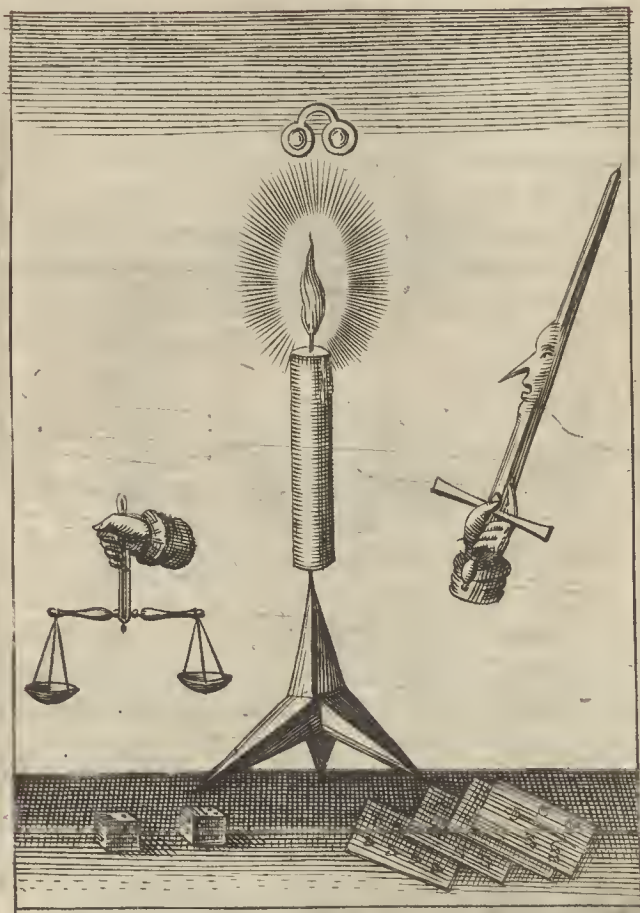
Quod in columna iam tenetur Delphica.

Plerumq; fieri solet ut non videamus id mantica quod in tergo est, eoq; confidentius iudicamus proximum: sed facile ab altero abstinet iudicando, qui tua facta dictaque recolit. Pessimæ indolis est, & hominis inuidi iudicium atque vani, qui alios iudicat se non iudicat nec excutit.

Prou. 14. v. 8:
vid. Erasm.
Adag. Chil.
1. Centur. 6.
adag. 95. p. 225:
Martial. in
Epigrammat.
Horat. Satyr.
3. li. 1.
„ Stultus &
„ improbus
„ hic amor est:
„ &c.
Pindar.

Ὅψον αἰ κατεργασίαν γοῖς φθαρποῖς. Sed de hoc infra.

EMBLEMA
IVS IN MANIBVS.

*Flos vt odorus api mel præbet, lurida fella
Ex quo sed contra toxica arachna bibit:
Haud secus ex diuo probus haurit iure salutem,
Per quod: & iniustus iusta barathra subit.*

*Compedes aculeum semper erectum gerentes, iuris gerunt figuram, quod semper idem manet atq; æquabile, tamen si petulanter admodum à multis figatur, refigatur, & instar astragalorum, chartarumq; tractetur, quod scurrarum, mimorum, histrionum, & similibus huius manipuli furum est. Non secus ac cereus nasus ab aureis & avaris iuristis (quos vocant) torquetur. fitque adeo illis ipsis ius, & administratio iustitiæ iniusta instar aurearum compedum, quibus ipsi læduntur. Ut optimo in tales iure ludere liceat, quemadmodum mordax in coætaneum Aristippum Diogenes; aureis eos compedibus in foro teneri, ne auolare possint. Nemo autem sine læsione in compedes impingit, ita nec sine damno tales ius peruertent, sed sequetur illos hæc infamia, mala conscientia, & iustum odium, isthic autem iusta condemnatio. Ius hic iniuste dispensant, quare à iustissimo Deo haud iniuste aliquando iudicabuntur: Durum autem erit illis *αὐτὸς κέντρα λακτίζειν*, vt ad Saulum Dominus Seruator ait. *Iniusti non possidebunt regnum cælorum. Ne fallamini, Deus non irridetur.* Risus vobis, ô boni, fiunt hic pauperes, pressi, sacerdotes, ministri, viduæ, orphani: ridebit & vos aliquando Deus, Angeli ridebunt, & subsannabit totus Electorum exercitus, *ὁ θεὸς ἐκδικεῖ ὁ μισθός.* Deus videt, Deus odit, Deus punit. Gladius iustitiæ, quem pro lubitu versastis, vibraastis, torquistis, in vos ac viscera vestra conuertetur. *Salua ac immota stabit iustitia maceries, sed vestra vobis, quibus impingitis, capita diminuet, vt media crepent. Lapis offendiculi super vos cadet, qui comminuet frustim.* Compedes, quas pauperi ac derelicto iacitis, vestros vobis ipsis pedes confodient. Si non hic est qui vos excoriet Cambyfes, at erit isthic qui vos iudicet atq; condemnet Deus. Via est vobis ius, quæ vestra vos iniustitia atq; culpa ad inferos ducit. Canis rabiosus est, cuius veneno certo occumberis, nisi resipueritis. Quare in auribus vestris semper sonet illud Dauidicum: *Quousq; iudicabit is inique, & personam impiorum suscipiet is summe. Iudicate tenuem & pupillum, adflictum & pauperem iustum pronunciate. Liberate tenuem, & egentem è manu improborum eripite.* Ego dico, Dii quidem estis & filij excelsi omnes: At certe, vt plebeius homo moriturus estis, etiam sicut vnus aliorum principum casuri estis.*

Potentes potenter patientur tormenta.

Perpetua iuris
 æquabilitas.

De recte
 Recte.

Sic loquitur
 nostri seculi
 magnus qui-
 sramvir.
 Plutarch. in
 apoph.

„ Iniusti iudi-
 „ ces iniuste iu-
 „ dicabuntur.
 Actor. 9

1. Cor. 6. v. 10
 Gal. 6. v. 7
 Exclam.

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

„

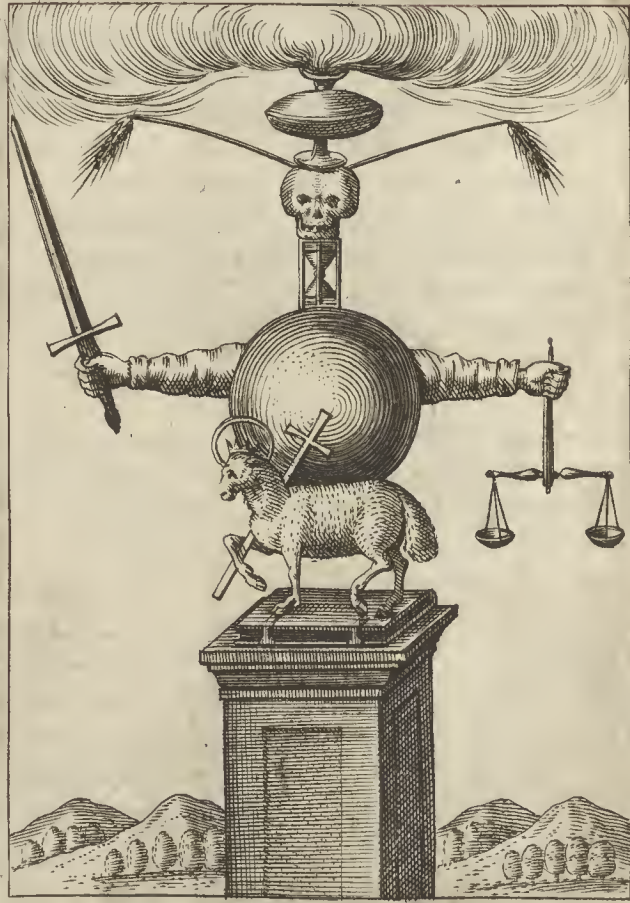
„

„

Sapien. 6. v. 8

PATIENS.

EMBLEMA
 PATIENTIA VINCIT
 omnia.

*Disce sed ex verbo mentem firmare lehoue,
 Rebus in aduersis rupis vt instar ouet:
 Grata Deo nulla est patientia, quam nisi firmet
 Ex verbo dius, Spiritus ille suo.*

Varie & infirmis admodum rationum fundamentis prudentiores Phi-
 losophorum Gentilium labores ac ærumnas huius æui solati sunt, vt: quod
 necesse sit feras, quæ non possis mutare. Patientiam talem esse virtutem,
 quæ dolori longe anteponenda sit, Exemplis fulti collationeque euentuum:
 & si quæ sunt similia. Sed nimis arida hæc fuerunt, vt in exitu videre fuit.
 Sola religio Christiana, & purum putum Dei verbum solida fundamenta cō-
 solationum subministrat, quibus cor fidele rebus in incertis atque afflic-
 titi ac saluari potest. *Voluntatem diuinam*, cui necesse est obedire, respicere
 patiens ante omnia debet ac potest. Habet autem Deus causas, cur suos premi
 in hoc æuo atque discrucari permittit. *Liberrimum agens est, & potestatem habet*
facere de suo quod vult, neque est quod dicat lutum factori suo: cur me tale facis; Habet
 vitæ simul atque necis in nos ius, & voluntati ipsius refragari nequeas. Ita autem de-
 cretum est apud ipsum vt vel probet vel castiget: & fauillas fidei, spei, paciē-
 tiæ, humilitatis, inuocationis exsuscitet, moueat, augeat, vt in magna incen-
 dia AMORIS exardescant. *Vult nos conformes fieri imagini filij sui tum patientia in*
exaltatione. Hæc autem omnia non nisi ex solo ac solido diuino verbo ad-
 discuntur, vides igitur *agnum libro verbi insistere: Verbum autem immotum rupi im-*
ponitur. *Rupes Christus est:* qui verbi est scopus, hoc est vtiusque testamenti ca-
 put: nam ei omnes Propheta testimonium perhibent: propter Christum patiens abne-
 gat semetipsum, sustollit crucem suam & sequitur ipsum. Inde certam spem gerit co-
 rona immarcescibilis vitæ atque gloria, Patientia enim corona sanctorum est. Premitur
 patiens à mundo iuxta quod dictum à Seruatore: *In (a) mundo pressuram habe-*
tis: Lupus alligat agnum turbata aqua: Sed iustus nititur fide & bonæ conscientie
 testimonio. *Estque aliquid magnis crimen abesse malis.* Et sustentat se breuitate ho-
 ræ, qua sunt finienda huius æui mala: vt *Sapores Persa seni Anania.* *Claude mo-*
mentum oculos. Et paciēter expectat mortem, quæ gloriosa simul ac pretiosa est in
 conspectu Dei, finis malorum, atque vitæ ianua. Sed & considerat fragilitatem
 honorum, opum, & oim eorum, quæ in aliqua existimatione sunt in seculo
 isthoc, non oblitus istius Apostolici: *Παράγει το χήμα τῆ αἰῶνι & τῆτι* In primis
 autem copiosam mercedem in caelis repositam: *Cum momentanea leuitas afflictionis æ-*
ternum pondus gloria pariat: dispereuntibus improbis, oforibus, liuidis, instar
 fumi displosis, & dicunt cum Propheta, imo cum Ecclesia: *Iram Do-*
mini portabo, quoniam peccauit ei, vsque dum contendat contentionem
meam, & exerceat ius meum: producat me in lucem,
vt fruatur iustitia eius.

*Fundamenta
 consolationum
 Philosophica.*

*1. Sam. 3. Do-
 minus est.*

*Rom. 9. v. 20.
 lantati eius
 quæ*

*Matt. 20. v. 15
 Rom. 9. v. 20.*

*21
 1. Pet. 1. v. 6.*

*7.8
 Rom. 8. v. 29*

iepoγλωφ.

*Act. 10. v. 43
 Matt. 16. v.*

*24
 2. Tim. 4. v. 8*

*Ioh. 16. v. ult.
 Iob 23. v. 10.*

*11. 12
 Ioh. 2.*

*Histor. Ecol.
 cent. 3.*

Psal. 16. v. 15

*1. Cor. 7. v. 31
 Matt. 5. v. 12*

2. Cor. 4. v. 17

Michaa 7. v. 9

PLEBEM NE CONCITATO.

*Quæritur immâni nece cur perit hicce vel ille?
 In promptu causa est: seditiosus erat.
 Crede, magistratus frustra non promicat ense:
 Disperit, qui vnquam seditiosus erat.*

Noctuanam seditionis ac seditiosorum faciunt hieroglyphicum. Est autem seditio non tantum resistere ac repugnare ordinario atq; legitimo magistratui in rebus diuiniis atq; licitis, sed etiam alios in societatem perditissimi huius criminis adlegere, & ipso opere crimen committere lesa maiestatis. Turpissimum & execrandum hoc est crimen, & tam in sacris quam in prophanis meritissime damnatum. Sicut dicitur: *Ne sis seditiosus, neq; cum tumultuante plebe commiscetor.* Et nota sunt exempla seditiosorum pessimo semper letho extintorum. Horrendum sane quod de *Corabo, Dathane, atq; Abirone* legitur, est, qui cum tabernaculis, vxoribus, liberis, pecoribus, iumentis, & omnibus viui in infernum descenderunt. *Simri* seditiosus & alii male perierunt. *Seba* interiit. *Iudaei* aduersum ordinarium Magistratū Romanum seditiosi decantatissimum punitæ seditionis atq; rebellionis exemplum nobis reliquerunt: quid dicam de *Catilin*? quid de *Cassio, Bruto, & scelestis aliis coniuratoribus*? Quemadmodum noctua noctis tenebris ad suum volatum, seditiosamq; ædendam vocem abutitur: ita & illi in tenebris suas eiacularantur schedulas, quibus sese mutuo ad audendum seditiosissimum & detestabilissimum parricidium exhortati sunt, qui adhuc hodie seditiosorum mos est, clam machinari, malumque architectari, nam qui mala agit, odit lucem, eamq; fugit, sciens opera sua à luce argui pro palā. Capitalis etiam pœna, eaq; grauissima LL. statuta est seditiosis. Docentque exempla, nunquam cuiuspiam vsquam seditiosi felices fuisse exitus. Videatur *Valer. Maxim.* lib. non. capit. septim. Nechodienum moratur *Adrasteia* iustissima *Iehouæ* contra mouentes plebem, & concitantes seditionem, vt exēpla recentia in *Galliis, Anglia, nec non & Germania* nostra luculenter testantur. Hoc non semel ex bonis audierunt boni: *Nunquam vidi boni exstinctum morte, qui cum ordinario ac legitimo magistratū seditiose contenderit.* Non dubitat *B. August.* seditionis originem ad ipsum *Sathanam* referre: *Vitium, inquit, malum, (seditio) vitium primum! Primus enim homo dominari voluit, dominum habere noluit.* Et alibi bestias immanitate superare scribit idem: *Contemptor gloria, Dominationis est audax, bestias superat, sine crudelitate vitæ, sine fluxu luxuria.* vid. *Alexandr. ab Alexandr.* in

Genialib. diebus.

Seditio.

Quid?

2 Pet. 2.

Syr. 7. v. 9

Num. 16. v.

31. 32. & c.

Abolon 2.

Sam. 15. 16.

17. 18

1. Reg. 16. v. 10

2. Sam. 20. v.

22.

Vid. Joseph. de

bell. Iudaic.

Modestin Iu-

riso in l. con-

fir. D. de ap-

pellat.

Sueton. in

C. Iul. Caf.

Rustici sediti-

tiosi.

Ann. 1525.

vide Sleidan.

Ioh. 3. v. 20

Magi in

Persia test.

Iustin.

Valer. Max.

1. 9. c. 7

Eli. 7. c. 2

Non frustra

gladium gerit.

Rom. c. 13

Dambouder.

prax. crimin.

c. 63

Aug de ver-

bu Domini,

secundum

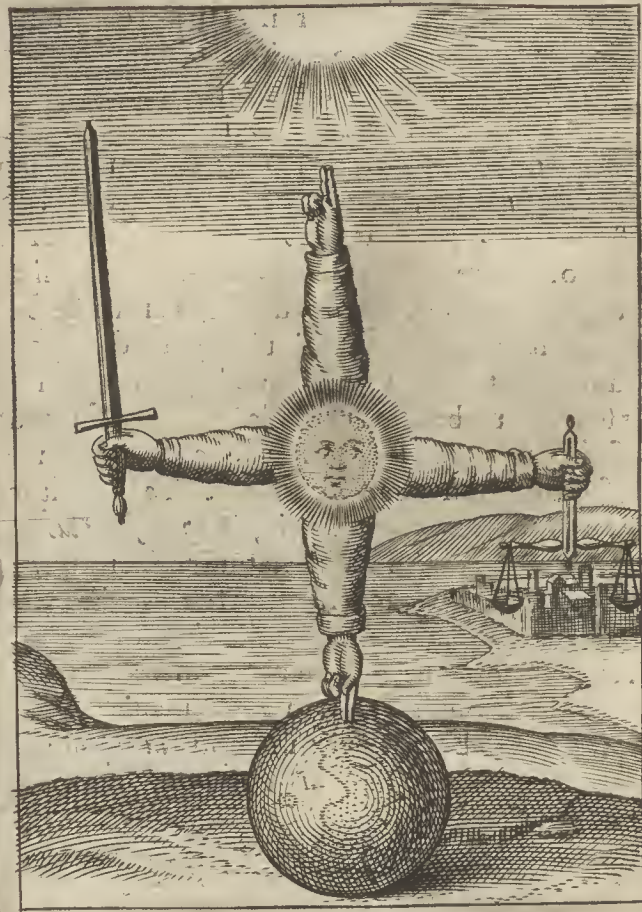
Lucam serm.

31

Lib 5. decim.

Dei, c. 19

IVRABIS AC SERVABIS.

Μηδ' ἐπιρρήσεις, μητ' ἀγνώως, μηδ' ἐκώσπ

Phocylidis vatis pagina scripta docet.

Nam miser est quisquis temere periuria fundit,

Cum veniat tacitis poena frequens pedibus.

Turamenta semper religiosa habita sunt, etiam à vanis ac profanis ethnici-
 cis. Nulla enim gens vnquam tam rudis tamq; barbara fuit, quin crediderit
 esse Deum, eumq; cum timore *καὶ φόβῳ* venerandum. Quare etiam iuramen-
 ta quæ contestationes sunt *φεικται* diuini numinis, non potuerunt non in
 summa veneratione haberi. Quare etiam omnibus atq; singulis fidelibus
 iuramenta licere, imo pro re nata incumbere, æquum & liquidum est. Pos-
 sunt & debent *persona Ecclesiastica* iurare, se pro ea facultate, quam diuinus
 suggerit Spiritus fideliter administraturos officium, acuendo legem, docē-
 do Euangeliū, præstare obedientiam & fidelitatem in rebus diuinis, licitis
 atq; honestis. Itidem & *magistratus*, huiusq; locum tenentes, & officarii, se
 ius dispensaturos recte & absq; respectu vel personarum vel munerum. Om-
 nnes deniq; quibus iuramentum præstandum legitime offertur vel impo-
 nitur: iurandum a. est & Deo & per Deum, iurandum quoq; hominibus per
 Deum, sed non per homines neq; per vllam rem aliam creatā extra ac præ-
 ter Deum: Nam *Per nomen*, inquit Propheta: *Ubi uia iurabis, & quod iurasti, ser-
 uabis: in veritate, in iustitia, in iudicio, &c.* Quod enim Dn. Saluator ait: *Omnino non
 iuretis*, istud de temerariis peierationibus accipiendum esse, nemo pius ne-
 gauerit. Idēoq; & ea, quæ pie, legitimeq; iurata sunt, omnino seruanda esse
 iura omnia manifeste clamant. Ea autem pia & legitima iuramenta sunt,
 quæ fiunt secundum verbum Dei, de rebus piis, honestis, licitis, possibilibus,
 &c. inq; iurantium potestate existentibus: secus non sunt legitima, neque
 etiam seruanda: Præstaret autem omnino non fieri talia iuramenta, quam
 facta rescindi. Verum si facta, sine impietate vel scelere compleri non pos-
 sint, præstat rescindi quam seruari. *Vota enim atque iuramenta non debent esse
 vincula iniquitatis*: neq; obligant tenentue ad impossibilia, inhonestaq; vel
 contra Deum contraq; communem honestatem militantia. Rescindere
 poterat paterfamilias filia suæ incautum votum. Stulte simul atque impie
 sustulit filia *Iephtbes*, siquidem Holocaustomatis vice sustulit. Impie ac stulte
Saul filiū *Jonathanem* ad mortem poscit. Impie *Baptista* necat *Antipas*; *Re-
 ctius Hippolytus: lingua iuravi, mentem iniuram teneo.* In malo pacis rescinde fidem
 inquit *Isidorus, &c.* Si quid autem iurasti *καὶ λαβῶς καὶ δικαιοῦς*, id vt serues, summa
 ope nitere. Extremæ impietatis est, legitime iurata infringere, & Deum falsi
 testem facere, quod omnium ordinum homines hodie frequenter faciunt,
 & non minori impietate quam leuitate. In primis autem in iudi-
 cio attendendum, ne quid tale committatur, vel
 iuramentis ludatur, maxime per
 magistratum.

Iuramenta.

φεικται.

Ecclesiastici.

2. Tim. 4. v. 1.

Paulus sapiss.

Seculares.

Idiota.

Exod. 20. v. 7.

Leuit. 19. v. 12.

Ierem. 4. v. 2.

Matt. 5. v. 34.

Qualia iu-
ramenta.

Vid. Aug. de

verb. B. Ap.

Iacob. serm. 30.

Num. 30. v. 4.

Iudic. 11. v.

39.

1. Sam. 14.

Matt. 14.

Extr. XXII.

q. 2. late.

Nostrum fo-
rum.

MHT' ANTIGNEEIN
ANEMOISIN.

*Temporibus, siquidem sapias, seruire memento,
Atq; malos noris seculi adesse dies.
Ut reflex ventis, caueas, polypiq; teneto
Mentem, qui quauis saxa colore refert.*

Nauigium, quod vides, statum, conditionemq; huius æui tibi figurat, in quo *Diabolus*, horologij obseruans remigem agit, *crux* fidei; & *gladius*, iustitiæ sunt hieroglyphica: *faccus* cum gallo versatili studia mundi significant, & cupiditates, quibus deflagrat mundus: *Sol* vero *occumbens*, finem mundi ob oculos ponit.

Non ab ludunt hæc nec à sacris nec ab experientia, magistra stultorū. Vehitur hic mundus instar nauigii in altissimo atq; profundissimo mari, in quo vna *Eurus* Notusq; ruunt, creberq; procellis *Africus* incumbit, & à fluctibus hinc inde iactatur, concutiturq;: Ita innumeris atq; perpetuis rerum aduersarum procellis impetuntur, quicunq; huic nauigio imponuntur: & mors à vita (quemadmodum ille non minus eleganter quam vere dixit) vnum tantum distat aësum: Pauci cum Deo, cum superis, cum felicibus nauigamus. Paucis iuxta terram nauigare, h. e. æuum sine iactatione atq; concussionem transigere, datur. Πλῆς ᾧ παρὰ γῆν, αἰεὶ παρὰ δὲ ὀπαιῶν. Δάλατιν ἠδὲς, vt Plutarch.

Remex *Diabolus* nauigium, quo vult, impellit, est enim *Princeps*, imo *Deus* τῆ ἀϊῶν & τέτα: & est efficax in filiis ἀπειθείας: *Horologii* sane obseruantissimus, ne quid temporis elabatur sine linea: quæ diuini illius oraculi etiam mens est ac sententia: *Va* (dicentis) *terra ac mari*: quia descendit *Diabolus* ad vos, habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet.

Pecunia obediunt omnia fides per aurum soluitur. Iustitia per aurum intercedit: *Quare* dam pecuniam primum esse omnes fere vno ore clamitant, & virtutem post nummos ponunt. ὦ φίλοι! (exclamamus) ἔδεις φίλ: ἢ: ὦ πικροὶ! ἔδεις πικροὶς, &c. Nulla fides pietasq; locis reperitur in vllis.

Gallo plæriq; versatiliores sunt *templario*, quo se ventus porrigit, eo pallium obuertunt: quo se *Fortuna*, eo etiam fauor hominum inclinatur. *Poly* mentem obtinent, quouis *Protheo* vel *vertumno* mutabiliores, πολήτεροι, falsarii, hypocritæ, inconstantes; & *Morpheo* genitos dicas, adeo vti foro, & seruire scenæ norunt, *Alcibiadem* agunt, & *Vlysses*.

Sed moribus hiis suis imminens iudicium, horamq; nouissimam prænunciant, & ad occasum vergere solent, condoces faciunt. Quare quicunq; sunt boni, vt corruptissimos prauissimi huius seculi mores detestantur, eaque propter mœrent, ita non possunt non gestire ob instantem finem, inclamareque: *veni*

Domine.

ἱερογλυφ.

B. Bern. serm. I de adu. Domini.

Vid. Matth. 8. de nauig. Christi.

Greg. epist. 1. 6. epist. 26.

Erasm. in chiliad.

Plutarch: Ioh. 14. v. 30. 2. Cor. 4. v. 4. Eph. 2. v. 2. Act. 12. v. 12.

Prudent. in hymno de S. Laurent.

Vt est in Iuuenal.

NB.

O quam verol Iustin. lib. 5.

Erasm. in Chiliad.

Vid. Erasmi. Chiliad. 1. cent. 1. p. 55.

2. Tim. 3. v. 3.

Apoc. ultima.

NE

NOLI

NE SVTOR VLTTRA CREPIDAM.

*Ordine distinxit sapiens sua munera Ihoua,
 Nec cuiquam cunctis more praeesse datum,
 Ergo cuiq; sient primum sua munia cura,
 Ne contra plectat vindicis ira Dei.*

Pie ac vere, *Initium*, inquit Sapiens, *Omnia peccati superbia, qui tenuerit illam, adimplebitur maledictis, & subuertit eum in finem: Quæ si superiores ordines inuadat, occupet, ducat, multa mala committuntur in Deum, Ecclesiam, Pios.*

Sacerdos μεγαλοπέπων, μεγαλορήμων, κ̄ φιλότιμος in sacri Codicis adyta temere se ingerit, sua sensa importat, fingit, refingit: figit, refigit, & hoc cogit significare, quod ille mente prius concepit. Vt exempla: Pauli Samosatensis: Arrii: Nestorii & similibus Hæresiarcharum prisca & nostri temporis ostendunt. Vtinam vero talibus hominum *φιλωντων* monstris seculum nostrum vel careret vel caruisset! Is talis etiam *verbum salutis ac veritatis* ὁρθοτομειν haud curat, sed *mutum canem præstat, puluinaria consuit, vulpem agit*, & quoquo modo honorem captat, & applausum tam à vulgo quam à proceribus. Si qui sunt ex fratribus boni, & pio zelo præditi, hos in odium apud superiores inducunt, calumniantur, & nullum non lapidem mouent, vt supprimantur, quo tales Morphistæ, Eccebolistæ, & deuota Satanæ mancipia soli regnent atque dominantur: nec defunt hoc nostro seculo tales perfidi *serui conseruos ferientes, & primas in omnibus congressibus atq; consessibus captantes.*

Politicus elato ingenio, & libidine dominandi perditæ flagrans, hos fouet, quos sibi genua flectere ac se adorare sentit, reliquos Mardocheos, vt cunq; pios, vt cunq; doctos, vtrumque Ecclesiæ vel reipublicæ valde vriles tales oderunt, aspernantur, naso suspendunt adunco, premunt, pro derisui habent, & id solum agunt, vt ne pro virtutum suarum dignitate emergant, nihil veriti oppressorum clamores, neque vindicem oculum Dei *αὐδὸν ὀφθαλμοῦ* aliquando iuste iudicaturum.

Hoc vero Caput labis ac mali est, si soli Politici in diuina atq; Ecclesiastica iura inuolent, ministros verbi vocent, examinent, ordinent, id docere cogant, quod ipsi arridet, & Theologiam in Ecclesia, Theologosq; modestentur, vt *quid vel quomodo* hi proponant pro suggestu, *ex solo ipsorum arbitrio* sumant. Ministri in Consistoriis tolerantur tantum, si quidem tolerantur: decreta autem à solis, puris, putis Politicis pendentia, in Perficorū ordinem abeunt. Horrenda hæc est *αποτομιο-επισκοπία* & si non hic (quæ optimi ac sanctissimi Dei est longanimitas!) certe isthic infernalibus prunis æternum mulctanda. Dudum inuasit Ecclesiam hæc lues, estq; à multis

hactenus deplorata, sed Cæsareus ille Papatus non respicit, & plura damna dat quam Papæus Cæsareatus.

Hæreticorum mores.

Hilar. libr. de

Trinit. 1

Consul. histor.

Ecl. & quid.

cent. 4. horum

2 Timot. 2. v.

15.

Esai. 56. v. 10

Ezech. 13. v. 4

5 &c.

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

EMBLEMA
 NOLI ALTVM SAPERE.

*Precipiti quicunq; gradu tolluntur in altum,
 Hi lapsu tantum dein grauiore ruent.
 Infima qui contra captant, sublimibus ausis:
 Hos in fine tamen gloria digna manet.*

Vetustissimum, communissimum, turpissimum crimen est **SVPERBIA**:

quæ est, *plus de semetipso sapere ac sentire, quam decet*: definiente Apostolo *vetustissimum* rectissime diximus, quoniam *peccati initium* est, ex quo omnia peccata, tanquam ex pestifera scaturigine promanant. Ipse Satanas, quæ communis Dd. sententia est, primo per superbiam lapsus est, Filio Dei λόγῳ incarnando subiici detrectans, vnde haud abs re D. Bernardus. τῷ φρονησάτῳ dicenti, *non sum sicut ceteri homines*, subiicit: *Er go sicut ceteri demones*: Et Chrysostr. *Tolle*, inquit, *hoc vitium, vt non velint homines hominibus praualescere, & sine labore cetera refecabuntur*: nec quenquam latet lapsus *Eua* protoplastæ, quomodo superbia & diuinitatis adfectione primum lapsa sit: quare vetustissimum merito dici quis diffitebitur? *Communissimum* itidem: de primatu altercatur omnes: digladianturq; de primis: pleriq; superbiam curram voluunt, rotant, impellunt: Ecclesiastici: seculares: plebei: omnes: idq; stultissime, vnde non illepide exclamatur: *Stultorum plena sunt omnia*. Πλείη γὰρ καὶ κακῶν καὶ μερῶν. *Stulta sapit vulgus, nemo vult esse quod hic est, præferri autem & manibus gestari omnes, pennas pauonias omnes iactant, horridos contemplari pedes, & miseriam, turpitudinemq; suam agnoscere nemo vult.*

Turpissimum deniq; ex iis, quæ diximus, esse vltro apparet. *Est enim, vt Gregorius inquit, certissima nota reproborum, filiorum, ac mancipiorum Satanae, impossibile enim est (vt exstat in vitis Patrum) vt simul habeamus seculi gloriae & caelestem*. Non itur certius ad gehennam quam superbia, fastu, supercilio. *Superbia virtutes turpantur & charismata minuuntur: quemadmodum dicitur: Si tibi gratia, si sapientia, formaq; detur destruit omnia, sola superbia, si comitur*. Vt iam non dicam, quam molestum iuxta atque graue sit pati inuidiam superbiam indiuiduam comitem, iuxta illud

σείχῃ δικῆς ὅσον μάλα τὸν κακὸν ἀδελφὸν ὕβρις; vt exempla *Hamonis. Antipa. Alexandri. Pausania* Et aliorum innumerorum liquido ostendunt

Vt denique non dicam de diuina ἀδελφείῃ, quæ omnia excellentia solet mutulare. Vnde vere ex *Esopo Chilon*: τὰ ὑψηλὰ πεπειθῆν, καὶ τὰ πεπειθῆναι ὑψηλῶν. *Certe*

*Sapius ventis agitur ingens
Pinus, & celsa grauiore casu
Decidunt turres, feriuntq; summos
Fulmina montes.*

Rem. 12. v. 3
Syr 10. v. 14
Aug. de ciu.
Dei. l. 4. c. 10

Bernard ad
Luc. 18. v. 11
Vid. eund.
Chrysostr lib.
1. c. 10
Aug de ver-
bu Domini
serm. 54. Ge-
nes 3. v. 6

Μεγροσφία
Ex frequenti
usu.

Greg de su-
perb.
Citat. Rudol
à Toffign. in
Dictionarie.

Phil in chren.
§. Pausan

Herodot.
Chilon.

Horat. in Od.
l. 2. Od. 10

EMBLEMA
 MODERATA DV RANT.

*Prima ministrorum in nostro sit Principe cura, ut
 Cum timet ipse Deum gaudeat & simili:
 Ut paribus studiis omnes tueantur egenos,
 Atq; iniustorum sub pede colla premant.*

Quinq; pestes sunt pestilentissimæ regnorum atq; imperiorum. *Philotimia. Philargyria. Vis. Ius civile. Prudentia politica seu carnalis.* Hisce talibus fulcris si nitatur vel Imperium, vel Respublica, vel ciuitas, necessario tandem corruet, atq; interim infelicibus syderibus regetur. *Philotimia* certe pessundat regna ac Respublicas, ac promouet luxum, qui luxus requirit sumptus, sumptus autem non nisi ex sudoribus subditorum exsuguntur atq; comparantur. Quare qui feliciter atq; pacate præesse Imperiis volunt, *Philotimia* se nimia abdicent oportet, seque *sub Deo* esse meminerint.

*Pestes Rerum-
public.*

„Tolluntur
„in altum.
„ut lapsus
„grauiore
„ruano.

Philargyria ablit quam longissime à meo magistratu: census non duplicentur, nec intendantur exactiones, melius in duab. (quam in vna) thesaurus conseruatur arculis. *Boni Pastoris est tondere pecus non deglubere.* Ludouic. IX. Rex Galliarum per totam suam vitam nil fere pœnituit magis quàm quod tributum aliquando intenderit, & duplicarit exactiōem, filiūmque moriturus, vt ne tale quid committat, monuit: quod idem de Turcorum quodam Imperatore literis proditum est. Tales enim Auari principes consiliarii subditorum in se concitant animos precesq; quæ non possunt à Deo non exaudiri. Nota sit historia de Constantino Magno, cui cum *Licinius* collega paupertatem, lenitatem atq; moderationem exprobraret, subditos suos conuocari iussit, & ad necessitates Imp. tributum exigi, id omnes & singuli pro virili cum exsequerentur & penderent, immensum thesaurum p^{er} ac moderatus Imp. collegit, & quidem à voluntariis, & ad dandum promptissimis, vltioneisq;, cum quod multi à subditis extorquent plagosi, id nec ipsi habent nec subditi, nam diuina est iusta maledictione disperit, vt & Principes & subditi pauperentur.

„Sueton. in
„Tiberio.
Ludov. IX.
Rex Gallia
ex Philip. Co-
minas.

„C. Exod. 22
„Histor. Eccles.
„Et Euseb. de
„vit. Constant.
„lib. 1. c. 10

„NB. Commune
„apud omnes
„sectas.

Vis & violentia tyrannorum est, & bono Principe è diametro contrarium: vt concupiscentia Eunuchi de vitianda puella, ita est quisquis vi exercet iudicia. Lateres nemo pius duplicauerit: & ipsorummet Imp. est obseruare *δυναστων εὐσέπεια*.

Syr. 20. v. 2.
Exod. 5
Aug. de ciu.
Dei. 1. c. 24.
Et 26

Obtentus iuris ciuilis multos fallit: non est regula quæ exceptionem nõ patiatur. *Ius strictum iniuriam esse sæpe* compertum est. Prudentis ac moderati Imperatoris est etiam de lege secundum legem aliquid remittere, si pacate atq; feliciter regnare volet.

Aug. q. 5. Et
N. T. c. 15
Nimia in-
stittia.

Prudentia carnalis coram Deo fatuitas est, soletq; Deus talia talium cõfiliã plerumq; infatuare, ipsosq; in sua ipsorum astutia capere, vt in exemplo *Achitophelis* luce meridiana clari⁹ relucet. Qui igitur sapit, in Domino sapiat.

Iob. 5. Et Ier.
9. Et 1. Cor. 21

In primis exitialis pestis Dominis est *minister, qui auribus Domini seruit, & verbum Iehouæ ad Principis nutum fingit*, tales nebulones diuini fures honoris vel primi digni sunt, quibus laqueus gulam frangat.

2. Sam. 177

IMPIA FEX HOMINVM RE-
gum mercatur honores.

*Regis in aspectu didici seruire, fauorem
 Ut mihi blanditiis conciliare queam:
 Omne malum Domino clam mens aliena precatur,
 Dum facit officium lingua manusq; suum.*

Vides perditissimum & profligati honoris, honestatisq; genus hominum versutorum aulicorum, quod mores Dominorum nosse, atq; imitari, omnia laudare propter offam, taxare nihil didicit. Quæ hominum sententiam iam inde ab initio & semper male audit apud bonos ac prudentes: nam in Deum & homines iniurii sunt. Misso Deo in Principibus confidunt. Reges ac Dominos idola faciunt. In dominorum gratiam preces missas faciunt, execrantur, blasphemant, hariolantur, &c. Diuinas per ministerium monitiones susq; deq; faciunt. Sub prætextu obedientiæ reges ac regna sæpe in extrema pericula coniciunt, lingua occidunt innocentes, crudelissimi sunt lenoniam exercent, si Dominis ita libet: depeculantur thesauros, per calumnias: furantur insonibus famam, quod furtum omnium turpissimum est: Nam *fama & vita equiparantur*: Verbo dicam nihil non mali faciunt, vt fatius sit Principi incidisse in κέρκεας quam in κήλικας: nec truculentius animal (tyranno excepto) inuenias assentatore aulico. Vnde recte Menander.

Ὅβις ἔμῳ λίσσα τοῖς πονηροῖς ἦδοται
 Πράττει δὲ ὁ κήλαξ ἄλλοτε σάβανον, δούτερον
 Ὁ Συκοφάντης, ὁ δὲ κληροῦχος τείπειται.

Magna igitur cautione opus est Domino, vt sibi à talibus caueat, & pios inquirat ministros, exemplo Dauid, Psal. 101. & *Constantini Magni*, vt in histor. Ecclesiast. Nec difficile foret Principibus talia carcinomata dignoscere; siquidem Prudentiæ Sprm Deum orarent, & non scientes volentes decipi mallent: Quid enim? an non omnia Principis laudare, assentatoris est? an non mores imitati Principis, assentatoris est? an non συκοφαντεῖν & frequenter calumniari, assentatoris est? Ipse Satyricus tale genus hominum irridet

————— *Rides maiore ca. hinno;*
 Concurritur: flet, cum lacrymas conserxit amici:

Nec dolet igniculum brumæ si tempore postcas

Accipit Endromeden: si dixeris; æstuo; sudat.

Theodoricus Veronensis Diaconum adulantem decapitari iubet. Imp. *Seruius* adulatorem Thurinum Verconium fumo necat.

Noti sunt adultores *Dionysii Siracusani*, is cum cæcutiret, tum adultores etiam cæcutientiam simulabant, ita, vt alius in alium impingeret.

Noti *Alexandri*, qui inflexam ceruicem & vocis asperitatem, quæ omnia erant in Alexandro, imitabantur: nimirum *in regum domibus sunt qui molibus vestiuntur*. Exeat oportet qui pius, candidus, &c. esse volet, talem nec herus nec serui ferre possunt. Sed de his multi alias:

Eheu! nunquid adhuc regnat scelus istud in aulis;

Trudat vt hic illum de statione sua!

Hei mihi quot numerant hæc ferrea secula vulpes;

Qui graue mellito virus ab ore vomunt!

Adulatorum
 Aulici.

Feces & excrementa hominum.

Peccata
 qua committunt tales
 Gnathones.

Dauid. &
 Alagabali serui.

Vid. Aug. in
 Ps. 9. 69.

Epl. 1. 42

Diogenis dicitur.

Erasm. in apoph. 5. Diogenes.

Menander.

Signa adulatorum.
 Hieron. Epist. ad Celan.

Iuuen. Satyr. 3.

Phil. in Chronic.

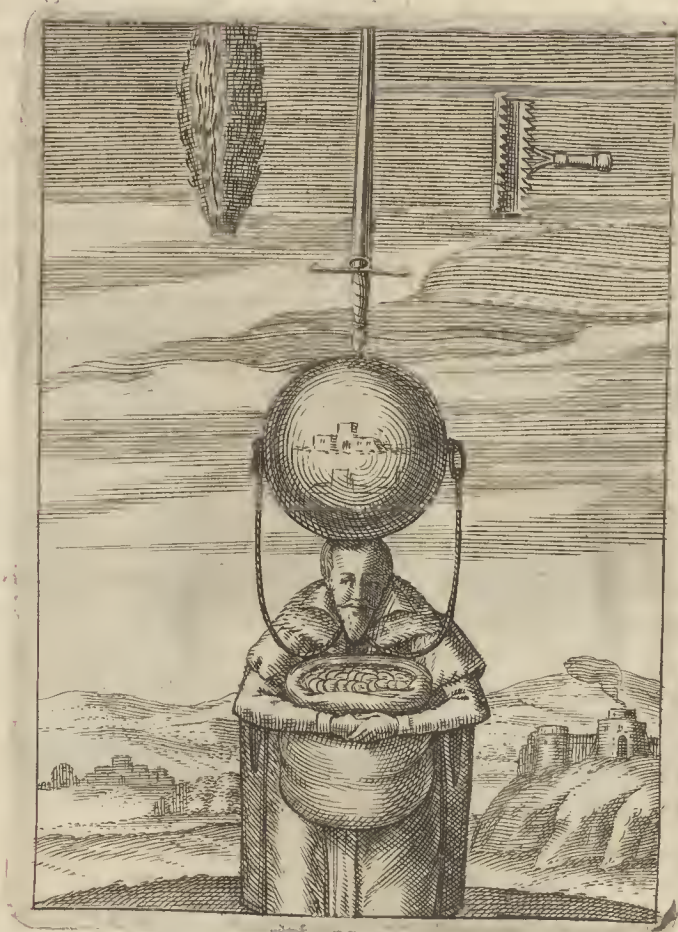
Dionys.

Alex. Magni.
 Matt. 11. v. 8.

Specul. vit. aul.

BONVS PASTOR TONDET

pecus.

Regis ad ingenium seruorum turba paratur,
 Aurum corradunt si sit auarus homo:
 Detestanda fames auri, quæ non nisi tandem
 Expletur sæui sub Phlegetontis aquis.

Qui fisco, thesaurisq; augendis regiis nimis intenti sunt Reges, Prin-
cipes, Proceres, nã illi quiduis facile committunt potius quam vt abstineãt
ab iniusticia tali: vt quod Apostolus in genere de omnib. ditescere cupien-
tibus pronunciat, id *εὐδικῶς*, & quidem *εὐεχομένῳ* in tales competat maxime:
Incidere eos in tentationes & laqueos, & desideria multa, qua demergant eos in perdi-
tionem ac interitum. Nam

Tales Harpyiã ne à sacris quidem manus abstinent, quin in bona Ec-
clesiastica inuolent, vt fami inde sitiq; suã satisfaciant. Horrẽdum hoc sce-
lus est, iniurium in Ecclesiam, contumeliosum in Deum Ecclesie Protecto-
rem atq; vindicem: quare & B. Laurentius Diaconus Romanus & Martyr Christi
tali Harpyiã ad necem vsque & rogam se opposuit pro thesauro Ecclesie:
ignotum nostris esse non potest illud iuris canonici: *Semel Deo dicatum, non est
ad humanos vsus transferendum vltterius*, nec manus tamen abstinent mastigia,
priusquam prunis adustas infernalibus gerant. Libet exclamare cum Ger-
manis: *ô S. Martine, offerunt tibi obolum & equum furantur*: Omnes thesauros Ec-
clesie abstulerunt, ministrantibus autem altari vix suppetit vnde vitam su-
stentent & cutem trahant. Expergiscere vindex Deus! imo etiam cutem de-
trahunt ministris, & si quid reliquerunt, rapiunt tamen, & illud, & in sues ac
porcos distribuunt.

Sanguinem & sudores subditorum sugere, bibere, indeq; saginari non
horrent: Pastores vocantur, sed lupi sunt, non tondent sed deglubunt & ex-
coriant pecus: etiam *propriorum redemptionis corporum* (longe vltra Turcicam,
tyrannidem prouecti) imperant: *Rustico ne caseus quidem à vectigali immunis re-
linquitur*. Occlamare illis Esaias & Michæas: aliq; deberent, sed horum cla-
mores non ferunt, audiant igitur Hybreas: *Messẽm duplicate & vindemiam, si
tributa duplicare vultis, vel ab his etiam abstinete*.

Tales sibi sæpe quærunt ministros, per quos ditescant, qui impleant do-
mos dominorum suorum violentia ac dolo, fisci consiliarios, qui in id tantum incũ-
bunt, vt modos inueniant, quibus rusticos argento emungant: quas spongi-
as suas vocitare Imp. Vespasianus solebat, quib. impletis aurum redextorqueat:
Nota est Tiberii Imp. historia, cui obuiam factus domum enunti hulcerofus
& mendicus, cum ab eo saturas muscas depellere vellet, dicebat:

hæc turba quiescat

Quasi forte abeat, nostro qua sanguine dudum

Iam tumer: accedet subito noua copia, rursus

It ie una cohors, nostri que sanguinis omne

Quod restat capiet, magu atq; infesta nocẽbit.

Denique hi tales fisco parcunt, sæpe cum irreparabili damno,
Sæpe, totiusq; totali Imp. Regni. Reipublic. interitu, vt supra aliquibus ex-
emplis probatum fecimus.

*QVI SIBI NIMIUM SAPERE
videtur, nequicquam sapit.*

*Est leuis ac vanus qui plus sibi vendicat ipse,
Demonstrare sua quam potiatur ope.
Ne nimium sapias, pudor est mage velle videri:
Qui sapit hoc vere quod sapit, ille sapit.*

Financiarum hæc vides magistrum, qui altissimum, profundissimum, longissimum, latissimum, adeoq; totum prudentiæ *ἀκρίαν* exantlasse sibi videtur, adeo sapientiæ opinione turget. Eximius est Theologus, qui de rebus diuinis profundâ habet *ἐπιγνώσιν*, & apposite disserere de iisdem pōt: cerebro vtitur pro scrinio iuris canonici: in iurisprudētia regnat & excellit: Principis hoc nemo melius medicum agit. Linguas callet plurimas; mores multorum regnorum atq; nationum peregrinus dudum didicit atq; tenet, deque omnibus discurrere (vt vocant) congrue potest, nec est Sapientiæ pars, quam ille non (non dicam à limine quod aiunt, salutarit, sed) integram & totam vorarit. Hinc *sinistra mundum, dextra cælum* tangit, nam mundi sibi lux esse, & ipsis Diis imponere se posse sibi persuadet, vel, vt loquitur Psaltes, *in cælum os ponit*. Et quibus *Luciani* in morem ipsi superi ritus fiunt. Stellas dinumerare pōt, calices tussire, herbas crescere, & pisces screare audit, estq; adeo talis, qualis inter tot chiliadum myriadas vix inuenias vnū. O hominum genus odiosissimū! quod semper studere, discere semper, sed ad *θεός ἀληθείας ἐπιγνώσιν* peruenire potest nunquam, de quibus merito vsurpare possis illud Senecæ: *Multi ad veram ac solidam sapientiam peruenirent, nisi se dudum peruenisse putarent*: quibus, quod nesciunt, discere pudor est: alienissimi ab illo Socratis: *hoc scio me nihil scire*. Verum illi, quod sciunt, scire se sciunt, imo scire, quæ nesciunt etiam, sibi ipsis splendide mentiuntur: hos si commentitiæ scientiæ laude amplius inflas, turgebunt, vt vel medii crepent, rumpantur. Singula horum talium verba, singula continent oracula Delphica, similes Buzitæ: *Plenus sum sermonibus, coarctat me spiritus ventris mei: Ecce venter meus vt vinum cui non aperitur? sicut vires noui finderetur: eloquar, vt respiratio sit mihi, aperiens labra mea respondebo, &c.* Verum hominibus tam arrogantibus & iactantibus cum Deus tum homines infesti sunt, & tandem manifestū fit, nihil minus quam sapientiam cum ipsis habitasse. *Sapientia certe cum Abithophèle* moritura videbatur, cuius consilia pura oracula habebantur. *Consilium enim Abithophelus* (inquit scriptura) *quod consulebat illis diebus erat ac si quis consulisset ipsum verbū Dei*, sed summa eius stulticia tum patefiebat, quum posthabitum suum consiliū cernens, insttato asino suo surgens domum abiit suam, & suspendio vitam sibi ipsi finiuit. Hunc finem sortiuntur tales ardeliones & philantoi, quare & *Heraclitus* Atheniensibus risum mouit, cum se præter modum iactaret. *Pythagoras* autem qui moderate de se sentiebat, non *Sophus* sed *Philosophus* vocitari discupiens, æternum sapientiæ præconium nactus est: Itidemq; *Thales*

recusata mensa aurea: & alii. Consilium igitur Apostoli est:

Μὴ ὑπέροφρονεῖν παρὸ θεοῦ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, &c.

*Patriarcha
tutus maxi-
puli suffenoriū*

*Descriptio ho-
minis sibi sus-
fenti, &c.*

Psal. 73. v. 9

*2. Tim. 1. v. 7.
Seneca.*

Hieron in c.

42. Ezech.

Scio quod ne-

scio, pars est

scientia scire

quod nescias.

Iob. 32. v. 18

ibid. v. 19

ibid. v. 20

Infatuantur

Iob. 5.

ἔμωσεν ὁ θ-

σεν.

Rom. 1. v. 22

2. Sam. 16. v.

23. & c. 17. v.

23

Hartm. Scopp.

Heraclitus.

Pythagoras.

Thales Mile-

sus, alii.

Rom. 12. v. 3.

AVDIATUR ET ALTERA PARS.
digito compesce labellum.

Phocylides.

Μήτε δίκην δικαστῆς εἰδὼν ἀμφοῖν μύθοι ἀκούσῃς:

Γεγύμαται Ἕλληνας λαμπρὰ πηιτῆ ἔχη

Quisquis iudicium non audito dat utroq;

Is malus est, niger est, est & iniquus homo.

Multa.

Multarum nos rerum vtilium admonet hic vir *Purpuratus* hieroglyphice, sed ante omnia *iustitia*: quod significare videntur cum *gladio, enseue, libra* iustitiæ hieroglyphica: deinde & comprimens aurem *sinistra manus*. *Ensis* seueritatis monet: *Non enim frustra gladium gerit, &c.* *Oculus*, inquit Iehoua, *tuius non parcat.* *Libra* iuste iudicare docet, vt causas æqua lance ponderes, & sententiam roges ex iure, æquo, bonoq; & iusto. *Manus extensa*, inq; duos porrecta *digitos*, iuris te admonet iurandi, quod ab initio præstitisti, ne contra datam venias fidem. Magna huius æui labes est, inprimis in iudicibus, quod datæ fidei tam leuiter obliuiscuntur, & conscientiam propriam vel personis vel muneribus vel aliis rebus externis posthabent. Quo pertinet *Iudæi* illius cū *Christiano* disputatio, cur inter Christianos plures inueniantur male affecti quam inter alios, & periuria Christianorum causatus *Iudæus*, ruborem Christiano incussit. Fortassis non abluit. *Fama, conscientia, oculus, ius sum non patiuntur.* *Arista* honoris hieroglyphicum, honores in iudicio captare prohibet, iuxta illud sapientis. *Ne quaras fieri iudex, nec requiras à Domino principatum, neque à rege cathedram gloria: ne iustitiam tibi asseras coram Domino, neq; coram Rege sapientiam, ne non valeas iniuste facta tollere.* Et quæ sequuntur. *Descriptio Decalogi* per numeros, pie indicat, secundum ius & LL. scriptas rogandam sententiam, non secundum proprii cerebri dictamen fallibile. *Bonus enim Index* nihil ex arbitrio suo facit, sed iuxta legis & iura pronunciat. Estque exemplum in *Pædagog.* *Cyti*: qui *Cyrus* adolescens cum absoluisset puerum grandiusculum apud se accusatum, quod alteri minori prolixior vestem eripuisset, & suam tanquam breuiorem & ad modum corporis magis congruentem, tradidisset, reprehendit magister iudicium *Cyti*, eiq; dat plagas, monens: non iusta esse quæ ipsi videantur, sed quæ nitantur legibus. Quod vero *Purpuratus* hic noster sinistra sinistram manu comprimit aurē, commodè monere vult iudicem æquitatis & iustitiæ *Alexandri Magni*, de quo *Plutarchus* commemorat, quod quoties accusatorem audiuerit, alterā aurem manu obturauerit, integram eam reo delatoque referuans. Quod idem sapientis monitum est: *Priusquam perquisiueris, ne crimineris, cognosce primum atque tum increpa:* Quare etiam digito labellā comprimit, innuens non præcipitandum esse iudicium, sed deliberandum diu quod semel statuendum sit: quocirca idem sapiens monet. *Priusquam audiueris ne respondeas, & in medium sermonum ne immittas verbum.* De regimine linguæ alius dicendi dabitur locus & occasio, sufficit modo dixisse, quam non præcipitanda sit iudici sententia: Nam qui statuit aliquid inaudita altera parte, æquum licet statuerit, haud æquus est: ac proinde Leg. Attic. cautum:

Ὁμοίως ἀμφὸν ἀκροῶν.

Rom. 13. v. 4.
Deut. 13. v. 8.

vid Selnecc.
Padagog. in
III præcepto.

Syr. 7. v. 3. 4.
5. &c.

Ambros. &c.
Xenophon de
Padagog. Cyri.
Exempl.
ἀνομιᾶς ἢ
δυσμίας.

Alex. Magni.

Syr. 11. v. 7.

ibid v. 8

ἀχαλίτων

σιμῶπον

τέλῃ ἢ

δυσυχία.

Padagog.

EMBLEMA
ASINVS AD LYRAM.

*Tanto vir stolidus gestat loca celsa decore,
Tardigradus quanto gestat honore saccum:
Executit indignos Deus alta sede potentes,
Et dignos ima ex humilitate leuat.*

Si quæras, quæ res anæcipiti Fortunæ lusui maxime expõsita sit, dicam: *Favor Principum*: nam his proclivè admodum amare, & odisse: amare immerentes: & odisse bonos. Nec absonum est cõmune Prouerbiũ: *fidelis seruus semper asinus*. Improbi zizaniorum instar se habent, quæ succulentiora semper occupare loca solent: talem nugiendam & Cumanum asinum hic vides, ad clauum quidè & honorum fastigium euectum, qui gladium semper, & rõphæam crepat, sed mensus est, & leuis inuentus nimis, aure sq; asininas longe supra caput extulit. Indignissimum (per Deum immortalem!) fuerit, tales asinos euehi, sed non minus tamen frequens quam indignum esse cotidiana clamat experientia. Vere istud quidem *quo quis doctior & sapientior, eo erit & humilior*, verissimum autem contra & illud: *Quo quis rudior & magis barbarus, eo felicitior atq; insolentior*, nesciunt enim tales asini fortuna uti, sed exemplo comprobant: *Asperius nihil esse stulto cum surgit in altum*: vbi non mores sed honores tantum mutantur. Quare occinendum erat talibus Itali Poetæ *Ausonii* illud:

Das unbeständigst.
" Scopper.
Improbi zizania.

Dan. 5. u. 26.

*Fortunam reuerenter habe, quicumq; repente
Dives ab exili pragrediere loco.*

Auson. Epigr.

Laudabiliter *Epaminondas*: qui cum antea consueuisset quidem aucto corpore, hilariq; vultu prodire in publicum, postridie tamen eius diei, quo ipse auspiciis feliciter pugnatum erat in Leuctris, (quallidus ac submissus processit: cumq; amici sciscitarentur, num molesti aliquid accidisset; nihil, inquit, sed heri sensu me plus a quo mihi placuisse, hodie illius gaudii insolentiam castigo. Talis fuit moderatio *Epaminonda* hominis ad gloriam ac sublimitatem facti, natiq;: quæ non fuerit nostra;

Erasm. in Apophth ex Plus.

Sed *gigantum nostrorum insolentia* tanta est, vt ab ebrietate Fortunæ non euigilare, nec arrogantie crapulam edormire vnquã possint, velint: quare & vindicis ira Dei in omnibus statibus non cessat. Audacia quidem *αὐδαιδίας* virum bonum non dedecet, sed ostentatio & vanæ præsumptio gloriæ vt stultorum ita improborum quoq; est. Longius prouehi quam conueniat raro felicem fortitur euentum. Vere enim *Lotichius*:

Aug. serm. 11. in Ps. 58

Non habet euentus placidos temeraria Virtus

Petr. Lotich. secunda

Exemplis id demonstrare est cum sacris tum prophanis: quis enim insolentior *Hamane*, sed suspendio finit vitam: tales fuerunt: *Epicurus, Palamon, Gorgias, Leontinus, Menecrates, Hippias, Pompeius*, & sexcenti alii: *μεγάλα δεικνεν κ̄ τὴ παρόντι ε̄ φέγειν μανωιδῶν οἰδε τρέποσι*, vt verum sit maneatq; diuinum oraculum sapientissimi Regis: *Aduenienti superbia erit ignominia*. *Ὅταν ἴδης πρὸς ὄψιν ἠρμῶν*

NB.
Prou. 18. u. 12. Ex Euripid.

*πρὸς Δαμπερῶς τε πλῆτω κ̄ γλῆει γαυρημῶν, Ὁφρύντε μείζω τῆς τύχης ἐπήρησται.
τῆς ταχέϊαν Νέμεσιν δόξης πρόσδοκα.*

EMBLEMA
ASINVS AD TIBIAM.

*Qui sua prudenti committit munia seruo,
De euentu vnquam non ambiget ille bono.
Sed quisquis stolido magno discrimine: certus
De euentu optato non erit iste diu.*

Similis simili gaudet. Qualis herus, talis seruus, tales & mores: vt lepus lepore, ita stultus stulto merito conuiuit. Vere illud:

Noscitur ex comite, qui non cognoscitur ex se.

Vides hominem Apollinis sibi scientiam atq; sapientiam arrogantem Delphici, asinus autem reapse est ad tibiam. Tot sibi artes atq; disciplinas fingit mentiturq; ipse, vt fumario opus sibi fore arbitratus sit, per quod humores vaporesq; nonnulli exhalarent, ne cerebrum rumpatur. ô lepidum caput! ô festiuum ingenium! sed ô ineptum hominem! tales sunt quibus honores decernuntur amplissimi, minime omnium dignis, quod tamen hoc exulceratissimo seculo frequentissimum est in omnibus statibus. In Ecclesiastico statu extolluntur rudes & omnium rerum ignari, in quos competit illud Prophetæ: *Dicunt: Dominus dixit: & non est verbum Domini: dum tantum implere aures graueloquentia & magnidicentia possunt, & magnos exhalare strepitus, magno conatu magnas recitare nugas, officio se suo probe defunctos esse arbitrantur: maxime si vel populus applaudit, vel illa crymetur, vt olim ad boatus monachorum & frigidos passionales actus histrionicos factum. Ita asininæ asini ruditati populi inequitant, & laudantur ieiuni & aridissimi ipforum sermones, de quibus si interrogas quid fuerint vel continuerint, tantum scibunt, quantum de colore cæcus, vel minus. Mundus vult de ipi.* In statu Politico tales nugiendas inuenias quamplurimos, qui tantum fumos vendunt Dominis atq; seruis, quos caro sæpe mercantur, vtrique digni qui vel ipsi fumo pereant, *Pygopolynices* simulatque *Parasiti*, de quibus non illepide Poeta noster sub ipforum persona:

<i>Quodcumq; Princeps expetit</i>	<i>Mensq; mandat, consulo:</i>
<i>Quamuis ad vrbes perderet</i>	<i>Aut ciuium concordiam</i>
<i>Tantum meam si consequor</i>	<i>Partem vel omnes rideo.</i>

Hartman.
Scopper.

Ideoq; sedulo in id incumbet noster Princeps, vt in delectu seruorum sit cautus ac prudens. Et sexaginta si ipsi consiliarii fuerint, anima tamen sua consilium, ne despexerit

Ben Sira.

A: caueat rudibus ne quid committat asellis,

Qui bene curatas res volet esse suas:

Georg. Sabin.

Sed eheu! ingenio celebres non amat aula viros. Fatui, dementes, stolidi, qui magnos emittere elenchos possunt, quibus rectum diabolis fumat, & moribus ducuntur suis tales euehuntur. *Exeat ex aula, dixit ille, qui volet esse pius.*

<i>Non intret aulas Principum</i>	<i>Ex corde qui Deum colit</i>
<i>Hic regnat inconstantia</i>	<i>Et sepe peruersissimus</i>
<i>Est administrator principi</i>	<i>Acceptior fidiissimo.</i>
<i>Proinde, quisquis gloria</i>	<i>Abhorret & mendacis</i>
<i>Quem nuda stipat veritas</i>	<i>Non intret aulas principum.</i>

Hartman.
Scopper.

ΑΝ Η ΛΕΟΝΤΗ ΜΗ
ΕΞΙΚΗΤΑΙ, ΤΗΝ ΑΛΩ-
ΠΕΚΗΝ ΠΡΟΣΑΨΟΝ.

*Sit Princeps mitis, constans, mansuetus, & absq;
Ira precipiti, fraudibus, atq; dolo:
Tardus & ad pœnas, velox ad præmia danda,
Et doleat quotiens cogitur esse ferox.*

Nicolaus Machiauellus Florentinus, vir doctissimus & peritissimus, sed impius ac malus, in quo virtutes vitiis certant, si non à vitiis longo interuallo relinquuntur: Is edito libro (quem de Principe vel Princeps inscripsit) persuadere magistratibus conatus est, ne religionem in cordibus suis curent vllâ, interim tamen vt eam externa specie simulent. Fidem nec subditis nec aliis magistratibus seruent etiam sanctissime promissam: deniq; hortatur magistratus, vt omnes actiones suas ad priuatum commodum referant, vt facultatibus & dignitatibus augeantur, etiam si iniquissimis hoc consequantur rationibus. Has impietates & in Christianis auribus paradoxa horrenda recensere, vel recitate refutare est. Eas taxare nostrum emblemata conatur.

Vixit circa
ann. Christ.
c. 10 XIII.
Osiand. Epito.
centur Eccle-
siast. cent. 16.
p. 37
Vid. vindic.
cont tyr. an.
Stephan Iun.
Brui. Belg.

Cor radians, intus periuriis plenum & cædibus, vna cum vulpe nequitia, doli & fraudis hieroglyphico, Pellacis magistratus indicium est: serpentes versutia typum præstant. Lupus crudelitatem: Pileus amplitus, dilatationem regnorum, significant: sed arista cum clepsydra breuitatem simul ac fragilitatem Imperiorum, dolo, fraudibus, truculentia & crudelitate partorum innuunt. Digna certe figura, quæ non æreis sed aureis laminis, & cordib. magistratuum digito diuini Spiritus insculpatur. Quam grata Deo vulpina sit maxime in magistratibus, ostendit Christus, quando de Herode pronunciat, quod vulpes sit & in eodem vulpinam taxat. Veritas & iustitia stupent meum principem, non vulpina pellis, quæ durabilis non est, & vel à Gentili homine derisa: ὁ πολέσιον ἰλαρός ἀμύλην ἀλωπέκην. Laudabunt Deum omnes recti corde: v. ri au. tem sanguinum & dolosi non dimidiabunt dies suos. Prudentiam serpentum Christus imitari iubet, non vulpinam nequitiam ac fraudes. Quod autem si vulpina non succedat, lupinam induere iubet Machiauellus, & vicissim, id in tyrannos non in Christianos ac pios Deique timentes magistratus competet, à quibus Sophistica & Tyrannis abesse & exulare debent quam longissime: nec contra datam fidem & fœdera veniet Princeps meus, sed contra pacta & compactata quanta potest industria seruabit, cum iure gentium etiam, & merito quidem, infames censeantur, qui contra datam fidem veniant, & iura fœderum leuiter violent: Iosua atque populus Israeliticus, dolis licet atq; mendaciis circumscripti à Gabaonitis, fidem tamen non fregerunt, sed propter timorem Iehouæ seruauerunt: alia exempla vetera ac recentia sciens volens omitto. Præstaret aut tam multa sudare ac facere propter regna cæli, quam propter terrena, nam culmo, quouis hæc fragiliora sunt, & subinde mutantur, transeunt, intereunt, in quibus incola tantum ac peregrini sumus, in illis veri ciues futuri. Querendum ergo regnum Dei & eius iustitia, vt elapsa huius æui clepsydra in possessionem illorum totalem intromittamur.

ισοργλυφ.
essuluz.
Luc. 13. v. 32.
Vulpes bouem
agit vid. E-
rasm. in Chl.
Benignior
Pellace vulpe.
Ps. 32. v. 11
Ps. 55. v. ult.
Matt. 10. v. 16
Luc. 10. v. 3
Quid violentius aure ty-
ranni. Lucret.
Satyr. 4.
Vid. Aug. l. 6.
qu. in li. Iosue
9. 13
Iosua 9. c. v.
21. & seqq.
Correctio.
Gen. 47. v. 9
Psal. 39. v. 13
Eph. v. 19
Matt. 6. v. 33

EMBLEMA
 VENARI LICITVM.

*venandi studium licitum mortalibus esse,
 Hac praesens docte sculpta tabella monet:
 Et tamen in rebus modus, & sunt limina fixa,
 Ultra quos ratio recta salire vetat.*

Venandi studium non omnino improbamus, nedum damnamus. Cum Deus ipse communem ferarum vel animalium vsum concesserit post diluuium, atq; posteros Nohe Nohamq; ipsum dixit: Timor vester super bestiis agri, vt viridem herbam, sic illa omnia dedi vobis. Est ad multa utilis venatio. Nam feræ conducunt ad alimenta hominum, quo sine Romulus vrbus conditor, quandoq; venabatur, vt se sociosq; aleret: eo sine Aeneas ex cineribus Troianis exul ceruum venatum fuisse Virgilius testis est: & adhuc hodie hoc sine tolerari venationes possent, vt victui & amictui hominum seruirent: Omnia n. propter hominem homo autem conditus est propter Deum. Deinde exercet iuuentutem & homines prauis alioquin studiis intentos, ne otio simul & luxu, luxuriaque diffluant. Homines enim nihil agendo, male agere discunt, & otium puluinar Satana dicitur. Quocirca de Diana fabulatur Poeta, quod à iaculis cupidinis prorsus fuerit immunis, eo quod venationum exercitio dedita amoribus non vacarit. Et sane venatum quam mœcharū fuisse Dauidem Aegysthum, aliosq; præstitisset. Res age, tutus eris, inquit Ouid. In primis autem venationes q̄ progymnasmata sunt bellandi, vt sapientibus visum: magna enim inter venationes & instructiones bellorum confinitas est, & Persarum reges venationes tanquam verissimam rerum bellicarum meditationem frequentes coluerunt. Vt iam non dicam de damno, quod fera syluestres frugibus inferunt, quod deinceps in ipsum Humanum Genus deriuatur: non dicam de herbis & gramini- bus, que à feris deonse maiorem animalibus domesticis nutriendis vtilitatem exhibere possent: satius igitur est venationibus tolli quam tolerari feras. Quid quod hanc voluptatem & non inutile exercitium magnatibus nemo bonus inuidebit nec reprehendet. Quare & à Platone diuino, Academiarum principe legimus commendatam venationem, & Timotheus quidam Atheniensis Princeps, celebratur, cuius plagis Fortuna semper adstitit, & feras in eas coegit, quod felicitatis exemplum vbiq; decantatum reperitur. Denique scriptura quando de exercitiis pietatis atque iustitiæ loquitur, venandi verbo non illepide nec infrequenter vtitur. Quamuis neque negare neq; dissimulare possimus, multa inesse venationibus immodicis mala, propter quæ apud bonos pessime audiant frequentissime. Nullum prima æui primi ætate venandi fuit exercitium, quando herbulis atq; radicib. victitabant sancti. Venationibus nussiam legeris in sacris deditos fuisse sanctos, sed homines truculentos, crudeles, profanos, & eos deniq; à quibus tyrannis initium sumsit: Nimrodem, dico, Ismaelem, Esauum, Dardanios, Thebanos, Cretenfes, alios, imo Sathanæ fraudes venationibus comparantur, suntque venationes, si pensiculatus excutere velimus, gymnasiæ potius ad sæuitiam atque crudelitatem quam ad virtutes. Vluq; compertum est, Sathanæ sæpe organon fieri, per quod mala quam plurima, parricidia, cædes, latrocinia, &c. operentur: vt in exempl. Falconis Regis Hierosolymorum Imp. Maximilianus & aliorum videre est.

Venatio ferarum PRO. q̄ Gen. 9. v. 2.

Romuli venationes. Virgil. li. 1. Aneid.

Prou. 16. & 1 Cor. 11 vt de Ascansio Virg. spm. mantemque dari, &c. Seneca.

Hieron. Diana venatrix: Vid. Henric. Cunct. Agrip. de vanis. Scien.

Vid. eund. vt Supr.

Vid. Alexand. ab Alexand. Ps. 34. v. 15 1. Pet. 3. v. 10. q̄ Contra.

August. de genes. ad lit.

Gen. 10. & 27 27 Is. 90. v. 30

EMBLEMA
VENATIO ET MALIS.

*Multa intemperiei venandi incommoda subsunt
Adfectus ratio quod nisi recta domet.
Concurrunt fraudes, & vafri dæmonis astus,
Dulcia patrantur cædibus aucta mala.*

Inter alia autem mala quamplurima, quæ venationibus, vt plurimum
 adhærent, est & hoc, quod Optimates huic dediti studio à grauioribus stu- Venationes
impedimentis of-
ficia vocatiom.
 diis & politicis exercitiis, officia vocationis quam maxime concernentib⁹
 abstrahuntur, & tandem in tyrannidein concedant: quod illustis cōmen-
 tator in Genesin, nostro tēpore super exemplo Nimrodi in 10. c. Geneleos
 deplorat ac reprehendit his verbis: *Vsitata est Principum venatio, cui Principes* NB.
quidam insano studio sic indulgent, vt etiam seris negotiis eam anteponant, & malint
strenui venatores, quã sapientes gubernatores estimari. Neq; dubitamus quin Gen-
 tilitia grauitas hoc studium eodem fine taxare atq; irridere voluerit sub A-
 etæoni cuiusdam persona, de quo fabulabantur à Diana in ceruum conuer-
 sum esse, qua de fabula neq; incongrue neq; illepide quidam sic commen-
 tatur: *Actæon in ceruum conuersus docet: Principes quodammodo exuere animum huma-*
num, ac degenerare in naturam ferinam, dum absque ducibus in syluis agunt, ibiq; cum feris lu-
stantur. Et quæ sequuntur. Quid quod multi thorum conjugalem ferarum Meminit hu-
 studio excubantes in discrimen adducunt non vno modo, quarum genero- ius incommodi
 sæ vxores, zelotypiæ forte oestro percitæ, excurrerunt, actuum dominorū Ludou. Vives.
 experimenta capturæ, à quibus ferarū loco misere traiectæ globis, vel con- de instit. fæ-
 fixæ iaculis fuerunt. Nil attrineret dicere de eo, quod natura liberæ feræ, ea- min. Christia-
 rumq; vsus, iam potentioribus tantum cedant, nisi ab aliquibus modus ita §. de Zelotyp.
 excederetur, vt feræ capientes agricolas non fortunis tantum, & exfulio D. Nic. Selnes.
 mulctent, corpora mutilent, sed capitibus etiam plectant, & suspendio tol- pædagog in s.
 lant. *Vu certe ea est & à tyrannide vel nihil aberrat, vel parum admodum, latum-* pæcept.
 ve vix vnguem. Sane cum feræ nullius sint propriæ iure naturali sed com- Vid. Danaw.
 munes omnibus, at magistratus sibi solis earum ius ac potestatem vendica- in Ethic.
 rint, frui hoc suo quodam iure possent, ad aliquantam recompens. grauis. Christian in 6.
 laborum, nec haberent subditi quod valde ringerentur. Esset tamen magi- L. secund. tab.
 stratus pii ac moderati subditos eorumq; bona à feris defendere: propter Alligat Scit.
 causas plurimas, & in transgressores non nimis esse feroces ac rigidos: de vl- in pæd. C. non
 timo supplicio nihil statuunt LL. mitiorē longe pœnā statuunt: pecuniariā est.
 carcerariā: exsulii, & similem. Deniq; magna carnificina per venationes ex- Saxon lib. 2.
 erectur in rusticos, subditos, & agricolas, exiguntur illi è sedibus suis per a- art. 28. & lura.
 liquot milliaria, adhibetur etiam honesti ciues ad talia seruilia officia, quæ Francic.
 veteres mancipiis vix imposuissent: non relinquitur ociū hominibus mi- Remus in
 seris & pauperibus, vt suis famelicis domesticis bolum panis lucrari pos- Spicileg.
 sint: ita perpetuantur, perennanturq; hæ exactiones. Nemo igitur pius au- Lusus Domi-
 thor aut suasor suo magistratui esse vel potest vel debet, vt tam iniurio stu- norum luctus.
 dio tam insanum in modum indulgeat, nedum vt propter feram subditorum.
 interfectam hominem ad imaginem Dei creatum
 prorsus è medio sustollat.

**DOLVS AN VIRTVS QVIS IN
hoste requirat.**

*Fraudes atq; dolos nemo laudauerit vnquam,
Ni sint contra hostem bella gerenda suum:
Nilq; refert seu virtute aut strategemate vincas,
Dum referas herbam res bene gesta tibi est.*

Talia sunt belli incommoda, vt iure quis dubitare possit, an belli vnquam decertandum & experiundum sit. Verum cum & diuino mandato bella quodam gesta sint, & Deus exercituum Dominus in factis literis appelleretur: promiseritq; se iusta & Domini bellantibus bella potenter atq; gratiose ad futurum, etiamq; stratagemata docuerit, quibus circumscribendus sit hostis, bella legitima recte suscipi possunt, maxime v. si aliter non possis, & in solis sola spes armis proxime Deum posita esse videantur. Tum vero solcite admodum faciendum est Imperatori exercitus, vt vulpina vtantur astutia & prudentia serpentina: Verbis & consilio prius omnia experiatur quam armis: etiam ipsum hostem (si quidem fieri id vtiliter yllo modo potest) conueniat, si res ἀναμων transigi atq; cōponi possit, quod quam fractuosum sit, multis exemplis cōprobatum & compertum est. Si hac non succedat, & arma omnino capessenda sint, ante omnia Deum victoriam & felicem oret euentum: nam sola fere oratione hostem victum ac profligatum esse cum sacra tum profana ēt exempla docent. Moses oratione pro exercitu Israelitico pugnabat, & vincebat. Samuel itidem. Theodosius nocturnis precibus confudit ac dissipauit exercit⁹. Legio itidem ^{κεεεεεεεεεεεεε} tempore M. Antonini Imper. contra Marcomannos & Quados. Absq; fiducia auxilii diuini, nihil faciat, nam cruentos hęc temeritas euentus sortitur, vt in exemplis videre est, que annotamus. *Positum castrorum prudenter considerabit noster Imperator. Neruum belli, sumptus dico, probe expendat mente & opere. In exploratores si quid expendat, pro lucro reputabit, id vel sacra docent. In conferendis signis sit prudens ac animosus, nam fortitudo sine prudentia temeritas est. Stratagematis vtatur, quibuscunq; commode potest, modis, saltem vt sanguini humano parcat effundendo: hic, si non alibi summam laudem obtinent fraudes ac doli, & quanto pretiosior est humanus sanguis, tanto gloriosius vincet, qui sine multo fuso sanguine vincit, excubias solcite agat gruis instar nec dulci prius declinet lumina somno, quam omnia in numero, pondere, atq; mensura q. disposuerit, & cauerit. Deniq; in sola Cruce Christi spem victoria ponat: à Domino enim victoria est: qui a que per paucos quam per multos vincit, quod illustrissimo Constantini Magni Imp. Θεοφιλεστου exemplo (ad quod hoc noster ^{ερεδλημα} alludit) probatum, ei cum Licinio Collega & ad fine signa collaturo pro re Christiana, & iam precibus pie ac prudenter excubanti apparet signum Christi crucifixi, in eoq; verba:*

Εν τῷ σταυρῷ: IN HOC VINCE.

Incommoda belli.

Exod. 17.

Num. 32. Ios.

1. d. Samuel.

Reg. libr.

Esa. 6. v. 3

Ios. 8. v. 1. &

segg.

Vt sup ex Eunu-

nuch. Terent.

Vt in exl Du-

cum illorum

Saxonia.

Vid. Exod. 17.

v. 11

1. Sam. 7. v. 8.

&c.

Phil in chron.

in Theodos. p.

296

Id. in M. An-

ton. Philo. p.

229

vid. Politic.

Iust Lips.

Regul. in

militia ne-

cessar.

Ios. 2. & seq.

Num. 14

Valer. Max.

l. 7. c. 4

Plin. li. 10. c. 23

Gruu) quem

adpicium vi-

des.

Vt in Theodos.

& in primis

Constantino

Mag. Philip.

in chron.

1 Samuel 14.

v. 7

Euseb de vita

Constant.

ANTE HAC PVT ABAM TE
habere cornua.

*Vt timidi lepores ad tympana rauca feruntur,
Sic animos gestant ad fera bella pigri:
Bella decent animos, & fortia pectora. quare
Bella gerant alii! tu Pari semper ama.*

Bellum Cononi cura fuerit, aiunt: hoc est, fortibus, prudentibus, animosis: bella gerenda committantur, qui ut maxime semel succumbat, & leui certamine superentur, animum tamen resumunt, vires reparant, & maioribus quam antea, prudentioribusque machinis hostem adoriuntur, iuxta illud: *Adag Eras.*

Ἀνὴρ φεύγων πέλιον μέχρι σέεται.

Arma viri, bellumq; gerant, queis bella gerenda.

Turnus apud *Virgilium*: vir timidus, ignauus, meticulosus, ad colum magis quam ad Romphæam aptus, ad arma adhibendus non est: nunquam feliciter Martis cadet alea, quando γυνὴ εὐαίτη γέ, καὶ γυνὴ εὐαίτη Διέται: ut ille ait: Id eoque alterutrum requisitorum adsit, aut animosus Imperator, & timidus exercitus, aut si Imperator meticulosus sit, fortem esse exercitum decet. Illud tamen malim, ut dicitur: *Malo exercitum ceruorum, cuius dux sit Leo, quam exercitum Leonum cuius dux sit ceruus.* Tota rei summa ab Imperatore pendet, quemadmodum Israelitæ suo Regi Dauidi dicunt: *Non es processurus, nam si plane fugeremus, non apponerent ad nos animum, siue morentur dimidium nostrum, non apponerent ad nos animum, si decies mille nostrum caderet: quare nunc melius fuerit, &c.* ideoq; Prudentia ac Fortitudine ante omnes opus est Imperatori. Is autem exercitus eminet, quando Leones Leonem Ducem gerunt.

Lib. II. Eneid.
Sic Hector ad Andromach.
NB.
Singularia sunt Amazoner: Semiramis. alia.
Exercitus ceruorum Leonum.
2. Sam. 18. v. 3. 4. &c.

Ἰφιτάριδες, & tales, quales Achilles Agamemnoni in decenniali illa Græcorum ad Troiam expeditione obiicit: *Ἰφιτάριδες.*

ὄνοι βαρῆς, κυνὸς ὄμι μὲν ἔχων, καὶ ἐδὶν ἰλάφοιο qui non sanum in cornu sed animum in pedibus habent, pectora ceruina, leporina, muliebria gestantes, armis tam apti, quam asinus lyrae, sunt, Tropæa nunquam statuunt: in conflictu fugiunt: *Exemplo suo pessime nocent: quare etiam diuino oraculo exsurhorari, adq; domesticum larem remitti iubentur.* In concionibus, (ut *Demostheni* animoso Oratori, sed ignauo Bellatori, obiiciebant) fortes sunt, in hostili congressu vix venttis onus caninum in morem continent. Apage tales, plus oberant quam proderunt, qui ne amici quidem fideles sunt, ut docet exemplū *Imp. Mauricii* & successoris *Parrisidaq; Phocæ* de quo historiarum referunt: Quod *Mauritius* somniauerit, se militi suo *Phocæ* iugulandum tradi: quare *Philippicum* ex carcere eductum interrogat, qualis sit *Phocæ*, qui responder: Centurionem esse, eumq; ambitiosum & timidum, subiicit gloriosus & Optimus *Imp. Mauritius*, si timidus est, homicida est: πῶρ ἢ δειλὸν φοιτᾷν. Certe si cululli suauandi: Venus colenda: furandum deniq; sit, (ut hæc tabulâ docet) Heroes tales sunt, iuxta Prophetam.

Homerus in Iliad.
Erasm. in Adag.
Deut. 20. v. 8
Iosua 7. v. 3
Excl. hand
proci re-mota.
Timidi.
Phil in chron. in Mauritis.

Esai. 5. v. 22

ATROCIBVS DELICTIS,
atroces pœna.

*Auri sacra fames, madidi malus usus lacchi,
 Et venus, Imperiis vltima fata ferunt:
 Quo finis propior, magis hoc quoq; crimina crescunt,
 Præcipitat pœnas & mala turba graues.*

Multa sunt, quæ animos frangunt, & gloriosam in expeditionib. vi-
ctoriam mortalibus inuident, quæ hoc nostro emblemate notantur ac per-
stringuntur, Germanis nobis vel inprimis euitanda ac fugienda.

Primum est *auaritia* atq; *πλονεξία*, cui si pleriq; dediti sint, haud dubie
hostes externi sine labore fines inuadunt, depopulantur, vastant, vel nemi-
ne obsistente. *Per hanc* ciues pecuniam bello requisitam Imperatori negant,
neruumq; belli subtrahunt. *Per hanc* Imperator, vrbes, oppida, ac regiones
necessariis præsiidiis nudat, & hosti Imperii q. claues tradit. *Per hanc* Duces
exercitui & militibus stipendia suffurantur, ac minuunt salaria. *Per hanc* mi-
les gregarius non quæ belli pacisue, sed quæ crumenæ sunt suæ curat. Quod
crimen Prophetæ pro causa excidii regni Israelitici allegant. Huic deditus
cætera *bonus Mauritius Imp.* exosus militibus factus, & tandem obtruncatus
est. *Per hanc* florentissimum Orientis Imperium Christianis ereptum est, &
Imperatoria sedes Constantinopolis turpissime cecidit Turcis. Et quis dubi-
tabit adhuc, id criminis in causa fuisse hætenus, quod *Turcico tyranno* supe-
riori seculo tot munimenta, propugnacula, castella, vrbes & regiones cum
perpetua Christiani nominis infamia traditæ sint? *Taurinum* certe (alia om-
mitto) Christianis per hoc ereptum esse constat.

Secundum *Temulentia* est & *ebriositas*, & inde dimanans armorum ne-
glectus, *vides hic acinacem acuentem suum Turcam*, & res suas solicite agentem,
nihilq; omittentem, quod ad gloriosam victoriam obtinendum, & regni
dilatanda Turcici pomeria faciat, cum interim Dux Christianus suum Bac-
chum. i. e. vinum refrigerat, dolum frigida temperat, & culillos parat: dic-
quæso? *nunquid hæc Sodoma & Gomorria erat luxuries?* an non idem exprobrat
Deus suis per Prophetam: *Va valentibus potare vinum, & strenuis ad miscendum*
potum inebriantem! Ridiculum simul ac detestandum est quod *de Sybaritis* re-
ferunt, qui in comotationibus suis non tarant aræ sonum classica cientis
ferre, sed ad motum tibiærum nymphæ in moré saltare assuefecerunt equos,
eoq; merito à *Crotoniatibus* superati. Quis *Scytharum* exercitum à *Cyro* per in-
gluuiæ cæsum non ignorat? in hoc vitio regnas, Germania! Exl. sunt odiosa.

Deniq; *venus, luxuria, supra, adulteria, sodomia, bestialitates* mutaq; peccata
alia omnium ordinum extremam virgæ diuinæ manum adferunt, & per hæc
desuescentia armorum, vt equi ad vxores proximorum suorum adhinniunt, hæc
πυλοστέλειν Imperiis ac Rebus publicis accersit, vt penes sacra etiam vnico
profano testatum faciemus exemplo ex Iustino: *Arma & equi adempti illis* (de
Lydis loquitur) *iusiq; cauponas & ludicras artes & lenocinia exercere.* Et sic gens
industria quondam potens & manu strenua effeminata mollitie, luxuriaq;
virtutem pristinam perdidit: & quos ante Cyrum inuictos
bella præstiterant, in luxuriam lapsos otium
ac desidia superauit.

REMORÆ
VICTORIÆ.

„Auaritia in-
„commoda
„tempore belli

„Ezech. s. 16.
„v. 49

Vt supr. in
Phil. chron.
Vt supr.

NB.
„Naab.

Strenuitas
Turcorum,
ignauia Chri-
stianorum.

Ezech. 16. v.
49

Esa. s. v. 22
Solin. in me-
morabilib. & c.

Iustin. è Trog.
l. 1.

Ierem. s. v. 8.

Iustin. l. 1. p. 8.
edit. Wechel.

EMBLEMA
 ERVNT HOMINES
 ΑΣΗΟΝΤΟΙ.

*Candida Mortales Concordia viferet oras,
 Imbueretq; animos Pax opulenta hominum:
 Tum Fortuna suas roraret diuite cornu
 Dotes; omnigenum deforet hautq; bonum.*

Nulla unquam gens fuit tam barbara ac ferox, quæ non pacem bello, & discordiæ concordiam multis parasangis prætulit, & merito quidem, nam tantum pacis atq; concordiæ bonum est, malumq; belli atq; discordiæ, ut verbis equare rem nullius eloquentiæ flumen possit: quod vel ipsius *Salustii* hominis alioquin Gentilis ac profani testimonio patet: *Concordia*, dicentis, *parua res crescunt, discordia vero magna dilabuntur*. Si vero gentem vllā, certe Christianos deceret pax & concordia, dedeceret bellam ac discordia, qui *singulari Spiritus unitate* conglutinamur. Sed eheu hostiliter inuicem dissidemus, infestis armis concurrimus, & de re sæpissime leuissima tanquam de atis ac fœcis digladiamur: quod ipsum præsens nostrum ἐμὲλημα arguit ac sugillat. Per Hierarchias deducere placet.

*Damna mi-
me belli.*

*Miepsin
bell. Catil.*

*Eph. 4. v. 1. &
segg.*

In statu Ecclesiastico quam infesto atq; ancipiti pugnamus Marte! quam hostiliter digladiamur! quam temere decernimus! nulla fere honoris gloriæq; diuinæ, & ampliandorū Ecclesiæ pomeriorum, ex edificandarum conscientiarum, sed saltem *πλεονεξίας, φιλονικίας*, simultatum fouedatum ducitur ratio; Commendatur fraterna *ἀμεινία*, quæ in idem velle ac nolle consistit, & *πνεῦμα φρονεῖν ἐν κυρίῳ* consistit, sed nemo sese huic obsequentem vel studiosum præbet: *Mordemus inuicem, quare periculum etiam est ne inuicem consumamur, & veritas altercando amittatur*, quemadmodum multis retro seculis euenisse in propatulo est. De sacerdotibus inter se ipsis dicam: quam tenaciter hæreant odia, simultates, inimicitia! peius quam in Iuda & leuissimis quibuscunq; vaticinium Pauli *ἡ εἰς τῶν ἀποστόλων ἐν ἐσχάτους ἡμετέρας* liquidissime completum cernitur.

*„ Anceps
„ Martis ales
„ in statu Ec-
„ clesiast.
„ Ps. 131. v. 1
„ Plaut.
Rom. 12. v. 3
Gal 3. v. 15
Terent. in
Andr.*

*„ Sacerdotum
„ inter se odia
ac similia
10.
2. Tim. 3. v. 3*

In Politico statu, quam rarus candor! quam frequentes pugna! quam horrida certamina! De umbra asini quantæ læpe lanienæ! de vno lepore quanti sæpe tumultus! de agri sulco quantæ altercationes! videlicet: *Omne regnum inter se diuisum desolabitur, & domus cadit super domum*. Exsurge Deus, & concede propitius, ut inhabitet gloria in terra nostra, ut misericordia & veritas obuiant sibi, iustitia & pax osculentur se, ut veritas de terra oriatur, & iustitia de caelo prospiciat, &c.

*Luc. 11. v. 17.
18
Ps. 85. v. 10. 11.
12. & c.*

In Oeconomico ordine, & conuersatione ciuili præter, iurgia, altercationes, dissidia audias nihil, alter alterius iugulum petit, etiam & quidem haud infrequenter inter eos, quos Deus & natura peculiariter deuinxerunt diuina *ἡ ἐπιστάτης* Sapiencia de nostro certe seculo gloriari non potest: *Tribus rebus speciosa effecta sum, & surrexi speciosa coram Domino, coram Domino & hominibus: concordia, fratrum & amicitia propinqui, & viro ac muliere, quibus inter ipsos conuenit, &c.*

*Syr. 25. v. 11.
&c.*

Quare, omnibus seuerè edictum esto: *Alter alterius onera portate, & legem Christi implebitis.*

Gal. 6. v. 2.

NULLA SALVS BELLO.

*Cum truculenta quatit saeuum Bellona flagellum,
 Omnes terrarum concutiuntur opes.
 Tot mala sunt bello, rutilo quot sydera caelo:
 Flet victus, victor Marte cadente gemit.*

Inter discordiam & bellū hoc interest, vt illa priuatim, hoc publice exer-
ceatur: illa paucorum, hoc multorum fit: illa sine singulari aliorum damno, Discrimen
inter Discord.
& Bell. hoc vero non nisi etiam aliorū damno atq; iniuria geratur. Quare quo plu-
res hoc occupantur & implicantur, eo ē immanius est & inhumanius, vt om-
nem plane hominem exuisse videantur, qui tam infestis inter se armis
breuiter concurrunt & decertant, & totas regiones nationesq; in extrema
discrimina adducunt. Id quod à multis cum prisca tum recentioris æui piis Bellum con-
tra ita scopo fi-
tionis nostra. bonisq; agnitum ac deploratum est. Quo magis mirandum est inter nos
Christianos esse qui tam leuiter ac præcipiti ad arma furore ferātur, & qui-
dem tam leuib. de causis: *Lepus captus est: manipulus leguminis ablatu: pedem pede
pressit: & quæ sunt similia leuia & ludicra.* Quod Gentilitius ille homo tan-
quam vanum ac temerarium non immerito deridet:

Belli causa fuit violatus vulnere ceruus.

Quis vnquam sanus Græcorum decennalem expeditionem propter Liuius li. 6.
de cad. 1 vnā fornicariam sæmellam imo propter putidum prostibulum aduersus
Troianos gestam probauit? Tullius certe Hostilius Rex Romanus Legatis
cum Numinis diuini summa obtestatione dicebat: *Nuntiate regi vestro, Regem
Roman. Deos facere testes, vter prius populus res repeiētes legatos aspernatus dimiserit, vt
in eum omnes expectant huiusce cladis belli.* Hæc homo Gentilis. Vbi nunc est si ōs
tua, Iuliane Cardinalis, quæ ē bene consopitum bellum ē fauillis & cineri-
bus resuscitate, pactas inducias dissoluere, & numinis obtestationē fœduq; .. vid Erasmi.
.. in Chil.
.. Bellum
.. c. c. c. c.
.. & victoria
.. nulla in-
.. cruent.
Flet victus, &
victor dolet. tam leuiter frangere non exhorruisti? Arma sine damno nunquam arripiū-
tur, siue victor triumphes, siue victus lugeas. Omnia victoria cruenta est,
nulla incruenta. Hoc vsu semper compertum, quod exactis inimicitis, &
depositis armis victor doleat, victus fleat, siue felici Marte, siue cum *Erasina*
de, quod aiunt, sit decertatum. Quanta enim belli sint incommoda atq; dam-
na, neq; cogitando mens, nec lingua fando vlla assequi potest. Commit-
tuntur bello blasphemias: silent leges diuinæ & humanæ: patrantur periuria: Horrenda belli
mala.
.. vt apud
Saulē Sa-
muel. 28 * *Consuluntur Pythones: læduntur hierarchiæ: cædes ac latrocinia in infinitum
exercentur: virgines nobiles constuprantur: designantur adulteria: fiunt in-
cestus: rapinarum non est numerus: deuastantur omnia: mutantur ferro ac
flamma in solitudines, exculti vici: artificiosa oppida: numerosæ vrbes: solo
æquantur regiones: ius vicinorum & confœderatorum pote non est vt non
violetur: deniq; multo facilius dixeris quæ bona non fiunt, quam quæ com-
mittantur mala: hæc adeo vera sunt, vt etiam Poeta exclamet:*

Nulla salus bello pacem te poscimus omnes.

Angeli nato *Pacis Principe, Orbis seruatore. Pacem non bella annunciant*
Vrbi & Orbi: ad cuius tempora dudum gestiit *Propheta: Tudent, inquit,*
*gladios suos in ligones, & hastas suas in falces: non attollet gens vlla in alte-
ram gladium, neq; discent amplius bellum.* Virgil. lib. 2
Æneid.
Luc. 2. v. 14
Esai. 2. v. 4

MALVM MALO DVPLICATVM.

*Haud temere armaris Neptune bicuspidē ferro
 Nam duplici infestus clade, modoq; nocēs:
 Quē vos, mortales! eheu! dementia cœpit!
 Non vnum satis est; nunc geminate malum!*

Multa ac varia per se sunt maris discrimina, ut non immerito grates illi
 imperet diuinus Psalmographus, qui è maris procellis saluus emerferit: sed
 tanta humanarum metium cœcitas est, ut Neptunum cum Marte commit-
 tere, seu naualibus præliis experiri, hoc est, *malum malo conduplicare* non hor-
 reant, in quos tamen & Mars & Neptunus (iniquissimi sancti!) insolubili
 fœdere coniurarunt. Tale exemplum, in sacris, quod sciam, nusquam legi.
 Magna hæc dementia! quoq; maius periculum, eo maior temeritas. Nota
 est *Xerxis* historia, qui mari compedes iniicere, virgis cædere, & ad lubitum
 ut iret suum, cogere contendit, sed quæ eius rei, imo quæ eius stupendæ te-
 meritatis ac insanix fuit epitasis? deplorabat ille humanam fragilitatem, q̄
 de tanto suo vndecies centum mille hominum numerante exercitu post
 elapsum vnum seculum non superfuturus esset vnus, suam ipsius calamita-
 tem imminentem sapientius deplorasset, nam cum *optimi & fidissimi* *Demetrii*
vari consilio obsequi nollent, in eas redactus est angustias, ut toto suo exerci-
 tu cæso vsq; ad internuncionem, pauculis profligatis, ipse scapha auctus æ-
 gre euaserit, & turpi fuga salutem quæserit. *Piscator*, aiunt, *ictus sapit*, id *Cono-*
ni atheniensium Duci præstantissimo contigit. Is cum à *Lysandro* *Lacedæmo-*
niorum Imperatore nauali prælio victus atq; superatus esset, Martis aleam
 Neptuno committere noluit amplius, quare recollectis copiis, & resump-
 ptis, auxiliis *Regg. Cypri ac Persæ*, viribus terrestrib. ac pedestribus signis cum
Pisandro *Laconico* congregitur, & superior euadit, non tantum *Lacedæmo-*
niorum classe ad *Cnidum* prostrata, sed ipso etiam *Pisandro* interfecto, itaque
 Patriæ, Athenis, vna cum ingenti præda, & quinquaginta, hoc est, triginta
 millium coronatorum dono ad reparandos muros, libertatem restituit.
 Hoc sapere erat. semel * *feliciter pugnatum est mari superiori seculo, inter Hispanum*
 & *Anglam*, nostra memoria, vbi terribilis illa classis *Hispana*, toto fere triennio apparat,
 qua totam *Angliam* occupare, & multo longius progredi iussa erat, cum confusione rebus
 omnibus infectis, priusquam *Angliam* attingeret, turpiter & infeliciter aufugit: *Epimi-*
 tis *Anglisano* non incongrue nec illepide succinuit quidam cum *Claudiano*:

Onimum dilecta Deo cui militat æther

Et coniurati veniunt ad prælia venti.

Ps. 107. v. 23

Malum con-
duplicare!

Justin. è Troge.
lib. 2.

Flumina ab
exercitu eius
siccata.

ibid. & recita.
à Philip. in
Chron.

Eras. Adag.
Phil. in Chro.

* *Verb. formal.*
Osian. Epico.
Cent. Eccles.
an. 1587.

è Claud. Poe-
ta.

SCOPVS FIDEI CHRISTVS.

*Vt si quid fragili nitatur fundamento
 Corruit, & fixum nescit habere locum:
 Sic qui non fidei solide fundamina iecit,
 Labitur, & firmum non facit ille gradum.*

Alludit hæc tabula ad illud Apostoli ad Corinthios : *Fundamentum aliud ponere nemo potest, præter id quod positum est, qui est IESVS CHRISTVS. Si quis autem superadificat super fundamentum hoc aurum, argentum, lapides pretiosos: ligna, fœnum, stipulam: vniuscuiusq; opus manifestum erit, dies enim declarabit, quia in igne reuelabitur, & vniuscuiusq; opus, quale sit ignis probabit. Facit se, Architectum: Christum, fundamentum: Fidem, aurum: argentum. Charitatem: lapides pretiosos, virtutes reliquas: Lignum, fœnum, stipulam facit affectus, cupiditates infirmitatesque fidelium: illa igne non consumi ait, sed purificari: hæc consumi, nõ purificari. Pia sane atq; ingeniosa tabula! Vere n. Christus salutis fundamentum est, estq; solus, aperte alleuerate Apostolo, & præeunte Dn. nostro Salvatore ipsomet, qui ait: *Nemo venit ad patrem nisi per me. Is ipse lapis angularis est: λῖθὸς ὁ κροῖστον αἰῶνος. ἐκλεκτὸς, ἕν πρῶτον.* Hoc fundamentum nisi bene ieceris, omne quod superstruxeris, corruet, quemadmodum de omni fundamento ille ait: *Iecit Deus Pater prædestinatione æterna, & præsentatione generali ad ripam Iordanis: superstruimus nos fidem: ὁ πιστῶν ἐπὶ αὐτῷ, μὴ ἔχομεν ἄλλο.* quare fides aurum est, quoniam etiam *auro pretiosior, per ignem tribulationum excocta.* Fides autem nititur aperto & expresso verbo, extra quod non fides sed opinio est: huius verbi hieroglyphicon hic est *Candela, & νῆπιον ἢ παύλαι,* tabulas Legis & Euangelii tenentia; nam quemadmodum in tenebris sine lege impingitur: ita sine præuio verbo non nisi tenebras errorum sequimur, & impingimus adeo vt vel præcipientes tales dentur in barathrum æternarum & exteriorum tenebrarum: *Cauetis ergo vt in adyta prærupta diuinorum consiliorum te temere abdas, sufficit verbum quod prope & in ore est tuo: huic simpliciter crede, vt Rom. 10. v. 8* infantes, & columbinam (quas vides) *simplicitatem imitare, optime is credit qui simpliciter sed præuente verbo Dei, credit.* Vides extra Christum non esse nisi tenebras, nec videre lucem Legisperitos, Philosophos, & quicumque extra & præter verbum, Legem & Prophetas, Christi indices ductum atq; dictam corruptæ rationis sequuntur: Talia inventa & ratiunculae fundamento superstructæ non purificabuntur sed deflagrabit, conflagrabitq; & superstruentes, & instar fumi euanescent. Qui vero fidem veram ac sinceram superstruunt, tamen si *ὁ ληροπιστίας, luctas, & scorias concurrere contingat, deflagrabit tamen illæ tantum, his perperim saluis: Ratio captiuanda 2. Cor. 10**

sed de his etiam supra.

PLENITUDO LEGIS DILECTIO

Est virtus geminis sublimibus alta columnis,
 Illa Deum prendens, *αγαπῶν* hæcæ suum:
 Inter namq; Deum currit dilectio, & inter
 Proximum, vt hunc propter seruiat illi etiam.

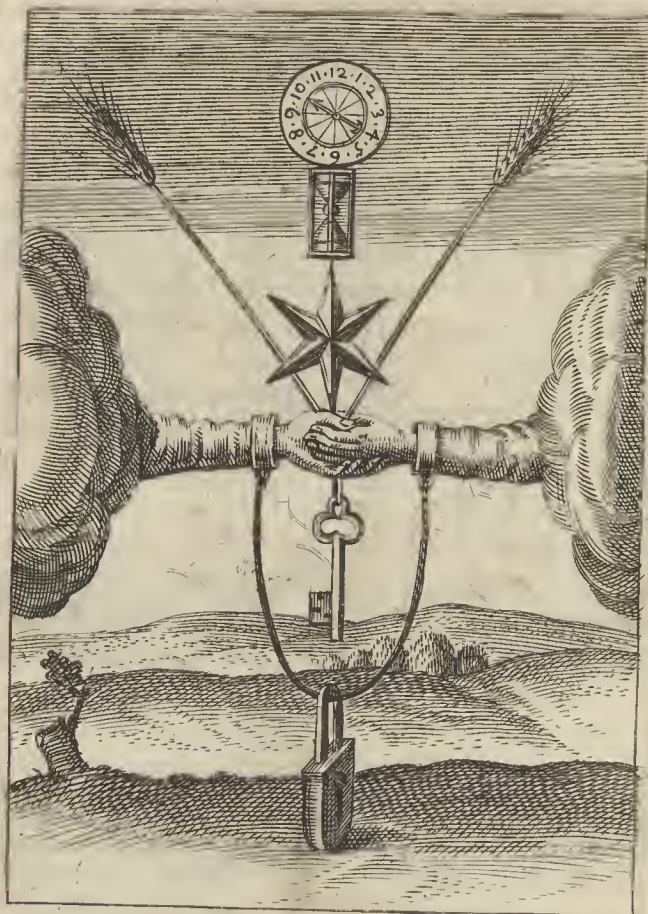
Homo fidelis & solido fundamento Christo vera saluificaq, fide in- *Iuuenis alatus*
 nitus, cuius equidem hieroglyphicon est *iuuenis alatus*, he ic: *duas*, stans super
 fundamine, tenet *columnas* ad idem vergentes, quarum altera *dilectio Dei* est,
 altera *dilectio proximi*; Nimirum hisce duabus pia^r charitatis & charæ pietatis *Columnas*
 partibus Christiani hominis officium absoluitur. Το τέλ^{ος} τῆς ἐπαγγελίας (ὁ ἀ- *I. Thim. I. v. 5*
 πόνος ἐστὶ χάρις) ἐστὶ χάρις [ΑΓΑΠΗ] ἐκ καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως αὐτοῦ πο- *Rom. 13. v. 9.*
 κριτῆ: καὶ εἴ τις ἐτίθει ἐν τῇ ἐκείνῃ τῷ λόγῳ ἀνεκεφαλῆται, ἐν τῷ: ΑΓΑΠΗΣΕΙΣ: πλὴν ῥωμα *ibid. v. 10.*
 ἐν νόμῳ ΑΓΑΠΗ. Præclare ergo August. *Omnium que prædicta sunt, ex quo de rebus* *Lib. I. de do-*
ctrin. Christia.
c. 25
 tractamus, hæc summa est, vt intelligatur legū & omnium diuinarum scripturarum ple-
 nitudo & finis esse: *DILECTIO* rei qua fruendum est: & rei, qua nobiscum ea frui potest,
 quia vt se quisq, diligit præcepto non est opus. Sed multi hic in accusationem piæ ce-
 pti conuertuntur quod seruare non possunt, quasi offendiculum eo Deus
 posuerit; His respondendum: *Bona lex est: & mandatum sanctum, bonum, iustum:* *Rom. 7. v. 12:*
 In nobis autem hæret culpa, quod perfecte istud præstare non possumus. "
 Verum si Euangelio credideris, & vera fide intueberis Christum, ille defe- *Ioh. I. v. 16*
 ctus restituet tuos, quoniam *agnus ille Dei est; peccata mundi collens.* Interim *Vsus legi: vt*
in emblem.
 obedientiam tuam ad legis *νομόνα καὶ γενόνα* exerce, eademq; vtere pro *Gal. 3. v. 24*

Speculo: ex quo, quid tibi ad perfectionem desit, addisce.

FRENO: quò traharis ad obedientiam: Pedagogus enim est: & quidem *C. Rom. 10. v. 4*
 ad Christum, vt, quod tibi desit, in vno & solo Christo quæras, nimirum: in
 ira, gratiam: in maledictione, benedictionem: in peccato, iustitiam: in ten-
 tatione, consolationem: in tenebris, lucem: in morte, vitam: *Omnia enim* *Ambr. l. 10.*
de virgin.
Christus est, si credere volumus.

Regula: eaq; bene viuendi, quam cynosuram & amussim semper ob o-
 culos nos habere decet, neq; ab ea deflectere, vel ad dextram vel ad fini-
 stram, vt ne nos ἐδελθησώμεθα inquinemus potius quam obedientes nos *Matt. 15. v. 4.*
 Deo probemus, qui vno omnes tales halitu diffilat: *Edixi enim filiis illorum: in* *&c.*
statutu patrum vestrorum ne ambuletis, & iura illorum ne obseruetis: ego Iehouah Deus *Ezech. 20. &*
v. 18
vester in statutis meis ambulate & iura mea obseruate ac facite ea. Id quod complebimus *ibid. v. 19*
Aug. de Spir.
& liter. c. 26
in illa vita, quum videbimus facie ad faciem, vt iterum Augustinus
 libr. de Spir. & litera c. 26.

AMICOS NE LÆSERIS.

*Dulce ut amicitiae nomen, sic dulcior usus,
 Nil equidem patulus carius orbis habet.
 Unus sit Pylades fido tibi fidus Oresti
 Hic quoque amicitiae non levis usus erit.*

Omnium rerum quas ad bene beateq; viuendum Sapiētia comparauit, nihil est maius aut prestantius amicitia, quæ consistit in IDEM VELLE & IDEM NOLLE. Est autem Deus, qui suis amicos conciliat, qui solus corda hominū in manu sua habet, & quocunq; vult, flectit illa: quæ sapientissimi sententia est: Quum beneuolentia prosequitur leuauit alicuius; etiam inimicos eius pacatos redditi ei: quod exemplis Iacobi & Esau: Dauidis & Saulis apertum fit. Ad amicitiam non facile profiliendum confirmandam, nam tales amicitia non diu durant: sunt qui facilius parant amicos, quam conseruant, modium prius salu (iuxta Sapientum doctrinam) cum eo consumas, vel patrimonia diuidas, secus perfecte haud cognoueris: hoc IESV quoq; Syracidis monitum est: Si comparaueris es amicum, in afflictione compara eum, neq; cito credas te ipsum ei: Nam est amicus, qui non permanet in die afflictionis. Est amicus qui ad inimicitiam traducitur. Est amicus mensarum particeps, cum quo ita comparatum, vt feruente olla ferueat amicitia, nam Vulgus amicitias utilitate probat: quare in deligendo amico summa prudentia opus est. Ad minimum autem vnum habeas amicum, iuxta vericulum:

Vnus fit Pylades fido tibi fidus Oreste,

Hic quodq; amicitia non leuis vsus erit.

Amicitiam autem si cum quo contraxeris eam ne facile ruperis: est enim fidus amicus valida protectio, quem qui adeptus est, magnum adeptus est thesaurum: *Ἀνὴρ δὲ ἕκαστος ἔστω μόνος πολίτης, ἀλλὰ καὶ συλλογὴς ἀεὶ φέροι:* Amicus, Salomone teste, fratre coniunctior est. Stabat Romæ effigies AMICITIÆ: iuuenis virente habitu: quoniam semper virere debet amicitia, in cuius fronte extabat: Hyems, æstas: semper durat amicitia vera: circa locum pectoris: Prope, procul. Non enim militat hic procul ab oculis, procul à corde, &c. In extremo fimbriæ: Mors, vita: per ea enim durat amicitia. Quare cum rebus in incertis cernatur amicus certus, memeto te in contractu amicitia vtriusq; vt illa ait, fortune cum socio societatem iniisse: Amicus enim in die afflictionis agnoscitur: vt exemplis Dauidis, & Ionathæ, Pyladis & Oreste: Damonis & Pythia illustrissime relucet. Nec tamen amicitia contractus ad inhonesta aut impia obligare debet, sed amici esse debemus vsq; ad aras: non amicitia sed conspiratio est, qui consentiunt in malo, vt Catilinaria factio. Et illi qui ad occidendum Paulum conspirarunt. Propter calumnias inuidorū, ne temere rumpas amicitiam: quin potius legem amicitia considera, quæ est: Monere & moneri. A calumniis autem ipse abstineto, nihil enim frequentius nec leuius dissuit amicitiam, quam calumnia. Suspicio quoq; absit ab amico. Dissutam quam primum redintegrato. Reconciliatum amicum ne facile offende. A reconciliato autem aliquantisper caue.

ὁ φίλος, ἐδὲς φίλος.

Hart, Scopper.
Ex Plaut.

alleg Hieron.
Epl. ad Demetriad.

Prou. 21. v. 1
Prou. 16. v. 7

Gen 33. *
1. Sam. 24.

& 26
Cicero.

Syr. 6. v. 7
ibid. v. 10

& anteced.
conseq.

Feruente olla,
feruet amicitia.

Vnus habendus amicus.

Syr. 6. v. 1
ibid. v. 14

* Pythagor.

μηδὲν, & c.
Prou. 18. v. 24

Effigies amicitia Roma.

NB.

Quid.

Iustin. li. 23.
Horat. in Od.

ut sup.

Felices ter & amplius quos irrupta tenet copula, & c.

Vide quæso

Valer. Max. lib. 4. c. 7

Actor. 2. 3. v. 14

Calumnia.

C. Syr 19. v. 13

& seqq.
Suspiciousitas.
Hier. aduers.
Russin. ex Cic

EMBLEMA
 SPIRITUALE MELLIFICIUM:
 Ex minimis magna.

*Quam suavis liquor est verbum, bone Christe, tuum mi!!
 Dulcius Hybleo melle, fauisq; sapit!
 Hoc age perpetuo tantum mea corda rigentur;
 Et capient animos. tedia nulla meos.*

De Apibus atq; mellificio multi scripserunt, nos moralem ex ipsorum ordine atq; opere sensum expressuri sumus. Multarum autem & sane vtilium rerum per apiculas etiam lampade diuini verbi ductrice monemur. **PRINCIPIO** monarchicum statum optimum esse, regimen ipsarum edocet, non totum examen vni paret, & eius nutui omnes audiunt: si duo in vno reperiantur aluatio Reges, vnus damnas sit oportet: nimirum: vnus Deus. Vnus Sol, * duos soles mundus non fert, ergo vnus & Rex sit, quemadmodum dicitur:

Mellificium.
Monarchia.
Iustin. l. 11.
verb. Alex. M.
Consentit August. li. 1. de nuptiis & concupiscent. ad Valer. c. 9.
c. Magis natu-
raliter vnus
in multos
princip.
quam, &c.
Homer. l. 2
Iliad
Aug. l. 2. c. 21
de ciu. Dei.
Adag. Eras.
Syr. 11. v. 2
ibid. v. 3
Distich. mora.
Inimicitiaru
typus.

ἕκαστος δὲν πολυαρχίᾳ εἰς ἡγεμονίαν ἔστω

Dum enim multis paretur, nulli paretur recte, sed pro sua quisq; libidine rem gerit: itaq; ex *πολυαρχία* nascitur *ἀναρχία*, cui malo *μόναρχίας* beneficio optime occurritur, alio quin recte dicitur: Multitudo Imperatorum Cariam perdidit. Deinde *ἄριστον πολυψίαν* dedocet, id quod dolet Sapiens: Ne laudes quenquam de pulchritudine ipsius, nec abomineris vllum ex aspectu ipsius; parua est inter volucres apis, sed principatus est condimentorum dulcium fructus eius. Quod significanter admodum effert Cato noster.

Corporis exigui vires contemnere noli

Consilio pollet, cui vim natura negauit.

Sub sordido saepe pallio latet sapientia: & in quo non credis gurgite piscis erit. Inimicitiarum etiam gerunt typum, quoniam Deus eos armavit aculeo si den-

so agmine irruant, laedere grauiter possunt: quare & David sub persona Christi de suis inimicis conqueritur: Circumdederunt me tanquam apes, &c. In primis boni ordinis exemplar praebent illustrissimum, cuius tam sunt tenaces, vt si intelligant esse quae non faciant officium, tolerare nequeunt, sed aculeorum suorum gladiis conficiunt, confodiunt, tollunt, quod a Poeta obseruatum est:

Ignauum (inquit) fucos pecus a praesepibus arceat.

In nullis bene constitutis communitatibus vel Rebus publicis tolerabuntur pigri, ignaui, inertes, sed constitutum aut fastibus vt emendentur, aut ex filiis multentur: ne noceant exemplo, de quibus etiam Apostolus latissime, 2. Thess. 3. vid. loc. DENIQUE: iucundissimam allegoriam praebent, nam mellificia studiosissime exercent, & colligunt fauos pro quibus deinde ad necem dimicant. Fauus noster verbum Dei, quouis melle fauoribus Hyblaeo dulcius, quem fauum ex floridissimo scripturarum viridario, tanquam ex herbulis diuersissimi generis sugimus ac paramus, pro eo nostro fauo decertemus vsq; ad necem, neq; qui nos deprædetur, per inanem philosophiam & deceptionem falsariorum hominum, admittamus, quemadmodum Syracides monet: pro veritate ad necem decerta, &c. sicut apes, &c. de diuinarum scientiarum flosculis suauia mella

Virgil. l. 4.
Georg.
Vid. Alexan.
ab Alex.
Allegoria.
Ambros. senn.
de defect.
Lun.
Basil. Magn.
de Gentil. libr.
euoluend.
Ambr. l. 8.
Ep. epist. 62
Greg. Nazianz. Theol.
li. 1
Syr. 4. v. 33.

conficiamus, & quicquid ad medicinam animarum pertinet, arte componamus: quod fusc persequitur Ambros. serm. de defect. Lun. 83.

NUNQVID MILITIA VITA
hominis;

*Et Satanas, Mundusq;, Carò, Mors vltimus hostis,
In te vnum ac solum spicula seua vibrant:
Sed IESVS CHRISTVS VICTOR te flamine sacro
Firmabit, cælorum & trahet vsq; domos.*

Quemadmodum de Christo dicitur: *Quod positus sit in signum cui contra-* Luc. 2. v. 34
dicitur: Metaphora sumpta ab iis, qui tela sua mittunt ad scopum: ita & de fi- Rem. 8. v. 29
 delibus, *imagini ipsius conformandis*, in hac vita idem recte dicitur, significatur, B. Rochi effi-
 figuratur: & huc collineat hæc tabella *Rochi* imaginem gestans, vndiq; telis gies,
 petiti & confixi. Quemadmodum in *Nocturnam* de die euolantem omnes vndiq; Prosper in a-
 volucres atq; auiculæ irruunt atq; impetum faciunt, ita in pios ac pro- nagrammat.
 bos omnes & omnis generis homines in hac vita irruunt, inq; eos tela vene-
 natarum suarum linguarum & petulantium actionum vnos dirigunt: vt
 verissimum sit commune illud distichon:

Nunquam bella piis, nunquam certamina desunt,

„ Ex Job. 7.

„ v. 1

Et quo cum certet mens pia semper habet.

„

Vides Satanam quam cupide veneficas suas sagittas in hominem mi-
 ferum eiaculetur, per tentationes à dextris & à sinistris, nimirum hoc illud
 est: *Simon, Simon, Satanas ex petiuit, quos cribraret sicut triticum. Aduersarius vester* Luc. 22. v. 31
tanquam Leo rugiens circuit, quærens quem deuoret: Qui ex superiori dimicant ho- 1. Pet. 5. v. 5.
stes loco, magno compendio vtuntur aduersum infra se positos, talem tan- 6. 7. & c.
quam potentem Sagittarium habemus diabolum, ex aere in nos sua vibrat „
spicula: quo nomine etiam à D. Paulo nobis cauendus proponitur; Non est, Simil.
inquit, nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus Principes ac po- Eph. 6. v. 12
testates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitia. Has
Satanæ technas alicubi deplorat Augustinus, inimicus, inquit, noster, vt occidat, In soliloq. c. 16
semper vigilat sine somno. Ecce tetendit ante pedes nostros laqueos infinitos, & omnes vias
nostras impleuit decipulis ad capiendas animas nostras. Laqueos posuit in diuitiis, laqueos
tetendit in paupertate, in cibo, in potu, in voluptate, in somno, in vigiliis, & c. non au-
tem agit per seipsum semper, sed per fideles suos, mundum & carnem. Vides Mundus &
mundum etiam arcum intendere, vere enim Dn. Saluator: in mundo pressuram ha- caro fideles
betis: Vibrat mundus scandala, persecutiones. Mundus est mundus & mundus Satanæ.
immundus manet, ait ille: quod Christus aliter effert: si de mundo essetis, mundus Job. 16. v. vii.
quod suum esset diligeret, sed de mundo non estis, verū de mundo ego elegi vos. Mundus non „ antiq. obti-
potest vos non odisse, quoniam me odit. Et simil. Ex occultis, insidiis, & ab intus ad- net.
oritur caro, diaboli & mundi fidelis intimus, contra huius spicula se munire diffi- Job. 15. v. 18.
cillimum. Omnia enim vinces facilius, quam te: Heus vero tu! quo difficilior lū- 19. & c.
cta, eo gloriosior erit victoria. Pro te ergo contra te tecum pugna, & pecca- „
to in te inhabitanti resiste. Deniq; vltimus hostis mors, cuius spicula sunt leuia, Columba SS.
morbi: Grauia in fine vitæ: sed bene confide: Spiritus Christi mitissima co- 1. Cor. 15.
lumba te solabitur, & deducet cum triumpho Angeli ani- Luc. 16.
mam tuam, vt Lazari, in sinum Abraha, ad sem-
piterna gaudia.

EMBLEMA
RESPICE FINEM.

*Nil Pullata iuuat quæ Carmina Præfica canter,
 Funeribus cygnus concinit ipse suis:
 Nil post Fata iuuant aliorum munera, censusq;
 Alma fides, Pietas atq; præcæta iuuant.*

Breuitatem atq; fragilitatem vitæ humanæ plurimi deplorarunt, sed plerique sine vera Dei sui que ipsorum cognitione. Incertum admodum *Flouerunt.*
 ὡς ὄντων *Aristoteles* appellat: flet *Heraclitus* lubricitatem vitæ huius, sed incertus causæ cum propinquæ tum remotæ, efficientis & finalis. Stulte admodum *Aristot.*
Imp. Seuerus, omnia, exclamat, sui, & nihil mihi prodest. Deniq; *Heraclyt:*
Imp. Seuerus.
Rex Gilimerus forte sine fundamento. *Ματαιότης μεταίτητων κ̄ πάντα ματαιότης.*
 Nos autem & breuē esse vitam hanc scimus, & cur tam breuis ea sit, nos fugit minus: nos verbo diuino edocti succinimus *Moyse Theandro & Prophetarum primo: DOMINE* facis nos *Rex Gilim.*
 diffluere sicut nimbum, somnium sumus, sicut gran. ē; *Philos. Alex.*
 quod cito arefcit: quod mane floret, & mutatur vesperi, exciditur & arefcit: quia defecimus in ira tua, in furore tuo turbati sumus: *M. defuncti.*
 Possuisti iniquitates nostras in conspectu tuo, *Moses, Ps. 90.*
 occulta nostra in lumen vultus tui: verbo dicā: causa breuitatis ac fragilitatis vitæ nostræ sunt peccata; *u. 5*
Origini, seu primum, & actualia, seu à primo orta: nisi peccato inquinati essemus, neq; mors iuris quid in nos haberet, neq; tam inopinata morte adobruipoffemus. per peccatum fit, quod homo *u. 6*
Bulla: quod *u. 7*
 dies hominis transeunt tanquam fumus: & quod vere dicitur: *u. 8*

Nascimur & morimur finisq; ab origine pendet:

Omnia sunt hominum tenui pendentia filo, &c. Et iterum:

Et fugiunt franco non remorante dies.

Quare quom sciamus, & elapsuram clepsydrā, vitamque hanc esse breuem, necesse est nos ad felicem excessum in tempore, inq; vero timore Domini præparari: laudandus igitur & illaudatus ex parte mos *Cygni*, qui hic pro hieroglyphico adpingitur: *Cygnus* certe vt tota vita sua sonorā nō ædat vocem, morti tamen vicinus cantat: eorum forte typus, qui in fine vitæ conuerti volunt & resipiscere, quod periculosum admodum est; nā dum *Cygni hierogli*
 vocantem in tempore gratiæ non audiunt Deum, sed obdurant corda (vt a illi) eos nec *Quale est animala, vana*
 Deus vocanteis audiet, animam iam de lingua exhalaturos. Legi, inquit *Augustin.* & *gula, blandula, &c non*
 relegi scripturam, & non inueni exemplum in morte saluari præter *Latronis in cruce.* *Cygni sed corni*
 Deinde & eorum hieroglyphicon esse potest, qui in fine vitæ, quod plerique faciunt boni, pia vota, ominosa verba, & voces ædunt optimas, vnde pro- *uox.*
 uerbiū manauit: *Cygnæ cantio*. Nam quod non coacta sed suaui illa vltima *Cygnorum* vox sit, vel ex illo *Virgili* adparet: *a. Psal. 95*
Aug. in Ps. 51:

Nam neq; adhuc Varo videor nec dicere Cinna.

Digna, sed argutos inter strepere anser olores.

Quales piorum *Cygnæ* cantiones in sacris sunt: Scio quod redemptor *Iob. 19. v. 25*
 meus viuit, &c. In manus tuas Domine, commendo spiritum meum, &c. Domine Iesu *Pf. 31. v. 6*
 suscipe spiritum meum. Vnde & *Martialis:* *Ab. 7. v. vlt.*

Dulcia defecta modulatur carmina lingua:

Cantator Cygnus funeris ipse sui.

Eras. in Chili.

Virg. Eclog. 9.

Martial. Epigram. 43.

EMBLEMA
 FINIS OMNIUM RERUM
 adpetit.

*Fundamenta ruunt orbis, fastigia rerum
 Quassantur, summae concutiuntur opes.
 Proq; ope suppressi tendunt ad sydera palmas,
 Quodq; optant sancti, non procul: (EVGE, veni!) est.*

Si fundamenta domus labefactantur & concutiuntur, domus ipsa diu stare non potest: ita prorsus cum hoc mundo comparatum est, nam cum fundamenta non labefactentur tantum, nec tantum concutiantur, sed pro pmodum omnino emarcuerint & diruantur, verisimile certe est, stare diu non posse, sed nec finem longe abfuturum. *Fundamenta sunt Hierarchiæ & Principales status, spirituales seu Ecclesiasticus; & Mundanus, secularisve vel Politicus: hæc fundamenta autem non tam concuti quam plane ferme dirui in propatulo est: Arietes autem demolitionum sunt φιλοδοξία καὶ πολυεσχία, ut præsens tabella ἐμβληματικῆ, perstringere conatur: Pedito Episcopali, Ecclesiasticum; gladio, politicum ordinem figurante: Sacculo autem aureis conferto & pecunia, avaritiam insatiabilem indicante. Et certe pecunia obediunt omnia. Auri gratia omnia fiunt. Auro expugnantur omnia fundamenta & munimenta. Venalia vbiq;*

Simil. ad commod.

NB.

Fundamenta Urbis & Orbis.

Evolut.

Templa, sacerdotes, altaria, sacra, corone:

*Ignes * thura, preces, cœlum est venale, Deusq.*

Ioh Baptist. Mantuan. l. 3.

calamit.

** Luxa.*

Cum Persio Satyr. 2

Etiā Iuriste sumunt aurū

& vendunt præbendas indoctis asina.

NB.

Mich 3. v. 5

B Bonifac. vere aurei sacerdotes: nam aurum sitiūe.

ut est in Tabella.

Rationes tinnula.

Suppressio pauperum.

Pf. 12. v. 6

Gal. 6 v. 7

Pf. 94 v. 9

1. Ioh 2. v. 18

1. Cor. 10. v. 21

1. Petr. 4. v. 7

Omnes hierarchiæ alas demittunt ad aurum, præcipue sacer ordo: vt nō immerito exclamare libeat: *Dicite Pontifices in templo quid facit aurum; quod omnia in templo auro prostant, auro veneunt, auro deniq; extruduntur: Non Urbis hæc iniquitas est, sed Orbis. In plerosq; Pontifices cuiuscunq; sectæ competit illud: Prophetia tua concionatur propter aurū. & lignei olim erant calices & aurei sacerdotes, nunc aurei calices, & lignei, & aurei sacerdotes! Imo, inquam, bone Bonif. & aurei, nam auri gratia prostituunt, doctrinā, Deum, corpora & animas: docent placentia: fingūt se ad prurimum aurium magnatum. Optimus is est, qui propter sanctum aurum & offam politicis adulari & fratres onerare potest. Non est, sacerdotes! o boni! q; Politicis δαροφονία exprobretis, pedum vestrum in sacculo pecuniario dextram occupavit, primi estis vos in emungenda pecunia, in extricanda offa, in corradendo auro. Nullæ rationes potiores sunt, quam tinnula illa: Nec tamen aberrat etiam à vobis hoc telum; Domini Politici, etiam vos ferit hoc iaculum: & vos pars estis oneris, quod pauperes premit, vt hic cernitis, pauperes inquam qui sublati ad sydera, palmis, oculis, gemitibus, ac suspiriis, votis & precibus opem atq; vindictam à Deo expolcunt, qui est annuit precibus ipsorū, & ait: Propter misertiam inopum & gemitus pauperum, nūc exsurgam, ponā salutem, &c. Μη πανταχθ. θεός; ἡ μνηστριζέται Παιτί. ὁ πρὸ δ' αὖς ὁ φθάλμιος καὶ πᾶντ' ἐπιπέθει: Qui aurem plantavit audit, qui oculum fecit, videt; qui gentes corripit arguet. ἡ ἐχάτη ὄψις ἐστὶ: Termini atatum in nos inciderunt. Finis omnium rerum appetit. Fundamentis conquassatis domus minatur ruinam.*

*DEVORANT PAUPEREM, ET
devorantur à Satana.*

*Pauperis immani consumit viscera ribli:
Diues, & à stygio carpitur ipse Lare:
Væ qui preda ris, nam tu quoq; preda futurus,
Ingrati heredes quando furantur opes.*

Mira quidem sed vera (& vero iterum, cheu! vera) effigies. Vidēs quomodo alter alterum vorat: diues pauperem: diuitem Leo ille de quo *Ps. 107. 13* Iudæus calcaneo pauperis insidiatur, sed & hunc infernalis illa rapit interperia, voratque. Nimirum: *Pauper ubiq; acet in hoc æuo malo, de ipsius corio ludunt omnes.* Nunquam iustior forte fuit querela dominica: *Deuorant plebem meam,* deuorant sicut panem. Prolixissime infamata est hæctenus carnificina *Iudæorum*, annulos fuluos in anteriori vestium parte gestantium, sed non minus nocet vasfities illorum in digitis fuluos eosq; aureos gestantiū, ad clauum sedentium, Optimatum scilicet, inquam, populi, quorum frequens in ore est, quærimonia Prophetæ, & *Ἰησοῦ* dicentis: *Quando transierit hoc nouilunium, vt vendamus comedatam? & Sabbathum, vt aperiamus frumenti horrea? minuendo Epham, & maius faciendo pondus, ac peruertendo lencibus dolosis; cōparando pecunia tenues, & egentem pari calceorum, vt deniq; quisquiliæ frumenti vendamus:* Sed audiant tales Gurguliones & Vini-Iudæi, quid Dominus de illis: *Audite (inquit) hoc, qui anhelatis deiecturi egentem, & deleturi pauperes terra, (neq; adficiuntur egritudine propter contritionem Iosephi) iurat Iehoua per excellentiam Iacobi, ne viuam si obliuiscar in æternum vllum operum istorum: Aurum & argentum non liberabit eos in die ira: rapiant, congerant, auferant, relinquendum erit: Aurum & argentum ipsorum aruginauit, sed arugo in testimonium ipsis erit, & manducabit (quemadmodum & ipsi vorarunt carnes pauperum, sudoresq; & sanguines ipsorum biberunt, ita vorabit Furia infernalis) carnes ipsorum sicut ignis: clamor pauperum eorum in aures Domini Sabaoth introiuit. Aegre id quidem ferunt dici ipsis, quemadmodum vsurarius ille; quid (aiebat) opus est Pastorem dicere de auaritia, ad me pertinet hæc prouincia expilandi & excoriandi? tamen dici & inculcari oportet, si qui sint adhuc conuertendi. Mirum autem, quomodo Iudæis tantum indulgeant Magistratus Christiani, vt de subditis suis, de carne q. & sanguine suo tantam lanienam exercent, & sudores & sanguines piorum exfugant: Ain! pendet mihi magnum tributum; verum heus tu, vnde id habet, an non ex carne tua exfluxit: Eoq; nutritur, vt *Saluatorem tuum ac meum odio habeat, blasphemet, eiq; in faciem exspuat, quæ salua adhuc in ore & barba ei hæret, quando tibi loquitur, teq; omnibus intus diris deuouet! ô indignitatem rei! LL. cum nostræ tum vestræ, & quid de Iudæis eorumq; vsuris statuunt ignotæ vobis esse non possunt, quas huius loci & instituti non est persequi: est in manibus Hotomannus fusc hæc pertractans, ex eo petat qui vult. Habendi erant vt in mancipia, prout & ipsi olim mancipia, in primis Gibeonitas, tractarunt. Theologi si qui volent, legere vel *Lutherum* possunt vel *Bullingerum: Musculum* item & alios. Et extat omnibus texrus Extr. de Iudæis & Saracenis, quem sequi possunt & debent, qui suos sibi inde honores ac titulos acquisuerunt.**

Amos 8 v. 5.
ibid. v. 6.
Leutschinder:
Korn Juden:
Wein Jüdē:
Scharhanß:
Leutschre.
ibid. v. 4.
Amos 6. v. 6.
c. 8. v. 7.
Marriv. Epe-
gram.
Zephan. i. v. 12.
Iac. 5 v. 2 & 3.
VORABIT.
Flamma edax
circa Ps. 50.
„ D Schir. 8.
„ Nota Notarum.
Non est decens
sumere panem
filiorum &
obscure caribus.
Nolite sanctū
dare canibus
nec margaritas
porcu, ne
conuersi vos
lacerent.
J
Judischer
Wucher/te.
Extr. de Iud.
&c.
Principibus
autem iniungimus vt à
tanto grauamine
coh. bere
studeant Iudæos.
Extr. de Iudæis
& Saracenis.
l. 5. tit. 19.
c. 18. quante.

EMBLEMA
FORTVNA MODERATE
utendum.

*Eccē, instar globuli Fortuna volubilis errat,
 Et facili motu voluitur, atq; ruit:
 Sic Honor Orbis Abit, sic transit gloria mundi,
 Palmamq; Humilitas Obtinet Arce poli.*

*Lusus Fortuna variatur imagine Luna,
Crescit, decrescit, constans consistere nescit:*

Quod in omnium, cum piorum tum prophanorum literis abūde decantatum est. Refricat autem eiusce rei considerationem præsens *ἔμελλε*. Omnibus autem hoc vnice incumbit, vt lusus fortunæ considerent, omni loco ac tempore, quam inconstans sit, quamq; incerta, instabilis, volubilis, & *ca-duca*, vt verbo dicam; siue blandiatur, quod piis rarum, siue irascatur; siue sese fronte siue à tergo conspiciendam exhibeat: certe in omni fortunæ statu attendendum prudenter, ne in alterutram partem peccemus vel fastu, si blandis aspiret Euris, vel demissione animi, si Nothis & Aquilone infesta sit, iuxta illud:

Si Fortuna fauet caueo tolli,

Si Fortuna negat caueo mergi.

Memorable exemplum habemus in superioris æui Imp. gloriosissimo atq; inuictissimo *D. Carolo V.* augustissimæ memoriæ, de quo Historiographus memorabilem prædicat constantiam, quod in aduersis animū minime desponderit, neq; in successibus, insolenter sese gesserit vnquam, sed æquabili semper vultu atq; moribus vtrumq; fortunæ lusus temperarit. Id quod & vere prudentis est; cum inconstans, vt sæpe diximus, sit, & cum blanditur, maxime nocere cupiat: *Vitrea est*; ait ille, cum splendat frangitur. Nam

Si Fortuna volet fies de Rhetore Consul

Si volet hac eadem fies de Consule Rhetor.

Vno momento tota fortunæ alea conuersa est, quemadmodum *Sesostris Aegyptii* rota sapiētissime monet. Quis ignorat exempla? *Iosephi: Hamanis. C. Iulii Casaris. Bibuli Boni. Ruffini.* Et sexcentorum aliorum. Multos salutat Fortuna, & comatam frontem porrigit, sed resalutare & apprehendere non possunt: imprudentes. Multis sese offert benigna, sed ambabus apprehendentes *nimis inhumaniter* eam tractant, h. e. insolentes fiunt, quos illa deinde vicissim tractat longe inhumanissime. *Crocodilus est Fortuna*, persequentes fugit, fugientes persequitur. *Nescis*, inquit, quid serus vesper vehat, quare Fortuna moderate vtendum, maxime in aulis, vbi Dominorum gratia multo leuior est & inconstantior iactu sagittæ, & ibi vel maxime verum est quod Poeta canit:

Pasibus ambiguis Fortuna volubilis errat,

Et manet in nullo certa tenaxq; loco.

Sit igitur semper in conspectu inconstantia & fortunæ & vitæ, vt moderate fortem seras; & si cum *Augustino, Basilio*, aliisque fortunæ nomen & casus ferre non possis *DE* vttere: & memineris:

Nemo tam Diuos habuit fauentes:

Crastinum vt possit sibi polliceri:

Ris Deus nostras celeri citatas:

Turbine versat.

*Inconstantia
Fortuna.*

*Aquam memoribus
in arduis ser-
uare mentem.*
Horat. lib. 2.

*Od 3
Fortuna fa-
cies semper
equabiliter
ferenda.*

*vid. inprim.
Horat. Od. l. 2.
Od. 10*

*Sleidan.
D. Carol. V.
Imp.
Senec. in
Thyest.
Quem dies
vidi veniens
superbum
vid. loc. Ast 3.
scen. 11
Sesostris A-
gyptius.
Gen. 40. 41.
& seqq.
Ester. 3. 4. 5.
& seqq.*

*Fortuna est
Crocodilos.
Antica gra-
tia. Specul.
Antic. Scop-
peri. & c.
Oni. s. Trist.*

*Seneca in
Thyeste.
Ast. 3. vid. in-
tegrum loc.
pertinent. s. h.*

VERBUM DOMINI NON
transibit.

Diuinum ingenius est omnibus omnia verbum,
 Quamuis sit paucis semita trita viris:
 Lux est in tenebris: sanctæ lex prævia vitæ,
 Est animæ cibus; & clara lucerna poli.

Solem, quem in supremo eminere loco cernis, verbi diuini hieroglyphicum esse intellige, quod ipsum etiam & *Lucerna*, & adposita significat *Candela*, vt in scriptum noema manifestum facit: VERBUM DOMINI MANET IN ÆTERNVM. *Extensus ille nasus: ex porrecta, longeq, super caput eminentes, aures, acumen oculorum; perspicillum simul; & propinata dapes; probant, dedisse nobis Deū* » propitium media ad odorandum, audiendum, videndum, contrectandum, » imo etiam comedendam verbum suum, dum modo ipsi odorari, videre, » audire, contrectare, imo & manducare non detrectemus: estq; ita: *Non finit se Deus* αὐτὸς ἑαυτοῦ: Prostat verbum Dei in omnibus linguis: dantur sinceri cōcionatores: Orthodoxi Magistratus: & omnia media ad studium diuini verbi, tantum ad praxin transferamus illud, *dominicum: ἐξ ἑαυτοῦ, & probemus omnia, ad legem & ad testimonium.* Nemo tam infans est in sacris, quin se ad eius captum demittat, saltem tot in locis intelligēdis, quot ad salutem sufficiūt: Mare quidem est scriptura, sed in quo *mus peditat & elephas natat: abscondit Deus mysteria sua à sapientibus & reuelat paruulis, ex horum ore sibi laudem parat ac firmat regnum:* nam si quid obscurius dicitur in vno loco, id in altero dicitur ac ponitur apertissime, atq; ita scriptura per scripturam est intelligenda atq; exponenda: *non importandus, sed inde referendus est sensus scripturarum: vt recte dixerit Georg. Brandenburgicus:*

Das Wort Gottes wer nicht zu schwer!

Wann nur der eigen Duz nicht wer.

Diuina sunt oracula

Manifesta, saltem propriis

Legantur absq; adfectibus.

Quid autem proderit, Solem in meridie lucere, si sciens volens ad lucem meridianam oculos aures, & omnia claudas atq; obtures? Lucis certè fraudas vsura. Ipse Ipsum: ita qui scientes volentes ad diuini verbi præconium lucemq; scientes, volentes cæcutiunt, obstupescunt, obbrutescunt, quid inde referent: Lucis vsura se priuabunt & hic & isthic. Non possumus igitur quin cum *D. Chryso. exhortemur: Audite, quæso omnes vos quibus cura sunt qua ad hanc vitam pertinent, & parate vobis Biblia, anima medicamenta.*

Qualiter esuriens in campo querit eodem,

Semen auis, stramen bos, leporemq; canis.

Ingeniis ita diuersis diuersa ministrat

Pabula, syderei pagina sacra Patri.

Ita capit hic infans, panem robustior etas,

Nec caret optato curua senecta cibo.

Et tamen huic pauci invigilant, quia pleraq; turbas

Aures non animum consuluisse solet.

Verbum Dei.

Affectiones.

Act. 14. v. 17

Ioh. 5. v. 19

1. Thess. 5. v. 20

Esa. 8. v. 20

B. Greg. vid.

Biblioth.

Matt. 11. v. 25

Pf. 8. v. 2

Ex B. Aug.

Ex B. Hilar.

vt supr.

Dux Georg.

Brandemb.

Sic reddidit

mus.

Simil.

Chryso. in
Ioh. vid. Bibl.

EIICE PRIMVM TRABEM
ex oculo tuo.

*Fæx odiosa virum nauis intenta propinqui.
 Non curat proprii crimina tanta laris:
 Excute stulte trabem prius, ac festuca notetur:
 Sis turpi liber crimine censor, age.*

Manifestum est omnibus, quod illa desumpta sint ex notissima peti-
 copa Dn. Saluatoris *αὐτὸς τὸν δόκμον τῆς κελύφης*, quæ exstat Matth. 7. & Luc. 6. *De trabe & festuca.*
Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, & trabem in oculo tuo non vides? Aut *Matth. 7. v. 3*
quomodo dicis fratri tuo: Frater sine eiuciam festucam de oculo tuo, & ecce trabs est in o- *Luc. 6. v. 42*
culo tuo. Hypocrita eiice primum trabem de oculo tuo, & tunc videbis eiicere festucam de
oculo fratris tui. Est odiosissimum genus hominum, imo fex vitorum, & senti
na malorum, qui non horrent quemuis. quiduis. quouis tempore. quouis *Vere?*
loco. quaqua ratione carpere ac traducere, ipsi interim omnium nequissi-
mi, consceleratissimi, flagitiosissimi existentes. Hos carpit & perstringit p̄
sens nostrum *ἐμὲ δὲ λημέ:* & certe aperte obarietat hæc peruerfitas atq, malitia
 edicto diuino: Nolite iudicare. Nolite cōdemnare. Obarietat etiam diuino-Chri- *Matth. 7. v. 1*
 stianæ *charitati, quæ comis est & malis non gaudet. Militat piæ prudentiæ, quæ do-* *Luc. 6. v. 37*
 cet telam cēsuræ à seipso ordiri, iuxta illud *sapientis, iustus est accusator sui ipsius.* *1. Cor. 13. v. 5. 6*
 Non tollitur officium amicorum, quod est monere & moneri, iuxta illud Domini: *&c.*
si peccauerit frater tuus, &c. Sed animus corripientis fingitur iuxta pietatis atque *Prou. 16. v. 1*
charitatis cynosuram, ne quid dicas faciasue lacerato (vt Augustinus loquitur) *supr.*
animo: & vt temetipsum accuses prius, plerunq; enim non videmus id mantica *Amicorum*
quod in tergo est: Nota est Christiana: Rosa non pungit: est autem inter spinas, & *officium.*
pungitur: ne sis igitur inter susurrones, monet Sapientum Rex. Malorum id est, *Matth. 18. v. 15*
cum peius facere non possunt, inquiebat Philosophus: Luscus, aiunt, sit oportet ad *In Ep. ad*
minimum, qui inter cæcos regnare vult, ita saltem criminibus defunctus sit oportet, *Galat.*
qui næuos aliorum carpere vult, atq; corrigere. Calumnia turpissimū cri- *Prou. 16. 18.*
men est, in sacris & profanis damnatum, nouacula acutior: & cultro Thearida, *& seqq.*
quare ab eo vltro abstinent omnes boni & sani, si vero calumniis impetan- *Eras. in A-*
tur, cogitant & dicunt cum Alexandro Rege: Regium (laudabile) est male au- *ppitib.*
dire, bene cum feceris. &: Aduersus os loquentium iniqua, bonorum opinis, cum testimo- *Ps. 52. 55. &c.*
nio conscientia sufficit, vt loquitur Bernard. Conscia mens recti fame mendacia ri- *Vid Erasmi.*
det: Estq; murus abeneus nil conscire sibi, nulla pallefcere culpa: Inueniunt tales iudi- *Apopht. 9.*
ces mendaces calumniatores, susurrones, & similes tandem suos etiam iudi- *Thearid.*
ces, vel hic vel isthic, vt Zoilus, Ptolomæum: Daphitas Grammaticus, Reges: *Alexand. M.*
alii, alios: Interim si quem ex fratribus videamus præoccupari lapsu, eum subleuemus *Bernard.*
spiritu mansuetudinis, & suscipiamus, vel ad minimum Domino suo eum stare & cade- *Serm. 24. in*
re permittamus, & vbiuis inscriptum gestemus: *Cantic.*
Quisquis amat dictis absentis rodere famam, *Horat. in ser.*
Hanc [mensam] vetitam nouerit esse sibi. *Syr. 6. v. 1, 2*
Gal. 5. v. 1
2. 3
Rom. 14. v. 4
Postidonius in
2. ia Aug. c.
23

INVIDIA AGRITVDO OB
alterius bona.

55 Omnibus in vitiis concurrat demonis astus,
 55 In sola invidia viscera tota quatit:
 55 Discipuli Christi non est is nomine dignus,
 55 Qui seua invidia spicula mente gerit.

Quem vides hominem, INVIDIÆ Picturam gerit. Est autem invidia dolor iniustissimus, conceptus ex alterius felicitate seu prosperitate, opposita misericordiæ, quæ est iustus dolor ex proximi calamitate atq; misericordia. Non est idem cum ἐπιχαιρέσις: nam hac est exultatio propter proximi mala. Invidia, dolor & agritudo propter proximi bona. Est autem & INVIDIA vitium omnino turpissimum, Christianæ charitati, è diametro oppositum: Christiana enim *charitas non gaudet de malo*, sed de bono, de malo autem ægritudinem animo concipit. Vitium est *immediate à diabolo manans*, vt tabella emblematica ostendit: quemadmodum canis canem os rodentem odit, ita figulum figulus, proximus proximum. cui res prospere succedunt. Proxime autem ad hoc scelus accedit ἐπιχαιρέσις subiecti ratione, non enim invidus est, nisi qui ἐπιχαιρέσκει & vicissim: quiq; de alterius felicitate contristatur, ille de ægritudine gaudet, & si quid dolet, hoc certe dolet, quod malum non dupliciter intenditur: cuius gratia vel ipse oculum poneret. Nota est fabula de deab. infernalibus, quibus per Mercurium Iuppiter optionem dat eligendi, vt quod vna eligat & optet sibi, id alteri in duplo cōtingat, tum INVIDIA erit oculum sibi optat, vt alteri vterq; oculus cadat: tales sunt serpentes ac circa caput pendentes furia, quib. invidi & ἐπιχαιρέσις stimulantur dignissime. Hoc autem INVIDIA præ omnibus aliis flagitiis habet, vt cum omnia alia scelera obiecto (cui vel quòd) noceant, hoc subiecto (in quo) incommodet, & non noceat, nisi ei, qui invidet, non enim invidetur. Vnde proprium exedere cōfingitur, ac pingitur macie faciem suffusa horrendam: Hinc lepide *Horatius*:

Invidus alterius rebus marcescit opimis, Et:

Invidia Siculi non inuenere tyranni

Mains tormentum, &c.

Bernhard. alicubi ait: esse Basilisci similem, qui venenum in oculo gerit, pessimum & præceteris exitiale. Nosse (inquit) cupis oculum venenatum, oculum nequam, oculum fascinantem; INVIDIAM cogitato. Quid v. inuidere, nisi malum videre est? Exempla sunt in sacris & profanis: Cain invidet, Abeli: Ismael, Isaac: Eliab, & Saul. Dauidi: Pharisæi, Christo: Severinus, Chryl. Marius, Syllæ: Pompeius, Cæsari: & sexcenti, sexcentis aliis: Cum autem misericordiæ obiectum sit calamitas: Invidiæ v. Fortuna: quemadmodum dicitur: INVIDIA FORTVNÆ COMES. Malis invidiam sustinere quam misericordiam; quam in rem cōmode Poeta noster:

Livore quisquis improbo caret, vir est miserrimus,

Nam summa liuor murmure Oppugnat acri, maxima

Vt perflit Auster robor.

Augustinus: Invidia vitium diabolicum, quo solo diabolus reus (intellige quoniam homini invidit felicitatem) & inexpressibiliter reus: Ex hoc sunt invidi.

Descript. in-

vid. in On. d.

Metamorph.

l. 2. fab. 15

Plur. lib. de

curios.

φ 7 ο 9. ε 9

λ 6 π 7 ε 9

α 2 2 2 2 2 2

α 2 2 2 2 2 2

Aug. in Psal.

104

Invidia est e-

dium aliena

felicitatis.

1. Cor. 3. v. 6

ἐπιχαιρέ-

σις.

Nemo alterius

virtuti inui-

det, qui sua

confidit.

1 id. Sabin.

Comment. in

lib. Metam.

„ Fabula.

NB.

Inu. do. ego

non invidens

invidia.

Hor. in serm.

l. 1. ad Lolliū.

Bern. serm. 13.

in Ps. qui ha-

bitat.

Alludit ad

illud Christi:

An oculus

tuus malus

est, quoniam

bonus ego sum

Matt. 20

Gen. 4. & 20

1. Sam. 18. 19.

& seqq.

Matt. 21. 22.

& seqq.

Hari. Scopp.

de anlic. vit.

Aug. de doct.

Christian.

SINE CERERE ET BACCHO
friget venus.

*Alia habent certas potandi animantia leges,
 Ultra demensum bellua nulla bibit:
 Nos homines autem recta ratione vigentes,
 Nos madidus lacchus nocte dieq; rigat.*

In vino esse ^{notationem} Paulus testatur ad Ephesios: veteres dixerunt: ebrium esse seruum omnium peccatorum: & vere quidem, non enim vitium est, quod à vino calescentibus perpetrari non possit. Ebrii longe ultra beluinam feritatem assurgunt; non quidem culpa vini, sed vini abusu. Audias ex vino calentibus horridissimas calumnias, atq; blasphemias, ad quas vel ipse Phœbus expalescere possit: qui vino sese ingurgitant, non attendunt ad opus Domini: neq; adficiuntur super contritione Ioseph. Per ebrietatem designantur furta, cædes, committuntur latrocinia & homicidia, quemadmodum ebriosus indeq; furiosus Alexander interficit alterum suum ocellum & amicum intimum, non ob quoddam commissum facinus, sed quoniam in gratiam Regis Paternarum Præconem laudū sese gesserat. Insunt ebrietati supra, furtiui amores, adulteria, incestus, vt in sacris de incestu Loti apertum est: & memorat Augustinus historiam de quodam adolescente, qui per ebrietatem cæciderit Patrem: vitari matrem: & duabus sororibus vim attulerit: Ceres & Bacchus gignunt venerem. Et quod cum turpissimum, tum nocentissimum est: Vitia vino concepta etiam sine vino durant, vt refert noster Seneca. Per ebrietatem multi fiunt diferti, tametsi vix balbutire possint, nam dum bibo vinum, ait Rhythmicus, loquitur mea lingua Latinum: iuxta illud Martialis:

Possum nil ego sobrius, bibenti

Occurrunt mihi quindecim Poeta.

Ebrii Apollines fiunt alii, & suauem mulcere se cantū sibi persuadent, tametsi stentores sint: Viel singen auch (quod caninum est, & porcos oblectat) das die Noten (saluo honore decoris) auff die Erden fallen: ita non tam in bestias, vt diximus, euadunt homines, sed etiam bestialem immanitatem sæpissime superant. Baccho & Cerere propitiis saltat venus, multisq; saltatoribus aures asininæ longissime supra caput eminent: posset hic vel ille pro viro reputari grauissimo, si loco cōsidere suo, & gestus simiæ omittere posset. Ebrietas studio quæsitā infania est, & omnes vires corporis & animæ exhaurit, quare vini vsus intraturis domum Domini sacerdotibus interdicitur, & rectissime dixerunt veteres: esse in laico crimen, in sacerdote sacrilegium. Magistratus etiam diuini Spiritus oraculo ab ebrietate arcentur. Ne regibus, inquit sapientissimus, des vinum, neq; siceram Principibus, ne cum bibant, obliuiscantur statuti, & mutant ins adflictorum. Si sexum distinguas, mulieribus turpissima est ebrietas, apud Romanos capitale fuit, vnde Ouidius:

Turpe iacens mulier multo madefacta Lyæo

Digna est concubitus quoslibet vlla pati.

Si atates: non adolescentioribus: prisca Gentiles studio inebriabant seruos, vt horum turpitudine morum ab hoc turpi vitio abhorre discerent: & dicitur in versu

Ebrietas commune malum criminis iuuenta.

Sponsa ergo Christi (vt cum D. Hieron. pie loquar) vini abusum vinum fugiat pro veneno: hæc prima arma sunt dæmonum: non sic avaritia quatit; inflet superbiam, delectet ambitio, facile aliis caremus vitiis, si hic hostis nobis inclusus est.

Eph. 5. v. 18
Ex Aug. is
quod. serm.

Peccata in vi-
no.
Esa. c. 5. v. 12.
Amos 6. v. 6.
Iusim. lib. 12.

Genes. c. 19.
circ. fin.
Aug. hist. de
ebrios. adoles-
cent.
Senec. & Ho-
rat. Faconde
calices. &c.

Martial. in
Epigr. li. 38

Ebrios. mo-
res.

Vt est in Tabi.

Leuit. 10. v. 1.
&c.

Prou. 31. v.
4. 5
C. Metell. uxorem sustulit ebriosam.
Alexand. ab Alexand.
Ouid.

Alex. ab Alexand.

Hieron. in Epl.
& in Ep. ad Titum.

EMBLEMA
 CERES ET BACCHVS EX-
 cient Venerem.

*Conferit Oenotrius solida bonus arte racemos,
 Brutorumq; ipsos stercore pinguat, humo:
 Hinc simul ac gignunt generosa animantia vna,
 Exsiliunt veteris mente procace capræ.*

ABVSVM vini, nascentemq; inde degenerem τὸ λογικὸν ἔργον obbitutescentiam Obbitutescentia hominum.
omnes boni semper detestati sunt. Hinc ortum duxisse arbitramur fabulam
de animantibus, bestiis, ac feris circa Bacchum, de quibus Ouidius.

*Quem circa Tigres, simulacraq; inania Lynceum,
Pictarumq; iacent fera corpora Pantherarum.*

*Ouid. Metam.
l. 3. fab. 9.*

Idem eundem significasse statuerunt fabula illa sua de *sociis Vlyssis à Circe* vid. Sabin. Comment. in lib. Ouid. Metam.
nobilissima Lamia in omnis generis bestias atq; animantia cōuersis, quum
illi apud *Circen* intemperanter admodum vixerunt, eoq; ab hac in animan-
tia conuersi finguntur quoniam illic immodicis escis potationibusq; quasi
in hara saginati sunt. Et significanter admodum Poeta inquit in historia
seu fabula Vlyssis:

Osq; meum sensi pando occalescere rostro

*Ouid. Metam.
l. 14. fab. 3.*

*Colla tumere toris, & qua modo pocula parte
sumpta mihi fuerant, illa vestigia feci.*

Ebriosi enim tales gestus ad viuū imitantur atq; exprimunt. Quare
apologus noster ait: *Oenotrium quēdam plantasse vineam, conseruisse vites, quas omnis
generis animalium stercore impinguarit q. vina autem isthac bibentes, eorum animalium
moribus pr aditos euasisse, quorum stercore stercore at e erant vites, nimirum: ouium: Leo-
num, simiarum, caprarum, porcorum, canum, similiarum.*

Apologus.

Varie pro varietate ingeniorum adficiuntur ebrii: quod enim in corde Eras. Adag. τὸ τῆς μὲν ἰσχυρίας ἐπιπρό- ῖδμα. Syr. 30 v. 31. & seqq. mult. Prou 23 v. 31.
sobriū hoc est in ore & opere ebrii. Oues multi fiunt: mites, mansueti. & in omnes
partes versatiles. Multi *simia*, gesticulantur & in Prothei, Polypiq; morem
vertuntur. Porci alii: vt in superioribus. Non pauci *Leones*, omnia sursum de-
orsum vertentes: raptantes: quassantes: conterentes: confringentes: quod
in sacris etiam perstrictum crimen est. In primis autem *capra* fiunt plerique,
quando Cerere & Baccho irritatur venus. Quem in sensum Virgilius Oui-
dianam herbulam obscæne satis interpretatur, dicens:

Hinc legitur radix, de qua flos lacteus exit,

Virg. in Priap.

Quam cur Molyvorum: &c.

Hue nostrum collineat ἐμδλημα, & ex vino prouenientes libidines ta- Quod assum- turpe, idem & dictu. Prou. 21 v. 27. Genetrix vir- tutum frug. Iustin. l. 20. Hom. 5 ad pop. Antioch. Super Genes. ad liter. li. 5. Ep. 40 in Tabell. 2. Sam. 13. Iudith. 13. Iustin. lib. 7.
xat: quo de expertis loquitur sapiens: *Ne respicito vinum cum rub: scit, quum ex-
hibet in poculo colorem, &c.* Oculi tui respicient alienas, & animus tuus eloquetur per-
uersitates. Non quidem (vt hoc denuo moneamus) vsu sed abusu vini. Hinc
Chrylost. *Laqueus maximus (inquit) mulieris, forma est, sed lasciuus aspectus, &c.*
Deq; Lotbi incestu August *Ebrietas dece, it, quem Sodoma non cepit: Vritur ille flam-
mis mulierum, quem sulphurea flamma non vr: bat.* Et idem alibi: *Valde turpe est, vt
quem non vincit homo, vincat libido: & obruatur vino, qui nō vincitur ferro: sunt mor-
tifera talia pocula: Mors iuuat infundere, & diabolus euacuare, quare in fine ple-
rumq; grauissime plectitur hoc peccatum, certe isthic, nisi resipiscatur, sed
& hic, vt in exemplis *Holofernis, Ammonis: & in primis Legatorum, apud Amyn-
tam Regem Macedonia, Persarum sinus matrum licentius contrectantium, eoq;
iusta Nemese à filio Amyntæ occisorum.**

EMBLEMA
 IN NOVISSIMIS DIEBUS
 erunt Empecta.

*Pastores stolidi nunc sunt ludibria vulgi,
 Nec tamen à sannis temperat aula sibi.
 Sit desiderium vestrum ergo Kolegi & alij pns,
 Pastores ! merces arce reposta poli est.*

Iure gentium cautum est, ne quis Legatos violet aut aspernetur: quod ex Tullii
Hosilii oratione ad Legatos, &c. apparet: Vt ter populus prius aspernatus fuerit Le-
gatos: & historia Davidis id luculenter confirmare videtur. At hoc ius Lega-
torum, † Dei Legatis, sacerdotibus Domini, ministrisq; verbi obtingere & exhiberi
nullo vnquam tempore potuit: verum quo maior fuit Legantis Maestas,
eo grauior est & fuit Legatorum afflictio & calamitas. Experientia omniū
temporum istud confirmat. Prime etatis vltimū Legatum & iustitiæ præconem
Noam cum Mathasalemo, aliisq; omnino renuēbat audire, & obseruare: Non
ampli⁹ (inquit Dn.) disceptabit spiritus meus cum homine, quia caro est. Secunda etatis
Lothum comprehendere & grauitè plecti volebant. Eadem fortuna cum
talibus monstris luctati sunt Moses. Samuel. Elias. Elifaus. Esaias, serra à Manasse
Rege Idololatriæ. †. mo (vt statuit Hieron.) dissectus, vsq; ad Paranympum Dn.
Ioannem, quos Dn. Saluator omnes ab iis, ad quos missi erant, persecutionem
passos esse adserit plurimis in locis noui Instrumenti, præcipue vero in Pa-
rabola de Nuptiis filii regis: & seq. c. Matth. Sortem vero Legatorum suorum
post tempora sua vsq; ad finem mundi describit in vltima concione ad dis-
cipulos. Si, inquit, verbum meum seruarunt & vestrum seruabunt: si me persecuti
sunt, & vos persequentur: quod ipsum adeo euenisse exemplo suo & collegarū
*edocet Paulus: *ὡς ἐπεὶ ἐδίωξαν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, πάντων ἐδίωξαν ἐγὼς ἀγα**
&c. Reliquorum inde quæstus scientes volentes omitterimus: quibus haud
mitior fuit fortuna, nam cum illud in viridi fieret, quid in Arido factum fuisse conti-
cies; & si Patrēfamilias Beelzebub vocauerunt, quāto magis domesticos eius vocauerunt.
Non igitur mirum tam indigna atq; nefanda sacerdotes atq; ministros Dei
pati à malis etiamnum. Carnificem hodie quam sacerdotem esse atq; vocari satius ac-
mitius est, maxime si quis sollicite & cum zelo officio præesse suo velit, nam
muti illi canes: vultus: dolosi operarij: Dominorum assentatores: Fratrum oppressores, po-
puli opplausum querentes non digni sunt qui in Legatorum Domini ordinem
allegantur, reperient illi mercedem suam dignam operibus suis cum infidelibus: qua-
re concludimus cum August. Nihil est in hac vita & maxime hoc tempore facilius
& lætius, & hominibus acceptabilius Episcopi aut presbyteri aut Diaconi officio, si per-
functorie & adulatorie res agatur, sed nihil apud Deum miserius & tristius & damnabi-
lius. Vicissim nihil est in hac vita & maxime hoc tempore difficilius, laboriosius, pericu-
losum, Episcopi, Presbyteri aut Diaconi officio: sed apud Deum nil beatius, si eo modo inli-
*retur, quo Imperator noster iubet. Bñorum Legatorum, qui *αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς ἐπέπεσε**
exsequuntur officium, merces & scutum Deus est, & copiosa ipsorum merces
in cælo: In hoc autem seculo nunquam impune quis ipsos per-
sequutus est, persequitur, nec perse-
quetur.

Lin. lib. 1

Der ad 1

Alexand ab

Alex. genat.

d'er l. 5. c. 3

2. Sam. 10 *

† 2. Cor. 5. v. 20

Gen. 6. v. 3

2. Pet. 2. v. 5

Gen. 19. v. 9

2. Pet. 3. v. 7.

8. 9

Hier. Com. in

Esaiam.

Inprim. Matth.

22. & 23

& Steph. Act.

7. c

Matth. 22. v. 1.

c. c.

Ioh. 15. c. v. 20

C. Matth. 10

1. Cor. 4. v. 13

Luc. 23 v. 31

Matth. 10 v. 25

Selnecc. in Ps.

51

NB.

Luc. 12. v. 45

46

Aug. Ep. ad

Valerian 143.

Gen. 15. v. 1

Matth. 5. v. 11.

v. 2

Ecl. David.

legator.

2 Sam. 10. *

OPES ET GLORIA HVIVS

mundi vanitas.

Omnia prætereunt, tenuiq; fugacior umbra,
 Decussis cristis interit omnis homo:
 Sis licet excelsi sublatuſ ad æthera cœli,
 Infima sub terræ præcipit anduſ eris.

Iterum inuehimur in vanitatem studiorum huius æui, maxime vero in
 corradendis diuitiis, & aucupanda gloria occupati, quæ omnia in fumum
 tandem abire atq; euanescere luce clarius ex hac tabella perspicitur: *Alligat*
 hic homo terrenus, & terrenorum studiosus manus & cor suum *Regine Pecunie*,
 eius fræna capeffit, seq; ei regendum præbet quantus, quantus est, totum,
 sed omnis honos, omnis gloria, omnis affluentia concedit in fumum, fumus vt
 ante fuit: quare in stabilibus figendum, fundandum, hærendum erat:
 Omnia hic vana sunt, & VANITAS VANITATVM, vt Ecclesiastes inquit: & omnis glo-
 ria carnis, tanquam flos agri, tanquam sænum, deniq; tanquam fumus, à summo vene-
 randissimog; Imperii vertice ad infimas stabuli vsq; quilquillas, vt re ète Cyprian.
 sanctus Christi præco & martyr: quid & quos honores putas esse; fascis; quam affluentia
 in diuitiis? quam potentiam in castris? in Magistratu Purpura speciem? in principatu li-
 centia potestatem? malorum blandientium virus occultum est, & arridentis nequitia
 facies quidem leta, sed calamitatis abstruse illecebrosa fallacia, instar quoddam veneni,
 vbi in lethales succos dulcedine adpersa calliditate fallendi sapore medicato poculum vi-
 detur esse quod sumitur, vbi epota ueris, perniciis hausta, grassatur. Hactenus Cyprian.
 Nec aliter æstimat Simonides: *ἀνθρώπων ἀπερακται μελιδόες, αἰώνι δὲ παύρη πόρος ἀμφο-*
τέρω Perinde ac si cum Mose voluisset dicere: *κόπῃ τῷ πόντῳ*: Et cum Davide: *ὅ-*
τι ἅπαντες ἀνθρώποι ἡμῶν ὡς ἄνθος ἐστὶν ὡς ἄνθος ἐστὶν ὡς ἄνθος ἐστὶν
 niuersa vanitas est omnis homo viuens, & frustra tumultuatur. Exemplis res fiet cla-
 rior: confidentes ad vrnam Alexandri Magni Regis Philosophi, & funebres plan-
 ctus ædentes, cum diu potentiam regis momentaneam dilaudassent: nunc
 in vrna iacet, inquit, vermium esca futurus. Imperator Alexander Seuerus, dixit
 se perhibetur de se & omni sua potentia atque gloria, qua vsus erat in vita:
 Omnia fui & nihil mihi prodest. Gilimerus Rex Vandalorum pro triumpho ductus
 à Bellisario in Urbem *Νεάν Πόλιν* Constantinopolim, dixisse fertur ex Salomo-
 ne: *Ματαιότης ματαιότητων ἐστὶν πάντα ματαιότης*. Et de Magno Turcorum Imperatore re-
 ferunt, quod vrnam suam funeream secum vehere semper solitus fuerit, & an-
 te eum pannum, iusseritq; feriale ante se proclamare: Ecce, Magnus Turcorum
 Imp. Saladinus de omnibus thesauris suis nihil inde reportat, quam hunc pannum. De-
 niq; qualis, quanta sit gloria, maiestas, opulencia omnium etiam summorum,
 apparet ex doctissimi Imp. Adriani vltimis verbis, quibus ludit ad animam: *Ανι-*
μαλὴ vagula, blandula, hospes, comesq; corporis, qua nunc abibus in loca; pallidula, rigida,
 nudula, Nec vt soles dabis iocos. O vanitatem vanitatum vanissimam! quin
 ergo missis factis terrenis, ad cœlestia vnice
 adspiramus!

Vanitas vani-
tatum & om-
nia vanitas.
Euol.
iecor λ.
Strigel canit
foedoque in
pulvere fu-
mus.
Eccles. v. 2. &
seq.
Esa 40 v. 6
Syr. 40. v. 1
Cyprian. dictum
de Magistra-
tib.
Patet in Exl.
Damocli.
Leg. Epl. 2
Cyprian.
Simonid dict.
ὡς ἄνθος ἐστὶν
ὅτι ἅπαντες ἀν-
θρώποι ἡμῶν ὡς
ἀνθος ἐστὶν ὡς
ἀνθος ἐστὶν ὡς
ἀνθος ἐστὶν
Pf. 90. v. 10
Pf. 37 v. 5
Pollion hom.
de vit aier.
Flau. Vopisc.
tribuit & Sa-
turnin.
Gilimerus
Rex Vandal.
recitat Phil. in
Chron ex Zon.
Annal.
Saladin. Imp.
Turc.
Floruit in
toto qui rex
Oriente su-
perbus.
hunc nisi
panniculum
possidet ec-
ce nihil.
Al. Sparta.
in Hadr. Imp.
Colof. 3. v. 1. 2 &
 3

*FAMA MALVM! QVO
non aliud.*

*Ecce rotantur res hominum, suprema labascunt,
Infima tolluntur, tollimur & ruimus:
Et quem suscipiunt speciosa cacumina fame
Altius, hoc amens altius ipse cadet.*

Sunt, qui eminere, & obtinere primas in hoc ævo gestiunt, & hoc vanum est. Est quidem *fama bonum*, & quidem bonum non mediocre, sed inter bona huius ævi cū primis, *Fama enim, aiunt, & vita equiparantur*: paribusq; passibus ambulant, *HONORES, FAMA, VITA. VIRTUTIS Comes est, bona fama*, qua semel amissa postea nullus eris, vt *Cato noster in Moralibus. Famam dico, qua recte factis, pietate, & studio virtutum non fucato, acquiritur. Quæ autem fama quæritur secus quam diximus, neq; legitimo fine, ea fama vanissima est. Quærunto alii studiofissime Famam ex congestis thesauris auri & argenti, vana hæc fama est, & mallent hi beati quam boni dicier in hoc seculo. Quæ venit ex opibus fama, prophana venit. Possunt vel pessimi quiq; esse diuites: & ingentes thesauros per phas & nephas hinc inde corradere, harpagare, concumulare & contumulare*

*Fama.
Prou. 16. v. 1*

*Caso distich.
moral.
Fama qua.*

Et unde;

— — — Nil nostro in corpore gaze

Proficiunt, vt inquit *Lucretius.*

Non domus & fundus, non eris aceruus & auri.

Lucret.

*Vid. Paling.
in Zodiac.*

Non iam dicam: quando tale studium cancrinos sæpe imitetur gressus, & Satanam habeat ductorem & rectorem: Nam *omnis diues aut iniquus est aut iniqui heres. Non enim gaze, neq; consularis, &c.*

*Vid Horat. in
Od.*

Sunt qui famam quærunto ex fumosis maiorum clypeis, ex multorum seclorum profapia, ex laudatorum maiorum præclaris factis, sed & hoc vanissimum est: Nam *virtus nobilitat, non aliena sed propria, quare præclarissime ditam ab Ouidio:*

*C. Et Eoban.
Hess. de Nobil.
Ouid. metam
li. 13. fab. 1*

Et genus & proauos & quæ non fecimus ipsi

Non ea nostra puto. Et Lucretius — Nil

Proficiunt vel nobilitas vel gloria Patrum, &c.

Lucret.

Sunt qui malis factis inclarescere cupiunt, quemadmodum *Herostрат.* qui vt memoriæ nominis sui post se relinqueret, celebratissimum *Ephesie* *Dianæ templum incendit: Maledicta hæc est fama, qualis & Epicureorum atq; Empektorum illorum qui dicunt: vbiq; relinquamus memoriæ latitiæ, nam hæc est portio nostra & fors huiusmodi.*

Herostрати nomine maledict.

Sap 2. v. 9.

Quicquid sit, quippe bonum dici possit fama, etiam gloriose parta caducum tamen est & fragile bonum, & est vbi gloriosus & ignobilis nihil differunt, quemadmodum dicitur:

Est vbi nobilitas, honor atq; potentia mundi

Hic forma vultus conspiciis esse pares.

Ecce quis hic pauper, quis diues iure vocandus?

Qualibet ossa suis ossibus aqua vides.

Auson. in Epigram.

Quare consultissimum fuerit missa fama & gloria terrena quærere cælestem illam & gloriam perennem, de qua dicitur: *Gloria, honor, pax, omni operanti bonum: Interim Stet quicunq; volet potens aula culmine lubrico.*

*Rom. 2. v. 7
Seneca in
Thyest.
Act. 2. scen 8.*

*Me dulcis saturet quies: obscuro positus loco lani-
perfruar otio.*

MEVM: TVVM: SVVM.

*Iusta licent in praesenti commercia seculo,
 Sistere non alias ciuica vita potest:
 Verum absint fraudesq; doliq; & crimina falsi,
 Sistere non alias ciuica vita potest.*

Inrer eas res, quarum virum ingenuum probumq; pudere non debeat, Mercatura
 numeratur etiã à sapientē hęc: *Attendere de varia mercatorum venditione.* Quare
 & nobis licitum esse arbitramur de iis dispicere, & sententiam nostram in-
 terponere: **PRINCIPIO** autem tenendum est; licita esse mercimonia, &
 concedi contractus ciuiles per se: quod tam certum est, quam est distinctio
mei & tui: quæ certe quarta secundæ duarum tabularum lege diuino oracu-
 lo expresse cauta atq; confirmata: & ostendunt exempla vtriusque Instru-
 mēti, quod commercia semper exercita simul atq; à Christiana plebe per se
 probata sint, nihil ergo moramur, quæ hęc vel illa *Sus Cata-Baptistica* oggrū-
 niat. Adstringuntur autem mercimonia *legibus*, cum diuinis tum *positiuis* seu
humanis: illis quidem, vt *ne vtantur stateris dolosis: ne Epham minuant: ne sortes adul-
 terent: ne paleam pro tritico vendant*, deniq; *ne in mercimoniis agant dolose cum fra-
 tribus*, sed *omnia fieri curent in charitate.* Et quod quis sibi fieri nolit, alteri id faciat mi-
 nus, quod etiam ex L. Naturæ desumptū, & adeo probatum est laudatissimo
 Imperatori *Seuero*, vt omnibus tabulis insculpi & mandari id iusserit. His vero
 vt omnes contractus nitantur *honestas*, **ÆQVO ET BONO**, exclusis omnibus
 fraudibus & dolis malis. Nam dolosus contra rectam rationem, æquitatem
 ius & fas, & Deum ipsum agere instituit, sed non perficiet cæpta: imo ipse suo
 dolo (res hominum miro suo iudicio temperante Iehouah;) *velut venator suis
 laqueis capiatur atq; irretitus pessimis peribit malis* verissimumq; experietur quod.

Exod. 20. 6.
 Deut. 5.
 C. Ierem. 32.
 Commer. licit.

Prou. 11. v. 1.
 Amos 8. v. 5.
 1. Thess. 4. v. 6.
 1. Cor. 16. v. 14.
 Luc. 6. v. 31.
 Phil. in Alex.
 Sev.
 Leg. Cornel.
 Conf. è Theol.
 B. Greg. li. 1.
 Epist. 42.

Felix criminibus nemo fuit diu.

Μυζιομαγαρίτης est in iustitia, studioq; equi & boni, ac proinde id omnes
 boni vnice pensi habebunt, vt iustitiæ distributiæ, commutatiæq; in hoc
 ordine studeant, & scientes volentes neminem dolo malo circumscribant.

Χρηματι δ' ε'κ ἀπρακτα' θεοσδοτα' πολλα' ἀμεινω Pie & præclare D. Gregorius: cre-
 dite mihi, quia sicut experimento multorum didicimus, in damno expenditur, quicquid
 cum peccato congregatur. Si vultis igitur nihil iniuste perdere, summopere studete de iniu-
 stitia nihil habere. In terrenis etenim rebus semper causa damni est origo peccati. Hacten-
 us Gregor. Frequens dici solet: *male partum, male dilabitur.*

Hesiod in
 227.
 Greg. Magn.
 l. 9. Ep. 57. ad
 Brunchild.
 Franco. regin.

De male quasitis non gaudet tertius haeres, &c.

Quare & hic pia cautione opus est: *Es ist ein böser Pfennig, der einem
 zween schadet* / mediocri igitur compendio vel lucello contentus esto, vt au-
 geat Deus reliqua. Sed ô tempora! ô mores! quot mercimoniiorum genera;
 tot decipiendi modi, in diuerdenda *annonâ: pannis! libris* etiam! imo &
 in *ouis, cæpis, holeribus, butyro*, & quis omnia auri &
 argenti retia percensebit.

Lucellum
 mediocr.

”
 ”
 ”
 ”

EMBLEMA
AVRO VBIQUE RETIA
ponuntur.

Aurea diuini queruntur vbiq; metalli
Munera, sub criptis aucupio, atq; mari.
Improba ter stolidum quatit hæc vefania mundum,
Cum querenda prius cœlica regna forent.

Non omnino improbamus maximam illam solertiam & sagacitatem mortalium ægrorum in perscrutandis terre visceribus inueniendorum pretiosissimorum metallorum gratia. Nam cum *aurum, argentum, æs, & alia metalla* bonum Dei donum sint, consequens est, etiam illa à nobis perquiri non omnino illicitum esse. Verbum diuinum, virtutes, imprimisq; virtutes, *aurum defæc. ito & pretiosissimo comparantur.* *Iob venas seu meatus auri in terræ visceribus laudat.* Etiam piissimi multi auro, argento, ære, aliisq; metallis ditissimi fuerunt, neq; tamen propterea male audierunt, dānares: *ex fluminibus gemma & aurum datum esse cum sacra tum prophana testantur.* Quamuis nimium auri studium, & perfodiendorum montium libido auri gratia merito à piis adstringenda paulisper aut minuenda videatur: & esset * *optandū homines eo studio ferri in cælum, quo scrutantur terra viscera, sola diuitiarum cupiditate pellecti, quæ beatum hominem a deo facere non possunt, vt multos admodum, idq; non raro insumpta opera ac factorū sumptūū pœniteat.* Nota est historia Pythii Metallarii, & quomodo vxor ipsius auri *ειπλησθη* in ipso correxerit, confectis affabre aureis tragematis & esurienti propinatis, quibus tñ esuriem ille suam solari, nedum animam tranquillare & conscientiam non possit. Huc pertinet & *Mida auri sitis*, quem tamen cito stultissimæ optionis pœnituisse historiae tradunt. Ponenda igitur erat hæc *μοχημελα* in perquirendis thesauris spiritualibus, docente Christo, præ quibus tamen stolidissimi homines terrena tam frequenter expetunt: quod & *Ouid.* deridet, inquiring

————— *itum est in viscera terra*
Quasq; recondiderat, stygiisq; recondat vmbriis
Iamq; nocens ferrum, ferroq; nocentius aurum,
Prodiat cuius dira cupidine tandem
Omne nefas fugere procul verumq; fidesq;
In quorum subiere locum fraudesq; doliq;
Insidiæq; & vis, & amor sceleratus habendi.

Eadem opera etiam impostura *Alchimistica, capite censenda, taxatur.* Vt iam non dicam de nobili illa fatuitate, qua in tentandis montium fastigiis *virgæ auellanæ*, vel alii confidunt, & ex virgæ vel sonitu, vel tractu, vel susurro de pretiosi vel ignobilis metalli præsentia augurantur. De *Aucupio & piscatione* ne dicere quid attinet, quibus tamen multi a deo dediti fuere, vt *auri eius eribus, hamisq; aucuparentur, piscarentur.* Et quidem modica harum rerum oblectatio cum quod culinæ etiam seruiunt, non inuidenda erat, verum id temporis in aucupio & piscatione infumitur, quod sæpe in studio verbi diuini, dicendo iure secundum leges, & alijs exequendis officiis vocationis infumi conueniebat: quare non immerito *Vlysses filium Telemachum* ab hoc studio omnino abstinuisse proditum est.

Aurum, argentum, æs, gemma.

Pf. 19. v. 11

C. & Pf. 119

Iob 28. v. 1

Abraham,

Isaac, Iacob,

Iob, Salomon,

&c.

Gen. 2. v. 11

Dioscorid. l. 1

c. 69

Plin. l. 12. c. 9

** Henr. Corn.*

Agrip. lib. de

vanit. scient.

§. de metallaria.

Recit. Lud.

Via in libell.

de instr.

fæmin. Christian.

Ioseph. Pass.

Ital. de Stat.

Marital.

Matt. 6. v. 20

Sc. archa vsq;

auri susulerunt.

Romani minuerunt.

Ouid. lib. Metam. 1.

tam. 1.

Ra. 6. d. p. c. v. 11

atq; futilitas.

Aug. Nero.

Imp.

Vlysses.

RAPE, CONGERE, AVFER
relinquendum est.

*Vt si quem videas fodiendis lege metallis,
 Damnatum, vano se macerare ^{πόνος}:
 Sic auro quisquis studet, argentoq; parandis,
 Deserit, & Stygias fors vehitur sub aquas!*

FVRVNCVLVS vel mus ille agrinus, (quem *murem fennicum*, vel *glirem fennicum* alii dictum arbitrantur) qui totos frugum aceruos in terram deportat, ætatis tempore, vt ingrauescente hyeme, vnde viuât, habeat, ty pum nobis præbet eorum, qui nimio labore se macerant & torquent in hac vita, & magnos thesauros congerunt, quos tamen deserere coguntur tum cum minime putant: quibus sepe ne contrectandi datur facultas, vna diuinitus inflata, eaq; iustissima pro tali malitia: quod non semel in sacris videas cum deploratum tum reprehensum: *Quam nihil* (inquit Dauid) *nisi vanitas omnis homo: eheu! quam sicut umbra pertransit homo. Et quam vane solliciti sum!* Colligit & ignorat quibus ea sit congregaturus: & iterum Prophetæ: vt per dix colligit oua sed non excludit: ita comparans diuitias sed iniuria mediis diebus suis derelinquet eas, & tandem erit stultus: & Rex sapientissimus: est malū quod vidi sub sole, idq; maximum super homines: viro cui dederit Deus ipse diuitias, facultat esq; & honorem, & cuius animus non destituatur vlla re qua delectetur, cum huic non facit copiam Deus ipse fruendi re illa, sed vir alienus fruitur re illa; hoc vanitatem & agritudinem pessimam esse. Non aliter fitiens vicinas Tantalus vndas Captat, & oppositis abstinet ora cibus. Magnum sane vitium esse, iners & ignauium otium omnes boni semper fassi, iuxta atq; detestati sunt, multa mala docet, & *Satana puluinar est*, homo desidia diffluens nec hominis nomine nec lucis vsura dignus deputetur, vt sapientissimis Gentilium etiã visum est, sterquilinum ille hominis verius dicetur, & ἐπίστονον ἀχθος δ' ἐργῶν, qui recta contrauenit fini creationis suæ qui est, ad laborem, sed labore nimio sibi ipse decurrare vitã, quid etiã est aliud quam sui ipsius homicidã esse & fieri, quare laborandum quidem sed tamen & orandum, h. e. pietati studendum, & precibus aliisq; pietatis & honestatis, vocationisq; officia facienda. *Quarendum regnum Dei & iustitia eius, vt pro Domini Saluatoris promissione, reliqua omnia ei adiuciantur.* Laborantes vt umbra sequitur mors: & nisi in timore Domini laboraueris, etiam infernus patulo rictu & flammis ructantibus faucibus, exhalantibusq; fauillas, fumumque natibus patet, in quem prouocare curriculo credatur is, qui ἀνδρὸς φάβου καὶ δουλείας laborat. Quare semper insonet auribus auaris, & laboribus sese torquentibus, encantibusq;: *Hac nocte repetent animam & cuius erit qua congregasti.*

Haud vllas portabis opes Acherontis ad vndas

Nudus ad infernas stultã vehere rates.

Pendentem ergo ab arbore verbi Euangelici *Christum respice* & conuenire fide, ille dat requiem in labore, solatium in tentatione, vitam in morte.

Quantum vocant Germani

Luc. 1. v. 20

Psal. 119. v. 5. & seqq.

Eccles. 5. v. 3

Psal. 39. v. 6. 7

Ier. 17. v. 11

Eccles. 6. v. 3

Horat. l. 2. ser.

Satyr. 3

Si quis emat

Cypharas, emptas

comportet

in unum.

Cornel. Gall.

Otti turpitude

Syr. 33. v. 28

Hesiod. in

ἐργῶν & c.

ἐργῶν & c.

πέρων

Erasm. Chil.

Iob 5. v. 7

δούλα καὶ

δούλα.

Matt. 6. v. 28

Psal. 128. v. 1

Luc. 12. v. 20

Propertius.

*VIRTUTES VITIIS INQVINAN-
tur, ut virtutes esse desinant.*

*Viuit in hoc aeo nemo, qui criminis exfors
Exstet, & à vitiis libera corda gerat:
Ne tamen enormes magno cum crimine lapsus
Committas, prudens mente tremente caue.*

EXCELLENTIA ingenia, excellentia vitia: quod prouerbio fertur. Dolendum certe est, in multis inesse artes, disciplinas, sapientiam, etiam in fortitudinem, aliarumq; virtutum nobilissimarum initia, sed illas non habere in eodem etiam ignobilissimos nequos, & turpissima vitia, vt virtutes vitiiis cerrent, & vicissim, quemadmodum de *Alexandro Magno Iustinus* ex Trogo refert. Perinde est, ac si opiparum edulium & magno conquisita lauitia in fordido apponantur vasculo, quod non potest non esse fastidiosum, & inquinatum. In *Scipione* est magna fortitudo & continentia summopere laudanda, sed in eodem turpissima concurrebat & vanæ gloriolæ aucupandæ detestanda cupiditas. Est in *Xenocrate* temperantia & continentia, sed laudis stimulis promicat nimius. *Alexander* fortitudinis ac prudentiæ bellicæ immortalē habet laudem, quam tamen ambitio, ingluuies & libidines obscurant simul & ob-
 turpant. Adeoq; etiam in *Socrate* insignis est Patientia, sed ob defectum fidei ac veræ cognitionis (qua etiam sapientissimi & moratissimi Gentilium oēs destituuntur) ita inquinatur, vt ne virtutis quidem nomen mereatur, sed larua virtutis verius dici possit. Ad eundem modum inuenias hodie in vno aut altero eximiam cognitionem, eruditionemq;, vel sapientiam vel eloquentiam, cum quo eodem habitat vel intolerabilis superbia, qua bonis operibus insidiatur, vt pereant, dicente *Augustino*, vel temulentia, vel incontinētia, vel libido, vel præcipitantia, vel alia: vt qui in vno delinquit, reliquorum reus censetur, vt *Iacobus* loquitur. Quare faciendum est omnibus modis iis, qui dona Dei in sese mediocria deprehendunt, ne aliis iisq; enormibus vitiiis ea ob-
 turpent & deperdant, sed vt ipsorum vsus aliquis esset, monente *Syracide*, esse possit: Alias donorum abusus, talentum defodere esset, quod à Deo grauiter puniendum esse docet parabola Domini de talentis: fideles igitur dispensatores esse debemus variæ gratiæ diuinæ, prout cuiq; datum est: In primis autem cauere à præsumptione, superbia, & fiducia propriarum virium: Melior enim est in malis factis humilis confessio, quam in bonis factis superba gloriatio, Omnibus quidem in vniuersum næuis in hac corruptione naturæ defungi non possumus, manet in nobis peccatum inhabitans, & lucta Spiritus cum carne: sed id cauendum est ne næui in vitia, vitia in crimina, crimina in scelera atque flagitia euadant; ne peccatum regnet in corpore nostro, neq; obediāmus ei in concupiscentiis suis, sed Spiritu peccata carnis mortificemus.

Iustin li. xi. &

12
Alexand. M.

V. f.

Scipio Afric.

Xenocrat.

Erasm. in A-

popht.

Alex. M. vt

supr.

Socrates.

Augustin.

Iac. 2. v. 10

Syr. 4. 7. 6. &

al.

Matt 25. v.

25

1. Pet. 4. v. 10

Augustin.

Rom. 7. Gal 5

Rom. 6. v. 12.

Rom. 8. v. 13.

LVX ET TENEBRÆ NON
coherent sibi mutuo.

Omnia cum prima sumunt exordia luce,
 Optima lux, louæ est cuncti creantis opus?
 Non opus est $\sigma\chi\acute{o}\tau\omicron\varsigma$: est tantum priuatio lucis,
 Lux Christi, tenebræ sunt Satanæq; typus.

Duo contraria iuxta se posita magis elucescunt. Ad patet id hec ex oppositione *Ariff. Probl. scilicet. 22. q. 13. Gen. 1. c.*
Lucis ac tenebrarum. Lux est creaturarum τὸν ἀλόγων nobilissima ac præstantissima, & primo à Deo condita, cōcreata primæ molis, nihil enim esse potest sine luce.
 Tenebræ autem à Deo creatæ non sunt, imo ne sunt quidē: non enim sunt quiddā positivū, sed tantum *priuatō nobilissima creatura lucis.* Quo n. quid magis est, eo est perfectius: quo quid minus est, eo est imperfectius, quare ut essentia & creatio lucis perfectionem, ita priuatio tenebrarum imperfectionem arguit. Vnde & *Deus sese lucem dicere, & in luce habitare inaccessa* non abhorret: qui & *ex tenebris lucem splendescere iussit, ut Apostolus loquitur: vnde efficitur, quo quid est perfectius eo magis lucis habet, ut ante de essentia Dei dictum, & ex natura Angelorum: animarum hominū patet, adeoq; etiam aer & aqua, quoniam sunt corpora diaphana, præstantiora sunt terra, creatura minime pellucida; quam oppositionem lucis & tenebrarum sancti ac prophani homines agnouerunt: Tobias ait: Quæ mihi potest esse lætitia, qui in tenebris sedeo, & lumen cæli non video? Ouidius initio suarum metamorphoseon:*

Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan, &c.

Quare in sacris lux, rerum integrarum: tenebra, rerum adffictarum sunt hieroglyphicum: hæc lux, veritatis: tenebra falsitatis, & errorum: item, lux pietatis, fidei atq; virtutum, tenebra vero impietatis, infidelitatis & criminū hieroglyphicum gestant. Nam qui mala agit, in lucem non venit, scit enim opera sua à luce argui, qui vero boni, in lucem venit, nec formidat τὸ πῶς lucis. Lucis igitur sectanda opera, & refugiendæ tenebræ, nam qui hic lucis operibus studet, istheic in æternam lucem fulcipietur, inq; lumine lumen, & gaudium videbit perpetim, sed qui tenebrarum opera facit, in tenebris exteriorib; æternos sustinebit cruciatus: hinc deducit conclusionem Apostolus: Deponenda opera tenebrarum, & tāquam in luce ambulandum: compotationes & comessationes, cubilia, supra, adulteria, furta, cades, obreçtationes odia, & similia sunt tenebrarum opera, quæ qui facit, regnum lucis & gaudii non possidebit vnquam: Filii lucis sumus, opera tenebrarum non facere sed arguere potius debemus: quemadmodum autem lux & tenebra coniungi non possunt, sed se mutuo tollunt, ita non possumus pietatis simul esse studiosi, & magnis sudare criminibus, nec Christum cum Belial,

coniungere: qui non est mecum (ait, Dn. Saluator) contra:

me est, & qui non colligit mecum:

dispergit.

Ariff. Probl. scilicet. 22. q. 13. Gen. 1. c.

vid. Aug. de Gen. ad lit. c. 5. Tenebra quid;

1. Ioh. 1. v. 14. 1. Tim. 6. v. 16. 2. Cor. 4. v. 6.

Tob. 5. v. 12

vid. Ouid li. 1. metamorph.

fab. 1. c. 2. Typus Esa. 45. v. 7

Ioh. 3. v. 20. 21. Rom. 13. v. ult.

C. Eph. 5. c.

1. Thess. 5. v. 7. Ps. 36. v. 10. Matt. 22. v. 13. Rom. 13. v. 12.

Eph. 5. v. 11

2. Cor. 6. v. 14. 15. 16. Luc. 11. v. 23.

VIRTVS NUMMIS
postponitur.

*Est via declivis nummorum immensa cupido,
Excutit ad stygias seu machera Rates.
Nobilitas virtus, Pietasq; ad sydera ducit,
Humilitatis Ouans Astra subibit opus.*

BILANCE eadem ventilatur Alma virtus & flauum æs, sed illa ab hoc longissime superatur. Nimirum, corrupti æui huius mores depinguntur, quod virtutis minimam, nummorum rationem ducit maximam, & illam hisce longissime posthabet: iteratq; illud Gentilis Poetæ

O ciues, ciues, quærenda pecunia primum est

Virtus post nummos, &c.

Quantum quisq; nummorum possidet, arca, tantum habet & fidei: vt nunc re-
Etius quam vnquam. *Ætas Aurea & Argentea* dici posset: quoniam proscripta virtute sola fere regnat Philargyria.

Creuerunt & opes & opum furiosa libido,

Et cum possideant plurima plura petunt

Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit

Defecit virtus, exulat alma Fides.

Egregie autem pingitur ac fingitur huius æui labes, seu potius malitia hisce Phaleucis:

Sine me vocari pessimum, dum diues vocer:

Nemo an bonus, an diues, omnes quarimus:

Non quare & vnde, quid habeas tantum rogant:

Vbiq; quantum quisq; habuit, tanti fuit:

Quid habere nobis turpe sit, nihil:

An diues omnes quarimus, nemo an bonus?

Aut diues opto viuere, aut pauper mori:

Bene moritur quisquis moritur, dum iucrum facit

Pecunia ingens generis humani bonum.

Sed heu cæcitatem ac turpitudinem! non aduertimus stupidi, quo magis vincit grauitate pecunia, eo magis demergit & demergitur ad Occû: & quo magis vincitur eleuaturque virtus, eo magis sustollitur ad astra & aspirat ad coronam. Nam virtus, detruso & prolapso ad inferos cæcæ dæmone, sedes æthereas occupat & victrix triumphat. *Olim apud Romanos binæ ædes sacre coniunctæ stabant, vt per vnâ ad alterâ fieret accessus & transitus, vnæ virtutis, alteræ Honoris ædes dicebantur, per illam ad hanc patebat ingressus.*

Videlicet, tantum per Virtutes ad Honorem recta via contenditur: precipitia nummorum demergunt in laqueos, tentationem, & mortem. *Vi: virtus est, inquit Augustinus, quantum ad possessionis finem, id est, ad gloriam, Honorem, Imperium. Hoc insitum habuisse Romanos, etiam Deorum apud illos ædes, Virtutis & Honoris, quas coniunctissimas consiuerunt, indicant. Gloriam ergo & Honorem &*

Imperium non debet sequi virtus, sed ipsa

VIRTUTEM.

Horat. Epist. lib. i

Et alius. Iuuenal. Sat. 3. Ætas aurea & argentea.

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

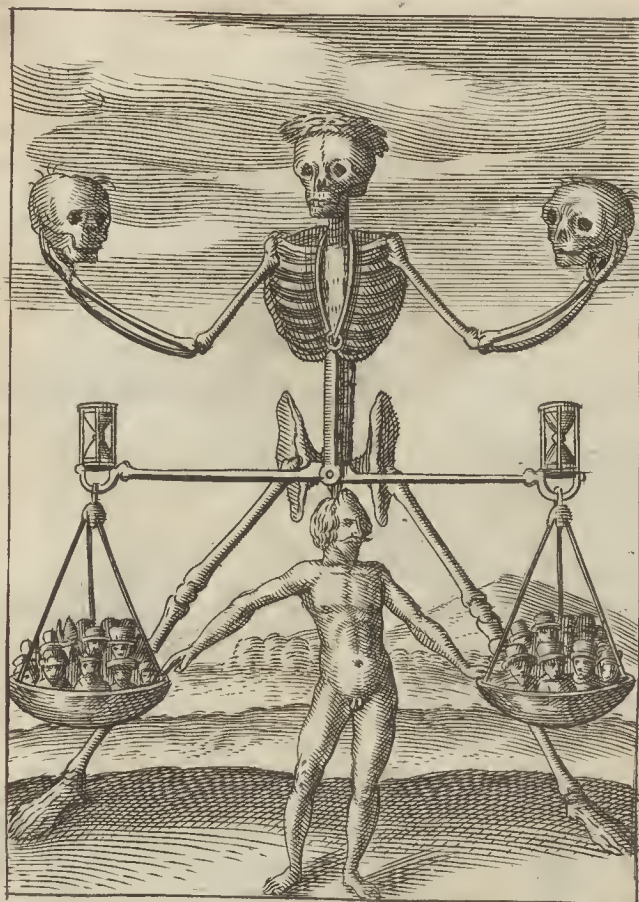
”

”

”

”

EMBLEMA
MORS ÆQUAT OMNIA.

Pallida per simili mors trutinat omnia lance:

Quæq; subis hodie, cras ego forte luo.

Humilitas igitur, prudensq; AUT DIGNITAS, Spes &

Chara fides semper pectora nostra regant.

Mors æqua lance omnes ponderat, & lance sua demetit congrue omnia: *Mortis spicula*

Est commune mori, mors nulli parcit honori:

Debilis & fortis veniunt ad limina mortis.

Non exhorrescit triplicem coronam: non expauescit ad diadema Cæsareum: Regium sceptrum non formidat: aularum culmina conscendit imperterrita: nec humiles subire dedignatur casas, & tuguriola: huius spiculis cadit mas & fœmina: vir & puer: iuuenis & senex: doctus & indoctus: infusus & paludatus pariter succumbunt: decutit galeas: excutit romphæam: præcipitat galeros: excutit furcam & calamum: fortitudo vincitur: pulcritudo deformatur: cursu nemo effugit: latebrarum indago non oculit: verbo dicam: à mortis spiculis nihil est immune: est nascendi & moriendi tempus: omnia *Aug. in Psal. 38*
in hoc auro incerta sunt, sola certissima mors: incertissima hora, Nam

Nemo tam Divos habuit fauenteis

Craſtinum vt poſit ſibi polliceri:

Res Deus noſtras celeri citatas

Turbine verſat.

*Seneca in
Thyeſt.*

Nemo natus vnquam est, qui non fuerit vel moriturus vel mortalis.

Oriens hac lege intravit, vt exirem, inquit Seneca:

Pallida mors a quo pulſat pede pauperum tabernas

Regumq; turres; ô beate Seſti!

Vita ſumma brevis ſpem nos vetat incoare longam,

Iam te premet nox, fabulaq; manes.

Seneca.

*Horat. in Od.
li. 1. Od. 4
Vſus.*

Si de diuitiis & honoribus & morum nobilitate te iactas, de patria & pulchritudine corporis & honoribus, quæ tibi ab hominibus exhibentur: respice teipsum quia mortalis terra es, & in terram ibis. Circumſpice qui ſimilibus fluxere ſplendoribus. Vbi ſunt qui ambiebant currum poteſtatis? vbi iuſuperabiles Imperatores? vbi ſunt qui conuentus diſponebant, & feſta: & equorum ſp'endi di nutritores? vbi nunc veſtes & ornamenta peregrina: vbi ſeruorum turba? vbi iocundus & latitia: vbi exercituum duces? vbi ſatrapæ & tyranni? nonne omnes puluis & ſauilla; morte omnes ſimus ſimiles, abſque diſcrimine:

Effigiem rex Cræſe tuam, ditiffime Regum,

Vidit apud manes Diogenes Cynicus:

Conſtitit, atq; procul ſolito maiore cacchinno

Concuſſus dixit: quid tibi diuitia

Nunc profunt rex ô Regum ditiffime? cum ſis

Sicut ego ſolus, me quoq; pauperior;

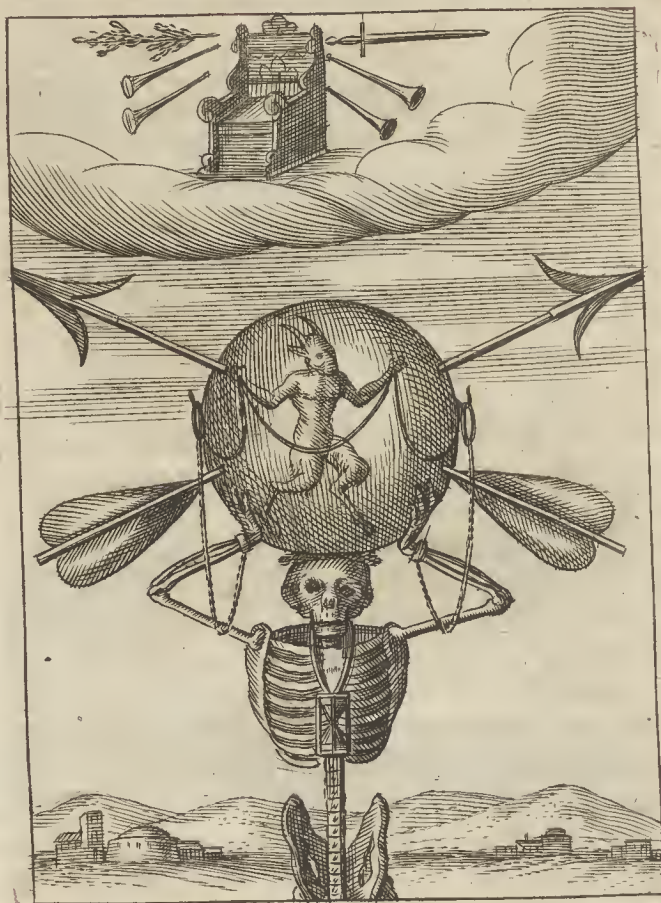
Nam quacung; habui mecum ſero, cum nihil ipſe

Ex tantis tecum Cræſe ſeras opibus.

*Auſon. in E-
pigram.*

Ex Biante.

RESPICE FINEM ET NON
peccabis.

*Pectore ut intrepidus leto vltima fata capeffas,
Diuina mentem religione liga,
Exerceq; Fidem, mentem dilectio firmet,
In Domino fidens fpiçula Mortis aret.*

VINCULA plagas, compedes, retia vbiq; ponit mors, pedē non figimus, vbi Ier. 9. v. 21
 suas non tetenderit mors pedicas; vbi arcū mors suum non intenderit, tela
 missurus: Et quis resistit morte? Resistitur ignibus, vudis, ferro, resistitur p. test. tibus, Aug. in Psal.
 resistitur regib. venit vna mors, quis ei resistit? nihil est illa fortius. Vbiq; tēdit plagas, 101
 siue comedas, seu bibas: siue vigiles, seu dormias: siue moreris, seu iter facias ,,
 siue stes, seu fedear: & dum hęc scribimus, mors inrendit, & dat hęc legis, ,,
 mors intendit. Quomodo pisces hamo capiuntur & reibus: & aues per aerem libera Eccles. c. 9. v. 12
 laqueo dum nesciunt alligantur: sic & homines pro merito suo deducuntur, cum repente Hier. in Com-
 mors venerit, & iudicium in omnes, & c. ment. in Ec-
 clesiast.

Plagas has euitare omnino nullo modo possumus, sed quomodo in
 mortis casses incidamus, pia sollicitudine & sollicita pietate agendum est:
 Et primo quidem opus est humilitate vera, ac demissione animi cum coram
 Deo tum coram hominibus: Quid enim superbiret cinis & puluis; cum lutum sit & Syr. 10. v. 10.
 figmentum fragilimum, longam infirmitatem refecat medicus, & qui Rex est hodie, cras 11
 etiam moriturus est: Et mortuus homo haeres est serpentum, & bestiarum ac vermium.
 futurus; recte Rhythmicus.

Cum sex cum limus cum terra leuissima simus, ,,

Vnde superbimus, nescimus, quando perimus. ,,

Deinde ἀντίρροπον nostram consolidat, & vt præsentibus, quæ diuina
 obtingunt bonitate, contenti viuamus, monet: quomodo enim de conqui-
 rendis multis bonis maxime sollicitus esset, cui per aures cordi insonat il-
 lud ferale: Hac nocte tollent animam tuam: facile omnia contemnit, qui moriturum se Luc. 12 v 20
 cogitat. Restringeret etiam hęc meditatio gulam & luxuriam, comestationes Hieronym.
 & computationes, cauetq; ne corda nostra grauentur. At heorum & Epicuro- Luc. 21. v 34
 rum hęc vox est: edamus & bibamus, cras enim moriemur: pro quo dicendum e- Esa. 22. v. 14
 rat: Pie ac moderate autem hoc transmittamus, cras enim, si Deo ita videbitur, spiritum ,,
 exhalabimus, vt eum fortiter in sinum redemptoris deponere possimus. NB.

Integer vita scelerisq; purus: Horat. l. 1. Od.

Non pauet mortis iaculum, nec arcum 22

Nec venenatus grauida sagittas, Fusce, pharetra.

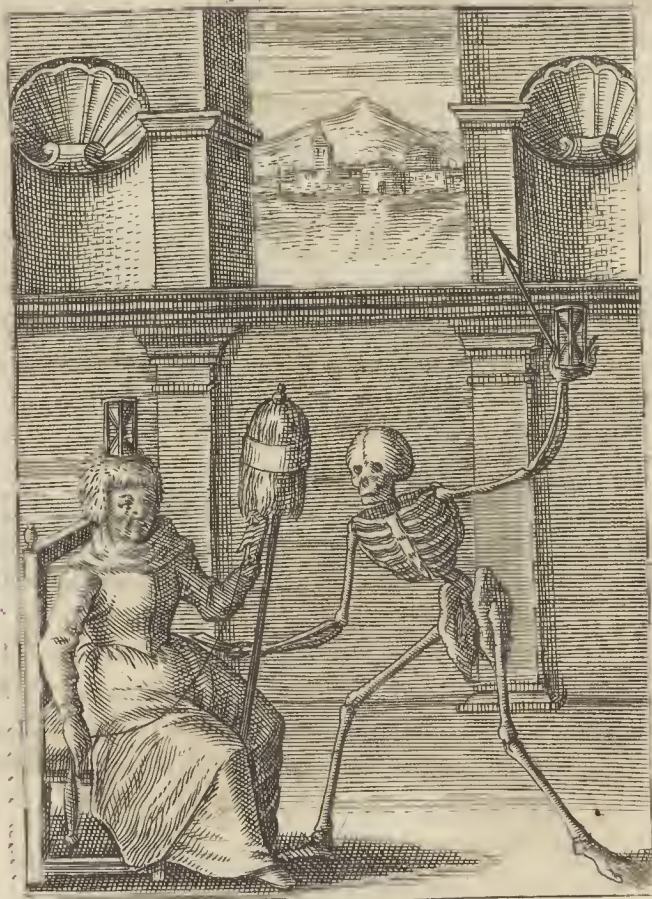
Deniq; quicumq; se moriturum cogitat, & quidem necem sibi vbiuis
 imminere, ille in tempore prospicit de felici excessu, omnibus locis, iuxta
 illud Seneca:

Cum quo loco te mors moretur haud scias: Seneca Ep.

Tu fac locis mortem moreris omnibus.. 26. conuers.:
 allud. ad 2.

Acerbitatem autem mortis, mortis Christi consideratione, tanquam
 letiferas aquas iniecta arbore vita edulcat, nouit enim morte Christi nos victuros Reg. 2. v. 21
 in aeternum beate.

EMBLEMA
MORS CERTA, INCER-
ta hora.

*Sola Dei pietas vitarum stamina ducit,
 Prorogat & rumpit fila Pronæa Dei.
 Quare cum veluti filum sit vita caducum,
 Ad momenta vide singula, teq; para.*

Alludit

Alludit hæc hieroglyphica tabella ad *Parcarum* stamina *Pœticurum*, de quibus fabulantur: quod tres sint Deæ apud inferos, quæ cuius homini suã vitam & fata destinant atq; temperent: dictas volunt hoc ordine. [Clotho, Lachesis, Atropos,] de quibus *Lactantius*: *Omnia tribus temporibus contineri necesse est, præterito, præsentis & futuro. Præteriti est origo: præsentis substantia: futuri dissolutio. Incipimus cum nascimur: sumus, cum vivimus: desinimus, cum interimus. Unde (pergit Lactantius) tres esse Parcas volunt Poeta: vnam qua hominis vitam ordinat, alteram qua contexit, tertiam qua rumpat & finiat, iuxta versiculum: Chloto colum baiulat, Lachesis trahit, Atropos occidit.*

Hesiodus, Sic. Cleanthus. Apul. Mart. & al. Lactant. instit. diuin. l. 2.

Significari autem hisce omnibus liquido apparet: *Primo certitudinem fati, & quod, si rem recte expendas, nihil fiat fortuito nec contingenter, sed omnia diuinitus in numero, pondere, & mensura disponantur: cum vitæ introitus, tum exitus per quem stat vita & nex nostra, & est tempus nascendi & moriendi, dicitq; Deus reuertimini filiis hominum: qui limites posuit vita nostra, quos transire potest nemo: adeoq; nos & omnia nostra à Dei nutu atq; arbitrio pendere. Deinde certum esse & immotum fatum mortis, & nulli parci, nam dicuntur Parca per αὐτὶ φεραίν, quod minime parcant, quemadmodum & bellum αὐτὶ φεραίνωσ, ita dicitur, quod minime bellum sit: nam omnes nascimur, aliquando morituri: hæc lex firmata est diuino eoq; verissimo oraculo: Quocumq; die comederis ex eo, morte morieris: vnde Martialis:*

Significatio Parcarum. Eccles. 3. v. 2. Cleanthus: Ducunt volentem fata nolentem trahunt. Ps. 90. v. 3. Job 14. v. 4. 5. Parca dicitur per αὐτὶ φεραίν Themistocel. Gen. 2. v. 17.

Linificas nulli tres exorare puellas

Contigit, obseruant quem statuere diem.

Martial. li. 1. Epigr.

In primis autem notari hoc ipso apparet, *fragilitatem vitæ nostræ, quæ a serico, quod aiunt, filo pendet: Homo Bulla, aiunt, quam facile occatur filum, rumpitur uel ita vitæ nostræ abrumpitur: affirmante Hiobo: induit caro mea vermes, & ramentum pulueris, cutis mea dirupit se & liquefit: dies mei velociores fuerunt radio textoris, & consumpti sunt cum inopia spei. Pauci ac mali sunt dies vitæ nostræ, finis ab origine pendet, παρρηγομεθα: & instar rapidissimi torrentis abripimur: Eodem plane modo nobiscum comparatum est quo cum Damocle, cuius ceruici acinaces imminebat: quod nos prudenter ac pie considerare iubet, mellistius Doctor, dicens: Septem sunt de essentia hominũ, quæ si homo consideraret, in æternum non peccaret.*

Iob 7. v. 7. ibid. v. 5. & 7. Gen 47. v. 9. Psal. 90. v. 3. & c. Damocles Bernh. de consideratione vilitatis humanæ.

ret: scilicet, materia vilis, operatio turpis, exitus flebilis, status instabilis, mors

tristabilis, dissolutio miserabilis, damnatio detestabilis, &

consideratio gloriæ ineffabilis.

HOMO DISCVTITVR
vt fumus.

*In ventos mordax fumus dispergitur; atq;
 Præterit, vt nunquam forte fuisse putes:
 Non secus hic transit cunctorum vita caduca,
 Vt ceu non fuerit præteruisse vere.*

Δις ἡ τῆς τῶ κελδῶν. Habuimus hactenus aliquot hieroglyphica vitæ hu-
 ius fragilis atq; caducæ, recurrit tale etiam hæc, & aliquot eius rei statuit
 symbola. Primo, *aristam*. Secundo, *sonitum tibia*. Deniq; & *fumum*. *Arista* si-
 mile admodum quadrat: nam è terra nascitur: nimirum & homo nascitur è
 terra terreus; unde eius etiam fragilitatem perspicere est: *Quicquid enim est, re-*
soluitur in suum Principium: terra est homo, ergo & in terram reuertetur, iuxta ora-
 culum diuinum, quod iam bi sequentes lepide declarant & exaggerant:

Conceptus agro semine Mortalis infans editus
 Dolens gemensq; nascitur Diesq; quo suis conterit
 In maximis molestus Nihilq; morte certius
 Incertiusq; tempore Vitam per omnem cogitat.

Hartm. Scopp.
 in specul.

Arista vel culmus principio pulcre viret: est & suus iuuentæ viror: deniq;
 definit in pulcram atq; fructiferam aristam: & homo positus est, vt fructum fe-
 rat, & fructus eius maneat, dicente Dr. Seruatore: fructus autem sunt: laudes Dei, in-
 uocatio, gratiarum actio, Fides, Dilectio, Spes, Patientia, Humilitas, Castitas, Modera-
 tio, &c. quib. quo magis vita hominis turget, eo gloriosius assequitur finem
 suæ sationis & creationis. Interim tamen omni iniuria atq; intemperiei aeris
 subditus est culmus, subdita *arista*: haud absimiliter homo subiectus est omnibus
 miseriis atq; calamitatibus, per quas Electos ingredi oportet in regnum cælorum: vi-
 deatur in prius Aug. de ciu. Dei, li. 22. c. 23. & in serm. ad Lippium, cū inquit, te Do-

Comparat.
 Culmi.
 Gen. 1. & 2
 Job. 15. v. 16

Tob 14. v. 1.
 &c.
 Act. 14. v. 12

Aug. serm. ad
 Lippium.

Nam sine huiusmodi tribulationibus nequaquam ad Deum peruenire possumus. Omnes
 enim qui ad paradisum redire desiderant, oportet transire per ignem & aquam. & quæ
 sequuntur. ¶ Deniq; culmus cum *arista* breui demeritur, tritico collecto, deflagrant
 paleæ: Ita homo breuissime demeritur moris falce. & qui bona egerunt:
 ibunt in cælum ad cœlestia gaudia, qui mala in igni eterno flagrant in eternum.

Matth. 25. v.
 46

Comparat.
 Fistula.

¶ *Sonus tibia* leuitatem huius vitæ percommode audumbrat, dulce equidem
 canit fistula vel tibia, sed est tamen tantum transiens sonus: suavis est & il-
 lecebrosa vita hæc nostra, sed momento quasi transit, vt dulcedo eius nec
 videatur nec audiatur nec vere sentiatur: verbo dicam: tonitu leuius & bre-
 uius transit. ¶ Deniq; vita fumi instar in ventos dissegitur ac dissipatur. Quid n.
 fumus? Mordet & lacrymas elicit, nempe: in lacrymis orimur, in lacrymis morimur:
 expletur lacrymis egeriturq; dolor: Discutitur à ventis vt ne vestigium eius appa-
 reat: ita breui discutitur vita hominis præ flatu diuinæ iræ, vt perinde

Comparat.
 fumi.

Pf. 90. v. 12

transeamus tanquam euolemus: & vestigium non videtur,
 vt est in Psalmo.

Pf. 37. v. 10

PECCATA ET POENÆ PECCA-
torum in æquilibrio.

*Vt truculenta metit seu mors omnia falce!
Vt magnas strages cedit, & interimit!
Nimirum, cum PECCATI mensura repleta est,
Accelerat flagrans vindicis ira Dei.*

Quemadmodum maturis herbulis, agris, frugibus, falx imminet, ita hominibus leu-
 ritate diffluentibus completa peccatorum mensura imminet poenae & *πρω* Vna comple-
 ta mergitur.
 ληφία iusto Dei iudicio. Ad multa peccata Deus sapienter & per multam
μετρηθειαν conuict, tanquam ad poenam non vigilaturus, ubi autem exple-
 ta est iniquitas, tum in furore corripit & punit, quemadmodum Apostolus:
 An nescis, longanimitatem te Dei ad poenitentiam prouocare, tu autem corde poenitere
 nescio, cumulas tibi ipsi iram in die irae & iustitiae iudicii diuini: Iustus enim Iudex Deus
 est, si non conuertatur impius, gladium suum acuet, arcum suum adduxit, & sagittam
 aptauit ei: Denique aptauit in eum arma lethifera, sagittas suas in feruidos occupaturus
 est: Depluit super improbos, prunas, ignem & sulphur: ventusque procellosissimus portio ca-
 licis eorum futurus est, dum scopis perditionis verrat & euertat, ut Propheta loquitur.
 Longanimis equidem & multa misericordia Deus est, sed nec minus iustus super irrespis-
 cibles, quare sapiens: Misericordia (inquit) & ira apud eum citae sunt, & super pecca-
 tores incubabit eius indignatio, &c. Nemo igitur diuina lenitate & ad poenam
 tarditate atque conuientia abutatur ad peccandum, sed potius sibi certo
 persuadeat peccata sequi poenas peccatis dignas, nisi fiat resipiscentia
 & remissio, non enim de nihilo est quod Gentilis ait, Deum ad vindictam
 quidem tardum esse, sed tarditatem morae grauitate poenae plerumque
 compensare: idque fieri certo, diuino, iusto, atque sancto consilio, quod
 Deus ante poenas & *πρωλεπειαν* peccata crescere & homines finit efferrari,
 & in suas clades furenter irruere, ut dicitur.

*Iratus ad poenam Deus si quos trahit,
 Auferre mentem talibus primum solet,
 Calignemque offundit, ut ruant suas
 Furenter in clades sibi quas noxiis
 Accerserunt vltro consiliis malis.*

Nota sunt exempla; Diluuii: Sodomorum & Gomorrhæorum Euerforum Hie-
 rosolymorum, ubi tanta peccandi licentia & securitas erat, ut etiam Ioseph. ipse
 fateatur, nisi Titus iustitiae diuinae exsecutor venisset, & puniisset rebelles, Sodoma eos
 atque Gomorrhæa incendia passuros fuisse. Ex quibus omnibus ita recensitis efficitur,
 cum ad summum fastigium ascenderint omnis generis peccata, vel vnquam
 fando audita, & libræ peccatorum lingua recta instet, non procul abesse di-
 uinam Nemefin Adraftian, & euenturum quod tabella nostra Emblematica
 monet. Quos autem Deus flagello temporali non castigat, eos in iudicium eter-
 num puniendos relinquit, iuxta Cæsarium

Arelatensem.

*Phil. in Epigr.
 vertit ex. Est.
 & ripid.*

*Cæsar. Arela-
 ten. ex Aug.
 Homil. 38*

EMBLEMA
TVRPISSIMI MORES
extremi aui.

Invidia, & Sordes, Calumnia, Fœda Voluptas,
Fastus, & officii obliuio, tumq; Rigor:
Hæc scelera extremum teneant cum singula seclum,
Extremum Satanae tibia rauca canit.

SYMMMA huius est: ostendere conatur, *in quibus maxime regimen suum exerceat Satanas in hac mundi fece*: nempe in iis, qui harum circumstantium bestiarum mores atq; peruersitates sectantur, quales sunt: *Bufo, Sus, Canis, Hircus vel Capra, Pavo, Asinus, Leo, &c.* Summa:

BVFO inuidiæ avaritiæ & avaræ inuidiæ hieroglyphicum: inuidus n. Bistert sich wie ein Krod. qui successus proximi videt, ringitur, & instar bufonis turget, adeoque sibi alterius felicitate aliquid decessisse opinatur. Vitium diabolicum! & qua noxa diabolus primos nostros parentes seduxit, inuidens paradisi delicias & fauorem diuinum, æternaq; olim possidenda gaudia. Regnat igitur in inuidis Satan, imo, si *Augustino* credimus, *omnia sua excrementa & foetores in inuidiū exonerat Satan.* Nec minoris turpitudinis est *avaritia*. Avarus enim omnia licet habeat, seipsum tamen non habet: pie, plane, ac pulcre *August.* Tolle inuidiam, & tuum est quod habeo, tolle inuidiam & meum est quod habes. ô diuinam sententiam! ô opus exoptatissimum! Gen. 3 v. I. &c.
In Ps. 139. & alib. sep.
In Euangeliū Ioan.

SVS figurat eos, qui cæno voluptatum in hoc æuo se prouoluunt & ingurgitant, mūditiem nihil pensi habentes: *Animam pro sale habet Porcus*: Ita omnes voluptuarii & inprimis Lurcones & Eluones, qui noctes diesq; dies noctesq; compotant, eluantur, pergræcantur, obliti pietatis atq; honestatis. Inest autem vino *ασωτια, ασωτιας αρω* Satan est, vbi ergo *ασωτια* regnat, ibi regnat Satanas ipse. *Temulentia furor est Satanicus, & ebriosus gubernacula omnium adfectuum & actuum diabolo resignat, qua de re supra plura.* vt est Esa. 5 & Eph 5
Aug. ad sacras virgines.

CANIS denotat ofores, & qui rancori & obtrektionibus dediti sunt. Ignobilia sane, seruiliaq; ingenia. *Nihil enim magnum est, quod non æque sit placidum.* Inprimis autem grande peccatum est, odisse corripientem, maxime si *te non odio sed amore corripiat, & non studio detrahendi, sed tua emendationis, vt Hiero.* loquitur, quod hodie frequens. Sunt autem & hi Ofores ex Satanaë aulicis, *in quibus potens est: Eph. 2.* Id. August. in Ep ad Galat. Hieronym in Prophetam Amos. c. 5

CAPRA procacitatis & salacitatis *σημελον*, figurat scortatores, mœchos, fornicarios & libinarios: qui vel à diabolo abripiuntur ad bestiales libidines, & irritantur ad fœdas atque illicitas concupiscentias & concubitus, quod crimen multis populis, nationibus, vrbibus, regionibus extremam perniciem attulit. NB:

PAVO, superbiæ hieroglyphicum refricat nobis exprobratq; factum atq; supercilium, qua plus de nobis, minus sentimus de aliis quam decet: Conueniebat autem vngues Pāvionios (h. e. nāvios, vitia, crimina & fragilitatem nostram) contemplari, nec dubium est quin cristas confestim simus dimissuri, in hoc scelere regnat Satanas: & in iis qui eo capti ac dementati sunt. Rom. 12 & Phil 2
vid. Bernard. Ep. 42

ASINVS, tarditatis ad labores & faciendâ officia vocationis: diabolicum hoc vitium est, & *πρωσπυλα* plerumq; confine.

LEO, Tyrannorum hieroglyphicum, & in his dominatum gerit Satan: *nihil hi rectum faciunt, quam cum, vt aiunt, moriuntur.* Sed de his supra latius. Tyranni.

*CVRRVS SVPERBIÆ TRA-
bitur ad inferos.*

*Explicat infernus vexillum tortor, & auget
De cunctis populis plebe furente manum.
Verum (eheu!) pleno vehitur sub tartara curru,
Deq; graui præda deliciosus ouat.*

SUPERBIÆ quanta insunt mala, hoc Emblematicum commentum ar-
 guere atq; ob oculos ponere annitur. Estq; adeo turpissimum sane crimen
 & flagitium vete diabolicum, reproborum, vt Gregor. inquit, certissima nota,
 quemadmodum humilitatem filiorum Dei *ταπεινω* esse, nemo dubitat.
 Vnde August. *Delictum magnum arbitror esse superbiam. Queritis, quam magnum*
fit hoc delictum, quod deiecit Angelum, quod ex Angelo fecit diabolum, eiq; in aeternum
interclusit regnum cælorum. Magnum hoc delictum est, & caput atq; causa omnium de-
lictorum, scriptum est enim: initium omnis peccati superbia, & ne q. leue aliquid
contemnas, initium, inquit, superbia hominis Apostatare a Deo creatore. Et vt euiden-
ter ostendamus, ipsa est peccatorum omnium initium, & finis & causa, quoniam non so-
lum peccatum est superbia, sed et nullum peccatū potuit aut potest aut poterit esse sine su-
perbia. Vere tu quidem, Augustine beatissime, nam non est peccatum tam gran-
de quod non committat superbus, efferus, & insolens homo. Inuidet proxi-
mi prosperitati, nam id querit, vt ipse solus emineat: vt rectissime idem Augustin.
Prior est vitium superbia: Non enim inuidia parit superbiam, sed superbia parit inuidiam.
Non enim inuidet nisi amor excellentia: Amor autem excellentia superbia vocatur: Su-
perbus diuitias querit, corradit, coaceruat, vt habeat vnde supercilium suū
alere possit. Pecunia neruus superbiae est, vt est in Psal. 49. Superbus impingit in
charitatem Christianam, nam in quo est superbia, in eo non est charitas,
charitas sese demittit, superbia effert inflat, target: illa autem charitas de
proximo semper plus sentit quam de se. Superbus colla proximi premit,
eumq; opprimet: crudelis tyrannus est, cuius finis, infamia, ignominia, interitus:
Superbia Charydis est, a cuius vortice qui abripitur, demergitur ac suffoca-
tur: Hydrops est cuius tumor non potest sanari. Superbia inducit securitatem,
& facile omnia diuina simul ac humana iura ridet, quod enim libet, licere
putat, habet voluntatem pro ratione. Quare hanc Pupam suam & charam genui-
namq; sobolem Satanas in curru exaltauit, ditauit duplici crumena: duplex poculū capiti
pro coralla imposuit, breuiter, egregie admodum pinxit & finxit, vt ad excel-
lentiam nihil addi possit, quare omnis generis homines eius currum trahunt, nam
superbus ab omnibus vitiis atq; flagitiis præceps trahitur ad inferos: Deus a su-
perbis resistit: Deponit potentes de sede. Vir superbus non decorabitur, (ait Hieron.) nec
voluntatem suam perducet ad finem, tamesi hic propter aurum ab omnibus manibus ge-
stetur, tollatur in altum! sed lapsu grauiore ruet!

Disperat quisquis præfert virtutibus aurum,
 Ingenium cunctas nobile vincit opes.

Superbia nota
 est reproborum
 ait Greg.

Aug. in Psal.
 18

Syr. 10
 Idem Ep. 3. ad
 Iulian.

Idem:
 De verbis Do-
 mini serm. 54
 Idem in Psal. 44.
 & 104.

Psal. 49.

1. Cor. 13
 Phil. 2. v. 2.

Luc. 14 &

1 Pet. 5. v. 5
 Est Charydis
 Hydrops.

Vi est in Tab. 6.

Luc. 2. v. 52
 In 6. 2. Proph.
 Habacuc.

Petr. Lotich.
 Secunda.

O HOMO TIME, ET RESIPISCE.

Quaecunq; possunt sensibus
 Et cogitatu percipi
 Tormenta, sunt ludibria,
 Si cum dolore conferas
 Quem sustinebunt reprobi
 In inferorum sedibus.

INFERNI cruciatus ostendere, quomodo, ac prælibando quasi propinare hæc Emblematica tabella molitur: hic infernalis *Rhadamantus*, cuique pro ut meruit, & à Domino Iehoua iussus est, dispēsat, pœnas atq; cruciatus horrendos: de quibus verbo q. *Augustinus*, *grauiora*, inquit, esse tormenta, quam qua & qualia hoc in seculo possint formidari. Nihil aiunt Poetæ, fabulantes, de voluente saxum *Sisypho*: fictile dolium implentibus *Danaidum* sororibus: *Tantalo* fugientes aquas & retrocedentia poma captante, alia, alia sunt illa tormenta, quibus nunquam morituros *Satanas* enecat reprobos: Iocularia sunt illa fictitia & commentitia, præ hisce veris & omni opinione humana maioribus: lacus inferni (sic quidem *Aug.*) plenus est tenebrarū, discordiæ, odii, stultitiæ, miseriæ, turpitudinis, amaritudinis, offensionis, doloris, adustionis, sitis, famis, ignis inextinguibilis, tristitiæ, vindictæ perennis, & omnis ineffabilis mali, quod nec dici nec cogitari potest. Dubitandum quidem non est, ipsas pœnas, quibus cruciabantur, qui regnum Dei non possidebunt pro diuersitate criminum esse diuersas, & alias aliis esse acriores, vt in ipso igne aeterno pro disparibus ponderibus peccatorum sint disparia tormenta pœnarum, dicente Domino: Tolerabilius erit Sodomis quam vobis in die iudicii. Verum ipsa per se pœna inferorum nec cogitatione concipi nec verbis calimoue describi potest. Et vocabula tenebrarum, stridoris dentium: Et simil. saltem aliquantisper ostendere & eminus spectanda conantur propinare tormenta, quemadmodum Evangelica historia testatur. Nihil aut parum admodum ait *Virgilius*, dicens:

Ergo exercentur pœnis, veterūq; malorum
Supplicia expendunt, alia panduntur inanes
Suspensa ad ventos, aliis sub gurgite vasto
Infectum eluuntur scelus, aut exurit igne,
Hinc metuunt, cupiuntq; dolent, gaudentq; nec auras
Suspiciunt, clausa tenebris & carcere cæco, &c.

Rectius Rhythmicus noster licet minus eleganter vèllatine:

Sunt ibi tortores serpentibus horridiores:
Deformes, nigri, sed non ad verbera pigri,
Nunquam lassantur, sed semper ad hoc renouantur:
Semper tr' stati, semperq; se ire parati:
Semper mordescunt, nec cessant nec requiescunt.

Origenes diabolos & reprobos aliquando saluandos esse putat, verum cum *Christus* dicat: *Itē in ignem aeternum*: videtur illa opinio manifeste refelli: Quicquid sit, non magnopere de hisce inquirendum, sed potius cauendum ne ingrediare. Et: *vt in vbiq; de gehenna d'fferretur, n' in gehenna memin' s' non s'inet in gehennam incidere.*

Pœna inferorum, vid. Tab.

Ludibria
Poet' strorum.
Sisyphus.
Dolium Danaidum
Tantalo.
alii.

Aug. de triplici habitac.
c. 1

Idem lib. 3 de
baptism. contr.
Donatist' c. 19

Virgil l. 5
Æneid. v.
543

Incerti Authoris.

Origenes suae
de delirium.
Matth. 22. v.
vlt.
Chrysost.
Hom. l. 3 in
Ep. ad Rom.

VIA LATA QVÆ DVCIT
ad inferos.

*Figge pedem, properare caue, non est via recta,
Ad cælum haud præsens ingredieris iter!
Horrida crudelis trahit hic ad tartara saltus,
Ergo gratum renoca, quaeso, pedemq; refer.*

De choræis & saltationibus multi multa commentati, plæriq; autem illam leuitatem, & libidinū fomenta exsecrati sunt atq; detestati: sed choræa, quam hic vides, & quam omnium ordinum homines saltant, alia est & omnium perniciosissima & exitiāissima, nam recta ducit ad inferos, ostendit enim quomodo cacodæmones omnis generis homines trahant & abripiant sub se & iugum suum, æternamq; damnationem: *Fistula*, quam inflat, *raucumq; cornu* quo perstrepat, aliud nihil est quam diabolica suggestio, saltare vero & mouere pedem corpusue, est diabolicis suggestionibus locum dare & gerere morem, qua de saltatione sic inquit August. *Implere dicitur Satanas mentem alicuius, & principale cordis, non ingrediens quidem in eum, & in sensum eius, sed fraude & iniquitate atq; omni malitia illum alliciens atq; seducens, affectu malitia trahit per cogitationes & incentiua vitiorum, quibus ipse plenus est, utpote fallax, nequam & fraudulentus deceptor animarum. Non enim, &c. Sed per deceptionem fraudulentam & malitiam, &c.* Verum ô miserrimos nos qui ad tibiam ipsius tam leuiter salimus, & tentationibus ipsius quibuscunq; tam leui motu cedimus! cedūt Ecclesiastici, perperos sensus in sacrosanctum verbum Dei ingerentes, animas veneno hærese non inficientes, errore circumscribētes quos sanguine Christi si mercatus est: scandalosa nocentes actione: peruersitates & vitia non increpantes, nec reprehendentes *canes muti: fratres & conseruos percutientes: politici adstantes: Coepiscopos* *καυμπερσος ευτεγης* calumniis grauantēs, multa mala facientes hypocritæ, *dealbati sæpe parietes*: &c. Cedunt politici, verbum diuinum adspernantes, *ministros verbi prementes & longe infra pedum subsellia suorum abiicientes, pro asinis ipsis vtentes, exitiāli* *αδοτσιο-επινοησια* *prafinientes* quid, cur, quomodo, quousq; in suggestu dicere debeant: semper discentes & nunquam ad agnitionem veritatis peruenientes: iuris baculum rectum infringentes, sententiam pro lubitu temperantes, personam respicientes, munera sumentes. Cedunt plæriq; persuadenti impietates, odia, rancorem, cædes, stupra, incestus, adulteria, furta, obreccationes, rapinas: & omnis generis vitia atque flagitia. Bene equidem haberet: *persuadere potest, cogere non potest*, ideoque resistendum illi erat fortiter & in fide, atq; fiducia D.N. Iesu Christi victoris, sed nimis ad hanc luctam molles nos præbemus, ideoq; tam frequens & copiosa est choræa & cursus ad lacum infernalem. Sed tu Domine, libera nos de laqueo venantium, & à verbo aspero, ne nos inducas in tentationem, sed libera nos à malo, ut latum tibi aliquando *επιπληρωσθη* psallere liceat: *Benedictus Dominus, qui nō dedit nos in captiōnem dentibus eorum. Anima nostra sicut passer crepta est, de laqueo venantium: Laqueus contritus est, & nos liberati sumus.*

Tibi gloria.

De Choræis
Anton. de
Gueuara
Episc.

Fistula Sata-
na.
Saltare.

August. lib. de
spiritu & a-
nim. c. 27.
Idem de ciu.
Dei. l. 4. c. 11

2. Pet. 2. v. 1

Esa. 56. &
Luc. c. 12.
Act. 23. v. 1

lib.
NB.

2. Tim. 3. v. 7

Iac. 4. v. 7. de
his mollib. vid.
1. Cor. 3. v. 2

Aug. Soliloq.
c. 18.

Ex Ps. 124. v.
6. 7

OMNIA TEMPVS HABENT.

Creatoris sapienti singula lege
 Nouit, vt fiant tempore quæq; suo:
 Temporibus seruire decet, decet omnia *Kan, q̄*
 Conseruari, Sapiens, tempore quæq; facit.

Sapientissimus Deus tam sapienter omnia disposuit *in numero, pondere, & mensura*, ut omnia quę sub sole fiunt, singula suo tempore fiant, quemadmodũ Sapiens ait: cuiq; rei sua est tempestas, & tempus cuiq; voluntati sub cœlis. Soles eunt & redeunt, sicut modum ipsis statuit *παντων ορίται* Deus.

Sap. II. v. 22

Eccl. 3. v. 1

v. g. Ps. 104.

v. 19

Ouid. metam.

l. 1. fab. 1

Et noua crescendo reparat sua cornua Phœbe:

Labuntur stellę, sydera oriuntur & occidunt, prout Deus sanxit, & ire iussit. *Tempus* (inquit Tertullian.) est omni rei: Adspice ipsam creaturam paulatim ad fructum promoueri: Granum est primo, & de grano frutex oritur: & de frutice arbuscula enititur, deinde rami & frõdēs inualescunt, & totum arboris nomen expanditur: inde germinis tumor, & flos de germine soluitur, & de flore fructus aperitur:

Iob 38. 29

Tertull. de ve-

land. virgin.

Ipsa vices natura subit, variatq; cursus:

Lucan. ad

Calphurnium.

Ordinat, inuersis & frondibus explicat annum:

Cessat hyems, madidos & siccat vere capillos,

Ver fugit æstates, æstatum terga lacessit:

Pomifer autumnus, nimbis cessurus & vndis: & c.

Quod ipsum q. in fasciculum colligit & compingit *Græcus* ille scriptor:

Sophocl. &

alleg. Agell.

l. 12. c. 12. & c.

Erasim. in Chi-

liad. 2. cent. 4.

adag. 17

Eccl. 3. v. 17

Ps. 145. v. 15

Esai. 49. v. 8.

Erasim.

Πρὸς τὸ κρῦπτε μὴ δὲν, ὡς ἀπὸ αὐτ' ὁρῶν

Καὶ παύτ' ἀκέρων, παύτ' ἀναπτόσθαι γερῶν & c.

Omnium autem optime verbum Dei de tempore loquitur, & qui illud regit, disponit, ordinat Deus: *Deus omnia facit tempore suo. Tempore opportuno. Tempore gratia. Die salutis. Et simil.*

Quare prudentem temporis rationem subducere semper debemus, seu, temporibus (quod aiunt) seruire, id enim hominis prudentis est: quod ipsum etiam mellifluus doctor monet, dicens: *Omne tempus tibi impensum requiratur à te, qualiter fuerit expensum, & c.* Parum non æstimes tempus, quod in dictis vel factis expenditur otiosis. Volat verbum irrevocabile, transit tempus irremediabile, & c.

Bernhard.

citant. Tofsign.

§. de tempor.

Imo diuinum hoc habet oraculum: *Quærite Dominum, dum inueniri potest & inuocate eum dum prope est:* & Apostolus: *Aptate vos tempori quoniam mali sunt dies:* Nullum est pretiosius compendium tempore, nec maius dispendium eodem, quare cum Deus omnia faciat tempore suo, & omnia creata obseruet tempus & positum diuinum, id ergo nos multo magis facere est æquum, qui cum ratione & ad imaginem Dei creati sumus:

Esa. 55. v. 6

Eph. 5. v. 16

,,

,,

,,

,,

,,

,,

,,

Est tamen quod adhuc temporis respectu fiduciam nostram grauiter firmat ac suffulcit, nempe: *cum Deus omnia tempore suo faciat, veniet etiam tempus, quo nos ex malis huius vitę eripiet, & sistet gloriosos in regno suo. Certe tempus est satisfactionis, est & mensis: hic serimus in lacrymis, sed isthic in exultatione metemur; interim patienter expectemus tempus, quod reuelabitur in Christo Iesu,*

Consolar.

Eccl. 3

Ps. 126. id.

simil.

terim patienter expectemus tempus, quod reuelabitur in Christo Iesu,

πανωπτηα.

πανωπτηα.

Coloss 3. v. 1.

3-4

CERTA EST RESURRECTIO

MORTUORUM.

Meta cui, clangorq; tubæ, reparatioq; huius
 Corporis, arbitrio stant, venientq; Dei:
 Ergo iustitia, Pietateq; (age) imbue mentem,
 Quisquis aues gelida surgere faustos humo.

Paucis credita, plerisque derisa est Resurrectio mortuorum, quod ex sacris, simul & profanis perspicue apparet. Sic Epicuri de grege porci loquuntur libro Sapientiae: Casu nati sumus, postea vero ita futuri sumus, quasi non fuissimus, quia futurus est respiratio narium nostrarum, & sermo prolatus motu cordis nostri scintilla est: Quia extinctum in cinerem abiturum est corpus nostrum, & spiritus nosster ut aer molli diffunditur. Ut umbra transitus est tempus nostrum, neque est remeatio à morte nostra, quia ob signata est & nemo reuertitur. Age ergo fruamur presentibus bonis, &c. Perinde atque prophani Gentiles dixerunt: ede, bibe, lude, &c. presentibus exple

Delicias animum, post mortem nulla voluptas.

Et commune est. — Spes nulla sepulchris.

Empectæ. Soles ire ac redire posse vident, sed vicissim statuunt ipsi, nobis quando brevis lux occidat, & dies huius vitæ finiatur, quod nox sit perpetuo vna dormienda.

Astruitur tamen resurrectio mortuorum firmis atque immotis argumentis, rationibusque cum ex sacris, tum ex natura. Cuiusmodi sunt: Mortui tui uiuent & interfecti tui resurgent: & apud Ezechielem, cum restitutionem populi Israelitici promittit Deus, utitur simili resuscitationis mortuorum: Ecce, inquit ego aperiam tumulos vestros, & educam vos de sepulchris vestris, quem in loc. Hieron. Nunquam poneretur similitudo resurrectionis ad restitutionem populi Israelitici significandum, nisi stare ipsa resurrectio & futura crederetur, quia nemo de rebus non existantibus incerta confirmat, &c. Multi qui dormiunt, inquit Daniel, in puluere terra, resurgent, isti in vitam aeternam, illi in opprobrium sempiternum. Veniet, ait Dominus saluator, tempus quo mortui in sepulchris audient vocem filii hominis & prodibunt, alii &c.

Viuificabit (Apostoli est) mortalia corpora nostra, & conformia faciet corpori suo glorioso. Quod & capitis nostri, Dn. Saluatoris resurrectione liquido euincere ipse Dominus & Apostoli confirmarunt. Confirmat idem in nobis inhabitans Spiritus sanctus. Resurrectio Christi, resurrectionis nostræ est fiduciosus. Quid? an non & natura id docet? Quod seminas non reuiescit nisi resurgas! quis ex mortuo cinere vitrum pulcherrimum confici ignorat? quis reuiuenscentiam aquila infitebitur? quis Phœnicis reparationem? quem rugitu Leonem mortuos suos pullos resuscitare latebit? ut infinita alia obmittam. Quare ad resurrectionem iustorum fide atque respicientia adspicemus. Firmamentum Christianorum resurrectio mortuorum, miserimi omnium creaturarum essemus, si non esset resurrectio. At scimus, Golem nostrum viuere nos resuscitaturum. Semper igitur, insonet auribus nostris

vox tubæ & iudicis: surgite mortui, & venite

ad iudicium.

Avd. 520. 015.

Sap. 2. v. 2

ibid. v. 3

ibid. v. 5

V. ut velut

rapti, fugiti-

uaq; gaudia

carpe:

Sardanapali

& simil. A-

pophit.

Sadducaorum

furores: &

Empectarum.

Fundamenta

resurrect.

Esa. 26. v. 19

Ezech. 37. v.

12

Hieron. in E-

zech. in h. l.

Dan. 12. v. 2

Ioh. 5. v. 28

Phil. 3. v. ult.

Ioh. 14. v. 3

1. Thes. 4. v. 14

Rom. 8. v. 11

Tertull. lib. de

resurrect.

carnis.

1. Cor. 15. v. 36

Pf. 103. v. 5.

vid Plin.

Luc. 14. v. 14

Aug. vid Bib.

1. Cor. 15. v. 12

Iob 19. v. 25.

26

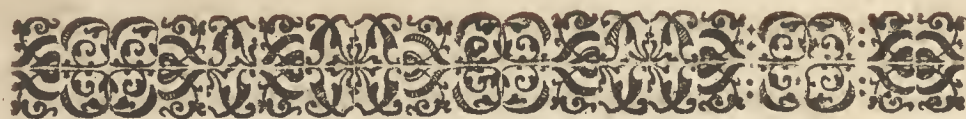
Hieronymus.

EMBLEMA
 OMNES SISTENTVR TRI-
 bunali Christi.

*Iudicis aduentu micat æthra, & cuncta tremiscit
 Krios, & ad sancti Iudicis ora stupet.
 Qui vigilat fidens est parte beatus ab omni,
 Ad dextram stabit, & cœlica regna petet.*

SOLIDA atq; immota rupe diuini decreti fundatum est extremum iudicium in fine seculorum celebrandum Dei nomine à filio Dei Dn. nostro Iesu Christo, iisdemq; fere, quibus resurrectio, astringitur argumentorum rationumq; fundamentis. De hoc *septimus ab Ada Enoch* prophetauit dicens: *Ecce venit Dominus in sanctis millibus suis, facere iudicium contra omnes, & arguere oēs* Iudicium nouissimum.
impios de omnibus operibus impietatis eorum quibus impie egerunt, & de omnibus duris, qua locuti sunt contra eum peccatores impii. Omnia aget Deus, inquit Ecclesiastes, in iudicium, etiam ea qua occulta sunt, siue bona ea sint, siue mala: & pl: bitur adhuc verbū Dei, mihi flectetur omne genu: Omnes sistentur ad tribunal Christi, vt vnusquisq; accipiat prout meruit in vita, siue bona, siue mala. Iud. v. 14. 15
Etiam Ouid. lib. 1. metam. consent. Eccl. 12. v. ult. Rom. 14. v. 11. 12.
 Totus iudicii diuini processus in sacris ordine descriptus est. *Veniet Iudex conspicuus in humana nostra natura, quam de nobis sumpsit. Veniet non in humilitate, tanquam olim iudicandus, sed in maiestate tanquam omnem carnem iudicaturus.* 2. Cor. 5. v. 10
*Venientem stipabunt Angeli, & Archangeli, omnesq; electi tum beati: Vorax ignis circa eum, & flamma lambens iuxta eum. Veniens in sonabit de solio gloria: Surgite mortui & venite ad iudicium, hæc est tuba Archangeli & vox filii hominis, quam audient qui in sepulcris sunt, audient & reuiuiscunt, reuiuiscunt ac prodibunt: Superstites autem quos inuenerit dies Domini censoria, immutabuntur momento q. a corruptione ad incorruptibilitatem, à mortalitate ad immortalitatem, omnes autem rapiuntur in occursum gloriosissimi Iudicis, & sistentur tribunali eius, in nubibus: fiet autem sequestratio, piorum fideliumq; cœtus à dextris, lerna impiorum atq; infidelium sistentur à sinistris iudicis, quemadmodum segregat Pastor a pecore, hædos in illos definitiuam feret sententiam: Venite patris mei benedicti, in regnū quod paratum est vobis ab initio. His dicitur: Ite maledicti in ignem aeternum, qui paratus est diabolo & angelis eius. Iustissimum erit Iudicium istud, feretur sententia ex libris legis Euangel. conscientiarum. Feretur & mandabitur executioni de vestigio, venient illi in vitam aeternam: ibunt hi in ignem aeternum, eritq; durum, his contra stimulum calcitrasse, videbunt enim in quem pupugerint, rident quidem hæc Empectæ, dicantq;: vbi est promissio aduentus eius, sed eo ipso probat filios esse se Satanæ. Beatos autem, qui cum virginibus sapientibus, oleum in lampadibus habentes, vigilantes atque orantes per mille tribulationes & angustias expectant sponsum IESVM CHRISTVM, vt cum eo in Nympheion perennis gaudii ingrediantur. O iterum! & terq; quaterq; beatos! ex horum numero nos esse velit faciatque DOMINVS IESVS CHRISTVS, salus nostra. *Eia veni! Fiat. Fiat.* Apoc. vlt. v. vlt.*

INDICVLVS TRIPLEX,
RERVM, QVÆ CONTINENTVR, ET VER-
borum: auctorumque qui allegantur in
hoc libello.

A.

A cceptio persona: vid. Profopolepsia.	Alexander Magnus	16. 39. 42. 64. 66. 74.
<small>Alex. Boetior.</small>	Alexander Seuerus Imp.	22. 39. 59. 69. 71.
Achilles.	Amicitia Leges, Pictura, Præcepta, vsus	49. 56.
Aetæonis fabula quid significet	64. auctor Deus	47. 56.
P. Adam eorum è Iubil. Iubilior. alle- gatur	Amazones mulieres bellatrices	36. 49.
Adolescens ebriofus multa patrat mala.	Ambitio turpe vitium	66. 4.
Adrian. Imp. moriturus.	Ambrosius allegatur	6. 13. 22. 42. 55.
Adulatores Aulici.	57.	69.
Adulteria.	Amor. vid. Charitas.	39.
Ædes Virtutis & Honoris contigua.	Amor diuinus erga nos	4. 20.
Æl. Lampridius allegatur. in Seuer.	Amyntha Regis filius Persarum, interficit le- gatos.	76. 67.
24.	Anabaptistarum furor	71.
Æl. Spartius allegat. de Adrian.	Ananias Martyr Persa.	69. 32.
Æqualitas non parit bellum.	Anchora cuius rei hieroglyphicon	26. 10.
Æneæ venationes.	Ἄνθρ φθῶν. πῶς λιν μὲν χῆσαι	46. 48.
Æschines liberatus à foro.	Antonius de Gueuara Episc.	23. 31. 85.
Æsopus allegat.	Antipas iniuste exsequitur impium. iura- mentum.	7. 37. 34. 45.
Agamemnon.	Apes & earum hieroglyphi.	49. 57.
Agésilæus Rex.	Ἀφῆτα in Indice quam perniciofa	26. 21.
Agnus cuius rei hieroglyphicum.	Apologus de Oenotrio. 67. de Leone confes- sario; 7. de Eupo aduersus Agnum.	9. 32. 55. 7.
Agryta Ecclesiastici.	Apuleius.	44. 79.
Ahab parit Benhadado.	Aquila quarum rerum hieroglyphi.	27. 11. 20.
Ahasias rex non necessariū bellum mouet.	40. 67.	28. 38. 41.
Ahitophel.	Arbor hieroglyphica Christi. 6. bona, fert bonos: mala, malos fructus.	35. 15.
Alciatus ex Emblematis allegat.	Arcana cælorum non scrutanda	29. 12. 16.
Alciadem agere.	Argentum charitatis hieroglyph.	35. 54.
Alchymista taxantur. 14. capite censendi.	Arista cuius rei hieroglyph.	72. 42. 45. 80.
Alexander ab Alexandro allegatur.	Aristo.	33. 46. 57.

I N D E X.

Aristoteles allegat.	1.59.75	Bellisarius triumphas	69
Aristippus	31	Bello nulla salus	52
Aristophanes è Pluto allegatur	3	Bellum.vid. Arma	
Arrius haresiarcha	36	Bias allegat.	77
Armorum & belli consideratio	28.	Binder. Thef. de Bello alleg.	28
48.49. &c.		Bipennis cuius hieroglyph.	29
Ascanius seu Iulus	46	B. Bonifacii dictum	60
Afinus quarum rerum hieroglyphic.	2.42.	Breuitas vite humana	59.77
82		Brutus & Cassius seditiosi	33
Athanafius allegatur	12.16.18	Bufo cuius hieroglyph.	82
Athenodorus Augusto consulit	26	Buzites Elihu	41
Auaritia perstringitur, 3. 4. 5. 24. 28. 50.		C.	
60 69.82		Cæsarius Arelatens. allegat.	81
Aucupii declarat.	72	Cæsarius Papatus taxatur	36
Auzedica	21	C. Caligula	4
Audiat altera pars	16.26	Calumnia	5.64.82
Augustin. allegatur, 1. 8. 9. 10. 12. 14. 16.		Candela hieroglyph.	54.63
19. 20. 21. 30. 33. 34. 37. 38. 39. 43. 45.		Canis hieroglyph.	82
55. 56. 58. 59. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68.		Capra cuius imago	82.67
74. 76. 77. 78. 80. 82. 83. 84. 85.		Catilina seditiosus	33.56
Augustinus Imp.	72	Cato	18.57.70
Aula, 39. 44. 62. 70.		Cambyses excoriat Syfammem	21.29.31
82		Candor	27
Aurum cuius rei hieroglyph.	54.72	Carol. V. Imper. 28. eiusque constantia	62
Auro expugnantur omnes hierarchia, 60.		Centuriat. Magdeburg. vid. Magde-	
& sepiss. alias.		burgent.	
Ausonius Poet. Ital. allegat. 43. 70.		Centuriæ Osiandr. vid. Osiand.	
77		Charitas, eiusq. affectiones, 9. defectus, 5.	
Auzepena	78	maxima virtus, ibid. & 11. 12. 19. 55	
B.		Chorea	85
Bacchus & Ceres irritant Venerem	66	Chrysoftomus allegatur, 11. 13. 20. 37.	
67		63. 67. 84	
Barbiton, seu lyra, vel testudo cuius typ.		Christus omnibus omnia, 6. 55. fundamen-	
12		tum, 54. 55. Arbor vite, 6. 73 sponsus, 88	
Basiliscus cuius rei hieroglyph.	65	Chymici. vid. Alchymista.	
Basilius Magnus allegatur	57. 62	Chylon	37
P. Becanus allegat.	28	Cicero	26. 79
Beda allegat.	18	Claudianus Poeta	53
Beneficentia	18	Clavis cuius hieroglyph.	27
Bensyræ dictum freq.	44	Cleanthus	79
Bernhardus allegat. 8. 30. 35. 37. 64.		Clepsydra imag.	45. 59
65. 79. 82. 86		Columba cuius rei typus	9. 18. 19. 54. 58
		Columna	

I N D E X

Columna dilectionis	55	Dioscorides alleg.	72
Commerciorum declarat.	71	<i>Διός ἰσφραλμὸς</i>	60
Compedes cuius imago	31	Discordia incommoda	51.52
Constantinus Magnus Imper.	28.38.39.	Dorophagia	3.16.21.25.26.60
48		Dux Albanus ciu. Harlemens. necat	27
Constantinopolis cur euerfa	50	E.	
Conon Dux Atheniensis	49.53	Ecclesiastica bona	17
Cor 45. & sep. alias.		Eclipsis spiritualis	4
Corah, Dathan, Abiron seditiosi	33	Ebriosus, eiusq. incommoda	66
Cornelius Gallus Poeta	73	Ebriosus est seruus omnium peccatorum, ib.	
Creatio, eiusq. author, modus, vsus	1	Ebriositas in bello	50
Crocodilus cuius rei hieroglyph.	62	Effigies amicitiae. Roma	55
Cresus apud manes	77	Effigies Rochi, eiusq. typus	58
Crux candida & nigra	11	Empecta & Epicuræi	70. 87. 88. & sep.
Crux cuius hieroglyph.	27.35	Eobanus Hessus. vid. Hessus.	
Crux sanctorum & consolationes	32	Epaminondas moderatus	43
Curiositas	13.14	<i>Ἐπιειπεργαλία</i>	65
Cygni hieroglyph.	59	Erasmus allegat. 5.23.24.25.26.30.35.	
Cyprianus allegat.	12.30.69	39. 43. 45. 49. 52. 53. 57. 59. 64. 74.	
Cyri adolescentis <i>ἰσφραλμὸς</i> , 42. cadit Scythas,	50	86	
D.		Euripides allegat.	3.43
Damhouderus allegat.	33	<i>Ἐυχευὸς πόντος</i>	73
Damocles philodynasta	24.69.79	Eusebius alleg. de vit. Constantin.	38.
Damonis & Pythia amicitia	55	48	
Danaidum dolium	84	Exempla inuidorum	65
Danzus	28.47	Exempla puniæ & calumnia	64
Daphitas Grammaticus	64	Exempla intersectorum ebriosorum	67
Davidis luxuria	39. plur. vid. ibid.	Exempla inconstantis Fortuna	62
Demaratus fidus consiliarius Xerxis	53	Exempla fidelium amicorum	58
Demosthenes alleg. 23.26.31.49. fortis	53	Exempla Philatorum	43
orator, timidus bellator	ibid.	Exempla tyrannorum. vid. tyranni.	
Diaboli in vitris, seu spiritus familiares	14	Exempla vbiuis admixta complurima.	
Diabolus remigem agit	35	Excellentia ingenia, excellentia vitia	74
Diabolo ad somitum tibia saltare, quid,	85	Exercitus ceruorum & leonum	49
Diabolus potens in filiis incredulitatis,	81.	F.	
85		Fama & vitia equiparantur	39.70
Diana venatrix	46	Fame descriptio, affectiones, fines	70
Dilectio. vid. Charitas.		Fastus & supercilium, 82. vid. Superbia.	
Diogenes Cynicus, 26.31.39. idem a-		Feruente olla fertet amicitia	55
pud manes	77	Festuca & trabis iutago	64
Dionysius Syracusanus	39	Fides eiusq. affection. & effect. 4. 8. nostra	
		victoria. ibid. 11. 19. 20	

I N D E X.

<i>Fides verbum inuetur</i>	54. & sep.	Greg. Nazianz. Theologus	87
<i>Fides pro fidelitate</i>	35. 43	<i>Grus quarum rerum hieroglyph.</i>	48
<i>Fides seruanda hosti</i>	ibid.	<i>Κωνσταντίνος ἡγεμονεύει τῶν ἑσπερίων</i>	49
<i>pro Fide & religione an sit belligerandum,</i>		<i>Gulam quid debeat adstringere.</i>	78
D. 78		<i>Gurguliones quorum typ.</i>	61
<i>Fidelis seruus semper a finis</i>	42	H.	
<i>Filiarum scedasi constupratarum vltio</i>	27	H <i>Amanis effrons fastus</i>	43. & sep.
<i>Fl. Vopiscus Historicus alleg.</i>	41	<i>Hamster</i>	73
<i>Financiarum magister</i>	41	<i>Harpyia Ecclesiast.</i>	40. & saepe.
<i>Fistula Satana</i>	85	<i>Hartmannus Schopperus</i>	44. 65. 80
<i>Fortitudo militaris</i>	48. 49	<i>Heracitus stulte iactabundus.</i>	41. flet miserias huius vite.
<i>Fortuna imago, descriptio, inconstancia</i>	62		59
<i>Fortuna comes inuidia</i>	65	<i>Herodes. vid. cognoment. singulor.</i>	
<i>Fragilitas vite humana.</i>	79. 80	<i>Herodorus alleg.</i>	29. 37
<i>Fraus in contractibus & commerciis</i>	71	<i>Henticus Cornelius Agrippa alleg.</i>	
<i>Frugalitas virtutum genatrix.</i>	67		46. 72
<i>Fundamenti Epistola.</i>	14	<i>Herostriati maledicta memoria</i>	70
<i>Fundamentum Christus.</i>	54. 55	<i>Hesiodus alleg.</i>	71. 73. 79
<i>Fulco rex Hierosolymorum in venatu perit.</i>		<i>Hessus allegat.</i>	70
46		<i>Hierarchie. 2. concutiuntur vehementiss.</i>	60
<i>Bumi hieroglyph.</i>	54. 69. 80	<i>Hieron. allegat.</i>	20. 39. 41. 46. 56. 66.
<i>Euranculus, alias Hamster.</i>	73		68. 78. 82. 87.
G.		<i>Hilarius allegat.</i>	12. 16. 30. 36. 62
G <i>Allus Gallinaceus cuius typus</i>	30. 35	<i>Hippolytus iniuriam habet mentem</i>	34.
<i>Gellius, alias Agellius. alias A.</i>		<i>Historia Ecclesiastica sæpiss.</i>	
<i>Gellius alleg.</i>	25. 86	<i>Hirundinis hieroglyph.</i>	18
<i>Gemma virtutum hieroglyph.</i>	54	<i>Homo Bella</i>	59. 79. & sep.
<i>Georgius Sabin. vid. Sabin.</i>		<i>Homerus allegat.</i>	27. 49. 57
<i>Georgius Remus alleg.</i>	27. 47	<i>Honor Orbis Abit</i>	62
<i>Georgius Dux Brandenburgicus</i>	63	<i>Honores huius seculi</i>	24
<i>Gigantomachia.</i>	16. 17. 43	<i>Hara nouissima est</i>	60
<i>Gilimerus Rex Vandalorum</i>	59. 69	<i>Horatius allegat.</i>	3. 18. 26. 28. 37. 73. 39.
<i>Gladii hieroglyph.</i>	23. 35. 42. 60		44. 56. 64. 70. 76. 77. 78
<i>Gloria est instar Crocodili, 62. abit in fumū,</i>		<i>Hotomannus allegat.</i>	13. 40. 61
69		<i>Hostes fidelium, Satanas, mundus, caro,</i>	58
<i>Gnatonnes Aulici. vid. Adulatores.</i>		<i>Humilitas Obtinet Astra</i>	62. vera qua,
<i>Γνώσις σαωτὴρ</i>	30	<i>Hybraas Antonio.</i>	40.
<i>Goel noster</i>	85	I.	
<i>Gracorum Decennalis ad Troiam expeditio-</i>		I <i>Aurinum Christianis ereptum.</i>	50
<i>nis causa</i>	52	<i>Iephtah stulte iurat</i>	34.
<i>Gregor. Magnus alleg.</i>	12. 30. 35. 37. 63.	<i>Iesus. vid. Christus.</i>	
71. & 83		<i>Incommoda belli. vid. Bellum.</i>	48
		Z 3	Infan-

I N D E X.

Infantum hieroglyph.	54	L.	
Inferni tormenta ineffabilia	84	L Abor eiusq; ratio adiuncta	73
Inimiciciarum typus	57	L actantius allegatur	79
Iniustitia	4.71. & sep.	Laurentius Diaconus & Martyr	40
Inuidia Dea infernalis	65	Legati Persarum apud Amyntam trucidan-	
Inuidia & invidia cognata vitia, 65.		tur	67
82		Legatorum Dei contemptus	68
Inuidia quid & affection.	5.37.65.82	Legis Mosaiica moralis fines	58
Ioannes Baptista Mantuanus, vid.		LL. de venatu	47.48. & c.
Mantuan.		LL. Consideratio	12.42. & sep.
Ioan. Palaeologus Imp. Orientis 28. & alib.		Lenitas	18.22
Iosephus Historiographus allegatur		Leo Confessionarius sive Paenitentarius, 7.	
33.81		typ. Leo. 67. vid. & 82	
Iosephus Passus, Italus allegatur	72	Lex Attica: <i>μῆγος ἀμφοῖν</i>	42
Iosua & Israel	45	Lex Cornelia	71
Iosias Rex Iuda non necessarium bellum in-		Libidines in genere & specie	50.74.82
cipit	28	Libra consideratio sapiss.	42
Ismael venator	46	Licinius Imperator	38.48
Iudai variis variis pestringuntur	61	Lingua frangenda	18.42
Iudices informantur & perstringuntur, 3.		Liuius historicus allegatur	52. & al.
16.21.26.27.29.31		Lucanus Poeta allegatur	86
Iudicium precipitatum perniciosiss. 26.42.		sine Lucenihil subsistere potest	75
& c.		Lucellum mediocre optimum	71
Iudicium nouissimum, 88. eius fundamenta		Lucis creatura excellentia	75
ibid & processus, ibid.		Lucianus allegatur 41. è Dialog.	
Iulia nouerca Basiani Imp.	26	Lucretius Poeta allegatur	70
Iuramenti consideratio	25.34.42	Ludouic IX, Rex Galliarum	38.
Iureconsultorum varietas	23.29	Ludouic. Vines allegatur	47.72
Iuris dicundi & accipiendi lubricitas, 23.29		Lupus confitens, 7. agno infestus, 13.45.	
31.38.42. & c.		& c.	
Ius canonicum allegatur, 29.40.48.		Lux & eius hieroglyphic. 63. vid. Candel.	
61. & sep.		& 75	
Iustinus Martyr. 8.12.27.33.35.50.53.		Luxuria in genere sapissime bellica,	50.
56.57.67.74 allegatur.		74. & c.	
Iustitia in genere. 7. 20.21. 26.27.35.42.		Lydi, quare perierint	50
71. & c.		Lysander Dux Laconicus	53
Iustitia distributiua: 26 71. Commutatiua		M.	
inprim. 71		M achetes prouocat. à Philippo ad Phi-	
Iustus Lipsius allegatur, 48. & sep.		lippum	26
Iuuenalis allegatur	45.35.39.76	Maibiauellus taxatur	45
K.		Magdeburg. cent. 22.28. allegantur.	
Korn. Iuden	61.	Male parium, male dilabatur	71
		Manfue-	

I N D E X.

Manfuetudo	22	Norimbergenses Senatores respondent Imperatori, quomodo;	27
Mantuanus allegatur	60	Nympheron aeterni gaudii	88
M. Tullius Cicero allegatur. vid. Cic.		O.	
Martialis allegatur, 5. 30. 59. 61. 66.		O brutescentia ebriosorum	66. 67
79		Obrectatio. vid. Calumnia.	
M. Antoninus Philosophus Imp.	48	Oculorum obseruatio Iudici necessaria	25
Mauritius Imp.	28. 49. 50	Oderint, dum metuant	4
Maximilianus Imp.	13. 46. &c.	Odium in genere & in specie, 26. & sep. 82	
Menander allegatur	39	&c.	
Menippides	14	Omnia facile contemnis, qui se moriturum	
Mensura peccatorum repleta, &c.	81	cogitat	78
Mercatura confid.	71	Omnia à Deo 1. 2. eiusq; prouidentia, 79.	
Metallaria confid.	72	& sep.	
Metellus Romanus ebriam uxorem interficit	66	Oratio. vid. preces.	44
Mimus citatur	27	Ordo bonus.	57
Ministerium Ecclesiasticum est à Deo, 2.		Origenis suauis & grauis error	84
Ministrorum officia 12. 13. 16. 17. eorundem vitia & naui, & crimina, 17. 36. 38.		Oliander allegatur	27. 45. 53
44. 51. 60. 66. 68. 85. & sep. alib.		Os & verba Iudici ponderanda	25
Misericordia apud Deum proualeat	22	Oti turpitude	72
Modestinus LL. citat.	33	Ouidius allegatur, 1. 17. 56. 59. 62. 65.	
Mominatura	64	66. 67. 70. 72. 75. 86. 88	
Moly herbula Ouidiana & Vergiliana	67	Ouis ex vino, 67. vid. hieroglyph. Agni.	
Monarchicus status optimus	57	P.	
Mopsoptia	37	P aches Dux Colophonius	27
Mors vltimus hostis, 58. 73. omnes aque inuadit, 77. hora incerta, 78. 79. quomodo soland. ibid. resurrectio, 87. &c.		Palingenius Sellatus allegat.	70
Mors vbiq; intendit:	78. 79	Panormitanus de Rege Alphonf. allegatur:	28
Misagyria	15	Parcarum Fabula	79
N.		Patientia corona sanctorum	32
N auium pugnarum typ.	53	Pauonis typ. 82. & sep. alib.	
Nauigii hieroglyph.	10. 35. & sep.	Paulus Samosatenus.	36
Necessitas non excludit libertatem	1	Pauper vbiq; iacet.	61
Nemo sine crimine viuit	74	Pausanias, &c. 37. seip. dixit, &c.	
Nepblim de quibus Gen. 6.	17	Peccata grassantia.	4
Neronis aurei hami.	72	Pecunia obediunt omnia 3. 35. 60. 76. 83.	
Nicolaus Machiauellus. allegat. vid. Machiauellus.		Pedum Episcopali, 2. 60. & sep.	
Nimrod Venator	46. 47	Periander Corinthius allegatur, 26.	
Noctua typus seditionis	33	Persius citatur.	60
		Petr. Lotich. secundus citatur, 43. 83	
		Philargyria taxatur	38
		Philas.	

I N D E X.

Philautia similiter	41.43.44	Quisquilia frumentorum, &c.	61
Philippus M. allegat.	4.12.13.21.26.27	Quod sis, esse velis	5
	28.37.39.40.48.49.53.69.71.81	R.	
Philippus rex Macedonia	26	R Aptores bonorum Ecclesiasticorum.	17.40
Philosophi Alexandri M.	59.69	<i>Ραβδουχιδεα</i>	72
Philotimia	24.38	Rationes tinnulae	60
Philostorgia	7	Redemptio annua priorum corporum.	5.
Phocas Imp.	49	floren. prout hodie in qd. Principat. vs-	
Phocylides alleg. sap. &c.	42	tata, res est noui exempli, & vltra Tur-	
Pietas	25	cicam tyrannidem prouehitur	40
Pileus	45	Regina Pecunia. vid. sup. 69. &c.	
Pisander Dux Laconicus	53	Religio an armis defendenda	28
Pindarus alleg.	30	Remex Diabolus	35
Piscatio	72	Remora bellicae	50
Pittacus Mitilenaeus alleg.	26	Resurrectio mortuorum	87
Plautus allegat.	3	Rhadamantus	84
Plato allegat.	46	<i>Ραψοιδες in bello</i>	49
Plutarchus allegatur, 23.26.27.31.	35	Romani vsu auri adstringunt	72
	42.43.65.69	Romuli venationes	46
Polanus allegat.	28	Rota imago inconstant. Fortun.	62
Pollio citatur	69	S.	
Possidonius alleg.	64	S abinus allegat.	17.44.47.67
Politicorum considerat. 3.12.13.16. premittit		Sacerdotes. vid. ministri verbi.	
ministros verbi. 17. & 85. & sep.		Sagitta cuius hieroglyph.	
Porcus animam habet pro sale	82	Saladinus Imp. Turcicus	69
Prælium. vid. Arma. prælia naualia	53	Saltationes	85
Preces sanctorum, 18.19. bellica. 48.49		Salustius citatur	18
Principatus amor, 24. & Principes sap.		Satanas. vid. Diabolus.	
Processus diuini Iudicii	88	Sapores Persa & Martyr.	32
Propertius alleg.	73	Saul tyrannus	22.27.34
Profopolepsia	16.21.26.57	Sciarcha vsu auri tollunt	72
Prosper alleg.	58	Scipio. Africani laudes	74
Prudentia carnalis	21.38.41	Sclopetum & eius hieroglyph.	23
Prudentia vera. 25.30. militaris. 48.49		Scopa perditionis	81
Prudentius allegat.	3.35	Scortatio	4
Pyrgopolynices	44	Scripturarum sacrarum consideratio	12
Pythagoras	41.56	Servitatores maiestatis	12.16
Pythii metallarii historia	82	Seba seditiosus	33
Q.		Seditio & seditiosi	33
Q Verimonia Phil. ad Camerarium, 36.		Seneca citat. 3.41.46.62.66.70.76.77	
allegat.		Selneccerus allegat. 21.22.26.42.47.	
Quintilianus allegat.	54	68	

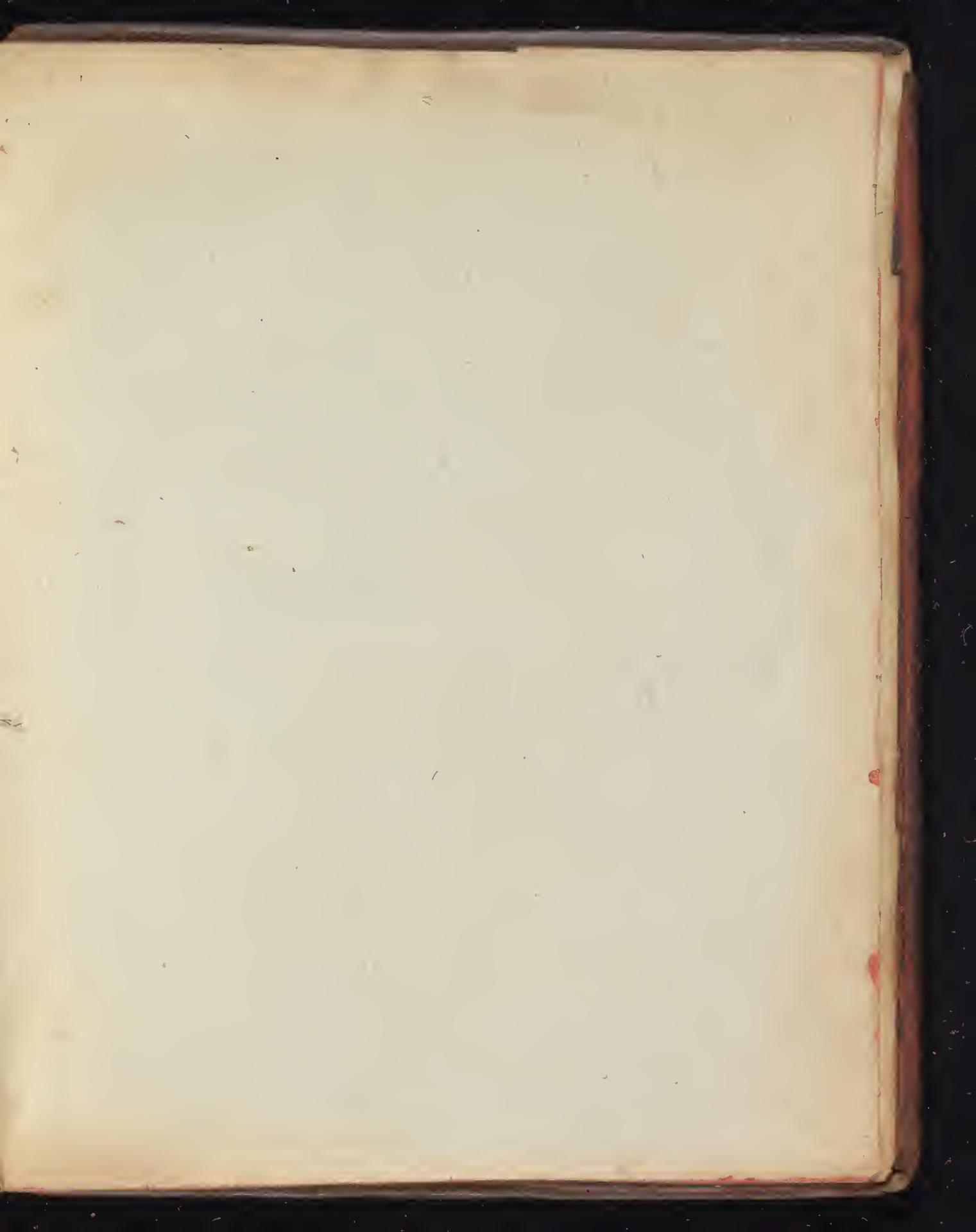
I N D E X.

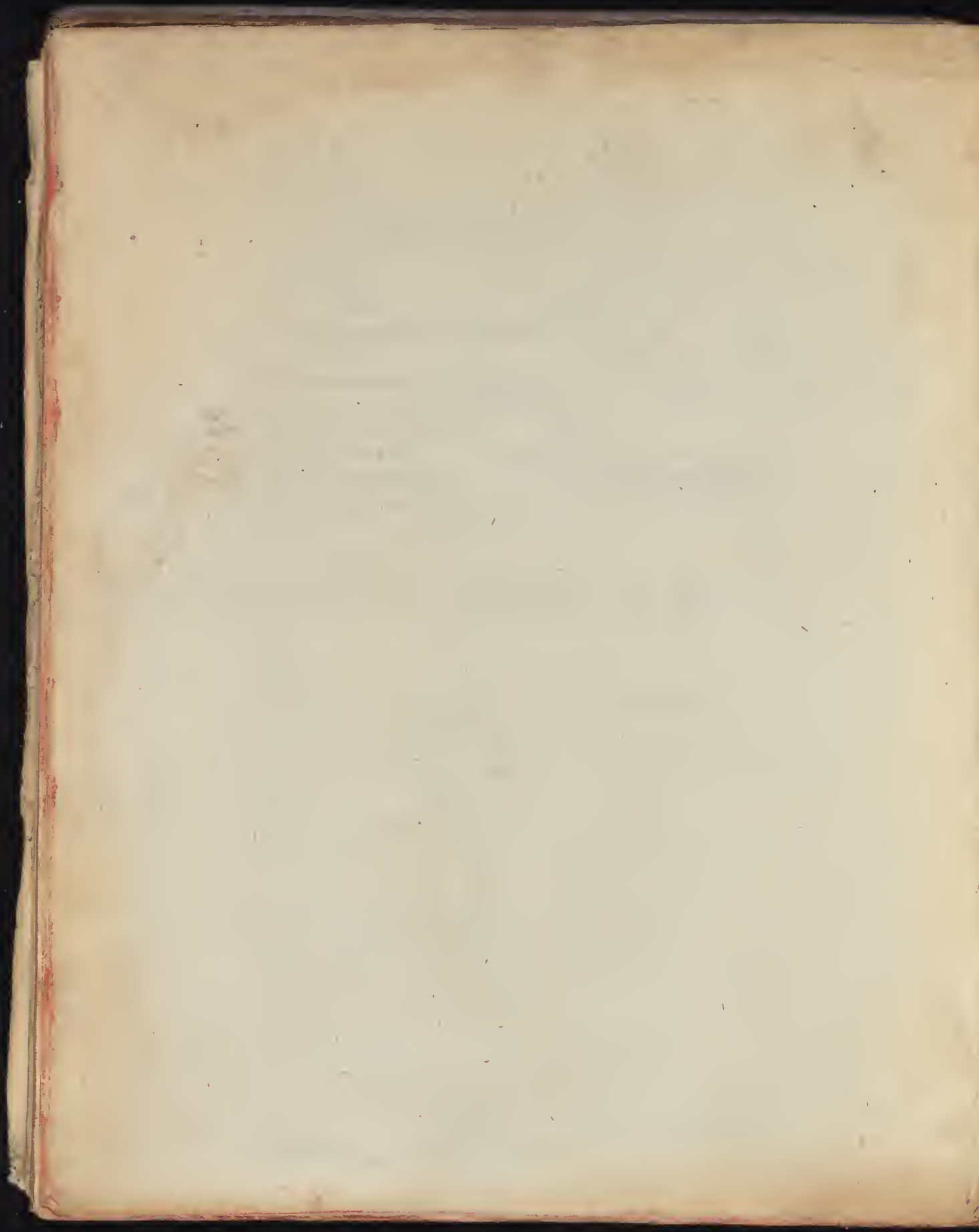
Serpentum typ.	18.26.30.45.48.65	Témulentia in bello	50.52
Serui fideles	4. & sap.	Tenebrarum typ.	54.75
Sesostris Egypti Rex, eiusq; rota conuersio,		Terent. allegat.	4.24.28.48.51
62		Tertullian. allegat.	86
Similis aulicus Adriani Imp.	23	Thales Milesius. ridicul. 13. ser. 41	
Similis simili gaudet	44	Thearidas philosophus acuens cultrum	64
Simonides alleg.	69	Thebanorum Iudicum simulacra	29
Simplicitas sancta ac vera	7	Themistocles	79
Simri seditiosus	33	Theodoricus Veranensis decollat adulatorē	
Simultates inter sacerdotes & ministros		Diaconum	39
verbi	51	Theodosius Magnus Imp.	22.48
Sisammes extoriatu	21	Thesaurorum ratio	73
Sisyphus	84	Thürinus Vercōnius fumo perit	44
Sleidanus allegat.	27.28.33.62	Timor Dei	21.15
Sol occumbens. 35. supremus	63	Tiberius Imp.	70
Somnolentia in Iudice vitanda	26	Timothens Princeps Atheniensis, eximius	
Socratis virtus	41.74	& fortunatus venator	46
Solinus allegat.	50	Torrens caduca nostra vita typus	79
Sophocles allegat.	86	Tossignanus allegat.	24.37.86
Specul. imag.	30	Trabis imago	64
Speculum vita Aulica	39.62	Traianus Imp.	22.
Spes, quid, eiusq; affection. adiuncta, &c. 10.		Triultius, cuius typ.	25
Spiritus familiares, &c.	14	Tropea non statuunt timidi	49
Spongia Vespasiani Imp.	40	Tuba sonus mortis imago	80
Stigelius allegat.	69	Turris Babylonica typ.	17
Steph. Iunius Brutus Belga alleg.	45	T. Hostilius Rex Romanorum	52.68
Stratagematum vsus	48	Tyrannorum mores	12
Stupra, &c.	4	Tyrannorum exempla	ibid.
Suetonius allegat.	4.13.33.38	Tyranno nihil execrabilius	22.45
Suffenus	44	Tyrannus nihil recte facit, quam cum mo-	
Superbia perstringitur, 4. 36. 37. 60. 62.		ritur	82
83. &c.			
Sus cuius typus	82	V.	
Sybaritarum luxus & clades ridicula	50	Valerius Maximus allegat. 29. 33.	
T.		48. 55. 81	
Tantali fabula	73. 84	Vanitas vanitatum & omnia vanitas	69
Tempore quaeq; suo facienda	86	Venationum vtilitas & incommoda, vsusq;	
Temporis initium	1	46. 47	
Tempore quaeq; suo fiunt	86	Venus Bellica	50
Temporis extremi mores	5. 35. 69	Verbum Dei, eiusq; encomium	4. 12. 18. 56.
Temporis iactura pretiosissima	30	63	
Tempus redemptionis veniet	36	Veritas, magnus thesaurus	27
		Vespasianus Imp.	40

I N D E X.

<i>Victus flet, victor dolet.</i>	52.	<i>piscatione abstinere</i>	72.
<i>Vini-Indes</i>	61.	<i>Urna completa mergitur</i>	81.
<i>Virgilius allegat.</i>	46. 52. 57. 59. 67. 84.	<i>Vulpes confitens, 7. 45. hieroglyph.</i>	45. 48.
<i>Virgines Prudentes</i>	4. 18. 88. fatua, 18. 88.		
<i>Via & violentia</i>	4. 12. 26. 38.	W	
<i>Virtus in genere</i>	76.	<i>Ellerus allegatur</i>	38.
<i>Virtutes bellica</i>	48.	<i>Widebramus allegatur</i>	12.
<i>Virtutum considerat. 19. eadem vitii in-</i>		<i>Wein Jüden.</i>	61.
<i>quinantur</i>	74.		
<i>Vitia vino concepta sine vino durant</i>	66.	X	
<i>Vita huius calamitates</i>	32. 35. 58. 62. 73. 80.	<i>Enocrati continentia.</i>	74.
<i>Vitæ Patrum allegantur</i>	24. 37.	<i>Xenophon allegat.</i>	13. 22. 42.
<i>Voluptates taxantur</i>	82. & sep.	<i>Xerxes mari vincula impingit</i>	53.
<i>Ulyssis sociorum fabula</i>	67.		
<i>Ulysses filium Telemachum ab aucupio &</i>		Z	
		<i>Ikania quorum typus</i>	43.
		<i>Zoilorum ingenium</i>	64.
		<i>Zonaras allegatur.</i>	68.

F I N I S.

L. C. L. - Boston

